

ဆဌ သင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

တရားအမွေခံ

ဓမ္မဒါယကာဒဿတိ

တရားတော်

၁၆၅၂

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

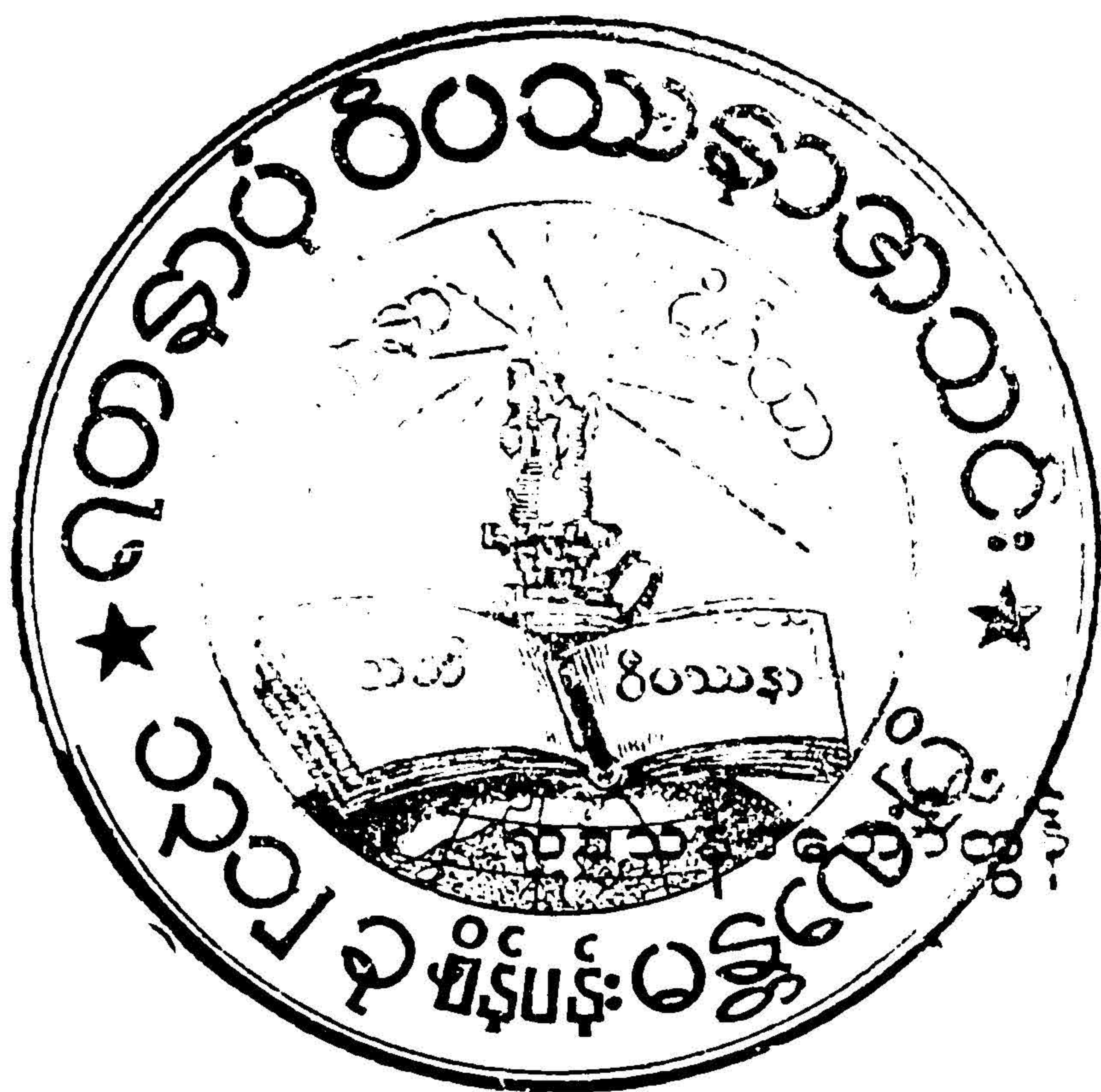
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

တရားအမွေခံ

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

သာသနာ-၂၅၂၆
က

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကောဇာ-၁၃၄၄

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် (၁၂၈၈)
မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၀၉၃၂)

ဒုတိယအကြိမ်

—

အုပ်ရေး-၃၀၀၀

—

၁၉၈၃-ခုနှစ်

—

ဇန်နဝါရီလ

—

ပန်းချီ-စံတိုး

—

ဘလောက်-လွင်

—

မျက်နှာဖုံးရိုက်-အောင်သာ

—

စာအုပ်ချုပ်-အေးမိသားစု

—

ဓမ္မဒါန

ဦးအောင်ကိုး (ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်-၁၃၇) ရတနာပုံသားသနာ့
ရိပ်သာ၊ စိန်ပန်းရုပ်-အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့က ထုတ်ဝေ၍၊
ဦးတင်မောင် (၀၂၅၆-မြ) စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊
အေ၊ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈)ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပ-ရန်ကုန်က
ပုံနှိပ်သည်။ ဖုန်း-၅၅၉၁၅

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နိဒါန်း

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် ဟောခြင်း အကြောင်း

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ကောသလတိုင်း ပြည် သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ ထိုစဉ်အခါဝယ် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ လှူဒါန်းပူဇော်သူတို့ များပြား သောကြောင့် ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ အလွန်အလွန်ပေါများနေစဉ်မှာ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ရရှိရေးအတွက် အချို့သောပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့က မဖွယ်မရာကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုကြသည်ကို ကြားသိတော်မူရ၍ “ရဟန်းတို့အား ပစ္စည်းများ မအပ်စပ်” ဟု သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ယင်း၏အစား ဤဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပေသည်။

သာသနာအရေး စိတ်မအေးကြ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တရာခန့် ကာလမှစ၍ ငွေကိုမအပ်မရာအလှူခံခြင်းစသည်ဖြင့် ပစ္စည်းအ မှ ခံယူရေးကို အလေးပြုလာခဲ့ကြသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထူးအားဖြင့် ယခုခေတ်အခါ၌ ကျောင်းလူမှုများ အထိ အရှုပ် အထွေးများ ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်နေသောကြောင့်

[ဒုတိယအကြိမ်]

(၁)

နိဒါန်း

လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကြည်ညို လေးစား ကြသော ရဟန်းရှင်လူတို့မှာ သာသနာတော်တည်တံ့ထွန်းကား ရေး သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ရေးအတွက် စိတ်မအေးပဲ ရှိနေကြရ ပါသည်။

အေးစေမည့်ကျမ်းစာ ထွက်ပေါ်လာသည်

ဤကဲ့သို့ သောကရှုပ်ထွေး စိတ်မအေးပဲ ဆင်းရဲနေကြ သော အချိန်အခါ၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ယင်းဓမ္မဒါယာဒသုတ် ပါဠိ တော်ကို ဖွင့်ပြ ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် တရားအမွေကို ခံယူမှုသဘလျှင် မျက်မှောက်၌ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်စသော အပြစ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း၊ အပါယ်ဆင်းရဲ စသည်မှ လွတ်ကင်း၍ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရနိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးများကို ထင်ရှားဖော် ပြလျက် တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် စာမူသန့်ပြုလုပ်၍ ဖြန့်ချိတော်မူစေပါသည်။

နည်းယူဖွယ်ကောင်းလှ ရေးဖွင့်ပြ

ယင်း တရားစာ၌ အလွန် သိမ်မွေ့ နက်နဲသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် (ပါဠိတော်လာ) ဗုဒ္ဓ၊ ဝါကျတို့ကို တပုဒ် ချင်း၊ တဝါကျချင်း အနက်ပေးပြီးလျှင် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း အသိဉာဏ်ရှင်းအောင် တဆက်တည်း ရေးသားဖော်ပြထားပါ သည်။ နမူနာပုံစံထုတ်ပြုလျှင် (နှာ-၅၉၅) ဗာဟုလိကာနှင့် သဿလိကာပုဒ်တို့ကို ရှင်းပြခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ယင်းသို့ တပုဒ်ချင်း၊ တဝါကျချင်း ရှင်းပြပြီးနောက် ပုဒ်အများ၊ ဝါကျအများကိုလည်း ပေါင်းစပ်၍ အသိဉာဏ် ရှင်းသည်ထက် ရှင်းအောင် အကျယ် ဖွင့်ပြထားပြန်ပါသည်။ ပုံစံပြရလျှင် (နှာ-၅၉-၌) ပစ္စည်းရရှိ လာသောရရှိ တုန်းကြီး၌ မိဘက်က ဂရုစိုက်နေတယ်-စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကျယ်ချဲ့၍ ဖွင့်ပြပြီးနောက် အလွယ်တကူ နှုတ်တက် ဆောင်ထားနိုင်ရန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်များ ကိုလည်း အသင့်စီပြီး ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံစံပြရလျှင် (နှာ-၆၀-၌)

ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေးပေါ့လျော့လျှင်- ဟူသော ဆောင်ပုဒ်မျိုးပင်။

တသုတ်လုံးမှ ချုံး၍ပြ

ဓမ္မဒါယာဒ တသုတ်လုံး၌ အကျယ်ဟောပြ ထားသော တရားအားလုံးကို အကျဉ်းချုံး၍ စာကြောင်းရေ(၁၀) မျှဖြင့် နှိုးနှော ဖော်ပြထားချက်လည်း ပါရှိပေသည်။ ပုံစံပြရလျှင် (နှာ ၂၀၂-၌)

မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရား၏ တရားအမွေကို ခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမွေကို မခံယူကြနဲ့၊ ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေကြနဲ့”လို့ ညွှန်ကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အဖြစ်သုံးပါးနဲ့ ချီး [ဒုတိယအကြိမ်]

(ဆ)

နိဒါန်း

မုမ်းဖွယ် ဂုဏ်သုံးပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြပြီးတော့ “မြတ်စွာဘုရားက ငယ်ရန်ဟောထားတဲ့ လောဘ အစ၊ ပမာဒ အဆုံးရှိသော ကိလေသာ (၁၆) ပါးတို့ကို ငယ်ကြရမယ်၊ အဲဒီလိုပယ်ယင် ချီးမုမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး တရားအမွေခံအစစ် ဖြစ်နိုင်တယ်” ဆိုတာကိုလဲ သိစေပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာတွေပယ်ဖို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကိုလဲ ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောခဲ့ပါတယ် - ဟူ၍ တသုတ်လုံး၌ အကျယ် ဟောထားသည့် တရားအားလုံးကို အကျဉ်းချုံး၍ နှိုးနှောပြထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အကျဉ်းချုံး၍ ပြထားခြင်းသည်-

- ၁။ ဟောကြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊
- ၂။ ဟောကြားပုံ အစီအရင်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းညွှန်ကြားချက်နှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ အကျယ်ဟောပြချက်၊
- ၃။ အမွေအားဖြင့် တရားအမွေနှင့် အာမိသပစ္စည်းအမွေ၊
- ၄။ အပြစ်နှင့်ဂုဏ်အားဖြင့် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သုံးပါးနှင့် ချီးမုမ်းဖွယ်သုံးပါး၊
- ၅။ တရားအယုတ်အမြတ်အားဖြင့် ပယ်သင့်သော ကိလေသာ (၁၆) ပါးနှင့် ပွားစေသင့်သော ပယ်ကြောင်းအကျင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟူသော

[ဒုတိယအကြိမ်]

တသုတ်လုံး၌ အကျယ် ပြထားသည့် တရားအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်ဆက်စပ်လျက် နှီးနှောပြထားသောကြောင့် အလွန် ပင် နည်းယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

သာသနာပြုရာဝယ် နည်းယူဖွယ်

ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ပဋိပတ္တိ သာသနာထွန်းကား ရေးကိုမြော်မြင်ရှေးရှုအလေးပြုတော်မူ၍ အမြို့မြို့အနယ်နယ်တို့ ၌ ရိပ်သာကျောင်းခွဲများကို အသိအမှတ်ပြုလျက် ကူညီ စောင့်ရှောက် နေရာတွင် ကျောင်းရရှိရေး (ပြဿနာ) နှင့်စပ်၍ ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံသို့ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ မကြာမကြာရောက်လာတတ်ကြပါသည်။

ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်များအား သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းပြဿနာ ကို လောက ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးတွင် အပြစ်ကင်းအောင် ညွှန်ပြ မိန့်ကြားတော်မူပုံနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ကျောင်းနှင့်စပ်၍ တွေ့ကြုံရသော အရှုပ်အထွေးများကို နှလုံး မသွင်း ဂရုမစိုက်တော့ပဲ စွန့်ပယ်ထားကာ လျစ်လျူနေပုံတို့ကို (နှာ ၁၀-၁၁)တို့၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ပြထားချက်မှာ ဓမ္မအမွေခံယူကာ သာသနာပြုလိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် နည်းယူဖွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။

ဘုရားရှင်အလိုတော်ကျ ရှင်းလင်းပြသည်

ယခုခေတ်ကာလ၌တချို့ကမိမိတို့ဆရာသမားထံမှအဆောက် အအုံများရတာကို အမွေရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။ တချို့ကတော့ [ဒုတိယအကြိမ်]

(၈)

နိဒါန်း

ဆရာသမား၏ ဒကာဒကာမများနှင့် အဆက်အသွယ်မပြတ်ပဲ ဆက်စပ်ခင်မင်သိကျွမ်းနိုင်တာကို အမွေရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။ တချို့ကတော့ ဆရာသမား၏ ဆေးဝါးဝတ်စား ယတြာနည်း နှင့် လက်ဖွဲ့အင်အိုင် မန္တန်နည်းစသည်တွေ ရလိုက်တာကို အမွေရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။

ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အားဖြင့် အဲဒါတွေ အားလုံးဟာ ပစ္စည်းအမွေတွေချည်းပဲ။ အဲဒီပစ္စည်းအမွေတွေကို တကယ် အမွေအစစ်အနေနဲ့ သာယာတပ်မက်ပြီး ခံယူနေလျှင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့်တွေ့ကြရမည့် အကြောင်းကို (နှာ-၂၈-၂၉) တို့၌-

ပစ္စည်းမွေမျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခမကင်းပါ- အစရှိသော ဆောင်ပုဒ်များဖြင့် အထင်အရှားဖော်ပြထားပါသည်။

“ဓမ္မဒါယာဒါမေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ” ဟူသော မိန့်ခွန်း တော်အရ ဘုရားအလိုတော်ကျ ဓမ္မအမွေကိုသာ ခံယူကြရန် ကိုလည်း (နှာ-၇-၈-၉) တို့၌ ပါဠိနှင့်အနက် အဓိပ္ပာယ် တို့ကို ရှင်းလင်းဖွင့်ပြပြီးလျှင် နှာ (၁၄) စသည်၌ “ငါ့တပည့် တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖော်ပြထားပါသည်။

ပယ်ရန်ညွှန်ပြ ကျိုးများလှ

“ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှားကြလေလျှင်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူသည့် [ဒုတိယအကြိမ်]

အတိုင်း လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရန်
 ခွဲခြားပြရာ၌ ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်လျက် ဖြစ်သော
 ကိလေသာကြမ်းတို့ကို သီလဖြင့်ပယ်ပုံ၊ စိတ်ကူးထဲ၌ဖြစ်သော
 ကိလေသာ အလတ်စားတို့ကို သမာဓိဖြင့် ပယ်ပုံ၊ ထင်ရှားသိ
 ထားသည့်အာရုံ၌ ဖြစ်ထိုက်သော အာရမ္မဏာနုသယ ကိလေ
 သာ အနုစားတို့ကို ဝိပဿနာ ပညာဖြင့် ပယ်ပုံ၊ ပုထုဇဉ်
 သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်ခွင့် ရှိနေသော သန္တာနာ-
 နုသယကိလေသာ အနုစားတို့ကို အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ပယ်ပုံ
 များကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။ (နှာ ၇၀)

ဤကဲ့သို့ ရှင်းလင်းစွာ ခွဲပြထားခြင်းသည် မိမိတို့သန္တာန်၌
 တည်ရှိနေသော ပယ်သင့်သည့် ကိလေသာအဆင့်ဆင့်နှင့် ပယ်
 နိုင်ကြောင်း တရားတို့ကို ဆက်စပ်၍ ညွှန်ပြထားသဖြင့် မြတ်
 စွာဘုရား၏ ဓမ္မအဓမ္မမြတ်ကို တကယ်ခံယူလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ
 အတွက် အလွန်ပင် အကျိုးများဖွယ်ရှိပါပေသည်။

ပစ္စည်းမေ့မျှ ခံယူက များလှအပြစ်တွေ

ပစ္စည်းအမေ့မျှခံယူသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပစ္စည်းတွေရခြင်း
 ကြောင့် လောဘဖြစ်ပုံ၊ မရခြင်းကြောင့် ဒေါသဖြစ်ပုံ၊ လောဘ
 ဆိုတဲ့ တဏှာကို အမှီပြု၍ အကုသိုလ် ၉-မျိုး ဖြစ်ပွားပုံများ
 ဖြင့် အပြစ်များကြောင်းကို နှာ(၁၂၃)၌ ဖော်ပြထားသဖြင့်
 ယင်းသို့ အပြစ်များမုံကို လေးလေးနက်နက် သတိပြုမိပါက

[ဒုတိယအကြိမ်]

(၉)

နိဒါန်း

ဗုဒ္ဓည်းအမေ့ ခံယူခြင်း၌ အပြစ်မြင်၍ တရားအမေ့ ခံယူရန် စိတ်ဆန္ဒ ထက်သန်လာဖွယ်ရှိပေလည်။

ဒေါသကြည်ပယ် ကျိုးများဖွယ်

အမုက်ဒေါသသည် အမုက်ဒေါသရှင်ကို ယုတ်ညံ့စေလျက် ဆုတ်ယုတ်စေပုံ၊ မိတ်ပျက်ဆွေပျက် ဖြစ်စေလျက် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ပေတတ်ပုံတို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်လင်းပေါ်လွင် စေလျက် အမုက်ဒေါသကို စက်ဆုပ်ဖွယ် ထင်လာအောင် နှာ(၁၂၅)၌ ဖော်ပြထားခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အမုက် ဒေါသကို ဆင်ခြင်၍ ပယ်ဖျောက်နည်း၊ ဖြစ်ဆဲ၌ ရှုမှတ်၍ ပယ်ဖျောက်နည်းတို့ကို နှာ(၁၂၉)၌ ဖော်ပြထားခြင်းတို့သည် လက်တွေ့သုံးသပ်လျက် စာဖတ်သူအား လောကဓမ္မ နှစ်ဌာန လုံး၌ လက်ငင်းဒိဋ္ဌထူးမြတ်လှသည့် အကျိုးများကို ရစေမည်မှာ မုချကေန်အမှန်ပင်ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ဒေါသတူစွာ ပယ်ဖို့ရာ

အမုက်ဒေါသနည်းတူပင် ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၊ မက္ခ- သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း၊ ပဠာသ - မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ် ပြိုင်ခြင်း၊ ဣဿာ-မနာလိုခြင်း၊ မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်း၊ မာယာ- မိမိအပြစ်ကို ဖုံးကွယ်၍ လှည့်စားခြင်း၊ သာဠေယျ-မရှိသည့် ဂုဏ်ဖြင့် ဝါကြွားခြင်း၊ ထမ္မ - မကိုင်းညွတ် မရှိသေခြင်း၊

[ဒုတိယအကြိမ်]

သဒ္ဒါ - နိမိတ်ချိုးရန် သူ့ထက်ကျောအောင် ပြုခြင်း၊ မာန-
အထင်ကြီးခြင်း၊ အတိမာန - ဘဝင်မြင့်၍ သူများကို အထင်
သေးခြင်း၊ မဒ-မာန်ယစ်ခြင်း၊ ပမာဒ-မေ့ခြင်းဟူသော အယုတ်
တရားများက ယင်းအယုတ်တရား ချို့သူကို ယုတ်ညံ့စေပုံနှင့်
ယင်းအယုတ်တရားများ ပယ်ဖျောက်နည်းတို့ကို နာ(၁၂၃-မှ
၁၉၈)အထိ ရှင်းသင်းဖော်ပြထားပေသည်။ ထိုဖော်ပြချက်က
စာဖတ်သူအား “လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပါစေပြီ”လို့ ဆိုရသောကံ
အောင် လောက ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံး၌ များစွာသော အကျိုး
တို့ကို ရစေနိုင်မည်မှာ ထင်ရှားလှပါပေသည်။

ထိတ်လန့်ဖွယ်ပြ သံဝေဂ

ကြုံခဲလှသည့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံနေကြပါလျက်
တရားအမွေ ခံယူနိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် သီလစသော အကျင့်
ကောင်းများပျက်နေလျှင် ကပိလရဟန်းကဲ့သို့ ငရဲကျရောက်၍
အလွန်ဆင်းရဲကြရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာဖြစ်လျက် မီးရဲရဲ
တောက်နေသည့် သင်္ကန်းသပိတ်စသည်ဖြင့် အတိဒုက္ခရောက်နေ
ကြရသော ပါပဘိက္ခု စသည်တို့ကဲ့သို့ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲ
ကြရမည်ကိုလည်းကောင်း နောက်ဆက်တွဲကို ဖတ်ရှု မိသူမှာ
ထင်ရှားတွေ့ရ၍ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂကို ဖြစ်ပွားစေလျက်
တရားအမွေခံယူရအောင် ကျင့်ခြင်းဖြင့် အကျိုးများဖွယ်ရှိသည်
မှာလည်း ထင်ရှားလှပါပေသည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

(ည)

နိဒါန်း

တရားအမွေပင် ခံစေချင်

ယခုခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ သိကောင်းစရာ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ပြဟောကြား ရေးသားစီရင်အပ်သော ဤတရားအမွေခံ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်ကို နိဒါန်းမှ နိဂုံးအထိ နောက် ဆက်တွဲပါ စေ့စပ်သေချာစွာဖတ်ရှုကြပြီးလျှင် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သုံးပါး ကို ပယ်ရှား၍ ချီးမွမ်းဖွယ် သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံကာ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာချမ်းသာစွာဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပြည့်စုံအောင် ပွားများ နိုင်ကြသဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်နှင့်အညီ တရား အမွေမြတ်ကို ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

(မေဒိနီ) ဦးကုဏ္ဍလ

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ

ရန်ကုန်မြို့

၁၃၄၀-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက်။

(၂၂-၉-၁၉၇၈)

[ဒုတိယအကြိမ်]

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

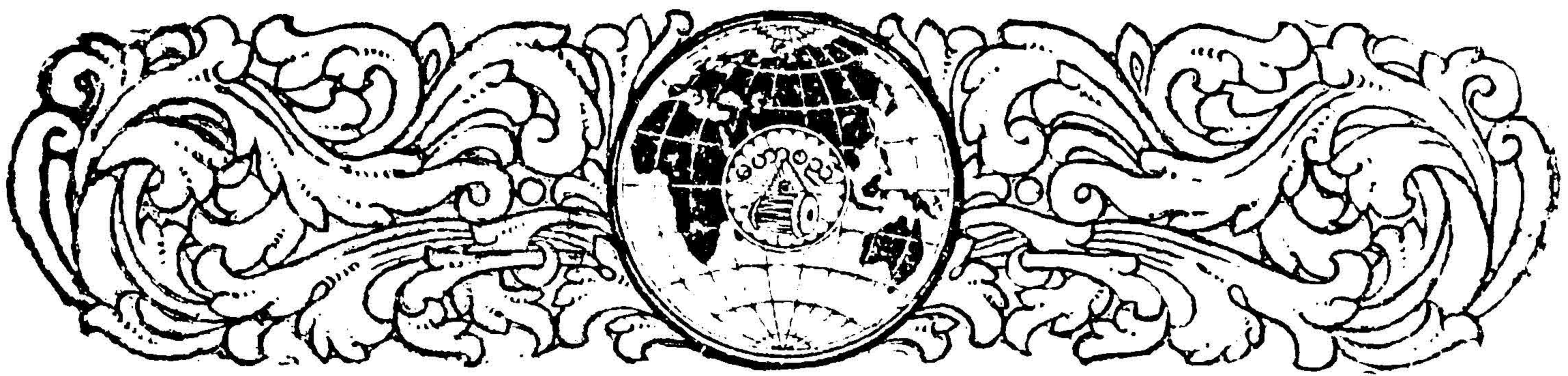
တရားပလ္လင်ခံ	၁
ဩဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲ ကျင်းပခြင်းအကြောင်း	၂
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ဟောမယ်	၅
ဒီသုတ်ကို ထပ်ဟောရခြင်း၏ အကြောင်း	၅
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၏ နိဒါန်း	၆
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ပါဠိတော်မူရင်း	၇
လောကအမွေခံယူပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြချက်	၉
တရားအမွေခံဖို့နှင့် တိုက်တွန်းခြင်းအကြောင်း	၁၃
တရားအမွေသရုပ်	၁၅
အာမိသအမွေသရုပ်	၂၁
အာမိသအမွေမခံဖို့ မိန့်ကြားခြင်းအကြောင်း	၂၅
အာမိသအမွေမျှခံယူနေလျှင် တွေ့ရမည့်ဆင်းရဲများ	၂၈
မေ့နေသူမှာ အပါယ်ဘုံက ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဖြစ်သည်	၃၀
ပစ္စည်းအမွေမျှခံယူနေလျှင် အကဲ့ရဲ့လဲခံကြရမည်	၃၃
အင်မတန်ကြည်ညိုစရာကောင်းပါသည်	၃၉
ပုံပမာပြု၍ ဆုံးမတော်မူပုံ	၄၀
နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်း	၄၉

[ဒုတိယအကြိမ်]

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အခြေခံမေးခွန်း	၅၂
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားတော်	၅၂
မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကသုံးပါးလုံးပြည့်စုံပုံ	၅၃
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၁)	၅၆
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၂)	၅၇
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၃)	၅၈
အပြစ်သုံးပါးဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံ	၆၄
ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ	၆၉
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၁)	၆၉
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၂)	၇၀
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၃)	၇၁
ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၁)	၇၅
ကိလေသာကို ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်	၇၈
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ပညာမျက်စိကိုဖြစ်စေသည်	၇၉
မသိသူက အပြစ်ပြောတတ်သည်	၈၂
အပြစ်မပြောသင့်ကြောင်း ရှင်းပြချက်	၈၃
သမာဓိဖြစ်မှု ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်သည်	၈၆
နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကစ၍ဖြစ်ပုံ	၈၇
ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပုံ	၈၉
ယထာဘူတဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ	၉၀
ကိလေသာငြိမ်းပုံ	၉၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းပုံ	၉၄
အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သရုပ်	၉၇
လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ပုံနှင့် ငြိမ်းပုံ	၉၉
ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားပုံ	၁၀၂
ဘုရားဖြစ်အောင် ကျင့်ပုံ	၁၀၇
သာဝကတွေလဲ နည်းတူပင် ကျင့်ရသည်	၁၀၉
သမ္မာဝါယာမအဖွင့်	၁၁၃
သမ္မာသတိအဖွင့်	၁၁၄
သမ္မာသမာဓိအဖွင့်	၁၁၄
မဂ္ဂင်မဲ့ဝါဒ၌ အရိယာမရှိ	၁၁၅
မဂ္ဂင်ရှိဝါဒ၌ အရိယာရှိသည်	၁၁၇
ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌သာ အရိယာရှိသည်	၁၁၈
ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၂)	၁၂၂
ကောဓနှင့် ဥပနာဟ	၁၂၄
အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ပယ်ပုံ	၁၂၉
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၃)	၁၃၂
မက္ခနှင့် ပဋ္ဌာသ	၁၃၃
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၄)	၁၃၈
ဣဿာ-မနာလိုခြင်း	၁၃၉
မစ္ဆရိယ ငါးပါး	၁၄၉
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၅)	၁၄၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မာယာနှင့် သာဓဌယျ	၁၄၇
ဘုရားက သန့်ရှင်းသူကို ဖိတ်ခေါ်ပုံ	၁၅၀
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၆)	၁၅၄
ထမ္ဘနှင့် သာရမ္ဘ	၁၅၄
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၇)	၁၅၇
မာနနှင့် အတိမာန	၁၅၈
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထားပုံ	၁၆၁
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၈)	၁၆၅
မဒတရား ၂၇-ပါး	၁၆၆
ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်း	၁၈၃
ပမာဒ-မေ့လျော့မှု ၆-ပါးခွဲခြားချက်	၁၉၅
ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့် ဂဟ်ပုံ	၁၉၇
ခမ္မဒါယာဒသုတ် နောက်ဆုံးအပိုဒ်	၁၉၉
ရှေးနောက် နှီးနှောပြဆိုချက်	၂၀၀
မဂ္ဂင်္ဂပွားပုံ ဘာဝနာနည်း ၂-ပါး	၂၀၄
သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂင်္ဂကို ပွားစေပုံ	၂၀၈
တရားအမွေခံရန် တိုက်တွန်းတော်မူပုံ	၂၁၄
နောက်ဆက်တွဲ	
(တရားအမွေမခံ၍ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပုံဝတ္ထုများ)	၂၁၇

တရားအမွေခံ

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပလ္လင်ခံ

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာကို ဘုန်းကြီးများ ၁၃၁၁-ခု နှစ်က ရောက်လာပြီး နတ်တော်လပြည့်နေ့မှာ စပြီး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဒီ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ အဆောက်အအုံဆိုလို့ ရှိယင် ပြောပြ လောက်အောင် များများမရှိသေးပါဘူး။ နည်းနည်းလောက် သာ ရှိပါသေးတယ်။ အလျင်က ဘုန်းကြီးနေလာခဲ့တဲ့ စံကျောင်း ဆိုတာရယ်၊ ဆွမ်းစားကျောင်းရယ်၊ (အဲဒီတုန်းက ဆွမ်းစား ကျောင်းက ခပ်ငယ်ငယ်ပါပဲ။ သံဃာအပါးရေ သုံးလေးဆယ် လောက်သာ ဆွမ်းကပ်နိုင်လောက်ပါတယ်။) တပါးနေ သစ် သားကျောင်းကလေး ၄-ခုရယ်၊ ဝေဏှာဝစ္စအလုပ်သမားများ အတွက် သစ်သားတန်းလျား ၁-ခုရယ်၊ ဒါလောက်သာ ရှိပါ

[ဒုတိယအကြိမ်]

သေးတယ်။ ဒီဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံနေရာမှာ ယာယီဓမ္မာရုံမဏ္ဍပ်ကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဓမ္မာရုံမဏ္ဍပ်ကြီးမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန ဖွင့်လှစ်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော် လပြည့် နေ့ကပါပဲ။

အဲဒီတုန်းက စပြီး တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီကလဲ ၂၅-ယောက်မျှသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အမျိုးသမီး ယောဂီများဟာ အောက်အနိမ့်ပိုင်းမှာ ဝါးနဲ့ ဓနိနဲ့ ဆောက် လုပ်ထားတဲ့ ယာယီအဆောက်အအုံများမှာ နေကြရပါတယ်။ ရဟန်းယောဂီ အမျိုးသား ယောဂီများကလဲ အထက်ဘက်မှာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဝါးဓနိ ယာယီ အဆောက်အအုံများမှာ နေကြရပါတယ်။ အဲဒီကနောက် တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီ များလဲ တနှစ်ထက် တနှစ် တိုးတက်များပြားလာပါတယ်။ ဒီ ဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးနှင့်တကွ အဆောက်အအုံတွေလဲ ခမ်းခမ်း နားနား အကြီးအကျယ် တိုးတက်လာပါတယ်။ (ယခု စာမူ ချောပြုတဲ့ ၁၃၄၀-ခုနှစ်မှာတော့ ယောဂီတွေလဲ နဲတဲ့အခါမှာ တောင် သုံးရာကျော်လောက် ရှိနေပါတယ်။ ယောဂီများတဲ့ စာပေါင်း တန်ခူး ကဆုန်လဆီမှာတော့ တထောင် လေးငါးရာ အထိ ရှိနေပါတယ်။ အဆောက်အအုံတွေကလဲ နောက်ထပ် ဆောက်ဖို့ နေရာအလပ်မရှိသလောက်တောင် ပြည့်နေပါပြီ။)

ဩဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲ ကျင်းပခြင်းအကြောင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန စပြီးဖွင့်ခဲ့တဲ့ ၁၃၁၁-ခုနှစ်မှ ၁၃၃၂-ခု နှစ်အထိဆိုတော့ ၂၁-နှစ် ရှိသွားပြီ။ ဒါကြောင့် တရား [ဒုတိယအကြိမ်]

ဆောင်ပုဒ် စာရွက်ထဲမှာ ၂၁-နှစ်မြောက်လို့ ဖော်ပြထားတာ ပါပဲ။ ဒီလို နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရခြင်း ၏ အကြောင်းကတော့ ၁၃၁၂-ခုနှစ်မှာ နှစ်ပတ်လည် အစည်း အဝေးပွဲ စပြီးကျင်းပဖို့ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့-ဒီရိပ်သာမှာ တရား အားထုတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တနှစ် တနှစ်မှာ တကြိမ် တကြိမ် ပြန်ရောက်သာပြီးတော့ မိမိတို့ ရှေးက အားထုတ်ခဲ့ တာကို ပြန်လည် သတိရပြီး တရားအဟောင်းတွေက တရား အသစ်လို ထင်ပေါ်လာကာ အားပေးသလိုဖြစ်ပြီး စိတ်တက်ကြွ လာရန် ရည်ရွယ်ချက်လဲ ပါပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီရိပ်သာ မှာ အားထုတ်ပြီး အားထုတ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အချင်းချင်း တွေ့ဆုံကြ ရင်းနှီးကြပြီးတော့ မေတ္တာကောယကံ မေတ္တာဝစိကံ မေတ္တာမနောကံတွေကို ပွားများနိုင်ကြဖို့လဲ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ နှစ်ပတ်လည် အစည်း အဝေး ပြုလုပ်ဖို့ စီစဉ်တဲ့အခါမှာ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာ၏ မူလအရင်းခံ ဒါယကာကြီး ဖြစ်တဲ့ ဆာ ဦးသွင်က ဒီလို ပြောပါတယ်။ “အစည်းအဝေးဆိုတော့ နည်းနည်းပေါ့နေပါတယ်။ သြဝါဒခံ ယူ ပူဇော်ပွဲဆိုယင် ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်”တဲ့။ ဘုန်းကြီးလဲ အဲဒီလို အမည်က ပိုကောင်းမွန်း စောစောကတည်းက သိပါ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ကိုယ်-ကိုယ်တိုင်က တီထွင်ပြီး အဲဒီအမည် ကို ပေးယင် သူများက အထင်အမြင်လွဲပြီး အပြစ်ပြောမှာစိုးရိမ် လို့ အစည်းအဝေးဆိုတဲ့ သာမန်အမည်လောက်သာ ပေးထား

[ဒုတိယအကြိမ်]

ခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လို အထင်အမြင်လွဲစရာ ရှိသလဲလို့ ဆိုတော့၊
 သြဝါဒခံယူပွဲ ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး
 ပြုလုပ်လေ့ရှိတဲ့ သြဝါဒခံစေရန် ခေါ်ယူတယ်လို့ ထင်မြင်စရာ
 ရှိပါတယ်။ ပူဇော်ပွဲလို့ အမည်ပေးထားယင်တော့ အပူဇော်
 ခံချင်လို့ လုပ်တယ်လို့ ထင်မြင်စရာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပထမ
 စာတော့ အစည်းအဝေးပွဲ ဆိုတဲ့ အမည်လောက်သာ ပေးခဲ့ပါ
 တယ်။ ဒါယကာကြီး ဆာ ဦးသွင်က သြဝါဒခံယူပွဲ ပူဇော်ပွဲလို့
 အမည်တပ်ရန် လျှောက်ထားတော့ အဲဒီ လျှောက်ထားချက်
 အတိုင်းပဲ နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒ ခံယူပူဇော်ပွဲလို့ အမည်ပေးထား
 ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက စပြီး အမည်ပေးလာခဲ့တဲ့အတိုင်း ယခု ၂၁-နှစ်
 မြောက်နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲလို့ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်
 မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီရိပ်သာမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစပြီးပြုလာတာ
 ၂၁-နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲနှင့် ယောဂီထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့
 ၏ ၁၉-နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို နှစ်စဉ်ပြုနေကျအတိုင်း
 ယခုနှစ် ကျင်းပပြုလုပ်ပါတယ်။ ဒီလိုပြုလုပ်ရာမှာ အဝေးကရော
 အနီးကရော သက်ဆိုင်ရာ ရိပ်သာများမှ တော်တော်များများ
 တော်တော်စုံစုံလင်လင် လာကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ တရားကို
 အလေးပြုပြီး လာကြတာပါပဲ။ အရင်ရပ်ရှိ ရိပ်သာများမှ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းစရိယတွေလဲ လာကြတာ တော်တော်များပါတယ်။
 မနေ့ညက အဲဒီကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်များအားသင့်လျော်
 တဲ့ သြဝါဒ တရားများကို ဟောကြားပြီးပါပြီ။ ဆရာတော်

[ဒုတိယအကြိမ်]

အပါးရေ ငါးဆယ်ကျော် ရှိပါတယ်။ လူ ပရိသတ်တွေလဲ အဝေးကရောအနီးကရောလာကြတာတော်တော်များပါတယ်။ ခုတင်က ဦးအောင်မြင့်က ဖတ်ပြသွားတဲ့အတိုင်းအများကြီးပါပဲ။ (၁၃၃၉-ခုနှစ် နတ်တော်လ နှစ်ပတ်လည်ပွဲကုန်းကဆိုယင် အရပ်ဝေးက လာကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေဟာ ၂၀၀-ကျော် ရှိပါတယ်။ အနီးအဝေးမှ လာကြတဲ့ လူပရိသတ်တွေကတော့ ၆၀၀၀-ကျော် ရှိတယ်လို့ စာရင်းရပါတယ်။)

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ဟောမယ်

အဲဒီလိုလာကြတဲ့ ရဟန်းရှင်လူယောဂီတွေကို သြဝါဒပေးဖို့ ဘုန်းကြီးမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ တာဝန်ကျေပွန်အောင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သြဝါဒများကို ပေးလာခဲ့ပါတယ်။ ယခု ဒီနှစ် အတွက် ဘယ်တရားကို ဟောပြီး သြဝါဒပေးမှာလဲ ဆိုယင်-ယမန်နှစ်က ဟောပြပေးခဲ့တဲ့ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကိုပင် ထပ်မံပြီး ဟောပြ သြဝါဒပေးဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဆောင်ပုဒ်စာရွက်များလဲ ဝေငှထားပါပြီ။

ဒီသုတ်ကို ထပ်ဟောရခြင်း၏ အကြောင်း

ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ထပ်ပြီးဟောရခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့-အရေးကြီးလို့ပါပဲ။ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးက သူ့ ကျောက်စာထဲမှာ ဒီလို ဖော်ပြထားတယ်။ တချို့ တချို့ တရား တွေကို သူ့ ကျောက်စာထဲမှာ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရေးထားတယ် တဲ့။ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရေးထားတယ်ဆိုတော့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

တွေက စာအနေနဲ့တော့ ပိုနေတယ်လို့ ထင်ကြမှာပေါ့။ အဲဒါ တွေကို ပိုတယ်လို့ ထင်မှားစိုးလို့၊ “ဘာကြောင့် ထပ်ပြီး ရေး ထားရသလဲ”လို့ သူ့ဟာသူ မေးခွန်းထုတ်ပြီးတော့ “အဲဒါ တွေက အင်မတန်လေးနက်တဲ့ ကျင့်ဝတ်တရားတွေဖြစ်လို့ပါတဲ့။ အင်မတန် လေ့လာထိုက် မှတ်သားထိုက် ကျင့်သုံးထိုက်တဲ့ ကျင့်ဝတ်တရားတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ထင်ကာ ထပ်ကာ ရေး ထားပါတယ်”တဲ့။

ဘုန်းကြီး ကလဲ ဒီဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ထပ်ပြီး ဟော တာဟာ အင်မတန်လေးနက်တဲ့ ဘုရား၏ အဆုံးအမ သြဝါဒ ဖြစ်တဲ့ အတွက်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အခုနေအခါ ကာလမှာ တရားက အလွန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာ သနာတော်မှာ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်နှင့်အညီသာ ကျင့်ကြမယ် ဆိုလို့ရှိယင် လူရော ရှင်ရော ရဟန်းရော အင်မတန်ကို ကျေးဇူး များမှသာပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟာလဲ ဆုတ် ယုတ်ခြင်း မရှိပဲ အင်မတန် တိုးတက်မှာပါပဲ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၏ နိဒါန်း

မြတ်စွာဘုရားက အခါတပါးမှာ သာဇတ္ထိမြို့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားကို ဟောကြားတော် မူပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဟောတော်မူပါသလဲ ဆိုတော့- အဲဒီအခါတုန်းက အချို့သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းတွေက ပစ္စည်းနှင့် စပ်ပြီး လိုချင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

မက်မောမှု အလေးပြုမှုတွေ များနေတယ်။ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကို အလေးပြုနေယင် သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တရားဘက်က လစ်ဟင်းမြဲ ဓမ္မတာပဲ။ အဲဒီလို တရားဘက်က လစ်ဟင်းပြီး အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေရန် မြတ်စွာဘုရားက ဒီတရားကို ဟောကြားတော် မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ တရားတော်ဟာ အလွန်ပင် လေးနက်ပါတယ်။ ဘယ်လို ဟောတော် မူသလဲ ဆိုတော့—

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ပါဠိတော်မူရင်း

ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အာမိသဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမ္ပေသု အနုကမ္ပာ “ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိသဒါယာဒါ”တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမ္ပေ-ဆင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝထ-ဖြစ်ကြ ပါကုန်လော့။ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းလေးပါး စသော အာမိသအမွေကိုခံယူရုံမျှဖြင့် အားရရောင့်ရဲနေကြသောအမွေခံ အညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ- မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်-တဲ့။

ဒါဟာ ဘုရားရှင်က မိမိ၏ အလိုတော်ကို အတိအကျ ဖော်ပြပြီး တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားတဲ့ စကားတော်မြတ်ပါပဲ။ ချစ်သားတို့ ငါဘုရား၏ တရားအမွေ-အမြတ်စားကို ခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမွေကို မခံယူကြနဲ့၊ ပစ္စည်းအမွေညံ့ကို ခံယူရုံမျှဖြင့်
[ဒုတိယအကြိမ်]

အားရ ရောင့်ရဲမနေကြနဲ့တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “အင်မတန် ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ သားကလေးတွေ၊ သမီးကလေးတွေကို မိဘများ က သေခါနီး မှာသွားသလိုပဲ” အရေးတကြီး အလေးအနက် ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။ တချို့ မိဘဖြစ်သူတွေက အသက် အရွယ်ကြီးမှ နောက်ဆက် အိမ်ထောင်အသစ်ပြုပြီး ရထားတဲ့ သားငယ် သမီးငယ်ကလေးတွေကို မိမိက သေတော့မယ်ဆိုယင် ရွေးအိမ်ထောင်မှ သားသမီးကြီးတွေက အမွေကောင်းတွေယူ ပြီး နောက်ဆက်အိမ်ထောင်မှ သားသမီးငယ် ကလေးတွေမှာ အမွေညံ့တွေလောက်သာ ရကြမှာကို စိုးရိမ်မိတတ်ကြတယ်။ အဲဒီ လို့ စိုးရိမ်ပြီးတော့ သားငယ် သမီးငယ်ကလေးများအား ရသင့် ရထိုက်တဲ့ အမွေ အနှစ်ကို စောစောက ခွဲဝေပြီးတော့လဲ ပေးတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လို အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေရှိတယ်၊ အဲဒါတွေကို ရအောင် ယူရစ်ကြ စသည်ဖြင့်ယင်လဲ မှာကြား သွားတတ်ကြပါတယ်။

အဲဒါလိုပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မိမိ၏ တပည့်သား ရဟန်းတော်တွေ၊ အမျိုးသမီးရဟန်းတွေ၊ မိမိအား ယုံကြည် အားကိုးနေကြတဲ့ ဥပါသကာ အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသကာ အမျိုးသမီးတွေ အကုန်လုံးကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ (ဘိက္ခုဝေ) ချစ်သား ရဟန်းတို့လို့ ခေါ်တော်မူပြီး သင်တို့ဟာ ငါဘုရား၏ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တရားအမွေကို ခံယူကြ၊ တရား အမွေကို ရအောင်ယူကြ၊ ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရရှိရုံမျှဖြင့် အားရမနေ ကြနဲ့လို့ ဩဝါဒပေးတော်မူပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

လောကအမွေခံယူပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြချက်

အမွေခံယူတယ်ဆိုတာဟာ လောက အမွေခံယူ ကြတာ
ကတော့ အင်မတန် အားတက်သရောပဲ။ မိဘများ ကွယ်လွန်
သွားသည့်နောက် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူကြပုံကတော့ သက်ဆိုင်
တဲ့ သားသမီးတွေဟာ ဘယ်သူမှ နောက်ကျနေတာ မရှိဘူး။
လက်နွေးနေတာ မရှိဘူး။ ဘယ်သူကမှ လျော့ပြီး ယူတယ်လို့
မရှိဘူး။ ညီ အစ်ကို မောင်နှမတွေ အချင်းချင်း ချစ်ခင် ငဲ့ညှာ
ပြီးတော့ ငါတို့ဟာ မရချင်နေပါစေ၊ ငါ့ညီတွေ နှမတွေ
အစ်ကိုတွေ အစ်မတွေရယ် တော်ပါပြီဆိုပြီးတော့ ကိုယ်ကဖြင့်
လျော့ပြီးယူမယ်လို့ ဒီလို နှလုံးသွင်းတဲ့လူက အရှားသားပဲ။ တဦး
တလေတော့ ရှိချင် ရှိမှာပေါ့လေ။ အဲဒါဟာ ရှားပါလိမ့်မယ်။
ကိုယ်က အကောင်းချည်း လိုချင်တယ်။ ပိုပြီး များများ ရချင်
တယ်။ သူများရသွားတာက ကိုယ်ရတာထက် ကောင်းတယ်လို့
စောင့် ထင်ပြီး မကျေမနပ် ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ကိုယ်ကပိုပြီး
များများရချင်တယ်။ ကောင်းတာကို ရချင်တယ်။ ဒါကြောင့်
မူလက အင်မတန် ချစ်ခင်နေကြတဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမ အချင်း
ချင်း မခေါ်နိုင် မပြောနိုင်အောင်တောင် တကွဲ တပြားစီ
ဖြစ်သွားတတ်ကြသေးတယ်။ ဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ အများပင်
ကိုယ်တွေ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒါဟာ လောကဘက်က ပစ္စည်း
အမွေခံယူရာမှာ အားတက်သရော ဖြစ်ကြပုံပဲ။ အဲဒါ
လူဝတ်ကြောင်တွေမှာ ဖြစ်ပုံပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရဟန်းတွေဘက်ကလဲ ဒီနည်းအတိုင်းပါပဲ။ ပစ္စည်းအမွေခံယူကြရာမှာ အလွန် တက်တက်ကြွကြွ ရှိကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးတပါး ပျံ့လွန်တော်မူသွားယင် အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးပိုင်တဲ့ ကျောင်းစသော ပစ္စည်းအမွေတွေကို ဆိုင်ရာတပည့်တွေကအမွေခံယူကြတယ်။ ကျောင်းတိုက်ဆိုယင်ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ဆရာတော်ကြီးက သူ့ကို ပေးခဲ့ပါတယ်ဆိုပြီး အမွေခံတာလဲ ရှိတယ်။ ဒွိသန္တက တိသန္တက စသည်ပြုထားတယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာလဲ ရှိတယ်။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ (အကျမ်းဝင်သူအဖြစ်နဲ့ ယူထားခြင်း) ဖြင့် စောစောကတည်းက ယူထားပါတယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာလဲ ရှိတယ်။ ဂိုဏ်းက ပိုင်တယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို အမွေခံကြတာတွေထဲမှာ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ တရားသဖြင့် အမွေခံတာလဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ မတရားအမွေခံတာလဲ ရှိမှာပါပဲ။ ပြီတိသျှ အစိုးရလက်ထက်က ဆိုယင် အဲဒီလို အမွေခံပြီး ကျောင်းလူမှုတွေ အများကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အစိုးရရုံးတော်ရောက်ပြီး ငွေကုန်ကြရတဲ့အတွက် ကျောင်းဆိုင်ရာ တချို့ဒကာတွေမှာ ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာတွေတောင် ဆုံးရှုံးပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသွားကြရတာတွေလဲ တော်တော် များများ ကြားသိရဘူးပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာလဲ ဒီလိုအမွေခံပြီး ကျောင်းလူကြတာတွေ ရှိနေတာပါပဲ။

တချိန်က ဒါယကာတယောက်က သူပိုင်တဲ့ ကျောင်းမှစ ဘုန်းကြီးမရှိလို့ ဒါန သီလ စသည် ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားစေဖို့
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘုန်းကြီးတပါးလာပြီး လျှောက်တောင်းပါတယ်။ သင့်တော်တဲ့ ရဟန်းတပါးကို ဘုန်းကြီးက ပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျောင်းကို လက်ခံဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တတ်နိုင်သမျှ ဟောပြော ညွှန်ကြားပေးဖို့ပါပဲ။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အဲဒီအရပ် မှ ဘုန်းကြီးတပါးက အဲဒီကျောင်းဟာ သူ့ဆရာ ဘုန်းတော် ကြီး လက်ထက်က စတုသန္တက ပြုထားတဲ့ ကျောင်းဖြစ်လို့ ဟိုရဟန်းကို ပြန်ခေါ်ဖို့ ဘုန်းကြီးထံ စာရေးလိုက်တယ်။

“ဘုန်းကြီးက ကျောင်းကို အလှူခံဖို့ လွှတ်လိုက်တာမဟုတ် ပါဘူး။ အဲဒီက ဒါယကာ၏ လျှောက်ထားချက်အရ အဲဒီက ဒကာ ဒကာမများမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရေးအတွက် တတ်နိုင် သမျှ ဆောင်ရွက်ဖို့ စေလွှတ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ဓမ္မဒါယာဒသုတ်အရ တရား အမွေခံဖို့သာ တိုက်တွန်းဟောပြောနေပါတယ်။ ကျောင်းရဖို့တော့ မရည့် ရှယ်ပါဘူး။ အဲဒီကျောင်းကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာရှိသင် အဲဒီက ဆိုင်ရာဒကာကိုသာ ပြောပါ” လို့ စာပြန်ကြားလိုက် ရပါတယ်။

ယခုတော့ ဘုန်းကြီးထံမှ လွှတ်လိုက်တဲ့ရဟန်းဟာ သူ့အခြေအနေအရ သင့်လျော်တဲ့အခြားတနေရာမှာ ရောက်နေ ပါတယ်။ မူလကျောင်းဆိုင်ရာ ဒကာက ပြန်ပင့်လို့တောင် မရ ပါဘူး။ အဲဒီမှာ အခြားရဟန်းလဲ မရှိပဲ လစ်လပ်နေပါတယ်။

ဒီပြင်လဲ အလားတူပင် ဒကာများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ တရားဟောပြော ပြသနေတဲ့ ရဟန်းကို ဂိုဏ်းဆိုင်ရာ အခြား ကျောင်းမှ ဘုန်းကြီးက ပြန်ခေါ်ဖို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြား [ဒုတိယအကြိမ်]

တကယ် ရှိပါတယ်။ အဲဒါလဲ ကျောင်းဒကာတွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့နဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ အဲဒီမှာ မူလက ကျောင်းပိုင် ဘုန်းကြီးလဲ ရှိနေတာပါပဲ။ အဲဒီဘုန်းကြီးကလဲ တရားပြနေတဲ့ ရဟန်းကို သဘောတူ လက်ခံထားတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ တချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြနိုင်သူ မဟုတ်ပဲနဲ့ အပိုင်စီးယူလို့ ဘုန်းကြီးတို့က လျစ်လျူရှုထားရတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေနဲ့စပ်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့က ကြောင့်ကြမစိုက်ပါဘူး။ သူ့ဌာနဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမ တွေ၏ ကံအတိုင်းပဲလို့သာ သဘောထားပါတယ်။ ဒါတွေက ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့ ပစ္စည်းအမွေ အလေးပြုကြပုံတွေပါပဲ။

အရပ်ရပ် အနယ်နယ်မှာ သူပိုင် ကိုယ်ပိုင် ကျောင်းလူမှုတွေ များစွာ ရှိနေကြပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒ သုတ်အမှ စဉ်းစားကြည့်ယင် သံဝေဂ ဖြစ်စရာတွေပါပဲ။ အချို့ဥပါသကာများမှာ အဲဒီလို အရှုပ်အထွေးတွေကို မြင်ရကြားရသိရတဲ့အတွက် သံဃာတော်ကို ကြည်ညိုမှုတောင် လျော့မလို့လို့ ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းလဲ ကြားသိရပါတယ်။

ဒီပြင်လဲ ဆွမ်း သင်္ကန်း၊ စသော လာဘ်လာဘတွေ၊ များများရဖို့ အလေးပြုနေကြတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ရနိုင်တဲ့နည်းဖြင့် ဝိနည်းနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး ရှာကြံနေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ နာမည်ကြီးဖို့ ဘုန်းကြီးဖို့ အားထုတ်နေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘအတွက် အလေးပြုမှုတွေပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပစ္စည်းကို အလေးပြုယင် တရားကျင့်ရေးဘက်က လစ်ဟင်း သွားတတ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ပစ္စည်းအလေးပြုတာတွေ ဟာ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်နဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်တာ တွေပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက တရားအမွေကို အမြတ်တနိုးထားပြီး ခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေကြနဲ့ တဲ့။ အရေးကြီးပါတယ်။ ပစ္စည်းအမွေကိုသာခံယူပြီး ဆရာသမား၏ အဆုံးအမ ဩပါဒ်ကို မလိုက်နာဘူး၊ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို ကျင့်ဘူး ဆိုယင် နေရာမကျဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက....

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမေ့သင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝထ-ဖြစ်ကြ ပါကုန်လော့။ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ် ကြပါကုန်လင့်- လို့ မိန့်တော်မူတာပါပဲ။

တရားအမွေခံယူဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းအကြောင်း

တရားအမွေကို ခံယူဖို့ တိုက်တွန်းခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဆက်လက် ဖော်ပြထားပါတယ်... “အတ္တိ မေ တုမေသု အနုတဗ္ဗာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိသဒါယာဒါ” တိ-တဲ့။

မေ-ငါဘုရား၏၊ သာဝကာ-တပည့်သာဝကတို့သည်၊ ကိန္တိ- ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ- တရားအမွေကို ခံယူကြ [ဒုတိယအကြိမ်]

ကုန်သည်၊ ဘဝေယျံ- ဖြစ်ကြပါကုန်အံ့နည်း။ အာမိသဒါယာ
ဒါ- ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံ
အညံ့စားတို့သည်၊ နော ဘဝေယျံ-မဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ-
ဤသို့၊ မေ-ငါ့အား၊ တုဗ္ဗေသု-သင်ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ-
နောင်ရေးကို မျှော်တွေး၍ အစဉ်သနားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေ
ပါသည် တဲ့။

တရားအမွေခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတာဟာ သင်တို့၏ နောင်
ရေးကို မျှော်တွေးပြီး သနားခြင်းကရုဏာ ရှိနေတဲ့အတွက်ပါ
ပဲ တဲ့။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ကလေးများ စီကားတယ်၊ ပါဠိနဲ့
အနက် ပြန်ဆိုချက်ကတော့ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင်လို့ ရှုတ်ပြီ
ရတာပါပဲ။ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးများဖြင့်ပင် ပြည့်စုံလုံလောက်
နေပါတယ်၊ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာ ဟောမိန့်သည်။
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားပါတယ်
တဲ့။ ဘယ်လို ဟောသလဲဆိုတော့...

၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။
ငါ့တပည့်တွေ တရားအမွေကို ခံယူစေချင်တယ်တဲ့၊ ဒီလို
မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့....

၃။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။
အာမိသခေါ်တဲ့ ပစ္စည်းအမွေတွေကို ပယ်စေချင်ပါတယ်
တဲ့၊ ဒီလိုလဲ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပစ္စည်းအမွေကို ပယ်
[ဒုတိယအကြိမ်]

စေချင်တယ် ဆိုပေမဲ့ လုံးလုံးလက်မခံပဲ မသုံးဆောင်ပဲ ပယ်ဖို့
 တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသာယာဖို့ မတူယံတာဖို့ပါပဲ၊ သုံး
 ဆောင်သင့်သမျှကိုတော့ လက်ခံပြီး သုံးဆောင် ရမှာပါပဲ၊
 ဒါပေမဲ့- အဲဒီ အာမိသ ပစ္စည်းလောက်သာ အလေးပြုပြီး
 သာယာ စွဲလမ်းမနေကြဖို့ပါပဲ။ ဒီအပိုဒ်ကလေး ၃ ပိုဒ်ဖြင့်ပင်
 တော်တော်လုံလောက်နေပါပြီ။ ကဲ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ
 ကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှု၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။

၂။ ဂေါတပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။

၃။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

တရားအမွေသရုပ်

တရားအမွေဆိုတာ အစစ်လဲရှိတယ်၊ အတုလဲရှိတယ်၊ ၂-မျိုး
 ရှိပါတယ်။ တရားအမွေ အစစ်ကို ခံယူနိုင်ယင် အဲဒါဟာ
 အကောင်းဆုံးပဲ၊ တရားအမွေအတုကို ခံယူတာလဲ ကောင်းတာ
 ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် တရားအမွေ အစစ်နှင့်အတူ ၂-မျိုးလုံးကို
 ခံယူဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းဟောကြားတော် မူပါ
 တယ်။ အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာက ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။

မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနဘေဒေါ-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အလိုအားဖြင့် သုံးမျိုး
 ကွဲပြားသော၊ နဝဝိဓောပိ လောကုတ္တရဓမ္မော- (မဂ်က လေး
 ပါး၊ ဖိုလ်က လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်က တပါးဟဲ့ ခွဲခြား၍ယူလျှင်)
 ၉-ပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရတရားသည်

[ဒုတိယအကြိမ်]

နိပ္ပရိယာယဓမ္မော- အကြောင်းပရိယာယ်နှင့် မစပ်ပဲ မုချအစစ်
ဖြင့် သိအပ်သော တရားအမွေအစစ်ပေတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် ဆိုတဲ့ အရိယမဂ်က လေးပါး၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုတဲ့ အရိယဖိုလ်က လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်က တပါး၊ ဒီ ၉-ပါးဟာ လောကုတ္တရာ တရားတွေပဲ၊ အဲဒီ လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးဟာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာမှ ရနိုင်တဲ့ တရားအမွေ အစစ်တွေပဲ။ ဒီ ၉-ပါးထဲမှာ မဂ်လေးပါးရယင် ဖိုလ်လေးပါးလဲ ရတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ရသင့်သလောက်ရတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ် ရယင် သောတာပတ္တိဖိုလ်လဲ ရတာပဲ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ မျက်မှောက်ပြုရတယ်၊ အဲဒီလို သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရယင် အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ကြောင်း ကံလေသာတွေ အကုန် ကင်းငြိမ်း သွားတယ်၊ ဒါကြောင့် အပါယ်လေးပါးမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက် သွားတယ်၊ ဒါဟာ ဗလမ တရားအမွေ အမြတ်ကို ခံယူရခြင်းရဲ့ အကျိုးပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ လူ့လောက နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရ စသော ဆင်းရဲတွေလဲ ခုနစ်ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး မခံစားရတော့ဘူး၊ ဒါလဲ အဲဒီအမွေခံမြတ်၏ အကျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အောက်ထစ်ဆုံး ဒီတရားအမွေ မြတ်လောက်တော့ ခံယူဖို့ရာ တိုက်တွန်း ဟောပြတော် မူတာ ပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒုတိယ တရားအမေ့ဖြစ်တဲ့ သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ကို ရယင်
တော့ လူ့လောက နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ သေရ
စသော ဆင်းရဲတွေကို ၂-ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး မခံစားရတော့
ဘူး။ အဲဒီအမေ့ကို ရအောင် အားထုတ်နိုင်ယင် ပိုပြီးကောင်း
ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တတိယ တရားအမေ့မြတ် ဖြစ်တဲ့
အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရယင်တော့ လူ့လောက နတ်လောကမှာ
ဖြစ်ပြီး ခံစားရမည့် ဆင်းရဲဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းငြိမ်း သွား
တယ်။ ဗြဟ္မာ့လောက၌ ဖြစ်ဖို့သာ ရှိတော့တယ်။ အဲဒီအမေ့ကို
ရယင် ပိုပြီး ချမ်းသာတာပေါ့။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ အမြတ်
ဆုံး တရားအမေ့ကို ရယင်တော့ ဘာဆင်းရဲကိုမျှ မခံစားရ
တော့ဘူး။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသွားတော့တာပဲ။ ဒါ
ကြောင့် တတ်နိုင်ယင် ဒီအရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် တရားအမေ့အထိ
ရအောင် ကျင့်သုံးခံယူဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြား တိုက်
တွန်းတော် မူတာပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့
လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးဟာ တရားအမေ့အစစ် တွေပဲ။
အဲဒီတရားအမေ့အစစ်တွေကို ရအောင် ကျင့်သုံးအားထုတ်ဖို့ရာ
ပဲ။ အဲဒါကို (တရားအမေ့၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေလောကုတ်ပါ
လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ တရားအမေ့၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေလောကုတ်ပါ။

ရဟန်းများဆိုယင်တော့ ဒီတရားအမေ့အစစ်ကို ခံယူဖို့ရာပါပဲ။
တရားအမေ့ အတုတကတော့-ဝဋ်ဆင်းရဲ ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်

[ဒုတိယအကြိမ်]

သန်ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ဒါန သီလစသော ကုသိုလ်ပါပဲ၊ ဒါ
ကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလိုပြဆိုထားပါတယ်။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ကေဇ္ဇော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိဝဋ္ဌ-
ဝဋ္ဌဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို- ပတ္ထေန္တော-ရည်သန် ဆုတောင်း
လျက်၊ ဒါနံ-လှူဖွယ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးလှူ၏၊ သီလံ သမာဒိယတိ-
သီလကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံး၏။ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေတိ-
ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ပြု၏၊ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ-ပန်းနံသာ စသည်တို့
ဖြင့်၊ ဝတ္ထုပူဇ်-စေတီတော်စသော ဝတ္ထုအား ပူဇော်ခြင်းကို၊
တရောတိ-ပြု၏၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဒေသေတိ-တရားကို နာကြား
၏၊ ဟောပြော၏၊ ဈာနသမာပတ္တိယော-ဈာန် သမာပတ်တို့ကို၊
နိဗ္ဗတ္တေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဧဝံ ကရေန္တော-ဤသို့ ပေးလှူမှု စသည်ကို
ပြုလျှင်၊ ဝါ-ပြုသူသည်၊ အနုပုဗ္ဗေန-ယင်း ကုသိုလ်ကြောင့်
လူဖြစ်ခြင်း နတ်ဖြစ်ခြင်း တရားနာခြင်း တရားကျင့်ခြင်း
စသော အစဉ်အားဖြင့်၊ အမတံ နိဗ္ဗာန်-သေခြင်း ဇာတ်ရာ
အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ဟူသော၊ နိပ္ပရိယာယဓမ္မံ-တရားအမွေ အစစ်
ကို၊ ပဋိလဘတိ-ရပေ၏။ အယံ-ဤဒါန စသော ကုသိုလ်
တရားသည်၊ ပရိယာယဓမ္မော-တရားအမွေ အံ့တုပေတည်းလို့
အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို (နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊
ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။
နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ကုသိုလ်ဟူသမျှဟာ တရား
အမွေ အတုချည်းပါပဲ။ လူဝတ်ကြောင်းများမှာ မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင် မကျင့်နိုင်-အားမထုတ် နိုင်သေးယင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာရပါလို၏-လို့ ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ဒါနသီလစသော ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ကြဖို့ ပါပဲ။ အဲဒီလို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရည်သန်ပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေဟာ နောက်ကာလ တခုခုသော ဘဝ၌ လူဖြစ် နတ်ဖြစ်ပြီး မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားအမွေအစစ်ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ကုသိုလ်ကို တရားအမွေအတုလို့ ဆိုတာ ပါပဲ။ အဲဒါကို ဒီလို ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ် “နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ။

အဲဒီ တရားအမွေအစစ်နဲ့ တရားအမွေအတုကို ခံယူကြဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုဗ္ဗေ-သင်တို့သည်၊ မေငါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝထ-ဖြစ်ကြပါကုန်လော့-လို့ တိုက်တွန်းတော် မူပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ (စစ်-တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေလိုလှပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ စစ်-တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေလိုလှပါ။

တရားအမွေအစစ် ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရအောင်အားထုတ်ကြဖို့၊ အဲဒီလောက် မကျင့်နိုင် အားမထုတ်နိုင်သေးတဲ့ လူဝတ်ကြောင်တွေမှတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ဒါန သီလစသော တရားအမွေအတုကို ခံယူကြဖို့

[ဒုတိယအကြိမ်]

မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် ဆိုတာကလဲ တွေ့ကြုံရခဲတယ်။ သာသနာတော်နဲ့ တွေ့ကြုံပြန်ယင်လဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားက ရှိဦးမှ။ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံပြီး ဘုရား တရား သံဃာကို အမြတ်ဆုံး အနေဖြင့် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြတဲ့ ဥပါသဏာ အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသိကာ အမျိုးသမီးတွေ၊ သာသနာတော်တွင်း ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်းပြုနေကြတဲ့ အမျိုးသားရဟန်းတွေ အမျိုးသမီးရဟန်းတွေ-ဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တွေပဲ။ အဲဒီမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တွေဟာ စွမ်းနိုင်ယင် ဘုရားသာသနာတော်မှာ ရနိုင်တဲ့ အကောင်းဆုံးအမွေကို ရအောင် အားထုတ်ကြ။ မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝတွင်ပဲ ရအောင် အားထုတ်ကြလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလောက် အားမထုတ်နိုင်ယင်လဲ မင်္ဂဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ဒါနသီလစသော ကုသိုလ်ကိုပြုကြ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါလဲ လှူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကီချမ်းသာ စာလေးများ လောက်သာ ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး မပြုကြနဲ့။ အမြတ်ဆုံးချမ်းသာဖြစ်တဲ့ မင်္ဂဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြီးပြုကြ။ အဲဒီလိုဆိုယင် တရားအမွေအတုကို ခံယူသည်မည်ပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားအမွေအစစ်နဲ့ အတု ၂-မျိုးလုံးကို ခံယူစေချင်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အာမိသ ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းအမွေကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက မခံယူစေချင်ဘူး။ အဲဒါကို သဒ္ဓါယာနွှစ်သက် မနေစေချင်ဘူး။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီမှာ အာမိသအမေ ဆိုတာကလဲ အစစ်နဲ့အတု ၂-မျိုးရှိတယ်။
 အာမိသအမေအစစ်ဆိုတာ ရဟန်းများမှာ အမြဲတမ်းသုံးဆောင်
 နေကြတဲ့ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး
 ပါပဲ။ သာသနာတောင်ဝင်ပြီး ရှင်ရဟန်းပြုလို့ရှိယင် ဒီအမေက
 ရတော့တာပဲ။ ရှင်သာမဏေဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းဖြစ်ဖြစ် စားရေး
 အတွက် အလွယ်တကူနဲ့ ရတာပဲ။ မပင်ပန်းဘူး၊ နံနက်ပိုင်းမှာ
 သပိတ်ကိုပွေ့ပြီး ရွာထဲ မြို့ထဲက အိမ်ရှေ့များမှာ လျှောက်ပြီး
 ဆွမ်းခံသွားယင် စားစရာဆွမ်းကို အလွယ်တကူနဲ့ ရတာပဲ။
 ဝတ်စရာ သင်္ကန်းလဲ အလွယ်တကူနဲ့ ရတာပဲ။ ကြည်ညိုဖွယ်
 ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံယင် သင်္ကန်းကိုလဲ ဒကာ ဒကာမတွေက လှူကြ
 တာပဲ။ နေစရာ ထိုင်စရာ ကျောင်းကလဲ ရလွယ်ပါတယ်။
 ရဟန်းတွေအတွက် ကျောင်းက ကောင်းတာချည်းပါပဲ။ ရပ်ရွာ
 ထဲမှာ လူတွေနေစရာအိမ်ကတော့ တော်ရုံသင့်ရုံပါပဲ။ တချို့
 အိမ်များ နေဖြစ်ရုံပဲ။ ဝါးနဲ့ ဓနိနဲ့ သက်ကယ်နဲ့ ဆောက်လုပ်
 ထားတယ်။ ကျယ်ကျယ်လဲ မဟုတ်ဘူး။ ကျဉ်းကျဉ်းကလေးပဲ။
 ရဟန်းတွေအတွက် ကျောင်းတွေကတော့ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်
 ခမ်းခမ်းနားနားချည်းပဲ များပါတယ်။ ဆေးပစ္စည်းတွေလဲ
 အလွယ်တကူရတာပဲ။ ယခုနေအခါ နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ဆေး
 တွေကို သာမန်လူများမှာ ရနိုင်ခဲပေမယ့်လို့ ရဟန်းများအတွက်
 ကတော့ ရလွယ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပစ္စည်းလေးပါးဟာ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သာသနာတော်ကိုမှီပြီး ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရား၏
 ပစ္စည်း အမေတွေလို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ ပစ္စည်းအမေလောက်ရရုံနဲ့
 နှစ်သက် သာယာမနေကြနဲ့လို့ ဆိုလို့ပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

တချို့ကဒီပစ္စည်းလေးပါးကိုအလွယ်တကူရအောင်ဘုန်းကြီး
အောင် ကြိုးစား အားထုတ်နေကြတယ်။ ဓမ္မဒါနိန်းမည့် ဒကာ
ဒကာမတွေများအောင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အားထုတ်နေကြ
တယ်။ တချို့က အကြားအမြင်ပေါက်သယောင်ယောင်သုတပါး
စိတ်ကို သိသယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်နေကြတာလဲ ရှိတယ်။
ရဟန္တာဖြစ်သယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်နေကြတာလဲ ရှိတယ်။
တချို့က ထွက်ရပ်ဝိဇ္ဇာပေါက် သယောင်ယောင် ကျန်းမာရေး
စီးပွားရေး ရာထူးဌာနန္တရ မဆုတ်ယုတ်ပဲ တိုးတက်ရေးမသည်
အတွက် စွမ်းဆောင်နိုင်သယောင် ဒီလို ဟန်ဆောင်နေတာလဲ
ရှိတယ်။ အဲဒီလို မတရားသဖြင့် စီးပွားရှင်မှုကိုတော့ ဝိနည်း
တော်အရ လုံးဝ မပြုသင့်ပါဘူး။ တရားသဖြင့် ရှာပြီးတော့လဲ
ပစ္စည်း အမွေမျှဖြင့် အားရနေယင် အာမိသအမွေကိုခံယူသည်
မည်တယ်။ အဲဒီ အာမိသအမွေအစစ်ကို နားလည်ရအောင်လို့
စီထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “အာမိသမ္မေ၊ အစစ်ပေ၊
လေးထွေ ပစ္စည်းပါ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အာမိသမ္မေ၊ အစစ်ပေ၊ လေးထွေ ပစ္စည်းပါ။

ဒီအာမိသအမွေ အစစ်ကတော့ ရဟန်းတော်များနဲ့သာ
ဆိုင်ပါတယ်။ လူတွေနဲ့ဆိုင်တဲ့ အာမိသမ္မေ အတုကတော့ “လူ၊
နတ်သုခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန- သီလ-ဘာ” တဲ့။ လူ့ချမ်းသာ
နတ်ချမ်းသာကိုသာ ရည်သန်တောင့်တပြီးပြုတဲ့ ဒါနကုသိုလ်
သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်တွေပါပဲ။ အဲဒီလို လောကီ
ချမ်းသာလောကံသာ တောင့်တပြီးပြုတဲ့ ဒါနစသော ကုသိုလ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

တွေကတော့ လောကီ ချမ်းသာလောက်သာ ရစေနိုင်တယ်။ သာသနာတော်တိုင်းမှ ဘုရားတရားသံဃာအား လှူဒါန်းတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အင်မတန် အကျိုးကြီးပါတယ်။ လူ့ဘဝပေါင်း များစွာ နတ်ဘဝပေါင်းများစွာကို ဖြစ်စေပြီးတော့ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကိုအကြီးအကျယ် ရစေနိုင်တယ်။ သီလနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းအားလှူယင်လဲ အကျိုးကြီးတာပဲ။ သီလနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ လူဝတ်ကြောင်အား ပေးလှူယင်တောင်မှ အကျိုးကြီးသေးတာပဲ။ ထို့အတူပင် ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလကုသိုလ်ကလဲ အကျိုးကြီးတာပဲ။ ဈာန်သမာပတ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကတော့ ဗြဟ္မလောက ရောက်စေနိုင်သည်အထိ အကျိုးကြီးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလောကီချမ်းသာလောက်သာ တောင့်တပြီး ပြုပြင် အဲဒီကုသိုလ်တွေက မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကိုတော့ မရစေနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာလောက်သာ ရစေနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီကုသိုလ်ကို အာမိသအမ္မေအတု ပစ္စည်းအမ္မေ အတုလို့ ဆိုတာပါပဲ။ အဲဒီအာမိသအမ္မေအတု ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ လူ-နတ်သူခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာ။

အဲဒီမှာ ဘာ-ဆိုတာက ဘာဝနာကုသိုလ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ အာမိသအမ္မေ ၂-မျိုးထဲမှ ပစ္စည်းလေးပါးဆိုတဲ့ အာမိသအမ္မေအစစ်မျှဖြင့် အားရရောင်ရဲနေယင်တော့ နောက်နောက် ဘဝတွေမှာ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို ရဖို့တောင်မှ မသေချာဘူး။ အပါယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ကြုံသွားမှာလဲ စိုးရိမ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

စရာရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပစ္စည်းကိုသာ သာယာ နှစ်သက်နေယင် သီလလဲ မပြည့်စုံပဲ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပါပဲ။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာလောက်သာ ရည်သန်ပြီးပြီတဲ့ ဒါနစသော အာမိသအမွေအတုမျှနှင့် အားရနေယင်လဲ ကုသိုလ် က အားနည်းပြီး အကုသိုလ်က အားကြီးတဲ့အခါ အပါယ်လေး ပါးလဲ ကျသွားနိုင်သေးတယ်။ ကုသိုလ်က အားကောင်းနေလို့ လူ့လောက နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး လူ့ချမ်းသာနတ်ချမ်းသာ တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ဘဝတွေမှာလဲ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း အစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေနဲ့တော့ မတွေ့ကြုံ ခံစားနေကြရဦးမှာပဲ။ ဒါကြောင့် အာမိသမွေ အတုဟာလဲ အမွေညံ့ပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ အာမိသမွေ၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေ မေ့ညံ့သာ။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကီချမ်းသာလောက် သာ ရည်သန်တောင့်တပြီး ပြီတဲ့ ဒါန သီလစသော အမွေတု ကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို အကြီးအကျယ်များ စွာရနိုင်ပေမယ့်လို့ အပါယ်လေးပါးမှတော့ အစဉ်ထာဝရ မလွတ်နိုင်သေးဘူး။ အိုနာသေစသောဆင်းရဲတွေလဲ မကင်းငြိမ်း သေးဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြီတဲ့ တရား အမွေတုလောက် မကောင်းမြတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုကုသိုလ် ကို အမွေညံ့လို့ ဆိုရတာပါပဲ။ ပစ္စည်းလေးပါး အာမိသအမွေ ညံ့ပုံကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဆိုယင် အဲဒီ ပစ္စည်းလေးပါးလောက်နဲ့ နှစ်သက်ရောင့်ရဲနေယင် ကိုယ်ကျင့်တရားများပါ ချွတ်ယွင်းပြီး အပါယ်ဆင်းရဲတွေအထိ ရောက်စေနိုင်သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အာမိသ ဒါယာဒါ- ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ- မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်”လို့ သတိပေး မိန့်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

အာမိသအမွေမခံဖို့ မိန့်ကြားခြင်းအကြောင်း

အဲဒီလို သတိပေး မိန့်ကြားရတာကလဲ မြတ်စွာဘုရားက မိမိ၏တပည့်သားရဟန်းတော်စသည်များအပေါ် မှာနောင်ရေး မြော်တွေးပြီး သနားတော်မူလိုပါတဲ့။ ဘယ်လို မြော်မြင်ပြီး သနားတော် မူသလဲဆိုတော့ ပစ္စည်းကိုသာ မက်မောနေယင် ကိုယ်ကျင့် တရားတွေက ချွတ်ယွင်းပြီး အပါယ်လေးပါးလဲ ကျရောက်လျက် အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲနေရတတ်တယ်။ အဲဒီလို မြင်တော်မူပုံကို အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အာမိသဂရုကာနံ-အာမိသခေါ်သည့် လာဘ်လာဘပစ္စည်း လေးပါးကို အလေးပြုကြလျက်၊ အာမိသေ ဥပက္ခလိတာနံ- အာမိသ ပစ္စည်း၌ အကျင့် ချွတ်ယွင်းကုန်သော၊ (ကပိလ ရဟန်းနှင့်တကွ ပါပဘိက္ခုစသည်တို့၏-ဟု ဆက်စပ်ယူရမည်) တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ အတိတကာလေ- ကဿပဘုရား လက်ထက် တော်မူစ၍ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်သော၊ ကပိလဿ ဘိက္ခုနော- ကပိလ ရဟန်း၏၊ အပါယပရိပူရဏတ္ထံ- အပါယ်ဘုံ တို့၌ [ဒုတိယအကြိမ်]

ကျရောက်၍ ပြည့်စေခဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ယင်း ကပိလ
ရဟန်းသည် ကဿပဘုရားသာသနာတော်နောက်ပိုင်း၌ ဝိနည်း
သိက္ခာပုဒ်များကိုပယ်၍ ချွတ်ယွင်းစွာကျင့်ခဲ့သောကြောင့် အဝိ
စိ ငရဲ၌ ကျရောက်ခဲ့သည်။ ယခုဘုရားလက်ထက်၌ ငါးကြီးဖြစ်၍
စာဖန် ငရဲသို့ ပြန်ကျရောက်သွားသည်။ သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ နှာ-
၄၂) သံဃာဋီပိ အာဒိတ္တံ ဟောတီတိ အာဒိနာ နယေန-
သင်္ကန်းသည်လည်း ရဲရဲတောက် မီးလောင်နေသည် စသည်ဖြင့်
ပြထားသောနည်းဖြင့်၊ အာဂတပါပဘိက္ခုဘိက္ခုနီသိက္ခမာနာ-
ဒီနံ အနေကသတာနံ- ထင်ရှားလာသော ယုတ်မာသောရဟန်း-
ရဟန်းမိန်းမသိက္ခမာန်စသော အရာမက များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ အပါယပရိပူရဏတ္ထံစ-အပါယ်၌ကျရောက် ပြည့်စေခဲ့ခြင်း
ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဿတိကိရ-မြင်
တော်မူပါသတဲ့။ (ကဿပဘုရားသာသနာ၌ သီလချွတ်ယွင်းခဲ့
သော ရဟန်းယုတ် စသည်တို့သည် ငရဲ၌ကျရောက်ကြပြီးနောက်
ယခု ဘုရားလက်ထက်မှာ မီးရဲရဲတောက်နေသော သင်္ကန်း
ကျောင်း စသည်ဖြင့် အတိဒုက္ခရောက်နေသည့် ပြိတ္တာတွေဖြစ်နေ
ကြသည်။ ဝိ-၁ နှာ-၁၄၁၊ သံ-၁ နှာ-၄၅၁) အတ္တနော သာသ
နေ-မိမိ၏သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ-ရှင်ရဟန်းပြု
ကြသော ဒေဝဒတ်စသည်တို့၏ အပါယ်၌ကျရောက်၍ ပြည့်စေ
ကြခြင်းကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဿတိ ကိရ-
မြင်တော်မူပါသတဲ့။ ပန-ထို့ပြင်လဲ၊ ဓမ္မဂရုကာနံ သာရိပုတ္တ-
မေဂ္ဂလာန မဟာကဿပါဒီနံ- တရားကို အလေးပြုကြသော
အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မေဂ္ဂလာန် အရှင်မဟာကဿပ
[ဒုတိယအကြိမ်]

စသည်တို့၏၊ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဂုဏပုဂ္ဂိုလဘံ- အဘိညာဉ် ၆-ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ၄-ပါးစသော ဂုဏ်များ ရခြင်း ကိုလည်း မြင်တော်မူပါသတဲ။ တသွာ-ထို့ကြောင့် တေသံ- မိမိ၏ တပည့်ဖြစ်ကြသော ထိုရဟန်း စသည်တို့၏၊ အပါယာ ပရိမုတ္တိ-အပါယ်မှလွတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိ ဂုဏ်ကျေးဇူး အားလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆန္တော-လိုလားတော်မူသောကြောင့်၊ အတ္တိ မေ တုမေသု အနု ကမ္မာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိသဒါယာဒါ- တိ-ငါ့တပည့်တို့သည် ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် တရားအမွေခံ ဖြစ်ကြပါမည်နည်း၊ အာမိသအမွေခံမဖြစ်ပဲ ရှိကြ ပါမည်နည်းဟု သင်ချစ်သားတို့၌ ငါဘုရား၏ နောင်ရေးကို မြော်မြင်၍ အစဉ်သနားခြင်းရှိနေပါသည်ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော် မူပါသည်။ (စာကြည့်သူတို့အား သုတပွားစေရန် ဤအဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကို မူချောပြုစဉ် ဖြည့်စွက်လိုက်သည်။)

အဲဒီအဖွင့်ထဲမှာ “အပါယ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို လိုလား တော်မူသည်” ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် တရားအမွေမခံပဲ ပစ္စည်းအမွေ မျှသာ ခံယူနေကြလျှင် အပါယ်သို့ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျရောက် နိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ “ဂုဏ်အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို လို လားတော်မူသည်” ဆိုတဲ့စကားဖြင့် ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေ ကြလျှင် ထပ်ကာထပ်ကာ အိုကြရ၊ နာကြရ၊ သေကြရမည်ကို လည်းကောင်း သိစေပါသည်။ ဒါကြောင့် တရားအမွေခံအဖွင့် ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေယဉ် ဘဝအသစ်အသစ် ပြုစုခြင်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

ထပ်တလဲလဲ အိုနေကြရမယ်၊ နာနေကြရမယ်၊ သေနေကြရမယ်၊ အပါယ်ငရဲလဲ ထပ်တလဲလဲ ကျနေကြရမယ်ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာ ဘုရားကမြင်တော်မူပြီး သနားတော်မူသောကြောင့် “ငါဘုရား တပည့်တွေဟာ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် အာမိသအမွေခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေပဲ တရားအမွေကို ခံယူသူတွေ ဖြစ်ကြပါမည်နည်း လို့ နောင်ရေးကို မြော်မြင်ပြီးတော့ ငါဘုရားမှာ သင်ချစ်သား တို့အပေါ်၌ သနားခြင်းကရုဏာ ရှိနေပါတယ်လို့ ဖော်ပြ မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို မြော်မြင်ပြီး သနားကရုဏာ ဖြစ်ပုံနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

အာမိသအမွေမျှ ခံယူနေလျှင် တွေ့ရမည့်ဆင်းရဲများ

၁၀။ ပစ္စည်းအမွေမျှ၊ ခံယူကာ၊ ဒုက္ခရောက်ကြမှု။

၁၁။ ထပ်တလဲလဲ၊ အိုမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှု။

ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေယင် ကံအားလျော်စွာ ဘဝ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အဲဒီဖြစ်ရာဘဝမှာ အိုမင်းရတဲ့ ဆင်းရဲကိုလဲ ခံစားနေကြရမယ်တဲ့။ အဲဒါက အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ယခုနေအခါ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လို့ အိုမင်းရင့်ရော်ပြီး ဆင်းရဲနေကြရတဲ့ အဖိုးအိုတွေ အဖွားအို တွေကို မျက်မြင် တွေ့နေကြရတာပါပဲ။ အဲဒီလို ထပ်တလဲလဲ အိုမင်းပြီး ဆင်းရဲနေကြရမှုကိုလဲ ငါဘုရားကမြင်ပြီး သနား ပါတယ်တဲ့။ ကဲ...ဆက်ဆိုကြရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၂။ ထပ်တလဲလဲ၊ နာမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှု။

၁၃။ ထပ်တလဲလဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှု။

၁၄။ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှု။

ဖြစ်ရာရာဘဝမှာ မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး နာခြင်းဆင်းရဲကိုလဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ အဖန်ဖန် တွေ့ကြုံခံစားနေကြရမယ်။ အဲဒါ ကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ နာဖျားမကျန်းမမာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ခဏခဏတွေ့နေကြရတာပဲ။ ဆေးရုံမှာသွားကြည့်ယင် အဲဒီလို ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ လူတွေကို အများကြီး တွေ့ရတယ်။ သနား စရာလဲ အလွန်စောင်းပါတယ်။ တသက်လုံး ကျန်းမာနေတယ် ဆိုတဲ့သူလဲ နောက်ဆုံး သေခါနီးကျတော့ သေလောက်တဲ့ အနာရောဂါဖြင့် အနှိပ်စက်ခံရပြီး သေသွား ရတော့တာပဲ။ အဲဒီသေတာကတော့ နတ်လောကတွေ မှာလဲ သေရတာပဲ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမေ့မြတ်ကိုရအောင် အားမထုတ်ပဲ ပစ္စည်းအမေ့မျှနဲ့ အားရနေယင် တဘဝပြီးတဘဝ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အဖန်ဖန် အိုနေရ နာနေရ သေနေရမှာချည်းပဲ။ ဒါ့ကြောင့် ထပ်တလဲလဲ အိုနာမစဲ သေမစဲနဲ့ ဆင်းရဲနေကြရမှာ တွေ့ကို မြင်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူပြီး တရားအမေ့ ကို ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူတာပါတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှုလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အပါယ်လေးပါးလဲ ကျမြဲကျနေမယ်။ အဲဒီအပါယ် လေးပါးထဲက ငရဲကိုလဲ ကျမြဲကျနေမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြင်ပြီး

[ဒုတိယအကြိမ်]

တော့ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကျမမြဲ ဆိုတဲ့ စကားက ပါနေတယ်။ အဲဒီစကားအရ အလျင်ကလဲ အပါယ်ငရဲကျနေခဲ့ပြီလို့ ဆိုရာရောက်တယ်။ အဲဒီအတိုင်း ဟုတ်လဲ ဟုတ်ပါတယ်။ အလျင်ကလဲ အပါယ်ငရဲ ကျနေခဲ့ကြတာချည်း ပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ....

ပမတ္တဿ ဟိ နာမ စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟ-
သဒိသာ-လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။

မေ့နေသူမှာ အပါယ်ဘုံက ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဖြစ်သည်

ပမတ္တဿ နာမ - မေ့လျော့နေသူ မည်သည်မှာ၊ စတ္တာရော အပါယာ-အပါယ်လေးဘုံတို့သည်၊ သကဂေဟသဒိသာ-မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နှင့် တူကြပေသည် တဲ့။ မေ့လျော့နေတဲ့သူမှာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ် ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံဟာ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နှင့် တူပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ မေ့လျော့တယ်ဆိုတာ ပမာဒပဲ။ အဲဒီ ပမာဒကို ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲက နောက်ဆုံး အပိုဒ်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒုစ္စရိုက်သုံးပါး၊ ကာမငါး၊ စိတ်သွားစေဖို့ လွှတ်ထားလျှင်တဲ့၊ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်းစသော ကာယဒုစ္စရိုက်၊ လိမ်ခြင်း ကုန်းတိုက် ခြင်း ဆဲရေးခြင်း စသော ဝစီဒုစ္စရိုက်၊ သူ့ဥစ္စာကို ကိုယ့်ဥစ္စာ ပြစ်စေလိုခြင်း သူတပါးကို ပြစ်မှားခြင်းစသော မနောဒုစ္စရိုက် ဆိုတဲ့ ဒီဒုစ္စရိုက်သုံးပါး မကောင်းမှုတရားတွေပြုလုပ်ဖို့ စိတ်ကို

[ဒုတိယအကြိမ်]

လွှတ်ထားယင် အဲဒါဟာ မေ့လျော့မှု ပမာဒပဲ။ နောက်ပြီး
တော့ ကာမဂုဏ်ငါးပါး ခံစားဖို့ စိတ်ကိုလွှတ်ထားယင် ဒါလဲ
မေ့လျော့မှု ပမာဒတရားပဲ။ တဲ့တဲ့ပြောရယင် ဒုစွဲခိုက်အကုသိုလ်
အမှုတွေကို ပြုနေယင် ပမာဒပဲ။ ကာမဂုဏ်တွေ အာရုံပြု ခံစား
နေယင်လဲ ပမာဒပဲ။

နောက်ပြီးတော့ “ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကံ၊ လေးစား
ကောင်းစွာမပြုလျှင်” တဲ့။ ဒါန သီလ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကို
ပွားစေဖို့ မကြံစည် မပြုလုပ်လျှင် အဲဒါလဲ ကုသိုလ်ကိုမေ့နေတဲ့
ပမာဒပါပဲ။ ဒီပမာဒအကြောင်း အကျယ်ကိုတော့ နောက်ဆုံး
ပိုင်းကျမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြောရမယ်။ အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရ
ယင်တော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေ ပြုနေတာလဲ ပမာဒပဲ။
ကာမဂုဏ်ထဲ စိတ်ဝင်စားနေတာလဲ ပမာဒပဲ။ ဘာဝနာအလုပ်
ကို အားမထုတ်ပဲ စိတ်ကို လွှတ်လွှတ်လွှတ်ထားတာလဲ ပမာဒ-
မေ့လျော့မှုပဲ။ အဲဒီ ပမာဒ အလိုအားဖြင့် မေ့လျော့နေတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပါယ်လေးဘုံတွေက ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့တူပါတယ် တဲ့။
လူတွေဟာ ဘယ်မှာ နေကြရသလဲ ဆိုယင် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်
အိမ်မှာပဲ နေနေကြရပါတယ်။ အရေးကိစ္စရှိလို့ တခြားတပါး
အိမ်မှာ သွားနေကြရတာကတော့ တရံတခါ တခဏမျှ တရက်
နှစ်ရက် စသည်မျှ မကြာလှပါဘူး။ ကိစ္စပြီးတဲ့အခါ ပြန်လာပြီး
ကိုယ့်အိမ်မှာပဲ နေနေကြရတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဒါန သီလ
ဘာဝနာ ကုသိုလ်ရေးဘက်မှစ မေ့ပြီး မကောင်းမှုတွေကို ပြုနေ
ကြတဲ့သူတွေ၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေခံစားပြီး မေ့နေကြတဲ့သူတွေ

[ဒုတိယအကြိမ်]

မ္မာ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့တူတဲ့ အပါယ်လေးပါးမှာ ဖြစ်နေကြရတာကပဲ များပါသတဲ့။ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ကံ၏ အစွမ်းကြောင့် ရံခါ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ရောက်နေကြရတာကတော့ သိပ်မကြာလှ မများလှဘူး။ သူများအိမ်သို့ ခေတ္တခဏလောက် သွားနေရတာလိုပင် ခေတ္တခဏမျှပါပဲတဲ့။ ဒါကြောင့် “ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ” လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပူထုဇဉ်တွေဟာ အများအားဖြင့် ဒီအတိုင်းပဲ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်နေရတာက များပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားအမွေကို မရသေးယင် အပါယ်လေးပါးကျကျပြီး ဒုက္ခ ရောက်နေကြရမှာကိုလဲ မြင်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူပြီး တရားအမွေကို ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူတာပါပဲ။ ကဲ-ခုတင်က ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ။

၁၅။ သင်တို့နောင်ရေး၊ ငါမြော်တွေး၊ ဝန်လေးသနားပါ။

“ထပ်တလဲလဲ” အို နာ သေနေ ကြရမယ်၊ အပါယ်ငရဲလဲ ရောက်နေကြရမယ်” ဆိုတဲ့ သင်တို့၏နောင်ရေးကို မြင်တော်မူလို့ “အင်မတန် ဝန်လေးတပဲ” လို့ သနားတော်မူပါတယ် တဲ့။ အဲဒီလို သနားတော် မူသောကြောင့် တရားအမွေ ခံယူဖို့ တောင်းပန် တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ် တဲ့။ အဲဒါနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များလဲ ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားတောင်းပန်သည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၇။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

၁၈။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ပစ္စည်းအမွေ ခံယူနေလျှင် အကဲ့ရဲ့လဲ ခံကြရမည်

နောက်ပြီးတော့ ရဟန်းတွေက ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေကြလျှင် အခြားလူတွေက သင်တို့ကိုရော ငါတုရားကိုရော ကဲ့ရဲ့ကြ အပြစ်တင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်လဲပစ္စည်းအမွေကို မခံယူပဲ အလေးမပြုပဲ တရားအမွေကိုသာ ခံယူကြပါလို့ တိုက်တွန်းတော်မူကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

စ-အကြောင်းတခုကို ဆက်၍ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမ္မေ- သင်တို့သည်၊ မေ- ငါ၏၊ အာမိသဒါယာဒါ- ပစ္စည်းအမွေကိုသာ ခံယူကြ၍၊ နော ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ- တရားအမွေကို မခံယူကြသည် ဖြစ်ကြပါမူ၊ တေန- ထိုသို့ပစ္စည်းအမွေသာ ခံယူ၍ တရားအမွေကို မခံယူခြင်းကြောင့်၊ တုမ္မေပိ- သင်တို့သည်လည်း၊ အာဒိယာ ဘဝေယျာထ- ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ဝါ- အကဲ့ရဲ့ခံရ ကုန်ရာ၏၊ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်) အာမိသဒါယာဒါ သတ္တုသာဝကာ ဝိဟ- ရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ- ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်တွေဟာ တရားအမွေမခံယူပဲ ပစ္စည်းအမွေလောက်သာ ခံယူနေကြသည်ဟု အကဲ့ရဲ့ခံရသည် ဖြစ်ကြရာ၏။ အဟမ္မိ တေန အာဒိယေခ ဘဝေယျ-ထိုအကြောင်းကြောင့် ငါတုရားလဲ အကဲ့ရဲ့ခံရသည် ဖြစ်ရာ၏၊ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်) အာမိသဒါယာဒါ သတ္တု

[ဒုတိယအကြိမ်]

သာဝကော ဝိဟရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ - ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်တွေဟာ တရားအမွေကို မခံယူပဲ ပစ္စည်းအမွေ လောက်သာခံယူနေကြရသည်ဟု အကဲ့ရဲ့ခံရသည် ဖြစ်ရာ၏ တဲ့။

ဒီနေရာမှာ ဘုရားရှင် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံကို အဋ္ဌကထာက ဒီလိုလဲ ပြထားပါသေးတယ်။ တရားအလုံးစုံကို သိတယ်လို့ ဝန်ခံထား ပါလျက် မိမိ၏ တပည့်သားတွေကို ပစ္စည်းအမွေမခံပဲ တရား အမွေကို ခံယူအောင် ဘာကြောင့် မဆုံးမနိုင်ရသလဲလို့ ကဲ့ရဲ့ကြ ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် အနေအထိုင်အကျင့် မပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းများကိုမြင်ရလျှင် ဘယ်ဆရာရဲ့ တပည့်တွေလဲလို့ ဆရာကို ကဲ့ရဲ့ကြသလိုပင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ် တဲ့။ တနည်း ဥပမာအား ဖြင့် အကျင့်ပျက် ယဉ်ကျေးမှုပျက်နေတဲ့ လူကလေးမိန်းကလေး များကို မြင်ရလျှင် ဘယ်သူ၏ သားသမီးတွေလဲလို့ မိဘများကို ကဲ့ရဲ့ကြသလိုပင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ် တဲ့။ အဲဒါများလိုပင် တရား အလုံးစုံသိတဲ့ သဗ္ဗညုဘုရား ဖြစ်ပါလျက် မိမိ၏တပည့်သားတွေ ကို ပစ္စည်းအမွေမခံပဲ တရားအမွေ ခံယူအောင် ဘာကြောင့် မဆုံးမနိုင်ရ မစွမ်းနိုင်ရသလဲလို့ ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ဒီလို အဋ္ဌကထာက ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ မိမိကိုအကြောင်း ပြုပြီးတော့ ဘုရားလဲ အကဲ့ရဲ့မခံရအောင် ဗုဒ္ဓသာသနာကိုလဲ သူများက အထင်မသေးရအောင် အထူးသတိပြုကြဖို့ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

စ-ထိုမှတစ်ပါးအကျိုးကိုပြရလျှင်၊ ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုဗ္ဗေ- သင်တို့သည်၊ မေ-ငါ၏။ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ နော

[ဒုတိယအကြိမ်]

အာမိသဒါယာဒါ -တရားအမွေသာ ခံယူကြ၍ ပစ္စည်းအမွေ
အလေးမပြု မခံယူပဲနေကြသည် ဖြစ်ကြပါမူ၊ တေန-တရားအမွေ
သာ ခံယူ၍ ပစ္စည်းအမွေကို မခံယူခြင်းဆိုတဲ့ ထိုအကြောင်း
ကြောင့်၊ တုမေပိ-သင်တို့သည်လည်း၊ န အာဒိယာ ဘဝေ
ယျာထ-အကဲရဲ့မခံရသည် ဖြစ်ကြရ၏။ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်)
ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ ဝိဟရန္တိ နော အာမိသဒါယာ
ဒါတိ-ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်တွေဟာ ပစ္စည်းအမွေ မခံယူ
ကြပဲ တရားအမွေသာ ခံယူနေကြသည်ဟု အကဲရဲ့မခံရပဲချီးမွမ်း
ခံရသည် ဖြစ်ကြရ၏။ အဟမ္ဘိ တေန န အာဒိယော ဘဝေယျ-
ထိုအကြောင်းကြောင့် ငါတုရားလဲ ကဲရဲ့မခံရသည် ဖြစ်ရ၏။
(ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်၊) ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ ဝိဟရန္တိ
နော အာမိသ ဒါယာဒါတိ-ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်တွေဟာ
ပစ္စည်းအမွေ မခံယူကြပဲ တရားအမွေသာ ခံယူနေကြသည်ဟု
အကဲရဲ့မခံရပဲ ချီးမွမ်းခံရသည် ဖြစ်ရ၏။ (စာမူချော ပြုသော
အခါ မူရင်းပါဠိအနက် ပြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက်လိုက်သည်)။

(မူလဟောပုံ အကျဉ်းချုပ်ကတော့) တုမေပိ စ မေ ဘိက္ခဝေ
အာမိသဒါယာဒါ ဘဝေ ယျာထ နော ဓမ္မဒါယာဒါ-သင်
ချစ်သားတို့ဟာ ငါတုရား၏ တရားအမွေကို မခံယူပဲ ပစ္စည်း
အမွေမျှသာ ခံယူနေကြလေ။ တုမေပိ တေန အာဒိယာ ဘဝေ
ယျာထ-အဲဒီလို တရားအမွေမခံပဲ ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေ
ခြင်းကြောင့် သင်တို့လဲ သူများတွေရဲ့ အကဲရဲ့ခံနေကြရလိမ့်မယ်
တဲ့၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အာမိသဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဝိဟရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ-ဂေါတမဆရာ ဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းတွေဟာ ပစ္စည်းအမွေသာ ခံယူနေကြတယ်။ တရားအမွေ တော့ မခံယူကြဘူးလို့ ဒီလို သူတပါးတွေရဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုခံကြ ရပါလိမ့်မယ် တဲ့။

အဲဒါကိုဒီလိုဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ပစ္စည်းမျှပင်၊ ခံယူလျှင်၊ လူရှင် ဆိုကြမှာ တဲ့။ သင်ချစ်သားတို့က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမွေရအောင် မကျင့်ကြမခံယူကြပဲ ပစ္စည်းအမွေလောက် သာ ခံယူနေကြယင် အခြားသော လူတွေ ရှင်ရသေ့တွေက ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုကြပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ “ဘုရား ဆားတွေ၊ ပစ္စည်းမွေ၊ ခံနေရုံမျှသာ”-လို့ ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ဂေါတမဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်ကြတဲ့ ရဟန်းတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အရှိန်အဝါကို မှီပြီး စားဝတ် နေရေး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းအမွေလောက်သာ ခံယူနေကြတာပဲ။ တရားအကျင့်ကိုတော့ မကျင့်ကြပါဘူးလို့ ဒီလို အကဲ့ရဲ့ခံကြရ ပါလိမ့်မယ်။ အစားချောင်လို့ အဝတ်အနေအထိုင် ချောင်လို့ သင်္ကန်းဝတ်နေကြတာ၊ ဘုရားအဆုံးအမ ဩဝါဒအရ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သိလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကိုတော့ ကျင့်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ မကြည်ညိုတဲ့သူတွေ သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့ သူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မယ် တဲ့။

အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့တာ အခုနေအခါလဲရှိတယ်။ ဟာ ဒီကိုယ်တော် တွေဟာ သာသနာတောင်မှာ အစားအသောက် အနေအထိုင် ချောင်လို့ နေကြတာပဲ၊ ဘုရားတရားတော့ သူတို့ ဘာမှ ကျင့်

[ဒုတိယအကြိမ်]

တာမဟုတ်ဘူး၊ အားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ပြောနေတာ ယခုနေအခါလဲ ရှိတာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သင်တို့ရဟန်းများသာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါဘုရားလဲ ဒီလို အစွပ်အစွဲ အကဲ့ရဲ့ ခံရမှာပဲတဲ့၊ ဘုရားတပည့် ရဟန်းတွေဟာ ပစ္စည်းအမွေခံရုံမျှ ပါပဲ၊ တရားတော့ ကျင့်ကြတာ အမွေခံကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို ဖြစ်တာဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး၊ ဆရာဖြစ်တဲ့ ဘုရားကိုယ်တိုင်ကိုက အဆုံးအမည့်လို့ အမွေခံအညံ့စားတွေ ဖြစ်နေကြတာပဲလို့ ငါဘုရားလဲ အကဲ့ရဲ့ခံရလိမ့်မယ်တဲ့။ အဲဒီလို သင်တို့လဲ အကဲ့ရဲ့မခံကြရအောင်၊ ငါဘုရားလဲ အကဲ့ရဲ့မခံရအောင် တရားအမွေကိုခံယူကြလို့ ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အဆုံးအမ ပေးတော်မူပါတယ်။

၁၉။ ပစ္စည်းမျှပင်၊ ခံယူလျှင်၊ လူရှင် ဆိုကြမူ။

၂၀။ ဘုရားသားတွေ၊ ပစ္စည်းမွေ၊ ခံနေရုံမျှသာ။

(၁၆) ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားတောင်းပန်သည်။

(၁၇) ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

(၁၈) အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

အမှတ် (၁၆၊ ၁၇၊ ၁၈) ဒီ ၃-ပုဒ်ကတော့ ရွှေနားက ဆိုခဲ့ပြီးတွေ့ပါပဲ။ အဲဒါဟာ တသွာတိဟ မေ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ မာ အာမိသဒါယာဒါ-စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူတဲ့ စကားရပ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်များပါပဲ၊ အနက်ကတော့—
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တသွာ-သင်တို့၏ နောင်ရေးကို မြော်
 တွေး၍ သနားခြင်း၊ အကဲ့ရဲ့မခံရစေလိုခြင်း ဟူသော ထို
 အကြောင်းကြောင့်၊ တုဗ္ဗေ-သင်ချစ်သားတို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား
 ၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်။ ဘဝထ-
 ဖြစ်ကြပါ ကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ-အာမိသ ခေါ်သည့်
 ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စား
 တို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊
 သာဝကာ-တပည့်သား ရဟန်းတို့သည်၊ ကိန္နိ-ဘယ်ပုံဘယ်နည်း
 ဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝေယျံ
 ဖြစ်ကြပါ ကုန်ရာသနည်း၊ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းအမွေကို
 ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ နော
 ဘဝေယျန္တိ-မဖြစ်ကြပါကုန်ရာသနည်း ဟူ၍၊ မေ-ငါဘုရား
 အား၊ တုဗ္ဗေသု-သင်ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ-နောင်ရေးကို
 မြော်တွေး၍ အစဉ်သနား ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါသည်၊
 ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့ တဲ့။

ဘုရား သာသနာတော်ဆိုတာ အင်မတန် ကြုံတွေ့ခဲ့ပါတယ်၊
 အဲဒီလို ကြုံတွေ့ခဲ့တဲ့ ဘုရားသာသနာတော်ကို ကြုံတွေ့ပြီးတော့
 သရဏကို ၃-ပါး ဆောက်တည်ပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဥပါ
 သကာ အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသိကာ အမျိုးသမီးတွေ ဖြစ်လာ
 ကြတယ်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာကံ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာကံ ဆောင်ပြီး
 ရှင်ရဟန်းလဲ ဖြစ်လာကြတယ်၊ အဲဒီလို ဘုရားကို ယုံကြည်
 အားကိုးနေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှင်ရဟန်းတွေ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဖြစ်နေလျက်နဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားအမွေကို ရအောင်မကျင့်လို့ ရှိယင် နောင်အခါကာလမှာ အပါယ်လေးပါး၌ မဖြစ်ရတော့ဘူးလို့တော့ မသေချာသေးဘူး။ သာသနာတိုင်းကုသိုလ်ကြောင့်လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေမှာ အကြိမ်ပေါင်း များစွာဖြစ်နိုင်ပေမဲ့ အကုသိုလ်ကံက လုံးဝကင်းတာ မဟုတ်တော့ တချိန်ချိန်မှာ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျသွားနိုင်သေးတာပဲ။ အဲဒီတော့ ဘုရားကိုးကွယ်ပါလျက်နဲ့ အပါယ်ငရဲ ကျရတယ်ဆိုတာ အလွန်ပင် မသင့်မတော်တာပဲ။ တရားအမွေ မခံယင် အဲဒီလို အပါယ်လေးပါးကျပြီး ဆင်းရဲနေကြရမှာကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက မြင်တော်မူတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်နေရတဲ့အခါများမှာလဲ အိုနာသေဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ထပ်တလဲလဲ ခံစားနေကြရဦးမယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ မြင်တော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြင်တော်မူပြီး သနားတော်မူတဲ့ ကရုဏာ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလို သနားတော်မူသောကြောင့် တရားအမွေကိုခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

အင်မတန်ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါသည်

အဲဒီမှာ တပည့်သားတို့ နောင်ရေးကို မြော်မြင်ပြီး သနားတော်မူလို့ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ-တရားအမွေ ခံယူကြပါလို့ အလွန်နူးညံ့သာယာတဲ့ စကားဖြင့် တိုက်တွန်းပုံကို ကြားရတော့ အင်မတန်ကို ကြည်ညိုစရာကောင်းပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ဟာ ဒီတရားစာကို ဖတ်ကြည့်နေယင်း ဘုရားနဲ့ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့နေရသလို ဘုရားစကားတော်ကို ကြားနာရသလို ဖြစ်ပြီးတော့

[ဒုတိယအကြိမ်]

မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတွေ များစွာ ဖြစ်ပွားပါတယ်။ ယခု ဒီတရားကို ကြားနာရ (ဖတ် ရှုရ) တဲ့ ရဟန်းရှင် လူတွေမှာလဲ နည်းတူပင် သဒ္ဓါတရား တွေ ဖြစ်ပွားပါလိမ့်မယ်လို့ ထင်မြင်မိပါတယ်။

ပုံပမာပြု၍ ဆုံးမတော်မူပုံ

အဲဒီကနောက် မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာဖြင့် ပြပြီးတော့လဲ ဒီလိုမိန့်တော်မူပြန်ပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကတော့ စာတမျက်နှာ လောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကိုတော့ လိုရင်းလောက်ပဲ ဖော် ပြပြီး ဗမာစကားဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြောသွားရမှာပဲ။

ဣဇာဟံ ဘိက္ခဝေ ပဝါရိတော-စသည်ဖြင့် ငါဘုရားဟာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးပြီဆိုပါတော့ တဲ့၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးလို့ ပြည့်စုံ သွားပြီ၊ ဗမာအရပ်သုံးစကားအရဆိုယင် ဝသွားပြီတဲ့၊ အဲဒီလို ဆွမ်းဝလို့ပြည့်စုံသွားတဲ့အခါ ဆွမ်းတွေက အပိုအကျန်တွေလဲ ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီအခါ အရပ်ဝေးမှ ရဟန်း ၂-ပါးကလဲ ရောက်လာတယ်။ အဲဒီရဟန်း ၂-ပါးကလဲ ဆွမ်းမစားရသေးဘူး၊ ခရီးဝေးမှ လာခဲ့ရလို့ အင်မတန် ပင်ပန်းအားနဲ့နေကြတယ်။ ဆွမ်းလဲ ဆာလောင်နေကြတယ် ဆိုပါတော့ တဲ့၊ ဇီသစ္ဆာ ဒုဗ္ဗလျပရေတာ-ဆာလောင်ခြင်း၊ အားနည်းခြင်းဖြင့် အနှိပ်စက် ခံနေကြရရှာတယ် တဲ့၊ အဲဒီလို ဆာလောင်ပင်ပန်းပြီး အားနည်း တဲ့ ရဟန်း ၂-ပါးက ရောက်လာတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ရဟန်း ၂-ပါးအား ဒီလိုအမိန့်ရှိပါတယ်။ ငါဘုရားတော့ ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးပြီးပြီ၊ ဆွမ်းအကျန်တွေကလဲရှိနေတယ်၊ သင်တို့စားချင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

လဲ စားကြ၊ သင်တို့မစားယင်လဲ အဲဒီဆွမ်းတွေ စွန့်ပစ်ရတော့
မှာပဲလို့ ဒီလို ဖိတ်မန်မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီအခါ အဲဒီရဟန်း ၂၀ ပါးထဲက တပါးက ဒီလိုဆင်ခြင်
မိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဆွမ်းကိစ္စပြီးသွားပြီ၊ ဆွမ်းကျန်တွေ
လဲ ရှိနေတယ်၊ အဲဒါတွေကို ငါတို့မစားယင်လဲ စွန့်ပစ်ရမှာပဲ၊
ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားက တရားအမေ့ကို မခံယူကြ၊ အာမိသ
ပစ္စည်းအမေ့ကို မခံယူကြနဲ့လို့ ညွှန်ကြားဆုံးမထားတယ်၊ ယခု
မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွမ်းကျန်ဆိုတာ အာမိသခေါ်တဲ့ ပစ္စည်း
တမျိုးပဲ၊ အဲဒီဆွမ်းကို လက်ခံပြီးစားယင် အာမိသအမေ့ခံ
ဖြစ်မှာပဲ၊ အာမိသအမေ့ခံမဖြစ်ရအောင် အဲဒီဆွမ်းကို မခံယူပဲ
မစားပဲ ဒီ တနေ့တညကို ဆာလောင်ပင်ပန်းပြီး အားနည်း
လျက်ပင် သည်းခံပြီး ကုန်လွန်စေတာက ကောင်းမှာပဲလို့
ဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီရဟန်းက မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဆွမ်းကို မခံယူ
မသုံးဆောင်ပဲ ဆာလောင်အားနည်းလျက်ပင် သည်းခံပြီး အဲဒီ
နေ့ညဉ့်ကို ကုန်လွန်စေတယ်။

ဒုတိယရဟန်းကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွမ်းကျန်တွေဟာ
ငါတို့မစားယင် အလဟဿ အကျိုးမဲ့ စွန့်သွန်ပစ်ရတော့မှာပဲ၊
အဲဒါကို စားပြီး ဆာလောင်အားနည်းမှုကို ကင်းငြိမ်းစေပြီး
တော့ ဒီတနေ့တညကို ချမ်းသာစွာနဲ့ ကုန်လွန်စေရယင် ကောင်း
မှာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီဆွမ်းကို သုံးဆောင်တယ်၊ ဆာ
လောင်အားနည်းမှု ကင်းငြိမ်းပြီး အဲဒီတနေ့တညကို ကုန်လွန်
[ဒုတိယအကြိမ်]

စေတယ် ဆိုပါတော့ တဲ့။ အဲဒီ ၂-ပါးထဲက မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဆွမ်းကို လက်မခံ မသုံးဆောင်ပဲ ကျင့်တဲ့ရဟန်းက သာပြီး ပူဇော်ထိုက်တယ်။ သာပြီး ချီးမွမ်းထိုက်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာဖြင့် မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ၂-ပါးထဲက ဘုရားထံမှဆွမ်းကိုသုံးဆောင်ပြီး တရားကျင့်တဲ့ ဒုတိယရဟန်းကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြင်အားဖြင့် ချီးမွမ်းဖွယ်ရှိနေပါတယ်။ ဆွမ်းအပိုအကျန်တွေလဲ အလဟဿ အကျိုးမဲ့မဖြစ်စေရဘူး။ ဆွမ်းစားပြီး ဆာလောင်ပင်ပန်းမှု အားနည်းမှု ကင်းငြိမ်းသွားတော့ တရားကျင့်သုံးရာမှာ သာပြီးထက် သန်ဖွယ်လဲရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြင်အားဖြင့် ချီးမွမ်းဖွယ် ရှိနေပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ အဲဒီရဟန်းကို မရှုတ်ချပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဆွမ်းကျန်ကို ခံယူပြီးတော့ သုံးဆောင်ပြီး တရားကျင့်သုံးတဲ့ ရဟန်းကိုလဲ ကောင်းတယ် မြတ်တယ်လို့ ဆိုရမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းအမွေလက်မခံပဲ တရားကျင့်တဲ့ ပထမရဟန်းကို ဒီလို ချီးကျူးတော်မူပါတယ်။

အထခေါ- စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား၊ မေ- ငါဘုရား၏၊ အသုယေဝ ပုရိမော ဘိက္ခု- ဆွမ်းကျန်ကို လက်ခံ၍ မသုံးဆောင်ပဲ ဆာလောင်အားနည်းစွာနှင့် တနေ့တညကို ကုန်လွန်စေသော ပထမရဟန်းသည်သာလျှင်၊ ပုဇ္ဇတရော စ- သာ၍လဲ ပူဇော်ထိုက်ပေသည်၊ ပါသံသတရော စ- သာ၍လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပေသည် တဲ့။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ဆွမ်းကျွန်ကို လက်ခံသုံးဆောင်တဲ့ ရဟန်းလဲ ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆွမ်းကျွန်ကိုလက် မခံ မသုံးဆောင်တဲ့ ရဟန်းက သာပြီး ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်း ထိုက်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဘာကြောင့် သာပြီး ပူဇော် ထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်ပါလဲဆိုတော့-

ဟိ-သာ၍ ပူဇော်ထိုက်ချီးမွမ်းထိုက်ခြင်း၏အကြောင်းကား။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ထိုရဟန်း၏၊ တံ- ထိုဆွမ်းကျွန်ကို လက်မခံပဲ သည်းခံ၍ ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ ဒီဃရတ္တံ- ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ- အလို နည်းခြင်းငှါ၊ သန္တုဋ္ဌိယာ- ဆောင့်ရဲလွယ်ခြင်းငှါ၊ သလ္လေခါယ- ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးစေခြင်းငှါ၊ သုဘရဟာယ- ဒကာ ဒကာမတို့က ပြုစုမွေးမြူလွယ်ခြင်းငှါ၊ ဝီရိယာရမ္ဘာယ- လုံ့လ ဝီရိယကို ထက်သန်စွာအားထုတ်ခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တိဿတိ-ထိုရဟန်း မှာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် တဲ့။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလိုနည်းဖို့ဆုက အရေးကြီးပါ တယ်။ အလိုကြီးနေယဉ် မတရားတဲ့နည်းများဖြင့် ပစ္စည်းရှာ ခြင်းကိုလဲ ပြုလုပ်တတ်တယ်။ မသုံးသင့်တဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေလဲ သုံးစွဲခံစားပြီး အကြီးအကျယ် အပြစ်ဖြစ်တတ်တယ်။ အလို နည်းတဲ့ရဟန်းမှာတော့ အဲဒီလိုအပြစ်တွေ မဖြစ်ဘူး။ ဘုရားက ပေးတဲ့ဆွမ်းဆိုတာ အင်မတန် စင်ကြယ်ထူးမြတ်တဲ့ ပစ္စည်းပဲ။ အဲဒီလိုဆွမ်းကိုတောင်မှလက်မခံပဲ သည်းခံပြီး ကျင့်လာနိုင်ယဉ် နောင်အခါတပါးမှာ (အတြိစ္ဆတာ-အရ) သာကောင်းတယ် [ဒုတိယအကြိမ်]

ထင်တဲ့ တခြားပစ္စည်းကို ရချင်လာယင်၊ (ပါပိစ္ဆတာ- အရ) ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်ပြီး မတရားသဖြင့် ယုတ်မာစွာရချင်လာယင်၊ (မဟိစ္ဆတာ- အရ) ရရှိရစဉ်ထက် ပိုပြီး အများကြီး ရချင်လာယင် အဲဒီလိုချင်မှုတွေကို ဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး အလွယ်တကူနဲ့ ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့- “ဟေ့... မောင်ရဟန်း၊ သင်ဟာ ဘုရားကပေးတဲ့ အင်မတန်စင်ကြယ် ထူးမြတ်တဲ့ ဆွမ်းကိုတောင် မသုံးဆောင်ပဲ ဆာလောင်ပင်ပန်းတာကို သည်းခံပြီး ကျင့်လာခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ယခုလို သာပြီးကောင်းတာကို လိုချင်တာ၊ မတရားသဖြင့် လိုချင်တာ၊ ပိုပြီး များများလိုချင်တာဆိုတဲ့ အလိုဆိုးတွေကို ဘာကြောင့် လက်ခံနေရသလဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး အလိုဆိုးတွေကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ထို့အတူပင် မရောင့်ရဲတဲ့အလို ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်၊ ကိလေသာ အဖြစ်နဲ့အောင် ခေါင်းပါးအောင်လဲ နှလုံးသွင်းနိုင်ပါလိမ့်မယ် တဲ့။

နောက်ပြီးတော့ ဒကာ ဒကာမများက လှူဒါန်းပြီး မွေးမြူပြုစုရန်အတွက်လဲ လွယ်ကူပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ အဲဒါကလဲ အရေးကြီးပါတယ်၊ တချို့ ရဟန်းက ဒကာ ဒကာမတွေ လှူဒါန်းတဲ့ ဆွမ်းစသည်ဖြင့် အားမရပဲ ညည်းညူနေတတ်တယ်၊ ဟိုဟာလဲ မကောင်းဘူး၊ ဒီဟာလဲ မကောင်းဘူးလို့ညည်းညူနေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ရဟန်းကို သက်ဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမတွေက လှူဒါန်းပြုစုဖို့ခက်တာပေါ့၊ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်လေးဆယ်ကျော်လောက်က [ဒုတိယအကြိမ်]

မော်လမြိုင်မြို့နယ်ထဲမှာ ဘုန်းတော်ကြီး တပါးရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီ
 ဘုန်းတော်ကြီးက ဆွမ်းစားတဲ့အခါ ကြက်သားဟင်းပါမူ
 စားတယ်။ ကြက်သားဟင်း မပါယင် အဲဒီနေ့မှာ ဆွမ်းမစားပဲ
 နေသတဲ့။ ဒါကြောင့် သူ့ဒကာ ဒကာမတွေက နေ့စဉ် ကြက်
 သားဟင်းပါအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ဆွမ်းကပ်လှူနေကြရ
 ပါသတဲ့။ ခရီးသွားတဲ့အခါဆိုယင် ကြက်သားဟင်း အဆင်သင့်
 မပါအောင်လဲ ယူဆောင်သွားကြရပါသတဲ့။ ဘာကြောင့် ကြက်
 သားဟင်းကို ဒီလို စွဲနေသလဲတော့ မပြောတတ်ပါဘူး။ ဒကာ
 ဒကာမတွေမှာတော့ လှူဒါန်းပြုစုကြရတာ ခဲယဉ်းကြရှာမှာပဲ။
 ဘုရား၏ ဆွမ်းကျွန်ကိုတောင် လက်မခံမဲ ဓမ္မဒါယာဒသက်သက်
 ဖြစ်အောင် ကျင့်တဲ့ ဒီရဟန်းမှာတော့ အဲဒီလို လှူဒါန်းပြုစုရန်
 မခက်ခဲပဲလဲ ရှိပါလိမ့်မယ်တဲ့။

နောက်ပြီးတော့ တရားကျင့်ရေးနဲ့စပ်ပြီး စိတ်အားလျော့
 လာယင်လဲ “ဘုရားထံမှ ဆွမ်းကိုတောင် မသုံးဆောင်ပဲ
 ဓမ္မဒါယာဒ သက်သက်ဖြစ်အောင် ဆာလောင်ပင်ပန်းတာကို
 ဆည်းခံပြီး အားထုတ်ခဲ့သေးတာပဲ။ ဘာကြောင့် စိတ်အား
 လျော့နေရသလဲ” စသည်ဖြင့်ဆင်ခြင်ပြီး လုံ့လဝီရိယထက်ထက်
 သန်သန်နဲ့ အားထုတ်ကျင့်သုံးဖို့ရာလဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် တဲ့။
 ဒါကြောင့် အပ္ပိစ္ဆတာ-အလိုနည်းခြင်း၊ သန္တုဋ္ဌိတာ-ရောင့်ရဲ
 လွယ်ခြင်း၊ သလ္လေခ-ကိလေသာကို ခေါင်းပါး စေခြင်း၊
 သုဘရတာ - ပြုစုမွေးမြူလွယ်ခြင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘ - လုံ့လဝီရိယ
 ထက်သန်စွာအားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးများကို ရစေနိုင်သော
 [ဒုတိယအကြိမ်]

ကြောင့် အဲဒီ ရဟန်းဟာ သာပြီး ပူဇော်သိုက် ချီးမွမ်းထိုက် ပါတယ် တဲ့။ အဲဒီ ဘုရားဆွမ်းကျန် လက်မခံသူ လက်ခံသူ ဥပမာ နဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

၂၁။ ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးခါ၊ ဘုရားမှသာ၊ များစွာ ဆွမ်းကျန်
သည်။

၂၂။ ရဟန်း ၂-ပါး၊ ဆာလောင်များ၊ ဘုရားထံ ရောက်
သည်။

၂၃။ ဘုရားဆွမ်းကျန်၊ သုံးဆောင်ရန်၊ ဖိတ်မန်ခွင့်ပြု
သည်။

မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ ဆွမ်းကျန်တွေ
ကလဲ ရှိနေတယ်။ အဲဒီအခါ အရပ်ဝေးမှ ရဟန်း ၂-ပါးက
ဘုရားထံ ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီ ရဟန်း ၂-ပါးက ဆွမ်းလဲ
မစားရသေးလို့ ဆွမ်းလဲဆာနေတယ်။ ခရီးကလဲပန်းလို့ အားလဲ
နည်းနေကြတယ်။ အဲဒီ ရဟန်း ၂-ပါးအား မြတ်စွာဘုရားက
ဆွမ်းကျန်ကို စားသုံးဖို့ ဖိတ်မန်ခွင့်ပြုတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပါးက
တော့ အာမိသအမွေခံ မဖြစ်စေချင်လို့ ဘုရားထံမှ ဆွမ်းကို
မစားသုံးပဲ ဆာလောင်ပင်ပန်းစွာနှင့်ပင် အဲဒီ တနေ့နှင့်တည့်ကို
အချိန်ကုန်စေတယ်။ ကျန် တပါးကတော့ အဲဒီဆွမ်းကျန်ကို
စားသုံးပြီး အချိန်ကုန်စေပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂၄။ တပါးသာစား၊ ကျန်တပါး၊ ပယ်ရှား ကျင့်သုံး
သည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘုရားဟော တရားထဲမှာတော့ ပထမတပါးက မစားပဲ ကျင့်တယ်၊ ကျန်တပါးက စားပြီး ကျင့်တယ်လို့ ဒီလို အစဉ် ရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မြန်မာသံပေါက် လင်္ကာမှာတော့ ကာရန် ရသည့်အတိုင်း “တပါးသာစား၊ ကျန်တပါး၊ ပယ်ရှားကျင့်သုံး ဆည်” လို့ ရွှေနောက်ပြန်ပြီး စီထားရပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တပါးကတော့ မစားဘူး၊ တပါးကသာ စားတယ်ဆိုတဲ့ အနက် ထွက်တော့မပျက်ပါဘူး။ အဲဒီ ၂-ပါးလုံး အပြစ်မရှိပဲ ကျင့်ကြတဲ့ အတွက် ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်တာချည်းပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် အာမိသအမွေခံမဖြစ်ပဲ တရားအမွေခံမျှဖြစ်အောင် ဘုရားထံမှ ဆွမ်းကိုမစားမသုံးပဲ တရားကျင့်တဲ့ရဟန်းက သာပြီး အပူဇော် ခံထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ် တဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြ ရမယ်။

၂၅။ ပယ်ရှားသူသာ၊ ကျိုးများမှာ၊ မြတ်စွာ ချီးကျူး သည်။

ဘုရားထံမှ ဆွမ်းကို လက်မခံ မသုံးဆောင်ပဲ ကျင့်တဲ့ ရဟန်းက ခုတင်က အကျယ်ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အလိုနည်းခြင်း စသည်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် သာပြီး အပူဇော်ခံထိုက် ချီးမွမ်း ထိုက်တယ်၊ အဲဒါကို ဒီဆောင်ပုဒ်မှာ အကျိုးများတယ်လို့ အတိုချုပ် ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာပြပြီး ဆုံးမတာပဲ၊ မိစ္ဆာများက သားကလေးတွေ သမီး ကလေးတွေကို ချောပြီး ဆုံးမသလိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမ နေပုံဟာ သိပ်ပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့တာပဲ၊ သိပ်ကြည်ညိုစရာကောင်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

တာပဲ။ အဲဒီလို ဆုံးမနေပုံကို ဘုန်းကြီးက စဉ်းစားကြည့်တယ်။
 ဪ ဟိုတုန်းက ရဟန်းတော်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမ
 နေတာဟာ မိဘများက သားငယ်ကလေးများသမီးငယ်ကလေး
 များ ဆုံးမနေသလိုပဲ။ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ သနားခြင်း
 ကရုဏာဖြင့် ဆုံးမနေတာပါလား။ အင်မတန် ကြည်ညိုစရာ
 ကောင်းတာပဲလို့ ထင်ရှား ပေါ်လာပါတယ်။ ဘုရားက
 မိမိအား တိုက်ရိုက် ဆုံးမနေသလိုလဲ ထင်မြင်လာပါတယ်။
 ဒါကြောင့် “ဤသို့မြတ်စွာ၊ ပုံဆောင်ကာ၊ သာယာဆုံးမသည်”
 လို့ ဆောင်ပုဒ်စီတားတယ်။ ပုံပမာ ဆောင်ပြီးတော့ မြတ်စွာ
 ဘုရားက အင်မတန် သာသောယာယာနဲ့ ဆုံးမတော်မူပါပေတယ်
 လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ တချို့က တပည့်တွေကို ငေါက်ငမ်းပြီး ကြမ်း
 ကြမ်းတမ်းတမ်း ဆုံးမတာလဲ ရှိတယ်။ ငေါက်ငမ်းရုံတိုင်တောင်
 မကဘူး။ တချို့က ရိုက်နှက်ပြီး ဆုံးမတာလဲ ရှိတာပဲ။ တချို့
 ကတော့ စာချနေယင်း ထွေးခနဲပေါက်ပြီးတော့တောင် ဆုံးမ
 တာလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆုံးမတာ
 ကတော့ တော်တော် နေရာမကျတာပဲ။ ကရုဏာနဲ့ မဟုတ်ပဲ
 ဒေါသနဲ့ ဆုံးမတာပဲ။ ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား
 ဆုံးမပုံကတော့ သိပ်သိမ်မွေ့တာပဲ။ သိပ်ကြည်ညိုစရာ ကောင်း
 တာပဲ။ အတုယူစရာလဲ သိပ်ကောင်းတာပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို
 ဆိုကြရမယ်။

၂၆။ ဤသို့မြတ်စွာ၊ ပုံဆောင်ကာ၊ သာယာ ဆုံးမသည်။

၂၇။ ဘုရားစကား၊ တို့အများ၊ လေးစားကျင့်ထိုက်သည်။

၂၈။ လေးစားသူမှသာ၊ ဆင်းရဲကွာ၊ ချမ်းသာ ရပေမည်။

[ဓုတိယအကြိမ်]

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက သာသနာယာယာ ကလေးနဲ့ ဆုံးမ
တာတွေကိုလေးစားကျင့်ထိုက်တယ်လို့ဖော်ပြပါတယ်။ အားလုံး
ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စဉ်းစားကြည့်ယင် ဒီအတိုင်း ပေါ်မှာပဲ။
ဘယ်သူမှ ငြင်းစရာရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလောက်ချိုချိုသာသာ
ကလေးနဲ့ ဆုံးမတာကို မလေးစားပဲနေလို့ ဘယ်တော်မလဲ။
လေးစားလိုက်နာရ ကျင့်ရမှာချည်းပါပဲ။ အဲဒီလို လေးလေး
စားစားနဲ့ လိုက်နာပြီးကျင့်ယင် ဘယ်သူမှ အကျိုးရသလဲ
ဆိုတော့ လေးလေးစားစား ကျင့်တဲ့သူမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခငြိမ်းပြီး
ချမ်းသာသူကို ရသွားတာပါပဲ။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
တွေကို ရသွားမယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရသေးတောင်
လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို အကြီးအကျယ် ရသွားမယ်။
ဒါကြောင့် “လေးစားသူမှာ၊ ဆင်းရဲကွာ၊ ချမ်းသာရပေ
မည်” လို့ ပြဆိုထားတာပါပဲ။ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဥပမာ
ဖြင့်လဲ ပြပြီးတဲ့နောက် တရားအမွေခံဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက
ဒီလို နိဂုံးချုပ်ဆိုလဲ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်း

စာသွာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ
မာ အာမိသဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုဗ္ဗေသု အနုကမ္မာ
ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နေခ
အာမိသ ဒါယာဒါတိ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တဿာ-ထိုသို့ အာမိသအမွေကို မခံပဲ
 တရားအမွေကိုသာ ခံယူလျှင် သာ၍ ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်
 ခြင်း အကျိုးများခြင်းကြောင့်၊ တုဗ္ဗေ- သင်ချစ်သားတို့သည်၊
 မေ- ငါတုရား၏ ဓမ္မဒါယာဒါ- တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်
 သည်၊ ဘဝထ- ဖြစ်ကြပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ-အာ
 မိသခေါ်သည့် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော
 အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ- မဖြစ်ကြပါကုန်လင်၊
 မေ- ငါတုရား၏၊ သာဝကာ- တပည့်သာဝကတို့သည်၊ ကိန္တိ-
 ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ- တရားအမွေကို ခံယူကြ
 ကုန်သည်၊ ဘဝေယျံ- ဖြစ်ကြပါကုန်ရာသနည်း၊ အာမိသဒါ
 ယာဒါ-အာမိသခေါ်သည့် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရ
 နေကြသောအမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ နော ဘဝေယျံ-မဖြစ်ကြ
 ပဲ ရှိကုန်ရာသနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မေ- ငါအား၊ တုဗ္ဗေ- သင်
 ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ- နောင်ရေးကို မြော်တွေး၍ အစဉ်
 သနားခြင်းသည်၊ အတ္တိ- ရှိနေပါသည်-လို့ နိဂုံးချုပ် အနေ
 အားဖြင့် ထပ်မံပြီး မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီ နိဂုံးချုပ်စကားဖြင့် သိစေလိုတာကတော့ ရွှေပိုင်းနားက
 ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားအမွေခံယူရရှိမှု ဆင်းရဲခပ်သိမ်းအကုန်
 ငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားမယ်၊ တရားအမွေ မခံယူပဲ
 ပစ္စည်းအမွေမျှနဲ့ အားရနေယဉ်တော့ ဘဝအသစ် ထပ်တလဲလဲ
 ဖြစ်ပြီး ထပ်တလဲလဲ အိုရ နာရ သေရ ဆင်းရဲတွေ ခံစားနေ
 ကြရမယ်၊ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲနေရ

[ဒုတိယအကြိမ်]

မယ်၊ ဘုရားသာသနာ ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်းပြု နေတာဟာ စားဝတ်နေရေး ချောင်ရုံ ပစ္စည်းအမွေခံရုံမျှပဲလို့ ဒီလိုလဲ အကဲရဲ့ခံရမယ်၊ အဲဒါတွေကို မြင်ပြီးတော့လဲ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူတယ်၊ တရားအမွေခံမှုပိုပြီး ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်း ထိုက်မယ်ဆိုတာ မြင်ပြီးတော့လဲ ပိုပြီးအပူဇော်ခံထိုက် အချီး မွမ်းခံထိုက်စေလိုသောအားဖြင့် သနားတော်မူတယ်၊ ဒါကြောင့် တရားအမွေကို ခံယူကြပါ၊ ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရ မနေကြပါနဲ့လို့ တောင်းပန်တိုက်တွန်းတာပါလို့ သိစေတော်မူ ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရဦးမယ်။

၁၅။ သင်တို့နောင်ရေး၊ ငါမြော်တွေ့၊ ဝန်လေးသနား သည်။ (နောက်ပုဒ်များနှင့် ညီစေရန် သည်-ဟုပင် ချပေါ့)။

၁၆။ ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားတောင်းပန် သည်။

၁၇။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

၁၈။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ယခု ရွတ်ပြခဲ့တဲ့ နိဂုံးချုပ် စကားကို မိန့်တော်မူပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက တရားပလ္လင်မှ ထပြီး ဂန္ဓကုဋိကျောင်းခန်းသို့ ကြွသွားတော် မူပါတယ်။ အဲဒီလို ကြွသွားတော် မူတာကလဲ ရဟန်းတော်များအား တရားအမွေခံရေးနှင့်စပ်ပြီး အရှင်သာရိ [ဒုတိယအကြိမ်]

၅၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် စာရားတော်

ပုတ္တရာက ဟောပြောဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကြွ သွားတော်မူတဲ့နောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကရဟန်း တော်များကို ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အခြေခံမေးခွန်း

အာဂုဿော- ငါ့ရှင်တို့၊ ပဝိဝိတ္တဿ- ကိုယ် စိတ် ဥပဓိ သုံး ပါးလုံး အလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော- နေ တော်မူသော၊ သတ္ထု- ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ- ဆိတ်ငြိမ်မှု အကျင့်ကို၊ သာဝကာ- တပည့်တို့သည်၊ ကိတ္တာဝတာ- အဘယ် မှုဖြင့်၊ နာနုသိက္ခန္တိ နုခေါ်- လိုက်နာ၍ မကျင့်ပဲရှိကြပါသနည်း၊ ကိတ္တာဝတာ စ ပန- အဘယ်မျှဖြင့်မူကား၊ အနုသိက္ခန္တိ- လိုက်နာ၍ ကျင့်ကြပါသနည်း လို့ မေးပါတယ်။ (ထပ်နေသော ပါဠိပုဒ်များကို ချန်ထားပါသည်) အဲဒီတော့ တရားနာနေ ကြတဲ့ ရဟန်းများက “အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတာကို နာ ကြားကြဖို့ ဝေးလံသော အရပ်များမှ လာခဲ့ကြရ ပါတယ်၊ အရှင်ဘုရားကပင် ဟောကြားတော်မူပါ” လို့ တောင်းပန်ကြ တယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ဒီလိုအမေး အဖြေဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားတော်

အာဂုဿော- ငါ့ရှင်တို့၊ ပဝိဝိတ္တဿ - ကိုယ် စိတ် ဥပဓိ သုံးပါးလုံး အလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-
[ဒုတိယအကြိမ်]

နေတော်မူသော၊ သတ္တု-ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ- ဆိတ်ငြိမ်မှု အကျင့်ကို၊ သာဝကာ- တပည့်တို့သည်၊ ကိတ္တာဝတာ-အဘယ် မျှဖြင့်၊ ဝါ- အဘယ်သို့နေထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ နာနုသိက္ခန္တိ နှခေါ်- လိုက်နာ၍မကျင့်ပဲ ရှိကြပါသနည်းဆိုလျှင်၊ အာရုံသော- ငါ့ ရှင်တို့၊ ဣဓ- ဤသာသနာတော်၌၊ သာဝကာ- ဘုရားတပည့် ရဟန်းတို့သည်၊ သတ္တု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော- ဆိတ်ငြိမ်မှု သုံးပါးအလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်လျက်နေသော ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ- ဆိတ်ငြိမ်မှုအကျင့်ကို၊ နာနုသိက္ခန္တိ- လိုက်လျော၍ မကျင့်ကြကုန် တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကသုံးပါးလုံးပြည့်စုံပုံ

ဒါက ဆိတ်ငြိမ်မှုအကျင့်ကို လိုက်လျောမကျင့်ပုံအကျင့်ပျက် ပုံ အမှတ်(၁)ပဲ။ မိမိတို့၏အားကိုးရာ အစစ်ဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရားက (ကာယဝိဝေက-ဆိုတဲ့) ကိုယ်ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့ အကျင့်နဲ့လဲ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေတော် မူပါတယ်။ ကိုယ်ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်တယ်ဆိုတာ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ရောနှောမနေပဲ မိမိ တကိုယ်တည်း နေတာပါပဲ။ အဲဒီလို တကိုယ်တည်းနေတာဟာ အင်မတန် ချမ်းသာပါတယ်။ ဘယ်သူ့ ကိုမှမငဲ့ရဘူး။ အင်မတန် အေးချမ်းပါတယ်။ အကြောင်းထူး မရှိတဲ့အခါ အဖော်မရှိပဲ တကိုယ်တည်းနေရတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ အခြားသူ၏ အကူ အညီရှိမှ ကိစ္စပြီးနိုင်တဲ့အခါ တရားဟောရတဲ့အခါ စသည်ဖြင့် ဒီလိုအကြောင်းထူးရှိတဲ့အခါကျတော့အခြားသူများနဲ့ရောနှော

တွေ့ဆုံနေရတဲ့အခါလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီလို အကြောင်း
ထူး မရှိတဲ့အခါများမှတော့ တကိုယ်တည်းနေရတယ်။ အဲဒါ
ဟာ ကိုယ်ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့အကျင့်ပဲ။ အဲဒီ အမှတ် (၁) ဆိတ်
ငြိမ်မှု ကာယဝိဝေဓာနဲ့လဲ မြတ်စွာဘုရားမှာ အမြဲတမ်းပြည့်စုံ
နေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ (စိတ္တဝိဝေဓာ) စိတ်ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်တယ်
ဆိုတဲ့ အကျင့်ကတော့ ဈာန်သမာပတ်တွေ ပါပဲ။ မြတ်စွာ
ဘုရားမှာ ဈာန်သမာပတ် ဟူသမျှတွေနဲ့လဲ အကြွင်းမဲ့ ပြည့်စုံ
နေပါတယ်။ ဒါက အမှတ်(၂) ဝိဝေဓာနဲ့ ပြည့်စုံနေပုံပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ (ဥပဓိဝိဝေဓာ) ဆိုတာ ဆင်းရဲကြောင်း
ဖြစ်တဲ့ ဥပဓိလေးပါး ကင်းဆိတ်တဲ့ သဘော တရား ပါပဲ။
အဲဒါက ဘာလဲ ဆိုယင် အမြတ်ဆုံး အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။
နိဗ္ဗာန်မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ ဆိုတဲ့ ကာမုပဓိလဲ ကင်းဆိတ်
နေတယ်။ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာ ဥပဓိတွေလဲ
ကင်းဆိတ်နေတယ်။ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ အဘိသင်္ခါရ
ဥပဓိလဲ ကင်းဆိတ်နေတယ်။ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာဆိုတဲ့ ခန္ဓုပဓိလဲ
ကင်းဆိတ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဥပဓိဝိဝေဓာ လို့ဆိုရ
တယ်။ အရိယမဂ်ဖိုလ် စသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနေယင်
အဲဒီ ဥပဓိဝိဝေဓာနဲ့ ပြည့်စုံနေတာပဲ။ အထူးအားဖြင့် အရဟတ္တ
ဖိုလ် ရောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာမှာ ဘယ်အချိန်မဆို အရဟတ္တ
ဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် ဥပဓိဝိဝေဓာနဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆိုရတာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားမှာ အဲဒီ အမှတ် (၃) ဥပဓိဝိဝေကနဲ့လဲ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုနေသူမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ကိုယ်တိုင် တွေ့သိသော ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ခိုက်၌ အဲဒီ ဥပဓိလေးပါး စာင်းဆိတ်တဲ့ ဥပဓိဝိဝေကနဲ့ တဖက်အားဖြင့် ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိတိုင်း သိတိုင်း ကာမဥပဓိလဲ ကင်းနေတယ်။ ကိလေသာဥပဓိ အဘိသင်္ခါရဥပဓိ တွေကလဲ ကင်းနေတယ်။ အဲဒီ သိရတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီး ဖြစ်ထိုက်တဲ့ ဘဝသစ် ခန္ဓာဥပဓိလဲ ကင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့်ပါပဲ။

ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ ရဟန်းဟာ တကိုယ်တည်း ဆိတ်ငြိမ်စွာ မနေပဲနဲ့ အကြောင်းထူး မရှိပါပဲ အများနဲ့ ရောနှောနေယင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကာယဝိဝေက အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ရာရောက်တယ်။ ကာယဝိဝေက အကျင့်ပျက်နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ သမာဓိအကျင့်ကို မကျင့်ယင် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ္တဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက် မကျင့်ပဲ စိတ္တဝိဝေက အကျင့်ပျက်နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဝိပဿနာ အကျင့်ကို မကျင့်ယင်တော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဥပဓိဝိဝေက အကျင့်ကို အတုလိုက်မကျင့်ပဲ ဥပဓိဝိဝေက အကျင့်ပျက်နေတယ် ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် “ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ-ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို လိုက်နာပြီး အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ကြဘူး” ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့် ကာယဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး

[ဒုတိယအကြိမ်]

၅၆ တရားအမွေခံ- ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

မကျင့်ကြောင်းကိုသာ ဆိုလိုတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထား ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တကိုယ်တည်းတပါးတည်းမနေပဲအများနဲ့ ရောနှောနေလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက် ပြီး မကျင့်ပဲ အဲဒီကာယဝိဝေကအကျင့် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးနေ တာပါပဲ။ အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ မြတ်ဘုရား၊ ပွားများ ထာဝစဉ်။

မြတ်စွာဘုရားက တပါးတည်းနေလျက် ကိုယ်ဖြင့်လဲ ဆိတ် ငြိမ်စွာ ကျင့်နေပါတယ်။ စျာန်သမာပတ်များ ဝင်စားလျက် စိတ်ဖြင့်လဲ ဆိတ်ငြိမ်စွာ ကျင့်နေပါတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ပြီးတော့ ဥပဓိဆိတ်ငြိမ်ခြင်းနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေပါတယ်လို့ ဆောင် ပုဒ်က ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ- ဆရာဘုရား၏ အဲဒီဝိဝေကကို တပည့်တွေက လိုက်လျောပြီး အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ကြဘူးဆိုတဲ့ စကားအရ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၁)

၂။ တပည့်တို့ကား၊ ထိုတရား၊ မပွားမလိုက်လျှင်။ - (၁)

မြတ်စွာဘုရားက အမြဲတမ်း ပွားများနေတဲ့ ဝိဝေကသုံးပါး ကို တပည့်ရဟန်းတွေက အတုလိုက်ပြီး မပွားများ မကျင့်သုံးလို့ ရှိယင်တဲ့၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ကာယဝိဝေက အကျင့်ကို တောင် အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ကြလို့ရှိယင် အဲဒါဟာ အစဆုံး အကျင့်ပျက်နေတာပဲ။ အမှတ် (၁) အကျင့်ပျက်နေတာပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒါကြောင့် အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်အဆုံးက နောက်နားမှ (၁) လို့ ပြထားတာပဲ။

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၂)

အမှတ် (၂) အကျင့်ပျက်ပုံကတော့ စ-ထို့ပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ-လောဘ ဒေါသ စသော အကြင်ကိလေသာ တို့ကို ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊ သတ္တာ အာဟ-ဆရာဘုရားထံ ဟောကြားတော်မူသည်၊ တေ စ ဓမ္မေ-ထို့ ကိလေသာတရား တို့ကိုလဲ၊ နပ္ပဟန္တိ-တပည့်တို့က မပယ်ကြကုန်၊ ဝါ-ပယ်နိုင် အောင် မကျင့်ကြကုန်-တဲ့။

ဆရာအစစ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားက လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေကို ပယ်ကြရမယ်လို့ ဟောကြား ထားတယ်။ အဲဒီ ပယ်ရမည့် တရားတွေကိုလဲ မပယ်ကြယင် ပယ်နိုင်အောင် မကျင့်ကြယင် ဒါက ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေဓ အကျင့်ကို အတုလိုက်မကျင့်ပဲ အကျင့်ပျက်တာ တခုပဲ။ အမှတ် (၂) အကျင့်ပျက်တာပဲ။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

၂။ ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှား မပြုလျှင်။ —
(၂)

ပယ်ဖို့ရာ ညွှန်ကြားထားတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေကို မပယ်ပဲ လက်ခံနေလို့ရှိယင် အဲဒါဟာ ဒုတိယ အကျင့်ပျက်မှုပဲ။ အမှန်ကတော့ သောဘ ဒေါသ စသည်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ယင်လဲ ပယ်ရမယ်။ ရှုမှတ် [ဒုတိယအကြိမ်]

ပြီးတော့ယင်လဲ ပယ်ရမယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရုံနဲ့တော့ အမြစ်ပြတ် မငြိမ်းဘူး၊ မရှုမမှတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ လောဘ ဒေါသစသည်တွေကို ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိအောင် မြင်တိုင်းကြားတိုင်း တွေ့တိုင်းသိတိုင်း ချက်ခြင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်မှ ရှုမိတဲ့အာရုံမှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ပဲ အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းသွားတာ၊ နောက်ဆုံးအရိယ မဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ရှုမှတ်သူ၏ သန္တာန်မှာ လုံးဝမဖြစ် နိုင်တော့ပဲ အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး၊ ရှုမှတ် ပြီး မပယ်ယင် အဲဒီ ကိလေသာတွေကို လက်ခံနေသည်မည်တာပဲ။ ယခု ဒီရိပ်သာမှာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ် ရှုမှတ်နေကြတာဟာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အဲဒီ ကိလေသာတွေကို ပယ်နေကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို ပယ်ရှားနိုင်အောင် မကျင့်လို့ ရှိယင် ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်မကျင့်ပဲ အကျင့်ပျက်နေသည် မည်တာပဲ။ ဒါက အမှတ် (၂) အကျင့် ပျက်ပုံပါပဲ။ အဲဒီမှာ ပယ်ရမည့် တရားတွေကတော့ လောဘ ဒေါသ စသည် ၁၆-ပါး ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ပယ်ပုံ ပယ်နည်းနှင့်တကွ နောက်ပိုင်းကျတော့ အရှင် သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က အပြည့်အစုံပဲ ပြထားပါတယ်။ အမှတ် (၃) အကျင့်ပျက်ပုံကတော့—

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၃)

စ-ထို့ပြင်၊ (သာဝက-ဘုရားတပည့် ရဟန်းတို့သည်) ဗာဟုလိကာ-ပစ္စည်းများရေးကို အလေးပြုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဖြစ်ကုန်၏။ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေးဝသော ပစ္စည်း ပေါများရေး လာဘ်လာဘ များများရရေး ဘုန်းကြီးရေးကို အလေးပြုနေကြတယ် တဲ့။ အဲဒီလို စီးပွားရေးကို အလေးပြုနေ ယင် သာထလိကာ- တရားကျင့်ရေး၌ လျော့ပေါ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏ တဲ့။ လာဘ်လာဘ ပစ္စည်းပေါများဖို့ ဘုန်းကြီးဖို့ အလေးပြုနေယင် သီလကျင့်ဖို့ သမာဓိပညာကျင့်ဖို့ ဘက်ကတော့ ပေါ့လျော့နေတယ်တဲ့။ ပစ္စည်းဥစ္စာရဖို့ လာဘ် လာဘရဖို့ ဘုန်းကြီးဖို့ ဒီဘက်က ဂရုစိုက်နေတယ်။ ဒီဘက် ကတော့ မနွေးဘူး၊ အင်မတန်ကို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွက်သွက် လက်လက်နဲ့ ထက်ထက်သန်သန် ဒီဘက်က အားထုတ်နေတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် ကျင့်ဖို့ရာကျတော့ လျော့လျော့ ပဲတဲ့။ သီလလဲ ရှိရှိသေသေ မကျင့်ဘူး၊ သမာဓိ ပညာအကျင့် ကျတော့ တချို့ကလုံးလုံးမကျင့်တာလဲ ရှိပါတယ်။ ကျင့်တောင် မှုလဲ စားကောင်း သောက်ကောင်း နေကောင်း ထိုင်ကောင်း တော်ရုံလျော်ရုံပဲ ကျင့်နေတယ်။ တချို့က တရားအားထုတ် တယ် ဆိုပေမယ့် တရားအားထုတ်တယ်လို့ ပြောရရုံပဲ။ သမာဓိ ဖြစ်အောင် အားထုတ်တာလဲ မဟုတ်၊ ပညာဖြစ်အောင် အား ထုတ်တာလဲ မဟုတ်၊ ပါရမီဖြစ် ကုသိုလ်ဖြစ်ဆိုပြီး တော်ရုံသင့်ရုံ အားထုတ်နေတာလဲ ရှိတယ်။ လုံးလုံးအားမထုတ်ပဲ နေတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါကို သာထလိကာ- တရားကျင့်ရေးမှာ လျော့ပေါ့ နေကြတယ်တဲ့။ ပစ္စည်းများဖို့ကို အလေးပြုနေယင် အကျင့် ဘက်မှာ လျော့နေတာပဲ။ အကျင့်ဘက်က လျော့နေယင်လဲ ပစ္စည်းများဖို့ အားထုတ်နေတတ်ကြတာပဲ။ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်နဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဆန့်ကျင်ပြီး လာဘ်လာဘ များများရအောင် အားထုတ်နေတာလဲ ရှိတာပဲ။ ဝိနည်းက လုံးဝခွင့်မပြုတဲ့ ငွေတွေကို များများ စုမိအောင် အားထုတ်နေတာလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ သီလပြည့်စုံဖို့တောင် မျှော်လင့်ဖွယ် မရှိပါဘူး။ သီလ မပြည့်စုံ ယင် သမာဓိပညာအကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ရာကတော့ ဝေးသွားတော့တာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေး လျော့ပေါ့လျှင်ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေဓအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ပဲ အကျင့်ပျက်နေကြပုံတွေ ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေးလျော့ပေါ့လျှင်။

ဒါက အမှတ် (၃) အကျင့်ပျက်မှုတဲက ပထမပိုင်းမျှပါပဲ။ ဒုတိယပိုင်းကတော့ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ- ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အလုပ်၌ ရွှေသွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်ကြတယ်တဲ့။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း လုပ်ငန်း အကျင့်ဘက်မှာတော့ ရွှေသွားခေါင်းဆောင်တွေ လမ်းပြတွေ ဖြစ်နေကြတယ်တဲ့။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဆိုတာ နီဝရဏတရားတွေပဲ။ နီဝရဏဆိုတာ သမာဓိပညာ မဖြစ်ရအောင် တားမြစ်တတ်တဲ့တရားတွေပဲ။ ဘာတွေလဲ ဆိုယင် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို လိုလား နှစ်သက်ပြီး စိတ်ကူး ကြံစည်နေတဲ့ ကာမတ္တန္တ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ စိတ်ဆိုး ပြစ်မှုများပြီး ကြံစည်နေတဲ့ ပျာပါဒဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ ကုသိုလ်ရေးနဲ့ စပ်ပြီး ပျင်းရိတာ တရားအားမထုတ်ချင်တာ တရား

[ဒုတိယအကြိမ်]

မနာချင်တာ ဆိုတဲ့ ထိနမိဒ္ဓ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ တရားအား ထုတ်နေယင်း ပျင်းလာတာ စိတ်အား လျော့လာတာလဲ ထိနမိဒ္ဓပဲ။ စိတ်တွေ သွားချင်ရာသွားပြီး ပျံ့လွင့်နေတဲ့ ဥဒ္ဓစ္စ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ ပြုမှားပြောမှားတာတွေဟာ စဉ်းစားပြီး စိတ်ပူပန်တဲ့ ကုက္ကုစ္စ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ ဘုရားစစ် တရားစစ် သံဃာစစ် ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လေလား၊ ဒီလိုရုမှတ်ရုံနဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားလို့ ယုံမှား ကြံတွေးနေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ အဲဒီနီဝရဏ စိတ်ကူးတွေဖြင့် ကြံစည်စိတ်ကူးမှုမှာ အလေးပြုနေတယ်။ အဲဒီလို အကြံတွေ ကြံရာမှာ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်သဖွယ် ဖြစ် နေတယ်တဲ့။

ယခုနေအခါမှာ ထေရ်ကြီး ဝါကြီးတွေက တရား အားမ ထုတ်ပဲ ဒီလို နီဝရဏစိတ်ကူးတွေနဲ့ အချိန်ကုန်နေစေလို့ ရှိယင် တပည့်တွေကလဲ ဒီလိုနေရမယ်လို့ အောက်မေ့ကြတာပဲ။ မိဘ ဖြစ်သူတွေက တရားအကျင့်နဲ့ဝေးပြီး ဒီလိုစိတ်ကူးမျိုးတွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်စေကြယင် သားသမီးတွေကလဲ ဒီလိုနေဖို့သာ စိတ် ရှိကြမြဲပဲ။ မိဘဖြစ်သူတွေက မူးယစ်သောက်စား လောင်းကစား ပြုလုပ်နေယင် သားသမီးတွေကလဲ အဲဒီလိုလုပ်ဖို့ စိတ်ဝင်စား နေကြမြဲပဲ။ မိဘတွေက ပွဲလမ်းတွေ လိုက်စားကြည့်ရှုနေယင် သားသမီးတွေကလဲ အဲဒီအတိုင်းပဲ စိတ်ဝင်စားနေကြမြဲပဲ။ အဲဒါလိုပင် ရဟန်းတော်များ ဘက်မှာလဲ ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နီဝရဏ ဖြစ်ပွားရေး အလေးပြုနေယင် ရှင်ရဟန်းငယ်တွေကလဲ

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီအတိုင်းပဲ စိတ်ဝင်စားနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း နီဝရဏ စိတ်ကူးတွေ လက်ခံ အားပေးနေယင် မိမိအတွက်သာ မဟုတ်ဘူး၊ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်သူများကိုလဲ ရွှေဆောင်လမ်းပြသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း စိတ်ကူးကြံတွေးမှု နီဝရဏအလုပ်၌ ရွှေသွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြ၍၊ ပဝီဝေကေ-ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေးအကျင့်ဘက်၌၊ နိက္ခိတ္တဓုရာ-ချထားအပ်သော ဝန်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏ တဲ့။

အဲဒီ နီဝရဏ စိတ်ကူးတွေကို လက်ခံအားပေး နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိလေသာ စသည် ကင်းဆိတ်ကြောင်း ဝိပဿနာ အကျင့်ဘက်မှတော့ “ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူး၊ ငါတို့အလုပ် မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအလုပ်ကို ငါတို့မလုပ်ပါဘူး” လို့ စွန့်ပယ်ထားသလိုပင် ဖြစ်နေကြတယ်။ ထမ်းဆောင်လာတဲ့ ဝန်ထုပ်ကို ပစ်ချထားသလိုပင် အဲဒီ ကိလေသာ ဥပဓိ ကင်းဆိတ်ကြောင်း၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို စွန့်ပစ်ထားကြတယ် တဲ့။ တချို့ကလုံးလုံး အားမထုတ်ပဲ နေတာလဲ ရှိတာပဲ၊ အဲဒါတွေက များပါတယ်။ တချို့ကတော့ အတော်အသင့်လောက် အားထုတ် ပြီးတော့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ရပ်စဲစွန့်ပစ်ထားကြတယ်။ တချို့က သူများတွေ အားထုတ်နေတာတောင် အားမထုတ်ချင်အောင် နှောင့်ယှက် ပြောဆိုနေတာတွေလဲ ရှိတာပဲ၊ အဲဒါကတော့ သူများအတွက်ပါ ဝန်ချထားတဲ့ သဘောပါပဲ။ အဲဒီ “ဆုတ်ယုတ်ရေး၌ ရွှေဆောင်ကြတယ်၊ ဆိတ်ငြိမ်ရေး၌ ဝန်ချထားကြတယ်”

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဆိုတဲ့ နှစ်ပိုဒ်ကို (ဆုတ်ရန်ရွှေသွား၊ ကျင့်ရန်ကား၊ ချထားဝန် ရှိလျှင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ဆုတ်ရန်ရွှေသွား၊ ကျင့်ရန်ကား၊ ချထားဝန် ရှိလျှင်။—(၃)

ကုသိုလ်တရားကို ဆုတ်ယူတ်စေတတ်တဲ့ နိဝရဏစိတ်ကူးမှာ အားပေး ရွှေဆောင် နေကြတယ်။ ကိလေသာဥပဓိကို ကင်းပ ဆိတ်ငြိမ်စေတတ်တဲ့ ဝိပဿနာ အကျင့်မှာတော့ အားမထုတ် တော့ဘူးဆိုတဲ့အနေနဲ့ ဝန်ချထားကြတယ်။ ဒီ ၂-ပိုဒ်နဲ့ အမှတ် (၄)ဆောင်ပုဒ်က ၂-ပိုဒ်ဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေက အကျင့် ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ပဲ ချွတ်ယွင်းနေပုံ အကျင့်ပျက်နေပုံ ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် အမှတ် (၄) နှင့် အမှတ် (၅) ဟာ ဘုရားတပည့် ရဟန်းများ၏ အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၃) ပဲ။ ဒါကြောင့် အမှတ်(၅) ဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ (၃)လို့ ပြထား ဝါတယ်။

အဲဒီဆောင်ပုဒ်တွေ၏အဆုံးမှာ (မပွားမလိုက်လျှင်၊ ပယ်ရှား မပြုလျှင်၊ ကျင့်ရေး လျော့ပေါ့လျှင်၊ ချထားတဲ့ဝန် ရှိလျှင်) ဆိုတဲ့ အပိုဒ်များကို ယခုပြဆိုမည့် ဆောင်ပုဒ်(၆)ထဲက “ကဲ့ရဲ့ ဖွယ်၊ သုံးသွယ်ငြိစွန်းသည်” ဆိုတဲ့ ပဓာနပုဒ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အနက် အဓိပ္ပာယ် ယူဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် ၄-ခု ထဲမှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း အကျင့်ပျက်မှုများရှိနေလျှင်မထေရ်ကြီးရော၊ အလတ်စားရဟန်းပျိုရော၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ရော ကဲ့ရဲ့ဖွယ် သုံးပါးနဲ့ ငြိစွမ်းတယ်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အပြစ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

သုံးပါးဆိုတာကလဲ တခြားဟာတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပျက်ကွက် ချွတ်ယွင်းချက် သုံးပါးပါပဲ။ အဲဒီ အကြောင်းကို သူ့မူရင်းအတိုင်းလဲ သိထားရအောင် ယခု ပါဠိ အနက်တဲပြီး ရွတ်ဆိုဖော်ပြပါဦးမယ်။

အပြစ်သုံးပါးဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံ

အာဇီသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ-ထိုသို့ အကျင့်ပျက်ချွတ်ယွင်း ကြရာ၌၊ ထေရာ ဘိက္ခု။ ဆယ်ဝါပြည့်၍ ထေရ (မထေရ်) မည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တိဟိ ဌာနေဟိ - သုံးပါးသော ချွတ်ယွင်းချက်ဌာနတို့ဖြင့်၊ ဂါရယှာ-ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့ထိုက် ကုန် စည်၊ ဘဝန္တိ - ဖြစ်ကုန်၏။ ဆယ်ဝါရပြီး ထေရ်ကြီးရဟန်း တွေက အကျင့်ပျက်ချွတ်ယွင်းလျှင် အဲဒီ ထေရ်ကြီးရဟန်းတွေ ဟာ ချွတ်ယွင်းချက်သုံးခုဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရထိုက်ပါတယ်။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ အကဲ့ရဲ့ ခံကြရပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့—

ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော - ဝိဝေကသုံးပါးဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်စွာ နေတော်မူသော၊ သတ္ထု - ဆရာဘုရား၏၊ သာဝကာ - တပည့် ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိဝေကံ-ဆရာဘုရား၏ ဆိတ်ငြိမ်အကျင့်ကို၊ နာနုသိက္ခန္တိတိ-အတုလိုက်၍ မကျင့်ကြပါတကားဟူ၍၊ ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန - ဤပဌမ ချွတ်ယွင်းချက် ဌာနဖြင့်၊ ထေရာ ဘိက္ခု - ထေရ်ရဟန်းတို့သည်၊ ဂါရယှာ - ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့ထိုက် ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ - ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့—

[ဒုတိယအကြိမ်]

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတွေ ဖြစ်ကြပါလျက်နဲ့ မြတ်စွာ
 ဘုရားလို ဝိဝေတဆိုတဲ့ဆိတ်ငြိမ်အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်
 ကြဘူး၊ ဘုရားတပည့်လို့ ဝန်ခံနေကြပေမယ့် ဘုရားလို ဆိတ်ငြိမ်
 အကျင့်တော့ မကျင့်ကြဘူး၊ ဘုရားနှင့် အကျင့်ချင်း မတူဘူးလို့
 ကဲ့ရဲ့ထိုက်ပါတယ်တဲ့၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများက အဲဒီ
 အတိုင်း ကဲ့ရဲ့ကြမှာပါပဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ပက လူတွေကလဲ
 နည်းတူပင် ကဲ့ရဲ့ကြမှာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အကဲ့ရဲ့မခံ
 ရအောင် ဘုရား၏ ဝိဝေတ အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ကျင့်သင့်
 တယ်၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် တပါးတည်း တကိုယ်တည်းနေပြီး
 ကာယဝိဝေတ အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ကျင့်သင့်တယ်လို့
 ဆိုလိုတာပါပဲ။ ယခုနေအခါ ဆယ်ဝါရပြီး ရဟန်းတော်တွေ
 ဟာ ဒီအပိုဒ်အရ အပြစ်ကင်းအောင်ကျင့်ဖို့ အထူး သတိပြုသင့်
 လှပါတယ်။ ဒုတိယဌာနဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရထိုက်ပုံကတော့—

စ-ထို့ပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ-လောဘ ဒေါသစသော အကြွင်း
 ကိလေသာတရားတို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊
 သတ္တာ အာဟ-ဆရာဘုရားကဟောကြားတော်မူသည်၊ တေ ဇ
 ဓမ္မေ - ထိုကိလေသာ တရားတို့ကိုလည်း၊ နပ္ပဗဟန္တိတိ - မပယ်
 ကြကုန်၊ ဝါ-ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ကြ အားမထုတ်ကြကုန်ဟူ၍၊
 ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန-ဤဒုတိယ ချွတ်ယွင်းချက်ဌာနဖြင့်၊
 ထေရာ ဘိက္ခု-ထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့သည်၊ ဂါရယှာ-ကဲ့ရဲ့အပ်
 ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက
 လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေကို သီလအကျင့်

[ဒုတိယအကြိမ်]

သမာဓိအကျင့် ပညာအကျင့်ဖြင့် ပယ်ဖို့ ဟောထားပါလျက် အဲဒီကိလေသာတွေ ပယ်နိုင်အောင် သီလအကျင့် သမာဓိ အကျင့် ပညာအကျင့်များကို ကောင်းစွာကျင့်ပြီး မပယ်ကြဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အကဲ့ရဲ့ခံကြရပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့ဖူးရယ်မှ လွတ်ကင်းအောင် သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်များကို ရှိရှိသေသေကျင့်ပြီး ကိလေသာတွေကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပယ်သင့်ကြပါတယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်နိုင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်အောင် အားထုတ် သင့်ကြတာပါပဲ။ တတိယဌာနဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံကတော့—

(ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်) ဗာဟုလိကာ စ-ပစ္စည်း လာဘ် လာဘရရေး၌ အလေးပြု၍လဲ နေကြ၏။ သာထလိကာ စ-တရား ကျင့်ရေး၌ ပေါ့လျော့၍လဲနေကြ၏။ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ စ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း စိတ်ကူးရေး၌ ရွှေသွားဖြစ်၍လဲ နေကြ၏။ ပဝီဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ စ-ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ကြောင်းအကျင့်၌ ချထားအပ်သည့်ဝန်ရှိ၍လဲ နေကြ၏။ ဝါ-ဥပဓိကင်းဆိတ်ကြောင်း ဝိပဿနာအကျင့်ကို လုံးဝအားမထုတ်ပါလဲနေကြ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန-ဤတတိယ ချွတ်ယွင်းချက်ဌာနဖြင့်၊ ထေရာ ဘိက္ခု - ထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့သည်၊ ဂါရယှာ-ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ ဒီမထေရ်ကြီးတွေဟာ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ရရေးကိုသာ အလေးပြုနေကြတာပဲ။ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ကျတော့ ပေါ့လျော့နေကြတာပဲ။ ကာမ

[ဒုတိယအကြိမ်]

အလိုဆန္ဒစသော ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း စိတ်ကူးတွေဘက်မှာတော့ ရွှေသွားအနေဖြင့် လက်ခံအားပေး နေကြတာပဲ။ ဝိပဿနာ အကျင့်ဆိုတဲ့ ပဝိဝေကအကျင့်ကိုတော့ ဝန်ထုပ်တွေကို ပစ်ချ ထားသလိုပင် ဘာမှ အားထုတ် ကျင့်သုံးခြင်း မရှိကြဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အကဲရဲ့ခံကြရပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အကဲရဲ့ မခံကြရအောင်လဲ အထူးသတိပြုပြီး သီလသမာဓိ ပညာအကျင့် များကို ကျင့်သင့်ကြပါတယ်။

ယခု ပြောပြခဲ့တာဟာ ဆယ်ဝါရပြီး ရဟန်းတော်များမှာ အကျင့် ချွတ်ယွင်းနေကြလို့ ချွတ်ယွင်းချက် အပြစ်သုံးမျိုးဖြင့် အကဲရဲ့ခံရပုံကို ပြဆိုချက်ပါပဲ။ ထို့အတူပင် ငါးဝါရပြီး ဆယ် ဝါ မပြည့်သေးတဲ့ အလတ်စား ရဟန်းမျိုးများရော၊ ငါးဝါ မပြည့်သေးတဲ့ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်များရော ချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးဖြင့် အကဲရဲ့ခံရထိုက်ပုံကိုလဲ အကျယ် ဖော်ပြထား ပါတယ်။ ယခု ဒီမှာတော့ ထေရ်ကြီး အလတ် အငယ် သုံးပါး လုံးကိုပေါင်းပြီး အကျဉ်းချုပ် ပြဆိုရမှာပဲ။ ရွှေနားကပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း ထေရ်ကြီးဖြစ်ဖြစ်၊ အလတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းသစ်ရဟန်း ငယ်ဖြစ်ဖြစ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်လျှင် ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်အောင် မကျင့်လျှင် မစွဉ်းရရေး အလေးပြုခြင်း၊ ကျင့်ရေး၌ လျော့ပေါ့ခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ရေး၌ ရွှေဆောင်နေခြင်း၊ ပဝိဝေက အကျင့်၌ မကျင့်ပဲ ဝန်ချထားခြင်းများ ရှိနေလျှင် အဲဒီအကျင့်ပျက်ခြင်း သုံးမျိုးဖြင့် အသီးအသီး အကဲရဲ့ခံရထိုက်ကြတာ ချည်းပါပဲတဲ့ အဲဒီအတွက် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၆။ ထေရ်ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်၊ သုံးသွယ် ငြိစွန်းသည်။

ဆောင်ပုဒ် (၂-၃-၄-၅) တို့မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း အကျင့်ပျက်တဲ့ ချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးရှိနေယင် ထေရ်ကြီးဖြစ် ဖြစ်၊ ရဟန်းလတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ဖြစ်ဖြစ် အဲဒီ ချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးဆိုတဲ့ သုံးဌာနဖြင့် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရှိတာ ချည်းပဲ။ အကဲ့ရဲ့ခံရမှာချည်းပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ထေရ်ကြီးရော အလတ်ရော အငယ်ရော သုံးမျိုးခွဲခြားပြီး အသီး အသီး ပြဆိုတာဟာ ရဟန်းတိုင်းက မိမိနှင့်လဲ သက်ဆိုင်တယ် ဆိုတာ သိပြီး အပြစ်ကင်းအောင် ကျင့်စေရန် အကျယ်ပြဆိုတာ ပဲတဲ့။ အကယ်၍ သာမညပြထားယင်တော့ ရဟန်းငယ်တွေ ကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင် ထင်နေမယ်၊ ရဟန်း အလတ်တွေကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင်ထင်နေမယ်၊ ထေရ်ကြီးများကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင်ထင်နေမယ်၊ အဲဒီလို အထင်မလွဲရအောင် ထေရ်ကြီး ရဟန်းကိုလဲ သီးခြား၊ အလတ် ရဟန်းကိုလဲ သီးခြား၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ကိုလဲ သီးခြားခွဲပြီး အကျယ်ပြဆိုတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီပြဆိုချက် ထဲမှာ ကဲ့ရဲ့ထိုက်တယ် ဆိုတာကတော့ လောကဓားအရ ထင် ရှားသိလွယ်လို့ ဖော်ပြထားတာပါပဲ။ လိုရင်းကတော့ တရား အမွေခံပဲ ပစ္စည်းအမွေသာ ခံယူယင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ အပါယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ ထပ်တလဲလဲ တွေ့ကြုံပြီး ဆင်းရဲသွားရ လိမ့်မယ်ဆိုတာက သိစေလိုရင်းပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ

မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီးကျင့်ကြတဲ့ ရဟန်းများမှာတော့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

အာရုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ သာ-ဝကာ-ဘုရားတပည့်ရဟန်းတို့သည်၊ သတ္ထု ပဝီရိတ္တဿ ဝိဟရ-တော-ဆိတ်ငြိမ်မှုသုံးပါးအလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်လျက်နေသော ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ-ဆိတ်ငြိမ်မှုအကျင့်ကို၊ အနုသိက္ခန္တိ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏ တဲ့။

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၁)

ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေက ဥပဓိဝိဝေက ဆိုတဲ့ ဝိဝေကသုံးပါးဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်စွာ ကျင့်နေတော်မူသလို တပည့်ရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီဝိဝေက အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ကျင့်ခြင်းဖြင့် ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ် (၁) ပါပဲ။ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ခုတင်က ဆိုခဲ့ပြီး အမှတ် (၁) ဆောင်ပုဒ်နဲ့တဲပြီး ဆိုကြရမယ်။

- (၁) ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ မြတ်ဘုရား၊ ပွားများထာဝစဉ်။
- ၇။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ တပည့်များ၊ ကျင့်ပွား နေကြလျှင်---
(၁)

[ဒုတိယအကြိမ်]

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၂)

အမှတ် (၂) အကျင့်ပြည့်စုံပုံကတော့-စ-ထို့ပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ-လောဘ ဒေါသစသော အကြင် ကိလေသာတို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါပယ်ရန် အတွက်၊ သတ္ထာ အာဟာ- ဆရာဘုရားက ဟောကြားတော် မူသည်၊ တေ စ ဓမ္မေ- ထိုကိလေသာတရားတို့ကိုလဲ၊ ပဇဟန္တိ-တပည့်ရဟန်းတော်တို့က ပယ်ကြပါသည် တဲ့။

ဆရာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ ဟောထားတဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတရားတို့ကို (သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် များကို ရှိသေစွာ ကျင့်ပြီး) ပယ်ကြလို့ရှိယင် အဲဒါဟာ ကျင့် ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်(၂)ပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ဂ။ ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှား ကြလေ လျှင်... (၂)

မြတ်စွာ ဘုရားက ဒီတရား ဒီတရား တွေကို ပယ်ရမယ် လို့ ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း အဲဒီပယ်သင့်တဲ့ ကိလေသာ တရားတွေကို ပယ်နိုင်အောင် သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် များကို ရှိသေစွာကျင့်ပြီး ပယ်ရတယ်၊ ကာယကံမြောက် ဝစီ ကံမြောက် ကျူးလွန်နိုင်တဲ့ ကိလေသာ အကြမ်းစားတွေကို သီလအကျင့်ဖြင့် ပယ်ရတယ်၊ စိတ်ကူးကြံစည်လျက် ဖြစ်နေတဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်ခေါ်တဲ့ ကိလေသာ အလတ်စားတွေကို သမာဓိ အကျင့်ဖြင့် ပယ်ရတယ်၊ မရူမမှတ်မိတဲ့ အာရုံမှာ ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

အာရမ္မဏာနုသယခေါ်တဲ့ ကိလေသာအနုစားတွေကို ဝိပဿနာ ပညာအကျင့်ဖြင့် ပယ်ရတယ်။ အကြောင်းညီညွတ်ယင် ဖြစ်နိုင် တဲ့ သန္တာနာနုသယခေါ်တဲ့ ကိလေသာ အနုစားတွေကိုတော့ အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ပယ်ရတယ်။ အဲဒီလို ပယ်ပုံတွေကိုတော့ တော်တော်ကြာမှ အသေးစိတ်အားဖြင့် ပြောကြားရမယ်။ အဲဒီ လို ပယ်နိုင်အောင်ကျင့်ပြီး ကိလေသာတွေကို ပယ်တာဟာ ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ် (၂) ပါပဲ။ အမှတ်(၃)ကတော့—

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၃)

စ-ထို့ပြင်၊ ဗာဟုလိကာ-ပစ္စည်းများရေးကို အလေးပြုကုန် သည်။ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကြပေ။ န သာထလိကာ-တရားကျင့် ရေး၌ လျော့ပေါ့ကုန်သည်လည်း မဟုတ်ကြပေ—တဲ့။

ပစ္စည်းလတ်လာဘ ပေါများဖို့လဲ မရည်သန်ကြ အလေး မပြုကြဘူး။ သီလစသည်ကျင့်ရေး ဘက်မှလဲ လျော့ပေါ့ခြင်း မရှိပဲ အပြည့်အစုံ ရှိရှိသေသေ ထက်ထက်သန်သန် အားထုတ် နေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါက ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်(၃)၏ ပထမပိုင်းပဲ။ ဒုတိယပိုင်းကတော့—

ဩက္ကမနေ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း နီဝရဏ စိတ်ကူးကြံစည်မှု အလုပ်၌၊ နိက္ခိတ္တဓုရာ-လက်ခံမထား စွန့်ပယ်ရှား၍ ချထား အပ်သော ဝန်ရှိကြပေသည်။ ပဝိဝေဇော၊ ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေးအကျင့်၌၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ကျင့်သုံးပွားများ ရွှေ သွား ခေါင်းဆောင်သဖွယ်ဖြစ်ကြပေသည် တဲ့။ ဆုတ်ယုတ်ရေး [ဒုတိယအကြိမ်]

နိဝရဏ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေကို လက်မခံပဲ ပယ်ချထားတယ်။
ကိလေသာ စသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေး အကျင့်ကိုတော့ ရွှေ
ဆောင်သဖွယ် တက်တက်ကြွကြွ ကျင့်သုံးနေတယ်တဲ့။ ဒီ ၂-ပုဒ်က
ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ် (၃) ၏ ဒုတိယပိုင်းပဲ။ အဲဒီ ကျင့်
ဝတ် ပြည့်စုံပုံ အမှတ် (၃) အတွက် ဆောင်ပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို
ဆိုကြရမယ်။

ဇ္ဇ ॥ ပစ္စည်းများရန်၊ မရည်သန်၊ ကျင့်ရန် မလျော့လျှင်။
၁၀။ ဆိတ်ငြိမ်ကျင့်ရေး၊ ရွှေဆောင်ပေး၊ ဆုတ်ခေး ပယ်
ရှားလျှင်.... (၃)

ပစ္စည်းများရန် မရည်သန်ဘူး၊ အဲဒီအတွက် ဂရုမစိုက်
ဘူး၊ ကျင့်ကြံဖို့သာ ဂရုစိုက်တယ်။ သီလလဲ မလျော့စေရဘူး၊
သမာဓိလဲ မလျော့စေရဘူး၊ ပညာအကျင့်လဲ မလျော့စေရဘူး၊
တင်းတင်းရင်းရင်းပဲ ကျင့်တယ် တဲ့။ အဲဒီလို ကျင့်နေယဉ်
ဝိဝေက ဆိတ်ငြိမ်ရေးအကျင့်ဘက်မှာ ရွှေဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်
နေတာပါပဲ။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အမှီပြုပြီးတော့ တပည့်တွေ
ကရော တရားလိုလားတဲ့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေကရော လိုက်ပြီး
ကျင့်ကြတာပဲ။ ရွယ်တူသီတင်းသုံးဖော်ချင်းလဲ အတုလိုက်ပြီး
ကျင့်ကြတာပဲ။ ငယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလဲ အတုလိုက်ပြီး ကျင့်ကြ
တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိဝေကအကျင့်ကို ကျင့်နေလို့ရှိယဉ်
ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ရွှေဆောင်လမ်းပြပဲတဲ့။ ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေက
ဥပဓိဝိဝေက အကျင့်ကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေလို့ရှိယဉ်
ရွှေဆောင်လမ်းပြ ဖြစ်ပြီးနေတယ်။ အဲဒီလိုကျင့်နေယဉ် ဆုတ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ယုတ် စေတတ်တဲ့နီဝရဏတရားတွေကိုလဲ ပယ်ရှားပြီး ဖြစ်နေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီပါဠိစာပိုဒ်ထဲက “န စ ဗာဟုလိတာ ဟောန္တိ-နှင့် န သာထလိကာ” ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်လဲ အရ အားဖြင့် အတူတူပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ပုဒ်နဲ့ “ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဇရာ၊ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ” ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ဟာလဲ အရအတူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ၄-ပုဒ်အရ (ပစ္စည်းများရန်၊ မရည်သန်၊ ကျင့်ရန် မလျော့လျှင်၊ ဆိတ်ငြိမ်ကျင့်ရေး၊ ရွှေဆောင်ပေး၊ ဆုတ်ရေးပယ်ရှားလျှင်-ဆိုတဲ့) ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုဖြင့် ကျင့်ငတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်(၃)ကို ပြတာပါပဲ။

ယခု ရွတ်ဆိုခဲ့ကြတဲ့ အမှတ် (၇-ဂ-၉-၁၀) ဆောင်ပုဒ်များအရ အကျင့်ကောင်း ၃=ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေယဉ် ထေရ်ကြီးရဟန်းလဲ အဲဒီအကျင့်ကောင်း ဂုဏ် ၃-ပါးဖြင့် (ပါသံသာ ဟောန္တိ) ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်တဲ့။ (၁) ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက် ကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ (၂) ဆရာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ ဟောထားတဲ့ ကိလေသာတွေကို သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်တွေ ကျင့်ပြီး ပယ်ကြပါပေတယ်။ ပယ်နိုင်အောင် အကျင့်ကောင်းအကျင့်မှန်ကို ကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ (၃) ပစ္စည်းများရေး ဂရုမစိုက်ပဲ သီလစသော အကျင့်ကိုသာ တင်းတင်းရင်းရင်းကျင့်ကြပါပေတယ်။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းနီဝရဏတွေကို စွန့်ပယ်ပြီးတော့ ဆိတ်ငြိမ်ရေး အကျင့်ကိုသာ ရွှေဆောင်ပြီး ကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်တဲ့။ ထို့အတူပင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရဟန်းလတ် ရဟန်းပျိုများလဲ အဲဒီဂုဏ် ၃-ပါးဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက် ပါတယ်။ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်များလဲ နည်းတူပင် ချီးမွမ်း ထိုက်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် (ထေရ်ကြီး လတ်-ငယ်၊ ချီးမွမ်း ဖွယ်၊ သုံးသွယ်ပြည့်စုံသည်လို့-) ဆောင်ပုဒ်စီတားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ ထေရ်ကြီး- လတ်- ငယ်၊ ချီးမွမ်းဖွယ်၊ သုံးသွယ် ပြည့်စုံသည်။

ဒီလိုဟောပြတော်မူတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော် အတိုင်း သီလကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သမာဓိအကျင့်ကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဝိပဿနာ ပညာအကျင့်ကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံးဟာ ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ယခု ဒီမှာ သီလနှင့် ပြည့်စုံ ပြီးတော့ ဝိပဿနာ သမာဓိနှင့် ပညာတွေ ဖြစ်ပွားအောင်၊ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ရှုမှတ်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ရဟန်း တော်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်းဟောကြား ထားတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်နှင့်အညီ ငါတို့မှာ ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်တွေနှင့် ပြည့်စုံနေကြတာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ အချိုးတကျ ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတဲ့ အမျိုးသားတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေလဲ ငါတို့မှာ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေကြတာပဲလို့ ဆင် ခြင်ပြီး အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အရှင် သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်ထဲမှာ “ပါသံသ-
ချီးမွမ်းထိုက်ကြတယ်” ဆိုတာကတော့ လောကဘက်က ထင်
ရှားတဲ့ စကားဖြင့် စိတ်အားတက်လွယ်အောင် ဖော်ပြထားတာ
ပါပဲ။ လိုရင်းကတော့ ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံတယ် ဆိုတာဟာ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ တရားအမွေခံ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီ တရားအမွေခံ
ဖြစ်ပြီး အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲတွေမှ ကင်းလွတ်ပြီး
အစဉ်ထာဝရ ချမ်းသာသွားဖို့က လိုရင်းပါပဲ။ အဲဒီလို တရား
အမွေခံဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းအောင် ကျင့်ကြရန်အတွက်
အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ပါသံသ-ချီးမွမ်းထိုက်တယ်
ဆိုတဲ့ ပရိယာယ်စကားတမျိုးဖြင့် အများနားလည်လွယ်အောင်၊
စိတ်တက်တက်ကြွကြွနှင့် အားထုတ်ချင်အောင် ပြဆိုဟောကြား
တော်မူတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်
ကလဲ ဓမ္မဒါယာဒ-တရားအမွေခံ ဖြစ်ရေးကိုပင် အားပေး
ဟောကြားတော်မူတယ် ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ထားကြဖို့
ပါပဲ။

ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၂)

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်များမှ ထုတ်ဖော်ပြထား
တဲ့ ဆောင်ပုဒ်တွေထဲက အမှတ်(၃) ပယ်ရန် ညွှန်ကြား၊ တရား
များ၊ ပယ်ရှား မပြုလျှင်-ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်နှင့် အမှတ်(၈) ပယ်ရန်
ညွှန်ကြား တရားများ၊ ပယ်ရှားကြလေလျှင် ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်
၂-ခုထဲက ပယ်ရန်ညွှန်ကြားထားတဲ့ တရားတွေက ဘယ်လိုဟာ
တွေလဲ၊ ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမ္မာက ဘယ်လိုဟာလဲလို့ မေး

[ဒုတိယအကြိမ်]

၇၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားထော်

စရာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က အဲဒီပယ်ရမည့် တရားတွေနှင့် ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမည့် အကျင့်ကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

တကြာဝုသော လောဘော စ ပါပကော၊ ဒေါသော စ ပါပကော၊ လောဘဿ စ ပဟာနာယ ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ အတ္တိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြ- ငါဟောပြခဲ့သော ထိုတရားထဲ၌၊ (ပရိယာပနော- ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရားအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သော) လောဘော စ- လောဘသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏- ယုတ်ညံ့၏၊ ဒေါသော စ- ဒေါသသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏- ယုတ်ညံ့၏-တဲ့။

(ယေသံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ အာဟ- အကြင်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကို၊ ငါ-ပယ်ရန် ဟောတော်မူ၏လို့) ပြဆိုခဲ့တဲ့ စကားထဲမှာ ပယ်ရမည့်တရားဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲ ယုတ်မာတယ် ယုတ်ညံ့တယ်၊ ဒေါသဟာလဲ ယုတ်မာတယ် ယုတ်ညံ့တယ် တဲ့။ အဲဒီ ၂-ပါးထဲက လောဘ ဆိုတာ “လိုချင်တာ တပ်မက်တာ နှစ်သက်တာ သာယာတာ ချစ်ခင်တာ တွယ်တာတာ မက်မောတာ” ဒီလိုပြောဆိုနေတဲ့ တရားပါပဲ။ ဒါကတော့ ဆင်ရှားပါတယ်။ ဗမာစကားလိုတောင်ဖြစ်နေပါပြီ။ အဲဒီ လိုချင် တပ်မက်

[ဒုတိယအကြိမ်]

နှစ်သက်သာယာ ချစ်ခင်တဲ့သဘောဟာ ယုတ်မာတယ်၊ ယုတ်ညံ့တယ်၊ အယုတ်အညံ့တွေ ပြုလုပ်နေကြတာဟာ ဒီလောဘနဲ့လဲ ပြုလုပ်နေကြတာပဲ။ အဲဒီ လိုချင်နှစ်သက်တာတွေကို ရအောင် အားထုတ်နေရသောကြောင့်လဲ ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ချစ်ခင်တဲ့ အာရုံ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အလိုလိုက်နေကြရလို့လဲ ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ အဲဒီ လိုချင်နှစ်သက်ခြင်းကြောင့် ခိုးမှု လိမ်မှု သတ်မှု စသည်ကို ပြုလုပ်ယဉ် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်ငရဲ ကျရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ဒီလောဘဖြင့် နှစ်သက်သာယာမှု ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး ဘဝအသစ် အသစ် ထပ်တလဲလဲဖြစ်ပြီး အို နာ သေ စသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလောဘဟာ ယုတ်မာတဲ့တရား ယုတ်ညံ့တဲ့ တရားပဲ။ ဒီတရားကို ပယ်ရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒေါသဆိုတာ စိတ်ဆိုးတာ အမျက်ထွက်တာ နှိပ်စက်ချင်တာ ဖျက်ဆီးချင်တာ သတ်ချင်တာ စသည်တွေပါပဲ။ ဒါကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဗမာစကားလိုတောင် ဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီဒေါသ ရှိနေသောကြောင့် မမြင်ချင်တာကို မြင်ရယ်၊ မကြားချင်တာကို ကြားရယ်၊ မတွေ့ချင်တာကိုတွေ့ရယ် စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးပြီး ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ဒေါသ အလိုလိုက်ပြီး သူတပါးကို သတ်ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းစသည်ကို ပြုလုပ်ယဉ် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကံကြောင့် အပါယ်ငရဲကျပြီး ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ လူဖြစ်လာပြန်တော့လဲ အသက်တိုခြင်း အနားများခြင်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

စသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဒေါသလဲ ယုတ်မာတာ ယုတ်ညံ့တာပဲ။ ဒီဒေါသကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ရာဂါကို ဆေးကုရမယ် ဆိုရာမှာ ပျောက်စေနိုင်တဲ့ ဆေးရှိဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါလိုပဲ လောဘ ဒေါသကို ပယ်ရမယ် ဆိုရာမှာလဲ ပယ်နိုင်တဲ့ အကျင့်လမ်းမှန် ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလိုအကျင့်လမ်းမှန်က ရှိပါရဲ့လားလို့မေးစရာရှိသောကြောင့် အဲဒီအကျင့်လမ်းမှန်ရှိကြောင်း ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ကိလေသာကိုပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်

လောဘဿ စ ပဟာနာယ-လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ-ဒေါသလိုလဲ ပယ်ရန်၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အလယ်လမ်းအကျင့်သည်။ အတ္ထိ-ရှိပါသည်တဲ့။ လောဘ ဒေါသကို အမြစ်ပြတ် အစဉ်ထာဝရ ငြိမ်းသွားအောင် ပယ်နိုင်တဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့် ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လို အလယ်လမ်းလဲ ဆိုတော့ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းအောင် ဘာမှ မလုပ်ပဲ အငြိမ်းစားနေပြီး ကာမအာရုံတွေကို သာယာခံစားနေတဲ့ လျော့ပေါ့လွန်းတဲ့ အကျင့်လမ်းက တခု၊ သတိ သမာဓိဉာဏ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပဲ ကိုယ်မင်ပန်းရုံမျှ တင်းလွန်းတဲ့ အကျင့်လမ်းက တခု၊ အဲဒီလို လျော့လွန်းတာလဲ မဟုတ်၊ တင်းလွန်းတာလဲ

[ဒုတိယအကြိမ်]

မဟုတ်လို့ မလျော့မတင်းတဲ့ အကျင့်လို့ ဆိုရတဲ့ အလယ်လမ်း ပါပဲ။ ဒီအလယ်လမ်းက ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ဘက်မှာ မရှိဘူး။ သာသနာတိုင်းမှာသာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လောဘကိုပယ်ရန်၊ ဒေါသကို ပယ်ရန် မဇ္ဈိမပဋိပဒါခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်းရှိတယ် လို့ အရှင်သခရိပုတ္တရာက ဝန်ခံဟောပြောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ အလယ်လမ်းအကျင့်က ဘယ်လိုစွမ်းရည် ရှိသလဲ ဆိုတော့—

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေသည်

“စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ်ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ်-ဖြစ်စေတတ်ပါသည်” တဲ့။ အဲဒီ အလယ်လမ်းဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင်ဖြစ် ကြောင်း ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဆိုတာကလဲ မိမိသန္တာန်မှာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုသိပြီး ဖြစ်ပွား စေရတဲ့တရားတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်ပွားစေလို့ရှိသင် အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်း အကျင့်တရားက ဉာဏ်မျက်စိကိုလဲ ဖြစ်စေတတ် ပါတယ်။ အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ ဉာဏ်ပညာ မျက်စိ ဆိုတာနဲ့ အသိဉာဏ်ဆိုတာဟာ အမည်မျှသာ ကွဲတယ်။ တရားကိုယ်အရကတော့ ထပ်တူပါပဲ။ မျက်စိဖြင့် မြင်ရသလို ထင်ရှားသိတတ်လို့ အသိဉာဏ်ကိုပဲ စက္ခု-မျက်စိလို့ ဟောထား

[ဒုတိယအကြိမ်]

တာပါပဲ။ ဒါဟာ ဓမ္မစကြာသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း ဟောထားတာပါပဲ။

အဲဒီ မြင်သိတဲ့ ဉာဏ်မျက်စိကို ဖြစ်စေပုံကတော့-မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံသိတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း စိတ်ကူးကြံသိတိုင်း မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုသိနေရတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ဆဲမှာ ရှုနေယဉ် တကယ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိတော့တာပဲ။ မြင်တယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းက တခြား (အာရုံကို မသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရားပဲ)။ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား (အာရုံကို သိတတ်တဲ့ နာမ်တရားပဲ)လို့ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။ ကြားတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ နားနဲ့ အသံကတခြား။ ကြားသိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ နံတယ်လို့ရှုတဲ့အခါ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ကတခြား။ နံသိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ စားသောက်နေယဉ် အရသာသိတာကို သိတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ လျှာနဲ့အရသာကတခြား။ အရသာသိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ထိတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ ထိရာဌာနက ကိုယ်အကြည်နဲ့ထိတာကတခြား။ ထိသိတာနဲ့ရှုသိတာကတခြား။ ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ စိတ်ကူးတယ်။ စဉ်းစားတယ်။ ကြံတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ တည်မှီရာရုပ်ကတခြား ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား။ ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုကို ကြံသိတဲ့အခါမှာ ရှုယဉ်တော့ ကြံသိရတာကတခြား။ ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား။ ဒီလိုလဲ ခွဲခြားပြီးသိတယ်။ အဲဒါဟာ စာပေကျမ်းဂန်အရ ခွဲခြားသိပုံအခြေခံအပြည့်အစုံပါပဲ။

[ဓုတိယအကြိမ်]

(ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ စသည်ဖြင့်) ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်အရ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ အိပ်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လှုပ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုရာမှာလဲ ယခုပြောခဲ့တဲ့ နည်းအတိုင်းပဲ ရပ်နဲ့ နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးသိပါတယ်။ သိပုံကတော့ သွားတယ် ညာ လှမ်းတယ် ဗယ်လှမ်းတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချာတယ်စသည် ဖြင့် ရှုတဲ့အခါမှာ တောင့်တင်းတာ လှုပ်ရှားတာက တခြား၊ ရှုသိတာက တခြား-ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ရပ်တယ် ထိုင်တယ် အိပ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုရာမှာလဲ တောင့်တင်း တည်နေတာက တခြား၊ ရှုသိတာက တခြား- ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ဝမ်းဗိုက် က ဖောင်းတာ ပိန်တာကို စူးစိုက်ပြီး ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုရာမှာလဲ တောင့်တင်း၊ လှုပ်ရှားတာက တခြား၊ ရှုသိတာက တခြား- ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိပါတယ်။ ကိုယ်အမှုအရာကို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုသိရတာက တခြား၊ ရှုသိတာက တခြား-ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ အဲဒါဟာ ရပ်နဲ့ နာမ်ကို အမှန်အတိုင်း ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ အဲဒီလို အသိရှင်းတော့ ကိုယ်ထဲမှာ သိစရာနဲ့ သိတာ ဒီရုပ်နာမ် ၂-မျိုးမျှ ရှိတယ်။ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင် ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျပြီး သိပါတယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဖြစ်ပုံပါပဲ။ အဲဒီလို သိတာကလဲ ကြံတွေးသိတာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ မှန်းဆပြီး သိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး။ မျက်စိနဲ့ မြင်ရသလို ကိုယ် တွေ့အားဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှား သိတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလို အသိအမြင် ဖြစ်ပုံကို-

[ဒုတိယအကြိမ်]

“စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကိုလဲပြုတတ်- ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်” လို့ ဓမ္မစကြာသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသလိုပင် ဒီမှာလဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ဟောတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီလို ထူးခြားတဲ့ အသိအမြင်ဟာ တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါးထဲက သန္တိဋ္ဌိကဂုဏ်နဲ့လဲ အညီပါပဲ။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ဒေသနာနှင့်အညီ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့ အသိအမြင်ဉာဏ်ပါပဲ။

မသိသူက အပြစ်ပြောတတ်သည်

ဒါပေမယ့် (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ) သွားလျှင်လဲသွားတယ်လို့ သိ၏-စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ရှုသိနည်းကို သဘောမပေါက် မယုံကြည်တဲ့သူတွေက သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ဗယ်လှမ်းတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ စိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တာကို အပြစ်တင် ရှုတ်ချနေကြတယ်။ သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ဗယ်လှမ်းတယ်၊ ဆိုတာတွေဟာ သိပြီးသားတွေပဲ။ ရှုနေဖို့ မလိုပါဘူးလို့လဲ ရှုတ်ချပြောဆိုကြတယ်။ ဘယ်-ညာ ဘယ်-ညာလို့ ဒရိမ်းပြ လေ့ကျင့်နေတာလို့ပင် ဘာမျှထူးခြားတဲ့အသိ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့လဲ ရှုတ်ချပြောဆိုကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောကြတာကတော့ သူတို့ကိုယ်တိုင်က သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်နှင့်အညီ အားမထုတ်ဘူးလို့ သူတို့မှာ ကိုယ်တိုင် အတွေ့အသိ မရှိသေးလို့ ပြောဆိုတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အပြစ်မပြောသင့်ကြောင်း ရှင်းပြချက်

အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားနေတာပဲ။ သိပြီးသားမို့ မရှုရဘူးဆိုယင် ထွက်လေဝင်လေလဲ ရှုဖို့ မလိုဘူးလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုကတော့ ဘယ်သူမှ မပြောဆိုဝံ့ကြပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ သာသနာပက ရသေ့တွေလဲ အာနာပါနကို ရှုနေကြတာပဲ။ အဲဒီ သာသနာပက ရှုနည်းကတော့ သမာဓိဖြစ်ရုံပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တော့ မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီရသေ့တွေမှာလိုပင် အာနာပါနကို ရှုခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ မပြောမဆိုသင့်ပါဘူး။ အဲဒါလိုပဲ ဘယ်ညာ ဘယ်ညာလို့ ဒရိမ်းပြနေတဲ့ လူများမှာလိုပင် ဘယ်လှမ်းတယ် ညာလှမ်းတယ်လို့ ရှုမှတ်တာကို သတိ သမာဓိ ဉာဏ်မဖြစ်ဘူးလို့ မပြောဆိုသင့်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဒရိမ်းပြ လေ့ကျင့်နေတဲ့လူတွေက သတိ သမာဓိ ဉာဏ်ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်တာမှ မဟုတ်ပဲ။ ကျန်းမာရေး စသည်အတွက် လေ့ကျင့်ကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ သူတွေကတော့ သတိ သမာဓိဉာဏ် ထူးများဖြစ်ဖို့ ရှုနေကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာအရ ရှုနေတာကို ပစ်ပယ်ယင် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို ပစ်ပယ်ရာရောက်တာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သိပြီးတွေ့ မရှုကောင်းဘူးလို့ အပြစ်မတင်သင့်တဲ့ အကြောင်းတွေက များစွာပင် ရှိနေပါတယ်။ ပထဝီ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကသိုဏ်း စသည် နီလကသိုဏ်း စသည်ကို ရှုတာဟာ သိပြီး
 တွေ့ပြီးဖြစ်တဲ့ မြေကြီး စသည် အညိုရောင် အဆင်းစသည်တို့
 ကို မြေ မြေ စသည်ဖြင့် အညို အညို စသည်ဖြင့် ရှုရတာပဲ။
 အဲဒီလိုရှုတာကို သိပြီးသားတွေ ရှုတဲ့အတွက် ဘာမျှအကျိုးမရှိ
 ဘူး။ ဈာန်မရနိုင်ပါဘူးလို့ မဆိုသင့်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့
 ဆံပင် မွေးညှင်း စသည်ကိုရှုရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲရှိတယ်။ ဆံပင်တို့
 အမွှေးတို့ လက်သည်း ခြေသည်းတို့ သွားတို့ အရေတို့ဆိုတာတွေ
 ဟာ သိပြီးတွေ့ပြီးသားတွေပဲ။ အဲဒါတွေကို သိပြီးဖြစ်တဲ့အတွက်
 မရှုကောင်းဘူးလို့မဆိုသင့်ပါဘူး။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ဆိုတာတွေ
 လဲတွေ့ပြီး သိပြီးတွေ့ပဲ။ အဲဒါတွေလဲ ဆင်ခြင်ပြီး ရှုကောင်းတာ
 ပါပဲ။ အဲဒါတွေကို ရှုမြင်ရာမှာလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်နဲ့ရှုမှ ကမ္မ
 ဋ္ဌာန်းဖြစ်တာ။ မိလ္လာသန့်ရှင်းသမားတွေဟာ ကျင်ကြီးတွေကို
 အမြဲတမ်းလိုပင် မြင်နေကြရတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူတို့က အသု
 ဘအနေနဲ့ တရားအားထုတ်တာ မဟုတ်လို့ သူတို့မှာ သမာဓိ
 ဉာဏ် အထူးဖြစ်ကြောင်း မကြားမသိရဘူး။ အဲဒီလူများမှာ
 လိုပင် တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တွေကိုရှုလို့ ကုသိုလ်
 မဖြစ်ဘူး။ သမာဓိဉာဏ်မဖြစ်ဘူးလို့ မဆိုသင့်ပါဘူး။ နောက်ပြီး
 တော့ သူ့သန်က သုဘရာဇာတွေဟာ လူသေကောင်တွေ အမြဲ
 တွေ့နေကြရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်နဲ့ ရှုကြတာ
 မဟုတ်လို့ အဲဒီသုဘရာဇာတွေမှာ အသုဘဈာန်ရတယ်လို့ မထင်
 ရှားဘူး။ ဒါကြောင့် တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဥဒ္ဓုမာတက စသော
 သူသေကောင်ကို ရှုခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်မဖြစ်ဘူး။ ဈာန်မရနိုင်ဘူး
 လို့ မပြောမဆိုသင့်ပါဘူး။ အဲဒီလို မပြောမဆိုသင့်တာတွေကို

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြောဆိုနေယင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က သမထ ဝိပဿနာ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်းတရားတွေကို ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်နေတာပါပဲ။

အဲဒါတွေလိုပါပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်အရ ရုပ်နာမ်
စသည်ကို အမှန်အတိုင်းသိပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်အောင်
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရအောင် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊
ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း စသော ကိုယ်အမူအရာတွေကို ဖြစ်ခိုက်
ဖြစ်ခိုက်မှာ မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတာကိုလဲ အပြစ်မတင်သင့်
ပါဘူး။ သိပြီးတွေကို ရှုနေလို့ အကျိုးမရှိဘူးလို့ မပြောမဆို
ကောင်းပါဘူး။ သွားတာ၊ ရပ်တာ စသည်တွေကို ပဏတိလူတွေ
သိနေကြတာက သတိ သမာဓိ ဉာဏ်ဖြင့် သိကြတာ မဟုတ်ပါ
ဘူး။ မွေးလာကတည်းက သိရိုးသိစဉ်အတိုင်း သိလာကြတာပဲ။
အဲဒီ သိရိုးသိစဉ် ဓမ္မတာအသိတွေက မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့
ကောင်းတဲ့အနေနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ သိနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာက
ရှေ့ဆောင်ပြီး သိနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သိရိုးသိစဉ်ကို
မှီပြီး လောဘ ဒေါသ စသော အကုသိုလ်ကိလေသာတွေ ဖြစ်
ပွားနေကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်အရ သွားခိုက်
စသည်မှာ သတိသမာဓိဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုသိနေတာကတော့
အဲဒီ သိရိုးသိစဉ် အမှားအသိတွေကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ရှုသိ
နေကြရတာပဲ။

ဒါပေမယ့် ရှုခါစ သမာဓိအားမရှိသေးခင်တော့ အဲဒီ အမှား
သိတွေကို မပယ်နိုင်သေးပါဘူး။ ဘုရားလက်ထက်က ပါရမီထူး
ရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တထိုင်အတွင်းမှာလဲ ထူးခြားတဲ့
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဝိပဿနာ ဉာဏ်အသိတွေ ဖြစ်ပြီး တဏှာလေးအတွင်းမှာတောင့်
အရိယမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားကြတာတွေလဲ ရှိကြပါတယ်။ ယခု
နေအခါလဲ ပါရမီထူးတဲ့ တဦးတလေမျှတော့ တရက် နှစ်ရက်
အတွင်း သုံးလေးရက်အတွင်းလောက်မှာ သမာဓိဖြစ်ပြီး ဝိပဿ
နာဉာဏ်အထူးတွေ ဖြစ်သွားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို သမာဓိ
ဖြစ်ပြီး ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် စသည်တွေ ဖြစ်
တာဟာ—

သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ၊ သမာဟိတော
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ—

စလည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်နှင့်
အညီပါတဲ့။

သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်သည်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမာဓိံ—စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်
ကောင်းစွာထားမှု သမာဓိကို၊ ဘာဝေထ-ဖြစ်ပွားစေကြကုန်
လော့၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမာဟိတော-စိတ်ကို ရှုသင့်ရာ၌
သာ တည်ငြိမ်အောင် ကောင်းစွာ ထားနိုင်သော၊ ဝါ-သမာ
ဓိနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ယထာဘူတံ-သူဖြစ်
သည့်အတိုင်း အမှန်ကို၊ ဝါ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ပဇာနာတိ-
သိ၏ တဲ့။

ဘယ်လိုမှန်စွာ သိသလဲဆိုတော့ မြင်ဆဲ၌ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်
ယင် သမာဓိအားဆောင်းတဲ့ အခါကျတော့ မြင်သိမှု၏တည်ရာ
[ဒုတိယအကြိမ်]

မပျက်စိအကြည်ရုပ်ကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်ရတဲ့အဆင်းကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ သိမြင်စိတ်ကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်တွေ့တာကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်လို့ကောင်းတာ မကောင်းတာကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်တယ်လို့ရူမှတ်ရာ၌ သိပုံ အကျယ်ကိုလဲ အသေးစိတ်ဝေဖန်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်၊ သို့ အတူပင် ကြားဆဲ စသည်၌ ကြားတယ်စသည်ဖြင့် ရူမှတ်ပြီး အမှန်အတိုင်း သိပုံကိုလဲ ဝေဖန်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောထားတဲ့ဒေသနာကို အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်၊ သမာဓိရှိမှ အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ သမာဓိမရှိပဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ ဉာဏ်မဖြစ်ဘူးဆိုတာ ကိန်းသေမှတ်ထားကြဖို့ပါပဲ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စ၍ဖြစ်ပုံ

ယခုထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဒေသနာမှာ မမြဲဘူးလို့ အမှန်အတိုင်း သိတယ်ဆိုတာကတော့ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြတော်မူတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သမာဓိဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း မမြဲဘူးလို့ စပြီးသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ဉာဏ်စဉ် ဖြစ်ပုံ အရအားဖြင့် နိဝရဏကင်းအောင် စိတ်တည်ငြိမ်တဲ့အခါ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တဲ့အခါ ရူမှတ်တိုင်း ရူမှတ်တိုင်း ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးသိတယ်၊ အဲဒီလို သိတာဟာ ရူမှတ်ခါစ၌ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သမာဓိ အားရှိလာတဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

အခါကျမှ ဖြစ်တာ၊ အဲဒီလို ရုပ်နဲ့ နာမ် ခွဲခြားသိပုံကတော့ ဓူတင်က ဉာဏ်မျက်စိဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြရာမှာ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပါပဲ။ သွားတယ်လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါ သွားတာက ရုပ်၊ မှတ်သိတာက နာမ် စသည်ဖြင့် သိစရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာ ရှိတယ်လို့ သိသိသွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်က အားကောင်းလာတဲ့အခါ သိစရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာ ရှိတာပဲ။ ဒီရုပ်နာမ်မှတစ်ပါး အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးလို့ အသိဉာဏ် ရှင်းလာတယ်။ အဲဒါက ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိပဲ။

အဲဒီကနောက် သွားတယ် ကွေးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင်း သွားချင်တဲ့စိတ် ကွေးချင်တဲ့စိတ် စသော အကြောင်းကိုပါ ခွဲခြားပြီး သိလာတယ်။ သွားချင်လို့ သွားတာပဲ။ ကွေးချင်လို့ကွေးတာပဲ။ သွားအောင် ကွေးအောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိလာတယ်။ မြင်ရာမှာလဲ မျက်စိရှိလို့ မြင်တယ်။ မြင်စရာရှိလို့ မြင်တယ်။ မြင်အောင်ပြုလုပ်တဲ့ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး စသည်ဖြင့်လဲ ရှင်းပြီးသိလာတယ်။ ရှုမှတ်တိုင်းလဲ ရှုသိစရာရှိလို့ ရှုမှတ်ရန် နှလုံးသွင်းမှုရှိလို့ ရှုသိမှုဖြစ်တာပဲ။ ရှုသိမှုဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တဲ့ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး စသည်ဖြင့်လဲ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ခွဲခြားပြီး သိလာတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပဲ။ အဲဒီဉာဏ် အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ယခုနေအခါ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ရှိတာလို ရှေးကလဲ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှရှိခဲ့မှာပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

နောင်အခါလဲ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ရှိမှပဲလို့ ပိုင်နိုင်
စွာသိတဲ့အတွက် ရှေးဘဝတုန်းက ငါဆိုတာ ရှိခဲ့လေသလား၊
ယခုမှ ရှိလာတာလေလား၊ နောင်လဲ ရှိဦးမှာလေလား စသည်
ဖြင့် ယုံမှားမှုကို ကင်းစေတဲ့ ဉာဏ်ပါပဲ။ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို
ရှုမှတ်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေလျှင် ယခုပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း
ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိတဲ့ ဉာဏ်တွေဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ
မမြင်ဘူးတာကို မြင်ရသလို အထူးသိမြင်မှု ဖြစ်သောကြောင့်
အဲဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေတယ် လို့
ပြဆိုထားတာပါပဲ။

ပညာမျက်စိဖြစ်ပုံ

ဟုတ်တယ်၊ မျက်စိကွယ်မနေရာမှ ဆေးကောင်းကြောင့် မျက်စိ
အမြင် ဖြစ်ပေါ်လာသလိုပဲ။ မရူမမှတ်ခင်ကရော၊ ရှုမှတ်ခါစ
ကရော သွားတာ၊ ရပ်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ကွေးတာ၊ ဆန့်တာ
စသည်တွေကိုရော၊ မြင်တာ ကြားတာ စသည်တွေကိုရော ငါ
ကောင်လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက “တရားတော်အရ ရုပ်နဲ့
နာမ်မျှပဲ ရှိတယ်၊ အကြောင်းနဲ့အကျိုးမျှပဲ ရှိတယ်။ ငါကောင်
ရယ်လို့ မရှိဘူး” ဆိုတာကို ကြားဘူး မှတ်သားဘူးပေမယ့် အဲဒီ
သွားတာ မြင်တာ စသည်တွေကို ငါကောင်လို့ထင်မြဲထင်နေတာ
ပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေယင်း ရုပ်နာမ်၊ အကြောင်း
အကျိုးကို ခွဲခြားပြီး တွေ့သိလာတော့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အမှန်
သိဟာ မျက်စိအမြင် ဖြစ်ပေါ် လာသလိုပဲ ထင်ရှားတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒါကြောင့် စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ် သည်လို့ ဖော်ပြထားတာပါပဲ။

ယဿဘူတဉာဏ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ

အဲဒီ ပညာမျက်စိဖြစ်ပုံက ဒါလောက်တွင်မဟုတ်သေးပါဘူး။ သမာဓိဉာဏ် တဆင့်အားတက်လာတဲ့အခါ ကျတော့ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ပြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံတယ်၊ ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့အာရုံ၏ အစဖြစ် ပေါ်လာတာ၊ အဆုံး ကွယ်ပျောက် သွားတာကိုလဲ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိတာဟာ အဖြစ်အပျက်ကို အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ယဿဘူတဉာဏ်ပဲ။ ပထမ သိခါစမှတော့ အမျိုးတူ ရုပ်နာမ် အစဉ်၏ သန္တတိအားဖြင့် ခပ်ကျဲကျဲပဲသိတယ်။ အဲဒီလို သန္တတိ ဖြင့်အဖြစ်အပျက်ကို သိတဲ့အခါမှာ “ရှေးက ငါတို့ဟာ မရှုမှတ် လို့ မသိတာပဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာချည်းပဲ၊ ဆင်းရဲ ချည်းပဲ၊ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘာဝမျှ ချည်းပဲ” လို့ ဒီလို ဆင်ခြင်သုံးသပ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်တယ်။ ဒါလဲ အယဿက မဖြစ်ဘူးတဲ့ ပညာမျက်စိဖြစ်လာတာပဲ။

အဲဒီကနောက် သမာဓိဉာဏ် တဆင့်တိုးတက် အားကောင်း လာတဲ့အခါကျတော့ ခြေတလှမ်းအတွင်း၊ လက်တကွေးအတွင်း မှာပင် အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး အဖြစ်အပျက်တွေကို များ စွာတွေ့ရတယ်။ တဖောင်း တပိန် အတွင်းမှာလဲ တရွေ့တရွေ့ ချင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန်သွားတာတွေကို များစွာ တွေ့ရ

[ဒုတိယအကြိမ်]

တယ်။ ကြားတဲ့အခါဆိုယင် ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြား
 လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပြတ်ပြတ်သွားတာတွေကိုသာတွေ့ရတယ်။
 ရှေ့အသံနဲ့ နောက်အသံ မဆက်မိတဲ့ အတွက် ဘာပြောတယ်
 ဆိုတာ မသိရဘူး၊ မြင်ရာမှာလဲ ဉာဏ်ထက်တဲ့ သူမှာဆိုယင်
 တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်သွားတာ ကိုသာ သိရတယ်။ အဲဒါက
 (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြင့် တွေ့သိပုံပါပဲ။ အဲဒီအခါမှာ အဆင့်
 အလင်းတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့ ပီတိတွေ
 ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ တကိုယ်လုံး အလွန်ပေါ့
 ပါးပြီး အလွန်နေကောင်းထိုင်သာ ဖြစ်နေတာကိုလဲ တွေ့ရ
 တယ်။ မမှတ်နိုင်တာ မသိတာရယ်လို့မရှိပဲ သတိဉာဏ်တွေ အလွန်
 လျင်မြန်စွာ ဖြစ်နေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒါလဲ ပညာမျက်စိ
 အထူး၊ အသိအမြင်အထူး ဖြစ်ပေါ်လာတာပါပဲ။

အဲဒီကနောက် ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သွား
 တယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်နေပေမယ့်လို့ ခြေပုံ
 သဏ္ဌာန် ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန် မထင်ရှားတော့ဘူး။ တောင့်တင်း
 ရွှေ့ရှားတဲ့ သဘောမျှသာထင်ရှားတယ်။ အဲဒါကလဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့
 ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ ရပ်တယ် ထိုင်
 တယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့်
 ရှုမှတ်ရာတွေမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်
 သွားတာကိုချည်း ထင်ရှားတွေ့နေရတယ်။ အဲဒီရှုသိရတဲ့ အာရုံ
 နှင့် တပါးတည်းပင် ရှုသိတဲ့စိတ်လဲ ပျောက်ပျောက် သွားတာ
 ကိုသာ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး မရှုမမှတ်
 [ဒုတိယအကြိမ်]

ပေမယ့်လို့ မြင်တိုင်းကြားတိုင်းစသည်မှာလဲ အာရုံရောအသိရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီတော့ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ သိပုံဟာ သာပြီးထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိတာဟာ (သမာဟိတော- စိတ်တည်ကြည်သော ရဟန်းသည်၊ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ- ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိသည်လို့) ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း အမှန်အတိုင်းသိမြင်တာကို ဒီသုတ် မှာရော ဓမ္မစကြာသုတ်မှာရော စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သည် လို့ ဟောပြထားတာ ပါပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာ ပညာမျက်စိက ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ သိမြင်သွားတယ်။ အဲဒါလဲ ဘယ် တော့ကမျှ မမြင်ဘူးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်သွားတဲ့ အထူးအမြတ် ဆုံး ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ ပညာမျက်စိ ပွင့်လာတာ ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာသုတ်မှာရော၊ ဒီဓမ္မဒါယာဒသုတ် မှာရော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်းလို့ ဆိုရတဲ့ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးက စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်ဘယ် ဖြစ်စေ တတ်တယ် ဆိုတာဟာ အလွန်ပင် မှတ်သားစရာလဲ ကောင်းပါ တယ်။ အားကိုးစရာလဲ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအလယ်လမ်းလို့ ဆိုရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ချမှတ်ပွားများ နေတဲ့ သူအား ဉာဏကရဏီ- အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်တဲ့။ ဒါကတော့ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ပညာမျက်စိနဲ့အရ အတူတူပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဘိ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ညာယ - ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ၊ သံဝတ္ထတိ - ဖြစ်ပါသည်တဲ့။ ဒါကလဲ ပညာမျက်စိနဲ့ အတူတူပါပဲ။ မရှုမမှတ်ပဲ နေကြတဲ့သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီအသိဉာဏ်မဖြစ်ဘူး။ ရှုမှတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာမှ အထူးဖြစ်လာတာမို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတာ ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ သမ္မောဓဿ သံဝတ္ထတိ-ထိုးထွင်း၍ သိရန် အလို့ငှါလဲ ဖြစ်ပါသည်တဲ့။ ဒါလဲ ပညာမျက်စိနဲ့ အတူတူပါပဲ။ နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်နေလို့ မမြင်နိုင်တဲ့အရာကို နံရံဖောက်ပြီး ကြည့်မြင်တာလိုပင် မူလက မသိမမြင်နိုင်တဲ့ အနိစ္စ စသည်တွေကိုရော နိဗ္ဗာန်ကိုရော သိမြင်သွားတာဟာ အဝိဇ္ဇာ အကာအကွယ်ကို ဖောက်ထွင်းပြီးသိတဲ့ သဘော ဖြစ်သောကြောင့် သမ္မောဓ-ထိုးထွင်းသိတယ်လို့ ဆိုရတာပါပဲ။

ကိလေသာငြိမ်းပုံ

နောက်ပြီးတော့ ဉာဏကရုဏီပုဒ်၏အခြားမဲ့မှာ ဥပသမာယ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှါလဲ ဖြစ်သည်လို့လဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နာမ်မျှပဲ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှပဲ ခဏစေ့ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အနိစ္စ - မမြဲတာချည်းပဲ စသည်ဖြင့် သိတိုင်းသိတိုင်း အဲဒီသိရတဲ့အာရုံမှာ ကိလေသာတွေဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီရှုမှတ်သူ၏သန္တာန်မှာဖြစ်ထိုက်တဲ့ကိလေသာတွေဟာ အမြစ်ပြတ် ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီလို တဒင်္ဂအားဖြင့်ရော၊ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့်ရော ငြိမ်းစေတာကို ရည်ပြီးတော့

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဥပသမာယ-ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှာလည်း ဖြစ်သည်-လို့
ဟောပြောတော်မူတာပါပဲ။

ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းပုံ

နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ-နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာလည်း
ဖြစ်သည်တဲ့။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်ပွားတဲ့ ဝိပဿနာ
မဂ္ဂင်တွေက ကိလေသာတွေကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ငြိမ်းစေတယ်။
အဲဒီ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းတိုင်း ငြိမ်းတိုင်း အဲဒီ ကိလေသာ
ကြောင့် ဖြစ်မည့်ကံလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီ
ကိလေသာနဲ့ကံကြောင့် ဖြစ်ရမည့် ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဆိုတဲ့
အကျိုးတရားတွေလဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းတာဟာ
ဝိပဿနာမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက် ဆိုတဲ့
ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်၏အစွမ်း
ကြောင့် အရိယမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကိလေသာဟူသမျှ
ကံဟူသမျှ၊ ဝိပါက်ရုပ်နာမ်ဟူသမျှ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ပဲ အမြစ်
ပြတ်ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါကတော့ သမုစ္ဆေဒပဟာန်အလို့
အားဖြင့် ပြီးစီးတဲ့နိဗ္ဗာန်အစစ်ပဲ။ ဘုရားရဟန္တာများ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုကြတယ်ဆိုတာ အဲဒီ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်
သွားကြတာပဲ။ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ ကံတွေ ဘဝသစ် ရုပ်
နာမ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ပဲ အမြစ်ပြတ် ချုပ်ငြိမ်းသွားယင်
အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း စသော ဆင်းရဲဟူသမျှမှ အစဉ်
ထာဝရ ကင်းငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားတော့တာပဲ။
မဂ္ဂင်ရွှစ်ပါး အလယ်လမ်းအကျင့်က အဲဒီဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရာ

[ဒုတိယအကြိမ်]

နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗာန်သို့လဲ ရောက်
စေနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်....

လောဘဿ စ ပဟာနာယ - လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်-
ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ-ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဇဇ္ဈိမာ
ပဋိပဒါ-အလယ်လမ်း အကျင့်သည်။ အတ္ထိ-ရှိပါသည်။ (အဲဒီ
အကျင့်က ဘယ်လို စွမ်းရည်ဂုဏ်ထူးရှိပါသလဲ ဆိုတာ့၊ သာ၊
ထိုအကျင့်သည်။) စက္ခုဏရဏီ-ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ်-ဖြစ်
စေတတ်သည်၊ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ်-ဖြစ်စေတတ်
သည်၊ ဥပသမာယ-ကိလေသာငြိမ်းရန်လဲ ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကိလေ
သာကိုလဲ ငြိမ်းစေတတ်သည်၊ အဘိညာယ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိရန်လဲ ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်လဲ သိစေတတ်သည်။

(ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်ဆိုတာက ခုတင်က
ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မရူမဗ္ဗတ်ပဲ နေစဉ်က မသိခဲ့ဘူးတဲ့
အထူးသိဖြင့် သိတာကို ဆိုတာပါပဲ။ မရူမဗ္ဗတ်တဲ့သူတွေ
ရူမ္မတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာရှိ
တယ်ဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်မသိဘူး၊ အကြောင်းနဲ့
အကျိုးမျှသာရှိတယ်လို့လဲ မသိဘူး၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်
နေတာကိုလဲ မသိဘူး၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှဆိုတာလဲ
ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိဘူး၊ ရုပ်ကိုယ်ကြီးလဲ ငယ်ငယ်
ကတည်းက ယခုထက်ထိ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်
နေတယ်၊ သိတဲ့စိတ်ကလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ပဲ ထင်
နေတယ်၊ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ အသိစိတ်ကို ငါတယောက်တည်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပဲလို့ ထင်နေတယ်။ မြင်တိုင်းကြားတိုင်းစသည်မှာ မပြတ် ရှုမှတ်နေလို့ သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ရုပ်ကတခြား အသိစိတ်ကတခြား ကဲ့ပြားပြီး ဉာဏ်ယဲ မှာ ထင်လာတယ်။ အကြောင်နဲ့အကျိုးလဲ ကဲ့ပြားပြီး ထင်လာတယ်။ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုလဲ ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ မမြဲဘူး မမြဲတာချည်းပဲလို့လဲ သိရတယ်။ ဆင်ရဲချည်းပဲ။ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါ့ကောင်မဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှချည်းပဲလို့လဲ ရှုမှတ်နေယင်း ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သိလာတယ်။ အဲဒီလို သိလာတာဟာ ရှေးက မဖြစ်ဘူးတဲ့ အသိဉာဏ်ထူးတွေချည်းပဲ။ အဲဒီ အသိဉာဏ် အထူးဖြင့် သိဖို့ရာလဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ထူးသော အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေ တတ်ပါတယ်လို့ ဆိုလိုတာ ပါပဲ။

သမ္မောဓေယ-ထိုးထွင်း၍ သိရန်လဲ ဖြစ်သည်။ ဝါ-ထိုးထွင်း ၍လဲ သိစေတတ်သည်။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ-ငြိမ်ဆင်းရဲခပ် သိမ်းငြိမ်းရန်လဲ ဖြစ်သည်။ ဝါ-ငြိမ်ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကိုလဲ ငြိမ်း စေတတ်သည်။ ဝါ-ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရန်လဲ ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမော ပဋိပဒါ-အလယ်လမ်းအကျင့်သည်။ အတ္ထိ-ရှိပါသည်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက လောဘ ဒေါသကို ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ဖို့ အလယ်လမ်းအကျင့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒါ အတွက် ဘာသာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁။ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘလဲ ယုတ်မာသည်။ ပြစ်
မှား ဖျက်ဆီးချင်တဲ့ ဒေါသလဲ ယုတ်မာ သည်။
လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်
လမ်းမှန် အကျင့် ရှိသည်။

အဲဒီ အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ဆိုတာက ဘာလဲလို့ မေးစရာ
ရှိတဲ့အတွက် မေးခွန်းနှင့်တကွ ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖြေကြား
ထားပါတယ်။

အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သရုပ်

ကတမာ စ သာ အာရုံသော မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခု
ကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မော
ဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ၊ အယမေဝ အရိယော
အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ သေယျထိဒံ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာ-
သင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကန္တော သမ္မာအာ-
ဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

အာရုံသော-ငါ့ရှင်တို့၊ စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်
ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ် ဖြစ်စေ
တတ်သော၊ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ
သံဝတ္ထတိ- ကိုလေသးငြိမ်းရန် အထူးသိရန် ထိုးထွင်းသိရန်
ဆင်းရဲငြိမ်းရန်ဖြစ်သော၊ သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ- ထိုအလယ်လမ်း
အကျင့်မှန်သည်။ ကတမာ စ-အဘယ်ပါနည်းဟူမူ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော-
အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယော-မြတ်သော၊ အယမေဝ-မဂ္ဂေါ-
ဤမဂ်လမ်းပင်ဖြစ်သည်။ သေယျထိဒံ- ဤဂေလမ်း ဆိုတာက

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘာလဲဆိုလျှင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်စွာမြင်ခြင်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ-
မှန်စွာကြံခြင်း၊ သမ္မာဝါစာ-မှန်စွာပြောခြင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော-
မှန်စွာပြုခြင်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါ- မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း၊
သမ္မာဝါယာမော-မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်း၊ သမ္မာသတိ- မှန်စွာ
အမှတ်ရခြင်း၊ သမ္မာ သမာဓိ-မှန်စွာ စူးစိုက်တည်ကြည်ခြင်းပင်
ဖြစ်သည် တဲ့။

အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့အမေးကို
(အယမေဝ မဂ္ဂေါ) ဤ မင်္ဂလမ်းပဲလို့ဖြေထားတာဟာ ကိုယ်
ရွှေမျက်မှောက်မှာရှိတဲ့ အရာဝတ္ထုကို ဒါပဲလို့ ဖြေသလိုပင် ဖြေ
ထားတယ်။ အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှာ အဲဒီအကျင့်စာ
ထင်ရှားနေလို့ ဒါပါပဲလို့ ဖြေတော်မူတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်
နည်းအရ ဒီမှာ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေမှာလဲ ကိုယ်တွေ
အားဖြင့် ထင်ရှားနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်ဘိုင် ရှုမှတ်ပြီး
ပွားစေတဲ့ တရားအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားနေတဲ့အတွက် ဒီရှုမှတ်
သိတာပါပဲ။ ဒါပါပဲလို့ ပြောဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိ၏
ဘာသာပြန် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အဲဒီ လမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုယင်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ဟောဒီမြတ်တရားပင် ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကလဲ—

- ၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ— မှန်စွာမြင်ခြင်း၊
- ၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ— မှန်စွာကြံခြင်း၊
- ၃။ သမ္မာဝါစာ— မှန်စွာပြောခြင်း၊
- ၄။ သမ္မာကမ္မန္တော— မှန်စွာပြုခြင်း၊

[ဒုတိယအကြိမ်]

၅။ သမ္မာအာဇီဝေါ- မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊

၆။ သမ္မာဝါယာမော- မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊

၇။ သမ္မာသတိ- မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊

၈။ သမ္မာသမာဓိ- မှန်စွာစူးစိုက်သည်ကြည်ခြင်း- ဆိုတဲ့
ဤ ရှစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။

ဒီအလယ်လမ်းအကျင့် မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ဆိုတာက မြင်ခိုက်
ကြားခိုက်စသည်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်
ပြီးဖြစ်ပွားစေရတဲ့ တရားတွေပါပဲ။ စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို
ပြုတတ်-ဖြစ်စေတတ်တယ် ဆိုတာ ဒီဟာတွေပဲ၊ ဉာဏကရဏီ-
အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သည် ဆိုတာလဲ ဒီဟာ
တွေပဲ။

လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ပုံနှင့် ငြိမ်းပုံ

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နှံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိ
တိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာတဲ့တရားတွေကို မရှုမသိလို့
ရှိယင် အဲဒီ မြင်ရတဲ့အာရုံ ကြားရတဲ့အာရုံ စသည်တွေမှာ နှစ်
သက်လိုချင်တဲ့ လောဘလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားတဲ့
ဒေါသလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီ မြင်ရ ကြားရ တွေရ သိရတဲ့
အာရုံတွေကို ကောင်းတယ်ထင်ယင် နှစ်သက်လိုချင်တဲ့လောဘ
ဖြစ်နိုင်တယ်၊ မကောင်းဘူး ဆိုးဝါးတယ်ထင်ယင် ဒေါသ ဖြစ်
နိုင်တယ်၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိဘိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်
[ဒုတိယအကြိမ်]

နေယဉ် သမာဓိကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ သိရတဲ့ရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်၊ ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါးကိုသာတွေ့ရတယ်။ ကောင်းတာလဲ မတွေ့ဘူး၊ မကောင်းတာလဲ မတွေ့ဘူး၊ ဒါကြောင့် လောဘလဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒေါသလဲ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါထက် သမာဓိဉာဏ်အား ကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ တွေ့ရတာနဲ့စပ်ပြီး လောဘလဲမဖြစ်ဘူး၊ ဒေါသလဲ မဖြစ်ဘူး။

အဲဒါထက် သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်းပျောက် ပျောက်သွားတာကိုသာတွေ့ရတယ်။ မြင်တာလဲ မြင်ပြီး ပျောက် သွားတာပဲ၊ ကြားတာလဲ ကြားပြီးပျောက်သွားတာပဲ၊ နံတာ လဲနံပြီး ပျောက်သွားတာပဲ၊ စားနေယဉ် အရသာသိတာလဲ သိပြီး ပျောက်သွားတာပဲ၊ တွေ့ထိတာတွေလဲ ထိထိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ၊ စိတ်ကူးကြံသိတာလဲ သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ၊ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက် သွား တာတွေကိုသာ တွေ့နေတော့ မမြဲဘူးဆိုတာ ကြံတွေးမနေရ ပါဘူး။ သူ့အလိုလိုပင် မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ သိသိသွားတာပဲ၊ အဲဒီလို မမြဲဘူးလို့ သိရတော့ အဲဒီမြင်ရ ကြားရတဲ့ အာရုံ တွေနဲ့ပေါ်ပြီး ကောင်းတယ် လှပတယ် ချစ်စရာလို့လဲ ထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် နှစ်သက်ချစ်ခင်တဲ့ လောဘလဲ မဖြစ်ဘူး။ မကောင်း ဘူး ဆိုးတယ် မုန်းစရာလို့လဲ ထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုးတဲ့ မုန်းတဲ့ ဒေါသလဲ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါဟာ လောဘဒေါသ ဖြစ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ခွင့်မရှိပဲနဲ့ ငြိမ်းနေပုံပါပဲ၊ တမှတ် တမှတ် တခါတခါ ငြိမ်းငြိမ်း သွားတယ်။

အဲဒီလို မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မြင်ရ ကြားရ တွေရ သိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီး လောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ် နေတယ်။ မြင်လျှင် မြင်ချင်း လောဘ ဒေါသ ချက်ခြင်းဖြစ် တာလဲ ရှိတယ်။ ထို့အတူ ကြားလျှင် ကြားချင်း ချက်ခြင်း ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်။ နောက်ကာလကျမှ ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်။ နံ့မှု စားသိမှု ထိသိမှု ကြံသိမှုများနှင့် စပ်ပြီးတော့လဲ နည်းတူပင် လောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ်နေကြ ပါတယ်။ ယခု လူတွေမှာ အဲဒီလောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ်နေ ကြတာဟာ မြင်ဘူးကြားဘူးသိဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပစ္စည်း တွေနဲ့ စပ်ပြီး ဖြစ်နေကြတာပဲ။ မမြင်ရ မကြားရ မသိရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပစ္စည်းတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်တာကတော့ မရှိ ပါဘူး။ မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိရတဲ့ အာရုံတွေမှာလဲ မမြင်ရ မသိရတဲ့အာရုံများမှာလိုပင် လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည် မှာ အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုမှတ် နေကြရတာဟာ အဲဒီ လောဘ ဒေါသစသည်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ကင်းငြိမ်းအောင်လို့ ရှုမှတ်နေကြရတာပါပဲ။ အဲဒီလို လောဘ ဒေါသစသည်တွေ ကင်းငြိမ်းတာကလဲ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား တွေ ဖြစ်ပွားနေလို့ပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားပုံ

အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပုံကတော့— သွားတယ် ရပ်တယ် ထိုင်တယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် မြင်တယ် ကြားတယ် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ကြံတယ် ညောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုသိမှု ဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြ စိုက်ပေးတာက သမ္မာဝါယာမ-မှန်စွာအားထုတ်ခြင်းပဲ။ သွားတယ် ရပ်တယ် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရတာက သမ္မာသတိ-မှန်စွာ အမှတ်ရခြင်းပဲ။ ရှုမိတဲ့ အာရုံ၌သာ ကပ်ကပ်ပြီး တည်တည်နေတာက သမ္မာသမာဓိ-မှန်စွာ စူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်းပဲ။ ဒီသုံးပါးကို သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်တယ်။

နေ့ကပြီးတော့ ရှုမှတ်မိတဲ့ အာရုံကို အမှန် အတိုင်း သိတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ ရှုမှတ်ခါစ သမာဓိအားမရှိသေးခင်က ဆိုယင် ကွေးတယ် ကွေးတယ် ရှုမှတ်ရာမှာ လက်ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ ထင်တာပါပဲ။ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတဲ့ အခါကျတော့ လက်ပုံသဏ္ဌာန် မထင်တော့ဘူး။ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့သဘောပဲ ထင်တယ်။ အဲဒီသဘောပဲ သိတယ်။ အဲဒီ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောဟာ မိန်းမလား ယောက်ျားလား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလား ဆိုယင် အဲဒါတွေ ဘာမျှမဟုတ်ဘူး။ တောင့်တင်းတဲ့ သဘောမျှ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှပဲ။ ဒီပြင်ဟာတွေလဲ ရှုမှတ်တိုင်း ဒီလိုသဘောတရားမျှ ထင်တာပါပဲ။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ရှုမှတ်နေရာမှာလဲ ဒီလိုပဲ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှပဲ ထင်တယ်။ မိန်းမ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒီလိုအစွဲအလမ်းတွေ မပါဘူး၊ နှစ်သက်စရာ သာယာစရာ မုန့်စရာ ရှံစရာ မပါဘူး၊ ရုပ်သဘောမျှသာ သိရတယ်၊ ဒါလောက်တောင်မကဘူး သမင်ဓိဉာဏ်ရင်လာတဲ့အခါကျတော့ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ မှတ်ရာမှာ တရွှေက တရွှေမရောက်ဘူး၊ ရွှေလိုက် ပျောက်လိုက် ရွှေလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်ရှားတယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် မှတ်ရာမှာလဲ နည်းတူပဲ၊ တရွှေက တရွှေကို မရောက်ပဲ အပိုင်း အပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်ရှားတာပဲ၊ ဒါတောင် မဟုတ်ဘူး၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးကလဲ သိပြီးပျောက် သိပြီးပျောက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့နေရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့နေရဘော့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း သိစရာရော သိတာရော ခဏမစဲပျောက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းပဲလို့ သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမှန်အတိုင်း သိမြင်တာပဲ၊ ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားတာ မမြဲတာဟာ အမှန်ပဲ၊ အဲဒီအမှန်ကို အမှန်အတိုင်း သိလို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ခေါ်ရတာပဲ။

အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိရအောင်၊ စိတ်ဦးညွှတ်ပေးတာက သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ၊ သင်္ကပ္ပ ကြံစည်ခြင်းဆိုပေမယ့် တမင်တွေကြံနေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုစသော ရုပ်သဘော၊ အာရုံသိမှုစသော နာမ်သဘော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော မမြဲခြင်းစသော သဘောအမှန်ကို သိရအောင် အဲဒီသဘောမှန်ဆီကို စိတ်ဦးညွှတ် ပေးရုံမျှပါပဲ၊ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်နှစ်ပါးကို ပညာမဂ္ဂင်လို့

[ဒုတိယအကြိမ်]

ခေါ်တယ်။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါးနဲ့ ဒီပညာ
မဂ္ဂင်နှစ်ပါးကို ကာရကမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်တယ်။ အလုပ်သမား
မဂ္ဂင်တွေပေါ့၊ လူငါးယောက် ပေါင်းပြီး လုပ်ရမည့် အလုပ်
ကိစ္စဆိုယင် အလုပ်သမား ငါးယောက် အညီအညွတ် ပေါင်း
ပြီး လုပ်ကြရတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဝိပဿနာရှုမှု အလုပ်ကလဲ ဒီမဂ္ဂင်
ငါးပါး အညီအညွတ် တပေါင်းတည်း ဖြစ်ပြီးလုပ်မှ အမှန်
အတိုင်း သိခြင်းကိစ္စ ပြီးတာ၊ ဒါကြောင့် ဒီမဂ္ဂင် ငါးပါးဟာ
ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း တပေါင်းတည်း အညီအညွတ်ဖြစ်ပွား
နေကြတယ်။ အညီအညွတ် အားကောင်းတဲ့ အခါ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ထူးတွေ တိုးတက်သွားတယ်။

ဒီလိုဆိုယင် ဝိပဿနာ ရှုခိုက်၌ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ
သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်တွေတော့ မပါဘူးလားလို့ မေး
စရာရှိတယ်။ အဘိဓမ္မာနည်းအရ ဆိုယင်တော့ တရားကိုယ်အား
ဖြင့် မပါဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သုတ္တန် ဒေသနာအရက
တော့ ပါတယ်လို့ပဲ ယူရပါတယ်။ ပါပုံကတော့ သမ္မာဝါစာ
ဆိုတာ လိမ်ပြောခြင်းစသော ဝစီဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းပဲ။
သမ္မာကမ္မန္တ ဆိုတာ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်းစသော ကာယ
ဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဘဲ။ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတာ မတရား
သဖြင့် မှားယွင်းစွာ ပစ္စည်းရှာမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းပဲ။ လူများ
မှာ ဆိုယင် ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီး သတ်မှု ခိုးမှု
လိမ်မှုစသော အကုသိုလ်အမှုများကို မပြုပဲ ရှိသေစွာ ကျင့်
နေယင် အဲဒီသီလမဂ္ဂင်သုံးပါးလုံး ပြည့်စုံစင်ကြယ်နေတာပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဝိပဿနာ ရှုနေတဲ့သူမှာ စောစောကတည်းက သိသပြည့်စုံနေ
ခဲ့တယ်။ စောစောက မပြည့်စုံတောင် တရားအားထုတ်ခါနီး
မှာ သိလဆောက်တည်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး သိလမဂ္ဂင်
တွေ ပြည့်စုံလာခဲ့တယ်လို့ဆိုရတယ်။ ရှုမှတ်နေဆဲမှာလဲ သိလ
က စင်ကြယ်နေတာပဲ။ ရှုသိရတဲ့ အာရုံတိုင်းနှင့် စပ်ပြီး သိလ
ပျက်ကြေခင်း လောဘ ဒေါသစသည် ဖြစ်ခွင့်မရှိသောကြောင့်
မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တ မိစ္ဆာအာဇီဝမှ ကြည်ခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးစီး
ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ဆဲမှာ သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သိလမဂ္ဂင် သုံးပါးလဲ ပါ
တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီလို ဆိုသင့်သောကြောင့် မြတ်စွာ
ဘုရားက ဥပရိပဏ္ဏာသ မဟာသဋ္ဌာယတနိကသုတ်မှာ ဒီလို
ဟောထားပါတယ်။

ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပနဿ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ အာဇီ
ဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

ပန-သိလမဂ္ဂင်ပါဝင်ပုံမှာ၊ အဿ - ဝိပဿနာရှုနေသော
ထိုယောဂီ၏၊ ကာယကမ္မံ-ကိုယ်အမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္မံ-
ပြောဆိုသော နှုတ်အမှုသည်လည်းကောင်း၊ အာဇီဝေါ-အသက်
မွှေးမှုသည်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေဝ-မရှုမမှတ်မီ ရှေးအဖို့ကပင်
လျှင်၊ သုပရိသုဒ္ဓေါ-ကောင်းစွာ စင်ကြယ်ခဲ့သည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်ပေသည် တဲ့။

ဒါကြောင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံးကို ပွား
စေသည် မည်တာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွား
[ဒုတိယအကြိမ်]

စေခြင်းဖြင့် ရှုမိတဲ့အခန်းကိုရော ရှုသိတဲ့စိတ်ကိုရော မမြဲဘူး၊ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားတယ်၊ အဲဒီလို-အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ပညာမျက်စိပွင့်ပြီး အဲဒီသိရသမျှ အခန်းမှာ လောဘကို လဲ ပယ်တယ်၊ ဒေါသကိုလဲ ပယ်တယ်၊ ပယ်-ဆိုတာ အမှန် အတိုင်း သိရတဲ့ အဲဒီအခန်းတွေမှာ လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ပဲ ကင်းစေတာပါပဲ။ အဲဒီရှုသိမှု ဝိပဿနာမဂ္ဂင် တွေက အားပြည့်လို့ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ လော ဘ ဒေါသစသည်တို့ကို ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ကင်းငြိမ်း စေပါတယ်။ ကင်းငြိမ်းစေပုံကတော့-သောတာပတ္တိ မဂ်ဖြင့် အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ လောဘ ဒေါသတွေကို ကင်းငြိမ်းစေ တယ်၊ ဒါကြောင့် သောတာပန်ဟာ အပါယ်မကျတော့ဘူး။ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ကြမ်းတမ်းတဲ့ တာမရာဂဆိုတဲ့ လောဘနဲ့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသကို ကင်းငြိမ်းစေတယ်၊ ဒါကတော့ သိပ်မထင်ရှားလှဘူး၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကာမရာဂ ဆိုတဲ့ လောဘနဲ့ ဗျာပါဒ ဆိုတဲ့ ဒေါသကို အကြွင်းမယ့် ကင်းငြိမ်း စေတယ်၊ ဒါကြောင့် အနာဂါမိမှာ ကာမဂုဏ်အခန်းတွေကို နှစ်သက်သယာခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး၊ စိတ်ဆိုးခြင်းလဲ မရှိ တော့ဘူး၊ အင်မတန် ကောင်းတာပဲ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကျန်တဲ့ ဘဝရာဂ ဆိုတဲ့ လောဘနှင့်တကွ ကျန်တဲ့ ကိလေသာဟူသမျှကို အကုန်ငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကြောင့် လောဘကိုပယ်ရန် ဒေါသကို ပယ်ရန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း ဟူသော အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိတယ်လို့ ပြဆိုတော်မူတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘုရားဖြစ်အောင် ကျင့်ပုံ

တချို့က လောဘ ဒေါသကို သင့်လျော်စွာ ဆင်ခြင်ပြီး
 မယ်ရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်။ လောဘ
 ဒေါသ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ သင့်လျော်
 အောင် ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရတယ်လဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို
 ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရုံနဲ့ကတော့ လောဘ ဒေါသက အမြစ်ပြတ်
 မငြိမ်းပါဘူး။ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေပြီး အရိယမဂ္ဂင်
 ဖြစ်လာမှသာ လောဘ ဒေါသကို အမြစ်ပြတ် ငြိမ်းစေနိုင်ပါ
 တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်များ ကိုယ်တိုင်လဲ
 ဘုရားဖြစ်သင့်သည့်အချိန်ပိုင်းမှာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာသည့်
 ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြီး ဝိပဿနာ
 မဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေကြရတယ်။ အဲဒီလို ပွားစေ ပြီးတော့
 ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်
 ရောက်ပြီး ကိလေသာဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်လျက် ဘုရား
 အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုပြီး ဘုရားဖြစ်ပုံ
 ကို သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်မှာ ဒီလို ဖော်ပြထား
 ပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အထခေါ-ထိုအခါ၌၊ ဝိပဿိ ပောဓိ
 သတ္တော-ဝိပဿိဘုရားအလောင်းသည်၊ အပရေန သမယေန-
 (သန်းခေါင်ယာမ်လွန်ပြီးသော လင်းအားကြီးယာမ်တွင် ဗုဒ္ဓိစွာ
 သမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးသော) အခါတပါး၌၊ ဧဇ္ဇသု ဥပါဒါ
 နက္ခန္ဓသု-ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဝါ-ငါးပါး

[ဒုတိယအကြိမ်]

သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ အဖြစ်အပျက်
ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟာသိ-နေခဲ့၏။

(အဲဒါဟာ ဘုရားဖြစ်ခါနီး လင်းအားကြီးယာမိ၌ ဝိပဿီ
ဘုရားအလောင်းတော် ဝိပဿနာရှုပုံပဲ။ ဘာကိုရှုသလဲဆိုတော့
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပါတယ်တဲ့။ ဥပါဒါ
နက္ခန္ဓာ ဆိုတာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ တွေ့ဆဲ
သိဆဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လျက် ထင်ရှား တွေ့ရသော ရုပ်နာမ် တရား
တွေပဲ။ အဲဒါတွေကို မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မရှုမိလို့
အဖြစ်အပျက်ကို မသိရသောကြောင့် အနိစ္စ-စသည်ဖြင့် မသိရ
လျှင် နိစ္စ-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းတယ်၊ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စွဲလမ်း
နေကြတဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းနိုင်လို့ အဲဒီ ရုပ် နာမ်
တွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ရတာပဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုဘာဟာ ဘုရားအလောင်းတိုင်း ဘုရား
ဖြစ်ခါနီး နောက်ဆုံးအချိန်၌ ပြုလုပ်ရတဲ့ အလုပ်ပဲ။ အဲဒီသုတ်မှာ
သိခိ ဘုရားအလောင်း၊ ဝေဿဘူ ဘုရားအလောင်း၊ ကကုသန်
ဘုရားအလောင်း၊ ကောဏာဂုမ်ဘုရားအလောင်း၊ ကဿပဘုရား
အလောင်း၊ ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော်များလဲ နည်းတူပင်
ရှုကြကြောင်း ချုံးပြီးပြထားပါတယ်။ အခြားဘုရားအလောင်း
တော်များလဲ နည်းတူပင် ရှုကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုတာဟာ
ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ
ဘုရားက ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူတဲ့အခါမှာ “တေ
ခေါ ဘိက္ခုဓေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာ-

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဂတေန အဘိသမ္ပုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ” စသည်ဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက် မဂ္ဂင်ရှစ် ပါးတည်းဟူသော အလယ်လမ်းကို တွေ့သိ လာခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုနေယင်းပင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပုံကိုလဲ အဲဒီသုတ်မှာ ဒီလိုဆက်ပြီးပြောပြထားပါတယ်။

ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော- အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက်၊ ဝိဟရဒကာ- နေစဉ်၊ ဝါ- နေသော၊ တဿ- ထို ဝိပဿီဘုရားလောင်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ- စွဲလမ်းမှု၍၊ အာသဝေဟိ- အာသဝေါတရားတို့မှ၊ ဝိမုတ္တိ- လွတ်မြောက်လေပြီ၊ ဝါ-လွတ်မြောက်လျက် ဘုရားဖြစ်တော်မူ လေပြီတဲ။

“ဘုရားအလောင်းတိုင်းပင် ဒီနည်းအတိုင်းပဲ ရှုပြီး ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေလျက် အစဉ်အတိုင်း မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေး ပါးသို့ ရောက်ပြီး ဘုရားဖြစ်တော်မူကြတယ်” ဆိုတာ ကိန်းသေ မှတ်ထားကြရမယ်။

သာဝကတွေလဲ နည်းတူပင်ကျင့်ရသည်

ဘုရားတပည့် သာဝကတွေကလဲ နည်းတူပင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက် ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ပွားစေပြီး တော့ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးသို့ ရောက်လျက် သောတာပန်၊ သဏဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ် ဆိုတာလဲ ကိန်းသေ မှတ်ထားကြရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာက လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုလဲပယ်ရန်၊ အလယ်လမ်းမှန်ရှိသည်။ အဲဒါက ဘာလဲ ဆိုယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲလို့ ဖော်ပြတာဟာ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေပြီးတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်လျက် လောဘ ဒေါသ စသည်ကို ပယ်ရမယ်လို့ သိနားလည်စေတာပါပဲ။ ယခု ဒီရိပ် သာမ္မာ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကိုယ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာ၊ ဝေဒနာ သဘောတရားတွေကို ဖြစ်ဆဲမှ ရှုမှတ် နေကြတာဟာ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ရှုသိနေကြ ရတာ ပါပဲ။ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်အပျက်တွေကို တွေ့သိ ပြီး အနိစ္စမမြဲဘူးလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်လဲ ဖြစ်တယ်။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတွေပဲလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လဲဖြစ်တယ်။ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ အတ္တကောင်၊ ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှ ပဲလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ် ပွားနေတာပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အနိစ္စ-စသည်ဖြင့် သိရသော အာရုံ၌ နိစ္စ-စသည် ထင်မှားပြီး ဖြစ်မည့် လောဘ ဒေါသ စသည်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ကင်းငြိမ်း သွားတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ဖြင့် အာရမ္မဏာ နုသယ- ခေါ်တဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်တာပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာ ဉာဏ် သမ္မာဒိဋ္ဌိက ရင့်သန်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အခါကျတော့ အဲဒီ အရိယမဂ္ဂင်တွေက လောဘ၊ ဒေါသ၊ စသည်ကို ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကင်းငြိမ်းစေတယ်။ အဲဒါ

[ဒုတိယအကြိမ်]

တာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းဖြင့် လောဘ ဒေါသ စသည်ကို ပယ်တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြင်မှုကြားမှု စသည်တွေကို ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေကို ပယ်နေသည် မည်တာပါပဲ။ အဲဒီတော့ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်တွေထဲမှာ ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ- လောဘ ဒေါသ စသော အကြင်ကိလေသာတရားတို့ကိုလည်း၊ ပဟာနံ- ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊ သတ္ထာ-ဆရာဘုရားက၊ အာဟ-ဟောတော်မူ၏။ တေ စ ဓမ္မေ- ထိုကိလေသာ တရားတို့ကိုလည်း၊ ပဇဟန္တိ- ဘုရား တပည့်တို့က ပယ်ကြကုန်၏-လို့ ဟောထားတဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံနေတာပါပဲ။ ဆယ်ဝါပြည့်ပြီး မထေရ်ကြီးက ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီမထေရ်ကြီးကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ ဆယ်ဝါမပြည့်သေးတဲ့ အလတ်စား ရဟန်းပျိုက ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီရဟန်းပျိုကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ ငါးဝါမပြည့်သေးတဲ့ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်က ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီရဟန်းငယ်ကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ လူဝတ်ကြောင်ထဲမှ အမျိုးသားက ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီအမျိုးသားကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ အမျိုးသမီးက ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီအမျိုးသမီးကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ သီလရှင်က ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီသီလရှင်ကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လျက် ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေကြတဲ့ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့်အညီ တရားအမွေကို ခံယူနေကြတဲ့ အမွေခံ အမြတ်စားတွေပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပွားစေရမည့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် ရှစ်လုံးဘွဲ့ဆောင်ပုဒ်လဲ စိတားတယ်။ မှန်စွာမြင်သိ ကြံမိမှန်ကန်တဲ့ မှန်စွာမြင်သိတယ် ဆိုတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ မှန်စွာကြံမိတယ် ဆိုတာက သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ။ မပြတ် ရှုမှတ် နေတဲ့သူမှာ အမှန်တရားကိုသာ သိလိုသောကြောင့် အမှန်တရား ဆီကိုသာ စိတ်ဦးညွှတ်ပေးနေတယ်။ အဲဒါဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ က ပညာမဂ္ဂင်ပဲ။ မှန်စွာပြောပြ ရှုမူလမ်းမှန်တဲ့ မှန်စွာပြောတာက သမ္မာဝါစာပဲ။ မှန်စွာ ပြောတာက သမ္မာကမ္မန္တပဲ။ ရှုမူလမ်းမှန် ဆိုတာက မတရား သဖြင့် ပစ္စည်းကိုမရှာပဲ တရားလမ်းမှန်အတိုင်း ရှာတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒီ တရားသဖြင့် ပစ္စည်းကိုရှာပြီး အသက်မွေး တာက သမ္မာအာဇီဝပဲ။ (ဒီ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာ အာဇီဝ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်သုံးပါးက သီလမဂ္ဂင်ပဲ)။ မှန်စွာ ကြောင့် ကြ မှတ်ရ မှန်ကန်တဲ့ မှန်ကန်စွာ ကြောင့်ကြစိုက်တယ်။ မှန်စွာအားထုတ်တယ်ဆိုတာက သမ္မာဝါယာမပဲ မှတ်ရမှန် ကန်ဆိုတာက အမှန်အတိုင်း အမှတ်ရတဲ့ သမ္မာသတိပဲ။ သွား ယင်သွားတယ်။ ရပ်ယင် ရပ်တယ်။ ထိုင်ယင် ထိုင်တယ်။ ကွေး ယင်ကွေးတယ်။ ဆန့်ယင် ဆန့်တယ်။ ဖောင်းယင် ဖောင်း တယ်။ ပိန်ယင် ပိန်တယ်။ မြင်ယင် မြင်တယ်။ ကြားယင် ကြား တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတာဟာ အမှန်အတိုင်း အမှတ်ရနေ တဲ့ သမ္မာသတိပဲ။ စူး စိုက် ကပ် ဆိုရာမှာ ရွှေ့နားတ မှန်ကန် ဆိုတာနဲ့ ဖပ်ပြီးတော့ မှန်ကန်စွာ စူးစိုက်တယ်။ မှန်ကန်စွာ ကပ်ပြီးတည်တယ်လို့ ယူဖို့ပါပဲ။ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမိ

[ခုတီယအကြိမ်]

တဲ့ အာရုံမှာသာ မှန်ကန်စွာ စူးစိုက်ပြီး ကပ်ကပ်တည်နေတာ
ဟာ သမ္မာသမာဓိပဲ။ ဒီ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာ
သမာဓိ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်သုံးပါးက သမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။

သမ္မာဝါယာမအဖွင့်

ဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက သမ္မာဝါယာမ ဆိုတာကို မြတ်စွာ
ဘုရားက သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ပြီး ဖွင့်ပြထား
တယ်။ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးဆိုတာ (၁) မဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်ကို
မဖြစ်ရအောင် အားထုတ်ခြင်းက ၁-ပါး၊ (၂) ဖြစ်ပြီး
အကုသိုလ်ကို ပယ်နိုင်အောင် ကင်းငြိမ်းအောင် အားထုတ်
ခြင်းက ၁-ပါး၊ အဲဒီမှာ ဖြစ်ပြီးဆိုတာက မိမိသန္တာန်မှာ
တကယ်ဖြစ်ဘူးတာရယ်၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးလို့ မိမိ
သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေတာရယ်၊ ဒီ ၂-မျိုးလုံးကို (ဥပ္ပန္န)
ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက တကယ်
ဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်ကိုတော့ နောက်ထပ် မဖြစ်အောင် အား
ထုတ်ရတယ်။ မပယ်ရသေးလို့ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကို
တော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ခပ်ဉာဏ်ထူဖြင့် ပယ်နိုင်အောင် ဖြစ်
ခွင့်မရှိအောင် အားထုတ်ရတယ်။ (၃) မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်
ကို ဖြစ်အောင် အားထုတ်ခြင်းက ၁-ပါး၊ ဒါကတော့ မဖြစ်
ဘူးသေးတဲ့ ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် သမထဘာဝနာကုသိုလ်
တွေလဲ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့၊ အထူးအားပြင့်တော့ ဝိပဿနာ
ကုသိုလ်နဲ့အရိယမဂ်ကုသိုလ်တွေကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။
(၄) ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ်ကို တည်တံ့အောင် တိုးပွားအောင်

၁၁၄ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

အရဟတ္တမဂ်အထိပြည့်စုံသွားအောင် အားထုတ်ခြင်းက ၁-ပါး၊
ဒီ ၄-ပါးဟာ သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါးပါပဲ၊ ဒီသမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါး
ဟာ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒီ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်က
ဝိပဿနာရူပ ပြည့်စုံတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ အထူးမှတ်ထားကြ
ရမယ်။

သမ္မာသတိအဖွင့်

သမ္မာသတိ ဆိုတာကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက (၁) ကိုယ်
အမှုအရာရှုတဲ့ ကာယာနုပဿနာ၊ (၂) ခံစားမှု ဝေဒနာကို
ရှုတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ (၃) စိတ်ကို ရှုတဲ့ စိတ္တာနုပဿနာ၊
(၄) ကာမတ္တန္တစသည် ရုပ်ဝေဒနာစသည် မျက်စိ အဆင်း
စသည် သဘောတရားများကို ရှုတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ဒီသတိ
ပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သတိ
ပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ဖြစ်ပွား
စေမှ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်နှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားတယ်
ဆိုတာကိုလဲ အထူးမှတ်ထားကြရမယ်။

သမ္မာသမာဓိအဖွင့်

သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဈာန်သမာဓိ
၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ၏
အခြေခံဖြစ်တဲ့ ပါဒကဈာန်သမာဓိ ၄-ပါးရယ်၊ ပထမဈာန်
နှင့် အင်္ဂါအားဖြင့်ရော၊ နိဝရဏကင်းခြင်းအားဖြင့်ရော တူညီတဲ့
ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိရယ်၊ မဂ်သမာဓိ ၄-ပါးရယ်၊ အဲဒီ

[ဒုတိယအကြိမ်]

သမာဓိတွေကို ဖြစ်စေပါမူ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားတယ် ဆိုတာ ကိုလဲ အထူးသတိပြု မှတ်သားထားကြရမယ်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါးဖြစ်အောင် သမထ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားမထုတ်ယင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာသာ ရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဖြစ်ဘူး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာရေး အယူဝါဒ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာကို အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ အရိယမဂ် ၄- ပါးကို မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာ အယူဝါဒ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ သောတာပန်လဲ မရှိဘူး။ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာလဲ မရှိဘူး။ အဲဒီလို အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး မရှိဘူးဆိုတာလဲ ကိန်းသေ မှတ်ထား ကြရမယ်။ အဲဒီလို နားလည်ပြီး ကိန်းသေ မှတ်ထားဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး သန်းခေါင်ယံ အချိန်မှာ သုဘဒ္ဓ ဆိုတဲ့ ပရိမိုဇ်အား ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မဂ္ဂင်မဲ့ဝါဒ၌ အရိယာမဂ္ဂိ

ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော ဖရောဂီ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပ- လဗ္ဗတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ။) သုတ်မဟာ ဝါ၊ နှာ-၁၂၄)

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် စာရားတော်

သုတဒ္ဓ-သုတဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ယသ္မိံ ခေါ မဗ္ဗဝိနယေ-အကြွင်
တရားဝိနည်း၌၊ ဝါ-တရားဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သော အကြွင်
ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ အဋ္ဌကိကော-အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိ-
ယော မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်ကို၊ န ဥပလဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-အင်္ဂါ
ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုအရိယ မဂ်ကို
မရသော၊ အရိယမဂ်မရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ သမဏောပိ-
ကံလေသာငြိမ်းသော ပထမ သောတာပန်ကိုလည်း၊ န ဥပ-
လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-သောတာပန်လဲ မရှိချေ။ တတ္ထ-ထိုမဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး မရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ ဒုတိယောပိ သမဏော-
ဒုတိယသမဏဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ်ကိုလည်း၊ န ဥပ-
လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-သကဒါဂါမ်လဲ မရှိချေ။ တတ္ထ-ထိုမဂ္ဂင်
ရှစ်ပါးမရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ တတိယောပိ သမဏော
န ဥပလဗ္ဘတိ-တတိယ သမဏဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်
ကိုလည်း မရအပ်၊ ဝါ-အနာဂါမ်လဲ မရှိချေ။ တတ္ထ-ထိုမဂ္ဂင်
ရှစ်ပါးမရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ စတုတ္ထောပိ သမဏော
န ဥပလဗ္ဘတိ-စတုတ္ထသမဏဟု ဆိုအပ်သော ရဟန္တာကိုလည်း
မရအပ်၊ ဝါ-ရဟန္တာလဲ မရှိချေ။

အတိုချုပ် ဆိုလိုတာကတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဟောပြော
တဲ့ ဘာသာရေးဝါဒ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေခြင်း မရှိတဲ့
ဘာသာရေး ဝါဒ ဆိုင်ရာလူစုထဲမှာ ကံလေသာ တစိတ်
တဒေသကင်းငြိမ်းတဲ့ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်လဲ
မရှိဘူး၊ ကံလေသာ အကုန်ငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာလဲ မရှိဘူးလို့ ဆိုလို
[ဒုတိယအကြိမ်]

တစပါပဲ။ အဲဒါကို “မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ မရှိရာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူ မရှိချေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ‘အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။
မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ မရှိရာ၊ ကိလေသာ ငြိမ်းသူ မရှိချေ။’

မဂ္ဂင်ရှိဝါဒ၌ အရိယာရှိသည်

နောက်ပြီးတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဘာသာ ဝါဒ ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အရိယာရှိကြောင်း ကိုလဲ ဆက်ပြီး ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော
အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ
ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊
တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊ စတု-
တ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ။

သုဘဒ္ဒ—သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ယသ္မိံ စ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ-တရား
ဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သော အကြင်ဘာသာရေးဝါဒ၌ မူကား၊
အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ-အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ
သော အရိယမဂ်ကို ရအပ်၏၊ ဝါ-အရိယမဂ်ရှိ၏၊ တတ္ထ-
ထိုဘာသာ ဝါဒ၌၊ သမဏောပိ ဥပလဗ္ဘတိ-ကိလေသာ ငြိမ်း
သော ပထမရဟန်း-သောတာပန်ကိုလည်း ရအပ်၏၊ ဝါ-သော
တာပန်လဲရှိ၏။ တတ္ထ-ထိုဘာသာ ဝါဒ၌၊ ဒုတိယောပိ သမ-

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဧကော ဥပလဗ္ဗတိ-ဒုတိယသမဏဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ်
ကိုလည်း ရအပ်၏။ ဝါ-သကဒါဂါမ်လဲ ရှိပေ၏။ တတ္ထ-ထိုဘာ
သာ ဝါဒ၌၊ တတိယောပိ သမဧကော ဥပလဗ္ဗတိ-တတိယသမ
ဏဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ကိုလည်း ရအပ်၏။ ဝါ-အနာ
ဂါမ်လဲရှိပေ၏။ တတ္ထ-ထိုဘာသာ ဝါဒ၌၊ စတုတ္ထောပိ သမ
ဧကော ဥပလဗ္ဗတိ-စတုတ္ထသမဏဟု ဆိုအပ်သော ရဟန္တာကို
လည်း ရအပ်၏။ ဝါ-ရဟန္တာလဲ ရှိပေ၏။

အတိုချုပ် ဆိုလိုတာကတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဟောပြောတဲ့
ဘာသာရေး ဝါဒ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားစေတဲ့ ဘာသာရေး
ဝါဒ ဆိုင်ရာ လူစုထဲမှာ ကိလေသာတစိတ်တဒေသ ကင်းငြိမ်း
တဲ့ သောတာပန်လဲ ရှိတယ်၊ သကဒါဂါမ်လဲ ရှိတယ်၊ အနာ-
ဂါမ်လဲ ရှိတယ်၊ ကိလေသာအကုန်ငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာလဲ ရှိတယ်
လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို “မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ရှိရာမှာ၊ ကိလေ
သာငြိမ်းသူ ရှိနိုင်ပေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြ
ရမယ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ရှိရာမှာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူ ရှိနိုင်ပေ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌သာ အရိယာရှိသည်

အဲဒီကနောက် မြတ်စွာဘုရားက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ မိမိ၏
သာသနာမှာသာ ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အဆုံးအမအတိုင်း
လိုက်နာပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ကိလေသာ
[ဒုတိယအကြိမ်]

ငြိမ်းတဲ့ သမဏ ဖြစ်နိုင်တယ်။ မိမိ၏ သာသနာ၌သာ ကိလေသာ
ငြိမ်းတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ် ဆိုတာကိုလဲ အတိအလင်း ဒီလို
မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော
အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဣဇေဝ သုဘဒ္ဓ
သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိ-
ယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ
ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေတိ အညေဟိ။

သုဘဒ္ဓ-သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ဣမသ္မိံ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ-ငါဘုရား
ဟောထားသည့် ဓမ္မ ဝိနယဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာ
၌သာလျှင်၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော-အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယော
မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်ကို၊ ဥပလဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဝါ-ဤ ငါဘုရား၏
အဆုံးအမ သာသနာ၌သာလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အရိယမဂ်
ရှိသည်၊ သုဘဒ္ဓ-သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ဣဇေဝ-ဣဇေဝ-ဤငါဘုရား၏
အဆုံးအမ သာသနာ၌သာလျှင်၊ သမဏော-ကိလေသာ ငြိမ်း
သည့် ပထမသမဏမည်သော သောတာပန်ကို ရအပ်သည်၊ ဝါ-
သောတာပန်ရှိသည်။ ဣဓ ဇေဝ-ဤငါဘုရား၏ အဆုံးအမ သာ
သနာ၌သာလျှင်၊ ဒုတိယော သမဏော-ဒုတိယသမဏမည်သော
သကဒါဂါမ် ရှိသည်၊ ဣဓ ဇေဝ-ဤငါဘုရား၏ အဆုံးအမ သာ-
သနာ၌သာလျှင်၊ တတိယော သမဏော-တတိယသမဏ မည်
သော အနာဂါမ် ရှိသည်။ ဣဓဇေဝ-ဤငါဘုရား၏ အဆုံးအမ
[ဒုတိယအကြိမ်]

သာသနာ၌သာလျှင်၊ စတုတ္ထော သမဏော-ကိလေသာ ငြိမ်းသည့် စတုတ္ထ သမဏမည်သော ရဟန္တာ ရှိသည်။ ပရပ္ပဝါဒါ-အခြား တပါးသော ဘာသာ ဝါဒတို့သည်၊ အညေဟိ-မိမိတို့ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း မှန်စွာသိကုန်သော၊ သမဏဘိ-ကိလေသာ ငြိမ်းသည့် သမဏအစစ်တို့မှ၊ သုညာ-ကင်းဆိတ်နေကြသည်တို့။

ဗဒ္ဓာစကားသက်သက်ဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်။ ငါတုရားဟောထားတဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ် အနတ္တလက္ခဏသုတ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် စသော ဓမ္မခေါ်တဲ့ တရားတွေလဲ ရှိတယ်။ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် သံဃာဒိသိသိက္ခာပုဒ် ပါစိတ်သိက္ခာပုဒ်စသော ဝိနယခေါ်တဲ့ ဝိနည်းတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ငါတုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပဲ။ အဲဒီ ငါတုရား၏ သာသနာတော်ကို ယုံကြည်လိုက်နာပြီး ကျင့်နေကြတဲ့သူတွေမှသာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရဟန္တာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါတုရား၏ သာသနာ၌သာလျှင် ကိလေသာ အစဉ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်လဲ ရှိတယ်။ ငါတုရား၏ သာသနာ၌သာလျှင် ကိလေသာအစဉ် ငြိမ်းတဲ့ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာလဲ ရှိတယ်။

ငါတုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို မနာကြားရပဲ လိုက်နာပြီး မကျင့်ပဲ ရှိနေကြတဲ့ (ပရပ္ပဝါဒ ဆိုတဲ့) အခြား
[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘာသာ ၀၂၃ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေ့မှတော့ ကိလေသာ တကယ် ငြိမ်းတဲ့ သမဏအစစ်တွေ မရှိပဲ ကင်းဆိတ်နေကြတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ကိလေသာ တကယ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန် စသည် တဦးတယောက်မျှ မရှိဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားဟောတရားတော်နှင့်အညီ ရိုသေစွာလိုက် နာပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေမှ သောတာပန်စသည် ဖြစ်ပြီး အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ဘုရား ဟောတရားတော်နှင့်အညီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေယင်တော့ သောတာပန်တောင်မဖြစ်ဘူး။ အပါယ်ဆင်းရဲမှတောင် မလွတ် ဘူးဆိုတာ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည်ခံထားပေမယ့်လို့ ဓမ္မစကြာသုတ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် မဟာပဒါနသုတ် စသည်တို့နှင့်အညီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေ ယင်တော့ ကိလေသာ တကယ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်စသည် မဖြစ်နိုင်ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။

ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကလဲ“လောဘ ကိုလဲပယ်ရန်ဒေါသကိုလဲပယ်ရန်အလယ်လမ်းမှန်အကုန်ရှိသည်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင် စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကိုပြုတတ်- ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏကရဏီ- အသိဉာဏ်ကိုပြုတတ်- ဖြစ်စေ တတ်သော၊ ဥပသမာယ။ပ။ နိဗ္ဗာနဿ သံဝတ္တတိ- ကိလေသာ ငြိမ်းရန် အထူးသိရန် ထိုးထွင်းသိရန် ဆင်းရဲငြိမ်းရန် ဖြစ်သော [ဒုတိယအကြိမ်]

၁၂၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးအကျင့်ပင် ဖြစ်သည်” လို့ ပြဆိုတော်မူပါတယ်။
အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအတွက် ရှစ်လုံးဖွဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မှန်စွာ မြင်သိ ကြံမိ မှန်ကန်၊ (ပညာမဂ္ဂင် ၂-ပါး)

မှန်စွာ ပြောပြ ရှာမှု လမ်းမှန်၊ (သီလမဂ္ဂင် ၃-ပါး)

မှန်စွာ ကြောင့်ကြ မှတ်ရ မှန်ကန်၊ { သမာဓိ မဂ္ဂင် }
စူးစိုက်ကပ် ရှစ်ရပ် ဖော်လမ်းမှန်။ { ၃-ပါး }

မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရန် ဟောထားတဲ့ တရားတွေကို
ဒီသုတ်မှာ လောဘ ဒေါသ-စသည်ဖြင့် ၁၆-ပါးပြထားတယ်။
အစုံအားဖြင့် (၈)စုံရှိတယ်။ အဲဒီ (၈) စုံထဲက ပထမအစုံဖြစ်တဲ့
လောဘနှင့် ဒေါသကိုပယ်ရန် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ကို ပြရာမှာ
ဘုန်းကြီးက ဖွင့်ပြပြီးဟောလာတာ ပြည့်စုံလောက် ပါပြီ။
ဒါကြောင့် ယခု ဒုတိယအစုံနှင့်ဆိုင်တဲ့ တရားကို ဆက်လက်ပြီး
ဖွင့်ပြဟောကြားရမယ်။

ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၂)

တကြာဝုသော ကောဓော စ ပါပကော၊ ဥပနာဟော
စ ပါပကော၊ ကောဓဿ စ ပဟာနာယ ဥပနာဟဿ
စ ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ
ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အာရုံသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုတရား
ထဲ၌၊ (ပရိယာပနွေ-ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရား အဖြစ်ဖြင့်
ပါဝင်သော၊) ကောဓော စ-အမျက်ထွက်ခြင်း သည်လည်း၊
ပါပကော- ယုတ်မာ၏-ယုတ်ညံ့၏၊ ဥပနာဟော စ- ရန်ငြိုးဖွဲ့
ခြင်းသည်လည်း၊ပါပကော-ယုတ်မာ၏-ယုတ်ညံ့၏ တဲ့။

ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့်ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆိုတာ
ဟာ ပထမအစုံမှာ ပြခဲ့တဲ့ ဒေါသ ဆိုတာထဲ အတွင်းဝင်နေ
တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတာ ကတော့
ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ထဲက ဖော်ပြထားတဲ့ အာမိသ အမေ့ခံ
ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပစ္စည်းတွေကို ရခြင်းကြောင့် လောဘဖြစ်တယ်၊
မရခြင်းကြောင့် ဒေါသဖြစ်တယ်၊ မရသေးတာကို လောဘဖြင့်
တောင့်တတယ်၊ မရတဲ့သူမှာ ဒေါသဖြင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲတယ်။
လောဘက လူဖွယ်ပစ္စည်း၌ လိုချင်နှစ်သက်လျက် ဖြစ်တယ်၊
ဒေါသက မလွှဲတဲ့သူ မနှစ်သက်အပ်သူတို့၌ မလိုမုန်းထားလျက်
ဖြစ်တယ်။ တဏှာအရင်းခံရှိတဲ့ အကုသိုလ် ၉-ပါးကို လောဘ
ဖြင့် ပြည့်စေတယ်။ (အဲဒီ ၉-ပါးဆိုတာက ၁-တဏှာကို မှီ၍
ရှာခြင်း၊ ၂-ယင်းရှာမှုကို မှီ၍ ရခြင်း၊ ၃-ရလို့ မည်သို့ သုံး
မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ၄-ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း နှစ်သက် တပ်
မက်ခြင်း၊ ၅-တပ်မက်လို့ အလွန်တွယ်တာခြင်း၊ ၆-အလွန်
တွယ်တာလို့ သိမ်းပိုက်ခြင်း၊ ၇-သိမ်းပိုက်ထားလို့ ဝန်တိုခြင်း၊
၈-ဝန်တိုလို့ စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ၉-စောင့်ထိန်းလို့ တုတ်၊ ဓား
လက်နက်ကိုင်ခြင်း၊ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ကုန်းတိုက်ခြင်း၊လိမ်ခြင်း ဆိုတဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒီ အကုသိုလ် ကိုးပါးပါပဲ။ ဝန်တိုခြင်းငါးပါးကို ဒေါသဖြင့် ပြည့်စေတယ်လို့ ပထမအစုံမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဒီ ဒုတိယ အစုံကျတော့ ကောဓဆိုတာက အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ကြမ်းကြုတ်ခြင်း သဘောပဲ။ ဥပနာဟ ဆိုတာက ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသဘောပဲ။ အမျက်ထွက်တာက အစအဦးဖြစ်ပြီး နောက်တော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့လဲ ဖွင့်ပြထားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အာမိသ အမေခံပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပစ္စည်းကို မိမိမရယင် ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမျက်ထွက်တယ်။ အဲဒီ ပထမတကြိမ် အမျက် ထွက်တာက ကောဓပဲ။ နောက်ထပ်စိတ်ဆိုးတာကတော့ ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းပဲလို့ ဒီလိုလဲ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ အဖွင့်တွေအရ ခွဲခြားပြီး သိမှတ်ထားဖို့ကတော့ တယ်မလွယ်ပါဘူး။

ကောဓနှင့် ဥပနာဟ

သိမှတ်ဖို့လွယ်တာကတော့ လိုချင်နှစ်သက် သာယာမှု ဟူသမျှတွေကို လောဘလို့ ယူပြီး စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်မှု ပြစ်မှားမှု ဟူသမျှတွေကို ဒေါသလို့ သာမညအားဖြင့် မှတ်ယူတာက လွယ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သာမညအားဖြင့် မှတ်ထားပြီးတော့ သူတပါးကို စိတ်ဆိုးတာ အမျက်ထွက်တာက ကောဓပဲ။ ပြန်ပြီး လက်စားချေဖို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာက ဥပနာဟပဲ။ ဒီ ကောဓနဲ့ ဥပနာဟ ၂-ပါးလုံးဟာ ပထမအစုံ၌ ပြခဲ့တဲ့ ဒေါသထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ ဒေါသအထူးတွေပဲလို့ မှတ်ယူတာက သာပြီးရှင်း [ဒုတိယအကြိမ်]

ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အာမိသပစ္စည်းနှင့် စပ်ပြီး အမျက် ထွက်တာ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကိုရော၊ တခြားအကြောင်းနဲ့ စပ်ပြီး အမျက်ထွက်တာ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကိုရော အားလုံးကို သိမ်းကြုံးပြီး ယူယင် ပယ်သင့်တဲ့ ကောဓ ဥပနာဟတွေ အကြွင်းမဲ့ပြည့်စုံသွား ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အာမိသပစ္စည်းနှင့် စပ်၍ ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်းများနှင့် စပ်၍ဖြစ်စေ၊ ပထမစပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်းဆိုတဲ့ ကောဓလဲ ယုတ်မာသည်၊ ယုတ်ညံ့သည်၊ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်ပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ ဥပနာဟလဲ ယုတ်ညံ့သည်၊ ယုတ်မာသည်လို့ သိနားလည်ထား ကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီမှာ ကောဓ- အမျက်ထွက်ခြင်း ဆိုတာက မမြင်ချင်တာကို မြင်ရတဲ့အခါ၊ မကြားချင်တာကို ကြားရတဲ့ အခါ၊ မတွေ့ချင်တာတွေကို တွေ့ရတဲ့အခါ၊ စိတ်ကူးထဲမှာ မတော် မသင့်တာတွေ ပေါ်လာတဲ့အခါများမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ မကြားချင်တဲ့ အသံဆိုးစကား ဆိုးတွေကို ကြားရတဲ့အခါ ပိုပြီးအမျက်ထွက်တတ်စိတ်ဆိုးတတ် တယ်။ အတွေ့အထိဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ထိရတဲ့အခါလဲ အမျက်ထွက် တတ်စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မကြားချင်တဲ့စကားလုံးကလေးတလုံး ကို ကြားရရုံနဲ့လဲ စိတ်ဆိုးတတ်-အမျက်ထွက်တတ်တယ်။ မူလက အလွန်သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေမယ့် ကဲ့ရဲ့အပြစ်တင်တဲ့ စကားတလုံးကိုကြားရတာနဲ့လဲ စိတ်ဆိုး အမျက်ထွက်လာတတ် တယ်။ ဒီအမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓဆိုတာက မြေဟောက်ကြီးနဲ့ တူ

[ဒုတိယအကြိမ်]

တယ်တဲ့၊ မြွေဟောက်ကြီးကို ခဲနဲ့ပေါက်လိုက်ယှင် ရှူးကနဲ့ဟောက် ပြီး ပါးပျဉ်းကြီး ထောင်လာတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဒီကောဓ ဆို တာကလဲ နားမခံသာတဲ့ စကားကလေးတလုံးလောက် ကြားရ တာနဲ့ ချက်ခြင်း ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ချက်ခြင်းပင် စိတ်ဆိုး အမျက်ထွက်တတ်တယ်။ အဲဒီလို အမျက်ထွက်ပြီး မျက်နှာလဲ ပျက်သွားတတ်တယ်။ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားကိုလဲ ပြောမိတတ် တယ်။ အဲဒီတော့ မူလက သည်းခံတတ်တယ်။ သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေး တယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာတွေ ပျက်သွားတာပေါ့။ ဒါက အဲဒီ အမျက်ဒေါသကြောင့် ချက်ခြင်း အကျိုးယုတ်သွားပုံပဲ။ အဲဒီလို အမျက်ထွက်တာ မျက်နှာပျက်တာ စကားကြမ်းပြောမိတာဟာ သူတော်ကောင်း ပညာရှိအနေအားဖြင့် ရှက်စရာ အကျိုးမဲ့ဖြစ် တာပဲ။ အမျက်ထွက်ပြီးမပြောသင့်တာကို ပြောမိယင် မိတ်ပျက် ဆွေပျက် အကျိုးမဲ့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အမျက်ထွက် တဲ့ ကောဓကို ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ဆိုရတာပဲ။

အဲဒီလို အမျက်ထွက်ပြီးတော့ ပြန်လည်ချေပဖို့ ရန်ငြိုးလဲ ဖွဲ့တတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ သူတပါးကို နှိပ်စက်ဖို့၊ အကျိုးမဲ့ ပြုဖို့ ကြံစည်ပြီး အကုသိုလ်တွေ များစွာဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါက သာပြီးယုတ်ညံ့တာပဲ။ ဒီရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏အကြောင်း အာသာတ ဝတ္ထုဆိုတာက ၉-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီအကြောင်း ၉-ပါးကြောင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုဖြစ်တာပဲ။ ဖြစ်ပုံကတော့ ဒီလူဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးတယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ယခု ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုး

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဖွဲ့တယ်။ နောင်လဲ ငါ့အကျိုးမဲ့ပြုလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ အဲဒါက သုံးပါးပဲ။ ထို့အတူပင် ကိုယ်ချစ်ခင် ရင်းနှီးတဲ့သူ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုခဲ့ဘူးတယ်။ ပြုနေဆဲ၊ ပြုလိမ့်မယ် လို့ မှတ်ယူပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကလဲ သုံးပါး။ ကိုယ့်ရန်သူ၏အကျိုး ကို ပြုခဲ့ဘူးတယ်။ ပြုနေဆဲ၊ ပြုလိမ့်မယ်လို့ မှတ်ယူပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ တာကလဲ သုံးပါး။ အားလုံး ၉-ပါးပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဋ္ဌာနကောပ ဆိုတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါ ကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်လို့ စိတ်မဆိုးသင့်ရာမှာ စိတ်ဆိုး တာပါပဲ။ ခလုတ်တိုက်လို့၊ နေပူလို့၊ မိုးရွာလို့၊ လေတိုက်လို့၊ ချထားတဲ့ပစ္စည်းက ထားတဲ့အတိုင်း မတည်လို့ ဒီလိုဟာကို စိတ် ဆိုးတာဟာ စိတ်မဆိုးသင့်ရာ စိတ်ဆိုးခြင်းပါပဲ။ ဒါကတော့ ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒေါပေမယ့်တိုက်မိ တဲ့ ခလုတ်ကို ထုလိုက် ရိုက်လိုက် လုပ်တာကတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး လုပ်ရာ ရောက်ပါတယ်။ ထို့အတူပင်ကိုယ်ထားတဲ့အတိုင်းမတည် တဲ့ ပစ္စည်းကို ထုရိုက်ခြင်း စသည်ကို ပြုတတ်လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့ရာ ရောက်တာပါပဲ။ အဲဒီလို စိတ်မဆိုးသင့်တာကို စိတ်ဆိုးပြီး ထုရိုက်ခြင်း စသည်ကို ပြုလုပ်တာကတော့ အင်မတန် စိတ်တိုတဲ့ သူ အင်မတန် ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အများ၏ အမြင်အားဖြင့် အင်မတန် ရှက်စရာကောင်းတဲ့ဟာပဲ။ ဒါလဲ ယုတ်မာတာ ယုတ်ညံ့တာပဲ။

ဒါကြောင့် အဲဒီယုတ်မာတဲ့ ကောဓ- အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့ ဥပနာဟ- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်သင့်ပါ

[ဒုတိယအကြိမ်]

တယ်။ အဲဒါတွေကို အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းအောင် ပယ်ဖို့ အကျင့်လမ်းမှန်ရှိကြောင်း၊ အဲဒီ အကျင့်လမ်းမှန်ဖြင့် ပယ်သင့်ကြောင်းကို ဆက်ပြီး ဒီလို ဖော်ပြထားပါတယ်။

ကောဓဿ စ ပဟာနာယ-အမျက်ထွက်ခြင်းကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဥပနာဟဿ စ ပဟာနာယ- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကိုလဲ ပယ်ရန်၊ စက္ခု-ကရဏီ- ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်-ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏက-ရဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်- ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဥပသမာယ ။ ၁။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ-ကိလေသာငြိမ်းရန်၊ အထူးသိရန်၊ ထိုးထွင်းသိရန်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရန်ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိ-ပဒါ-အလယ်လမ်းမှန် ဖြစ်သော အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကိုအမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် ပယ်ရန်အတွက် ကျင့်ဖို့ အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါတယ် တဲ့။ အဲဒီအကျင့်လမ်းက ပညာမျက်စိဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ဖြစ်စေတတ်တယ်၊ ကိလေသာကိုလဲ ငြိမ်းစေတတ်တယ်၊ အထူးသိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်တယ်၊ ဆင်းရဲ ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ရောက်စေတတ်ပါတယ် တဲ့။ အဲဒီအကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုယင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါပဲတဲ့။ အဲဒီလိုလဲ ထပ်ပြီး ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ပယ်ပုံ ၁၂၉

၂။ အမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓလံ ယုတ်မာသည်။ ရန်ငြိုး
ဖွဲ့တဲ့ ဥပနာဟလံ ယုတ်မာသည်။ ကောဓကိုလဲ
ပယ်ရန်၊ ဥပနာဟကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်
အကျင့်ရှိသည်။ အဲဒီလမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာ
လဲဆိုလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟောဒီ မြတ်တရားပင်
ဖြစ်သည်။

ထိုတရားကလဲ....

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်စွာမြင်ခြင်း.... ၈။ သမ္မာသမာဓိ-
မှန်စွာစူးစိုက်တည်ကြည်ခြင်း ဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင်
ဖြစ်သည်။

အဲဒီ စကားရပ်ထဲမှာ အလယ်လမ်းအကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို
ထပ်ပြီး ဖော်ပြထားတာကတော့ ဘုရားလက်ထက် ခေတ်ကာလ
တုန်းက စံနစ်တကျအသုံးအနှုန်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ယခုနေ့အခါ
မှာတော့ အပိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပါဠိမှာလဲ
ပေယျာလ ထိုးတဲ့နည်းဖြင့် မြှုပ်ပြထားပါတယ်။ တတိယ အစုံ
စသည်ကျတော့ အဲဒါတွေကို မဆိုပဲ ချန်ထားရမှာပဲ။

အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ပယ်ပုံ

ဒီနေရာမှာ အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့ကို ပယ်ပုံ
ကျင့်ပုံတော့ ပြောဖို့လိုပါသေးတယ်။ နားမခံသာတဲ့ စကားသံ
ကို ကြားရလို့ ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊

အမျက်ထွက်လာယင် ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ မပျက်စေပဲ စိတ်ထဲ
တွင် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် ပြုကျင့်ဖို့လိုပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ
ဆိုယင် အမျက်ထွက်တာဟာ ယုတ်ညံ့တဲ့ဟာပဲ။ အကျိုးမယ့်ဖြစ်
နိုင်တဲ့ဟာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငြိမ်းစေရမယ်။ ဒီလိုဆင်ခြင်
ရုံနဲ့ မငြိမ်းသေးယင် အကျိုးမဲ့ ပြောတယ်ပြုတယ်လို့ ထင်ရတဲ့
လူဆိုတာက ရုပ်နာမ်မျှပဲ။ သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ချုပ်ပျက်သွား
ပြီ။ အဲဒီ အကျိုးမဲ့ ပြောတဲ့ ပြုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဟာ မရှိတော့
ပါဘူး။ အပြောအပြုခံရတဲ့ ငါဆိုတာကလဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။
ရုပ်နာမ်မျှပဲ။ အဲဒီ အပြောအပြု ခံရစဉ်က ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ
ချုပ်သွားကုန်ပြီ။ ယခု မရှိတော့ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ သူက
မပြောသင့်တာကို ပြောယင် သူ့မှ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပြီးတော့
သူ့သ လျှင် မကောင်းကျိုးတွေကို ခံစားရမှာပဲ။ ငါကလဲ
အမျက်ထွက်နေယင် အကုသိုလ်ဖြစ်ပြီး ငါ့မှ မကောင်းကျိုး
တွေကို ခံစားရဖို့ ရှိတာပဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပယ်နိုင်
ပါတယ်။

တတ်နိုင်ယင်တော့ အမျက်ထွက်တဲ့စိတ်ကို အမျက်ထွက်တယ်
စိတ်ဆိုးတယ် စိတ်ဆိုးတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ဘာက ပိုပြီးကောင်း
ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ဆဲစိတ်ကို ရှုမှတ်ဘာက မဂ္ဂင်ရှုစိတ်ပါပဲ။
အလယ်လမ်းအကျင့်ပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ရာ အလယ်
လမ်းအကျင့်ကို ဖော်ပြသားတာပါပဲ။ အဲဒါထက် ပိုပြီး
ကောင်းတာကတော့ စကားအသံဆိုးကို ကြားဆဲကတည်းက
ကြားလျှင်ကြားချင်း ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး
[ဒုတိယအကြိမ်]

အမျက်ထွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ကျင့်တာက အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ယခုယောဂီတွေမှာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီမြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး အကုသိုလ်ဟူသမျှတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင်လို့ ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်နိုင်လို့ အမျက်ထွက် လာယင်တော့ ခုဘင်က ပြောတဲ့အတိုင်း ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အမျက်ထွက်တဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို မပယ်နိုင်လို့ အမျက်ဒေါသကြောင့် မျက်နှာပျက် လာယင် စကားကြမ်းကို ပြောမိယင်တော့ အဲဒါကိုလဲ သူတော်ကောင်းဂုဏ် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အဲဒီအချိန်၌ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို နည်းနည်းချွတ်ယွင်းစဉ်က မပယ်နိုင်လို့ ကိုယ်အမူအရာတွေ ကိုးရိုးကားရား ဖြစ်လာပြီ၊ ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်း စသည်ဖြင့် နှုတ်အမူအရာတွေလဲ အနီးအပါးရှိတဲ့ လူအများသိအောင် အထင်အရှား ဖြစ်လာပြီ ဆိုယင်တော့ မူလက ရှိနေတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာတွေလဲ ကျဆင်းသွားကြတယ်။ ရှက်စရာလဲ ကောင်းတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မိတ်ပျက် ဆွေပျက်ဖြစ်ပြီး အကျိုးမဲ့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။

ဒီလို အမျက်ထွက်တာကလဲ နီးစပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်း ဖြစ်တတ်ကြတာပဲ။ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်အောင် ကူညီ ဆောင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရွက်ကြွတာလဲ နီးစပ်သူအချင်းချင်းပဲ။ ဒါကြောင့် အပြောအဆို စသည် အဆင်မပြေတာကိုတွေ့ရယင် မိမိအား ကျေးဇူးပြုဘူး တာ၊ ကူညီဆောင်ရွက်ဘူးတာကို ဆင်ခြင်ပြီး စိတ်မဆိုးပဲ သည်းခံ နေသင့်ပါတယ်။ တတ်နိုင်ယင်တော့ နားမချမ်းသာတဲ့ စကား သံကို ရှုမှတ်ပြီး သည်းခံနေယင် ပိုပြီးကောင်းတာပဲ။ တခါ တုန်းက ယောဂီဟောင်း တဦးဟာ သူ့ယောက္ခမ လူကြီးက သူ့ကို အပြစ်တင်ပြီး ပြောနေတဲ့အခါ သူက ကြားတယ် ကြား တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေသတဲ့။ အဲဒီတော့ ဘာပြော တယ်ဆိုတာမသိရပဲ ကြားရုံမျှသာ ထင်ရှားနေလို့ သူ့မှာ စိတ် ဆိုးခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းတွေ ဘာမျှမဖြစ်ရပဲ စိတ်အေးချမ်းမြဲ အေးချမ်းနေပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ- ကြားရသည်၌ ကြားရုံမျှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကြားရုံမျှသာ ဖြစ်နေ အောင် ရှုရမယ်လို့ ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ။

ဒါလောကဆိုင်ယင် ဒုတိယကိလေသာ အစုံနဲ့ စပ်ပြီး ပြော ပို့စာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ယခု တတိယအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၃)

တကြာဝုသော မက္ခော စ ပါပကော၊ ပဠာသော စ ပါပကော၊ မက္ခဿ စ ပဟာနာယ ပဠာသဿ စ ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ။
[ဒုတိယအကြိမ်]

အာဝုသော- ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုစကား
ထဲ၌၊ (ပါဝင်သော) မက္ခော စ- သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်
ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ ပဋ္ဌာသော စ- မြင့်
မြတ်သူကို ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏။
မက္ခာယံ စ ပဟာနာယ ပဋ္ဌာသယံ စ ပဟာနာယ- မက္ခကိုလဲ
ပယ်ရန်၊ ပဋ္ဌာသကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အလယ်
လမ်း အကျင့်မှန် အကျင့်ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဟောပြထား
ပါတယ်။

မကွနှင့် ပဋ္ဌာသ

မက္ခ-ဆိုတာ ကျေးဇူးပြုဘူးတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကို ကျေးဇူး
မတင်ပဲ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ပစ်တဲ့ သဘောပဲ၊ မိဘတွေ
ဆိုတာ သားသမီးတွေ အပေါ်မှာ ပြုစုစောင့်ရှောက် ဘူးတဲ့
ကျေးဇူးတွေ အများကြီးရှိပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သူယုတ်မာစိတ်
ရှိနေတဲ့ သားသမီးတွေက မိဘကို ကျေးဇူးမတင်ပဲ မရှိမသေ
ပြောနေကြတာတွေလဲရှိတယ်၊ မိဘတွေကသူတို့ကိုယ်ရှယ်စဉ်က
ကျေးဇူး စောင့်ရှောက် လာခဲ့တာဟာ တာဝန်ဝတ္တရားအရ
မလွဲသာလို့ စောင့်ရှောက်လာခဲ့တာပဲ၊ မိမိတို့၏ ကုသိုလ်ကံ
ကြောင့်လဲ စောင့်ရှောက်လာခဲ့တာပဲ၊ ကျေးဇူးတင်စရာ မရှိ
ဘူးလို့တောင် တချို့ကပြောတတ်ကြသေးတယ်၊ အဲဒီလိုကျေးဇူး
ကန်းတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားဟာ မကွပဲ၊ ဆရာသမားက စောင့်
ရှောက် သင်ကြားပေးတာကိုလဲ ကျေးဇူးမတင်ပဲ ကျေးဇူးကန်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

တဲ့ သူတွေလဲရှိတယ်။ ဆရာကသင်ပေးလို့ ဇာတ်သိတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကစောင့်ရှောက်လို့ ကြီးပွားလာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လေ့လာပြီး ဇာတ်သိလာတာပဲ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အားထုတ်လို့ ကြီးပွားလာတာလဲလို့ ဒီလိုပြောဆိုတဲ့ သူတွေလဲရှိတယ်။ ဒါလဲ မကွဲပဲ။

လူကြီးတွေက စောင့်ရှောက်ပေးလို့ ကြီးပွားလာတဲ့ လူငယ်ထဲကလဲ တချို့က ဒီလိုပဲ ကျေးဇူးမတင်ပဲ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ပြီး ပြောတတ်ကြတယ်။ ဒါလဲ မကွဲပဲ။ အမှန်ကတော့ နည်းနည်းပေမယ့်ကျေးဇူးပြုဘူးတဲ့သူကိုကျေးဇူးတင်သင့်တယ်။ တတ်နိုင်သင် ကျေးဇူးလဲ ဆပ်သင့်တယ်။ မိဘကျေးဇူးများ သားသမီးဖြစ်သူက မိဘကို ပခုံးနဲ့ထမ်းပြီး ခေါင်းနဲ့ရွက်ပြီး တသက်လုံး ပြုစုကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်နေတောင်မှ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကိစ္စ မပြည့်စုံဘူးလို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတယ်။ မူလစာ သရဏဂုံမတည်သေးတဲ့ မိဘကို သရဏဂုံ တည်အောင် တရားထူးရအောင် ဟောပြော တိုက်တွန်းပေးနိုင်သင်တော့ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကိစ္စ ပြည့်စုံတယ်လို့လဲ ဟောထားတယ်။ အဲဒီ မိဘကျေးဇူးကြီးမားတဲကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့ ရှေးဆရာများက မာတာပိတုဂုဏော အနန္တော-လို့ ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီမူလဂုဏော-ဆိုတာ ဘုရားဂုဏ် စသည်လို ချီးမွမ်းဖွယ်ကို ဆိုလိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဥပကာရ-ဆိုတဲ့ ကျေးဇူးပြုဘူးတဲ့ ဂုဏ်ကို ဆိုလိုတာပါပဲ။ အာစရိယဂုဏော အနန္တော- ဆိုတာလဲ ဆရာသေသင်၏ ပြုဘူးတဲ့ ကျေးဇူးကိုရည်ပြီး ဆိုထားတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အာမိသအမွေကို အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဆရာသမား၏ ကျေးဇူးကို မေ့ပစ်ထားပြီး ဆရာသမားကို ပြစ်မှားတတ်တယ်။ ဘုရားလက်ထက်က ကောဏာလိက ဆိုတဲ့ ရဟန်းဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကို မှီပြီး ပစ္စည်း လာဘ်လာဘများများရအောင် အားထုတ်တယ်။ အဲဒီ အစပိုင်း အချိန်တုန်းကတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၏ကျေးဇူးကို အမှီပြု နေတာပါပဲ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ သူ့ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ပစ္စည်း လာဘ်လာဘတွေကို မရတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ တို့ကို ပါပိစ္ဆာ-ယုတ်မာသော အလိုဆိုးရှိကြတယ် စသည်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြစ်မှားတယ်။ အဲဒီလို မစွပ်စွဲ မပြစ်မှားနဲ့လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဆုံးမတာကိုလဲ သူက လက်မခံဘူး။ သူ့ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာမှ ဖြစ်လာတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးဆုံးမတာကိုလဲ လက်မခံဘူး။ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးကိုလဲ သူက ပြစ်မှား ပြောဆိုလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီ ကောဏာလိက ရဟန်းဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ကို စွပ်စွဲ ပြစ်မှားတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ချက်ခြင်းပင် ရောဂါဆိုးဖြစ်ပြီး သေဆုံးသွားတဲ့အခါ အဝီစိငရဲထဲက ပဒုမဆိုတဲ့ ငရဲမှာ ကျဆောက်ပြီး ငရဲဆင်းရဲကို ခံစားနေရကြောင်း သဂါထာဝဂ် ဗြဟ္မသံယုတ်မှာ ဟောပြထားပါတယ်။

ယခုနေအခါလဲ ကျောင်းပစ္စည်းနဲ့စပ်ပြီး အင်မတန် လေးစားအပ်တဲ့ ဆရာကို ပြစ်မှားပြောဆိုတာတွေ ရှိတာပဲ။ အဲဒါဟာ မကွ-သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းဆိုတာထဲ ပါဝင်ပါတယ်။ အဇာတသတ်မင်းက ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရကို သတ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြီး မင်းအဖြစ်ကို ယူတာလဲ ကျေးဇူးကန်းတဲ့ ဒီမကွယ် ပါဝင်သင့်တာပါပဲ။ အမှန်ကတော့ သူတပါးကျေးဇူးကို သိပြီး စွမ်းနိုင်သမျှ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တာက ပိုးပြီးကောင်းပါတယ်။ ဘုရားလက်ထက်က ရာဇဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားအိုကြီးကို ဘယ်မထေရ်က မျှ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်တာဝန်ယူပြီး ရဟန်းပြုမပေးပဲ ရှိနေကြရာမှာ သူ့ကျေးဇူး ရှိဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းပြုပေးဖို့ မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိတော့ အရှင်သဒ္ဓိပုတ္တရာက ရဟန်းပြုပေးတယ်။ ဘုရားကြင်လဲဆိုတော့ အဲဒီရာဇပုဏ္ဏားကြီးက တချိန်တုန်းက အရှင်သဒ္ဓိပုတ္တရာအား ဆွမ်းတဇွန်း လှူဘူးတဲ့ ကျေးဇူးရှိလို့ အဲဒီကျေးဇူးကို တုံ့ပြန်တဲ့အနေဖြင့် ရဟန်းပြုပေးတာတဲ့ အရှင်သဒ္ဓိပုတ္တရာ၏ သူ့ကျေးဇူးကို အဲဒီလိုသိပုံဟာ အင်မတန်ချီ မှမ်းစရာလဲ ကောင်းတယ်။ အတုယူစရာလဲ ကောင်းတယ်။ အဲဒီလို ကျေးဇူးတုံ့ မပြန်နိုင်တောင် သူ့ကျေးဇူးကို မဖျက်ဖို့ကတော့ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကျေးဇူးကို မရှိမသေတဲ့ စိတ်ဖြစ်လာယင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ ပယ်သွားဖို့ ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ပဋ္ဌာသ ဆိုတာက ကိုယ့်ထက်သာတဲ့သူကို ကိုယ်နဲ့တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ သဘောပဲ။ တချို့က ရှိရှိသေသေကျင့်တဲ့ သီလမရှိပါပဲနဲ့ သီလပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူနဲ့တန်းတူထားပြီးပြောတတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓစာပေတွေကို မတတ်ပါပဲနဲ့ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ သူနဲ့အတူတူပဲ။ သူ့ထက်ပိုပြီး

[ဒုတိယအကြိမ်]

မသိပါဘူးလို့ ပြောတတ်တယ်။ ဘာဝနာအလုပ်ကို ကျကျနန အားမထုတ်ဘူးပါပဲနဲ့ တကယ်အားထုတ်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူနဲ့ တန်းတူပြုပြီး ပြောတတ်တယ်။ ကြီးမ ရဟန်းပြုလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သူ့ထက်ပိုမသိဘူး၊ သူသိတာက မှန်တယ်၊ စာပေကျမ်းဂန်တွေအရ သိနေကြတာက မမှန်ဘူးလို့ ဒီလိုတောင် ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ရှိသေးတာပဲ။ ကျကျနန အား မထုတ်ဘူးပါပဲနဲ့ သူက အရိယာကစစ် ဖြစ်နေသယောင်ယောင် စာတတ်ပေတတ် ရဟန်းများက သူ့လောက် မသိနားမလည် သယောင်ယောင် စသည်ဖြင့် ဒီလိုလဲ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင်ပြုပြီး ပြောတတ်တယ်။ တချို့ကလဲ အဲဒီလို ပြောတဲ့အတိုင်း ဟုတ် မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ်ထက်မြတ် သူကို ကိုယ်နှင့် တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဌာသနဲ့ အဲဒီလို ပြောတာကို အကောင်း အမြတ် ထင်နေတာတွေပဲ။ ဘုရားလက် ထက်ကလဲ ဗုဒ္ဓဘုရားကို သူတို့နှင့် တန်းတူ ပြောဟောနေကြ တာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ဟောတာကို အမှန်ထင်ပြီး ယုံ ကြည်စွဲလမ်းနေကြတာတွေလဲ ရှိခဲ့တယ်။

အဲဒီလို မြင့်မြတ်သူကို ကိုယ်နဲ့ တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဌာသဟာ အလွန်ယုတ်မာတဲ့ သဘောပဲ။ ယခုနေအခါ ခေတ်ပညာ မသင်ဘူးသူ နားမလည်သူက ခေတ်ပညာတတ်သိတဲ့ သူတွေကို မိမိနဲ့ အတူတူပါပဲလို့ ထင်မြင်တာ ပြောဆိုတာ ဟာ ယုတ်မာသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ သူ့ကျေးဇူး ချေဖျက်တာလဲ ယုတ်မာသည်။ မြင့်မြတ်သူနှင့်

[ဒုတိယအကြိမ်]

၈၃၈ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်လာလဲ ယုတ်မာသည်။ အဲဒီယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်တရားကို ပယ်သင့်သည်။ ပယ်ဖို့ရန် အလယ်လမ်း အကျင့်ကလဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ရှိနေပါသည်တဲ့။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တဲ့ မကွဲလဲ ယုတ်မာ သည်။ မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဋ္ဌာသလဲ ယုတ်မာသည်။ မကွဲကိုလဲ ပယ်ရန် ပဋ္ဌာသကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်။

ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲမှာ တို့တို့နဲ့ ပြီးအောင်လို့ တချို့ကို မြုပ်ထားတယ်။ ယခုဆိုတဲ့စကား၏ နောက်မှာ (အဲဒီ လမ်း မှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲ ဆိုလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ၊ ဟောဒီ မြတ်တရားပင် ဖြစ်သည်) စသော စကားရပ်ကတော့ ပထမ ဒုတိယ အစုံမှာ ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ နောက်အစုံတွေကျ တော့လဲ နည်းတူပဲလို့ မှတ်ထားကြရမယ်။ ယခုပြောလာခဲ့တဲ့ တတိယအစုံကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ သလ္လေခသုတ်တရား တော် ဒုတိယတွဲမှာလဲ ဒီ အစုံအစုံတရားတွေ ဖော်ပြထားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာလဲ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။ ယခု စတုတ္ထအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၄)

အာရုံစေတနာ-ငါ့အရှင်တို့၊ တကြ-ငါ့ဟောပြ ခဲ့သော ထို စကားထဲ၌ (ပရိယာပနွာ-ပါဝင်သော)၊ ဣဿာ စ- မနာလို

[ဒုတိယအကြိမ်]

ခြင်းသည်လည်း။ ပါပိကာ-ယုတ်မာ၏၊ မစ္ဆေရဉ္စ-ဝန်တိုခြင်း သည်လည်း။ ပါပကံ-ယုတ်မာ၏၊ ဣဿာယ စ ပဟာနာယ-မနာလိုတဲ့ ဣဿာကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မစ္ဆေရဿ စ ပဟာနာယ-ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆေရကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္တိ-ဗုဒ္ဓိဗဒါ-အလယ် လမ်းမှန်အကျင့်ရှိပါသည်-စသည်ဖြင့် ဟောပြော ထားပါတယ်။

ဣဿာ-မနာလိုခြင်း

ဣဿာ-ဆိုတာ ကိုယ့်ထက် သာတဲ့သူတွေကို မနာလိုတဲ့ သဘောပါပဲ၊ ကိုယ့်ထက် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများပြည့်စုံတဲ့သူကို မနာလိုဘူး၊ ကိုယ့်ထက် ရုပ်-ရအဆင်း လှပတဲ့သူကို မနာလို ဘူး၊ ကိုယ့်ထက် ပညာတတ်တဲ့သူကို မနာလိုဘူး၊ ကိုယ့်ထက် အခြေအရံများတဲ့သူကို မနာလိုဘူး၊ ကိုယ့်ထက် ရာထူးကြီးမြင့် တဲ့ သူကို မနာလိုဘူး၊ ကိုယ့်ထက် ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံ တဲ့သူကို မနာလိုဘူး၊ ဒါပါပဲ။

မစ္ဆရိယ ငါးပါး

မစ္ဆရိယနဲ့ မစ္ဆေရဆိုတာ အတူတူပါပဲ၊ အဲဒီ မစ္ဆရိယ ဆိုတာ ကတော့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တာတွေ သူများ မပိုင်ဆိုင်စေချင်ဘူး၊ ကိုယ့်မှာ ရှိတာတွေ သူများမရစေချင်ဘူး၊ ကိုယ်နဲ့ စပ်တာတွေ သူများနဲ့ မစပ်စေချင်ဘူး-ဒီလိုဟာတွေပါပဲ။ အတိုချုပ်အား ဖြင့်တော့ ကိုယ်လို သူတပါးမပြည့်စုံ မချမ်းသာစေချင်တာ ဝန် တိုတာဟာ မစ္ဆရိယပါပဲ။ အဲဒီ မစ္ဆရိယက အာဝါသမစ္ဆရိယ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကုလမစ္ဆရိယ လာဘမစ္ဆရိယ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ ဓမ္မမစ္ဆရိယလို့ ငါးမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီငါးမျိုးထဲက-

(၁) အာဝါသမစ္ဆရိယ ဆိုတာ နေရာထိုင်ခင်းနှင့် စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။ ဒါက ရဟန်းများနှင့် သာပြီး စပ်ဆိုင်ပါတယ်။ သံဃာပိုင်သံဃိကကျောင်းမှာ ရဟန်းကောင်းများကို မနေစေလို့ပဲ မိမိသာနေလိုပြီး ဝန်တိုတာဟာ ဒီအာဝါသ မစ္ဆရိယပါပဲ။ ရန်ဖြစ်သတ်တဲ့ရဟန်း သီလအကျင့် မပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်း ဒီလို ရဟန်းဆိုးများ မနေစေချင်တာကတော့ မစ္ဆရိယ မဟုတ်ပါဘူး။ လူများမှာလဲ ဒီရိပ်သာမှလို့ ယောဂီအများနဲ့ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံမှာ ကိုယ်သာနေချင်ပြီး လူကောင်းဖြစ်ပါလျက် အခြားသူကို မနေစေချင်တာဟာ မစ္ဆရိယ ပါပဲ။

(၂) ကုလမစ္ဆရိယ ဆိုတာကတော့ ရဟန်းများမှာ ကိုယ်နဲ့ စပ်တဲ့ဒကာ ဒကာမတွေ ကိုယ့်အခြွေအရံဖြစ်သူတွေကို အခြား ရဟန်းများနှင့် မသက်ဆိုင်စေချင်တာ ဝန်တိုတာပါပဲ။ လူများမှာလဲ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးချစ်ခင်နေတဲ့ သူတွေကို သူများနဲ့ မရင်းနှီး မစပ်ဆိုင်စေချင်တာ ဝန်တိုတာဟာ ကုလမစ္ဆရိယပါပဲ။ သူယုတ်မာနဲ့ လူမိုက်နဲ့ အယူမှားသူနဲ့ မစပ်စေချင်တာကတော့ ဝန်တိုတဲ့ သဘာဝမဟုတ်ပါဘူး။ တရားကို လေးစားပြီး စပ်ဆိုင်သူကို သနားတဲ့သဘောပါပဲ။

(၃) လာဘမစ္ဆရိယ ဆိုတာကတော့ ရသင့် ရထိုက်တဲ့ လာဘ်လာဘပစ္စည်းတွေကို မိမိသာရချင်တယ်။ သူတပါး မရ

[ဒုတိယအကြိမ်]

စေချင်ဘူး၊ ဒီလိုပစ္စည်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပါပဲ။ လူများမှာလဲ မိမိမှာ ပြည့်စုံနေတဲ့ပစ္စည်းတွေ မိမိရနိုင်တဲ့ပစ္စည်းတွေကို သူတပါးမရစေချင်တာဟာ ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယ ပါပဲ။ ဒါကလဲ သူယုတ်မာတွေ မရစေချင်တာကတော့ မစ္ဆရိယ မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မိမိမှာ မရှိလျှင် မဖြစ်တဲ့ပစ္စည်းမို့ မပေးမလှူနိုင်တာကိုလဲ မစ္ဆရိယလို့ မဆိုရပါဘူး။ အဲဒါဟာ ဥဒါယိ ဆိုတဲ့ ရဟန်းကဥပ္ပလဝဏ်ထေရီထံမှ ဝတ်ထားတဲ့ သင်္ဃိပိုင်းကိုတောင်းတဲ့အခါ အဲဒီရဟန္တာထေရီမက မလှူနိုင်ဘူးလို့ ငြင်းပယ်ခြင်းဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

(၄) ဝဏ္ဏ မစ္ဆရိယဆိုတာကတော့ ကိုယ့်မှာ လှပတာလို သူတပါး မလှစေချင်တာရယ်။ ကိုယ့်မှာ ပြည့်စုံနေတဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ကို သူတပါးမရှိစေချင်တာရယ်- ဒီလို ဝန်တိုတာပါပဲ။

(၅) ဓမ္မ မစ္ဆရိယ ဆိုတာကတော့ မိမိ တတ်သိသားတဲ့ ပရိယတ္တိစာပေတွေကို သူတပါးအား မတတ်သိစေချင်တဲ့ ဝန်တိုခြင်းပါပဲ။

အဲဒီ ဝန်တိုခြင်းငါးမျိုးထဲက နေရာထိုင်ခင်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုမှု အကုသိုလ်ကြောင့် ဘိလူးသရဲသော်လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပြီး အဲဒီအဆောက်အအုံ၏ အမှိုက်ကို ထမ်းရွက်ပြီး နေရတတ်တယ် တဲ့၊ သံအိမ်ငရဲ၌လဲ ဖြစ်တတ်တယ် တဲ့၊ ရင်းနှီးသူတွေနှင့် စပ်ပြီး ဝန်တိုမှုကြောင့် ရင်းနှီးသူတွေက သူများနဲ့နီးစပ်တာကို တွေ့ရပြီး အကြီးအကျယ် စိတ်ဆင်းရဲလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ နောက်ဘဝများမှာလည်းမရခြင်း အခြေအရံ နည်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပါးခြင်းလဲဖြစ်တတ်တယ်တဲ့၊ လာဘ်ပစ္စည်းများနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းဖြင့် သံဃာပစ္စည်း အများပိုင်ပစ္စည်းတွေကို ကိုယ်ပိုင်အနေဖြင့် သုံးစွဲလျှင် ဘီလူးသရဲသော် လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်း စပါးကြီးမြေ သော်လည်းကောင်း ဖြစ်တတ်တယ်၊ မစင်ငရဲလဲ ကျတတ်တယ် တဲ့။ လှပခြင်းဂုဏ် ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်ပရိယတ္တိဂုဏ်များနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းကြောင့် အရပ်ဆိုးသူ ဆွံ့အသူ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ပြာပူငရဲလဲ ကျတတ်တယ်တဲ့၊ ဒါတွေက အန္တရာယ်ရှိ၍ ပြသားတာတွေပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သူတပါးက ကိုယ့်ထက်သာတာကို မနာလိုတဲ့ ဣဿာ ဆိုတာလဲ ကိုယ့်အတွက် ဘာမျှ အကျိုးမရှိဘူး၊ မျက်မှောက်မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရသည့်ပြင် နောင်ဘဝများမှာ အစစအရာရာ မပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းသာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယုတ်မာတဲ့တရားပဲ၊ ကိုယ်လို သူတပါးမှာ မပြည့်စုံစေချင်တဲ့ ဝန်တိုမှု-မစ္ဆရိယကလဲ ဘာမျှ အကျိုးမရှိဘူး၊ မျက်မှောက်မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရသည့်ပြင် နောင်ဘဝတွေမှာလဲ မကောင်းကျိုးတွေ ခံစားရခြင်း၏ အကြောင်းသာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယုတ်မာတဲ့တရားပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်တရားတော်မှာ မနာလိုတဲ့ ဣဿာလဲ ယုတ်မာသည်၊ ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယလဲ ယုတ်မာသည်-လို့ ဟောထားတာပဲ။ ဒီယုတ်မာတဲ့ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့် ကာမဘုံက သတ္တဝါတွေဟာ ချမ်းသာချင်ကြပေမဲ့ မချမ်းသာပဲ ဆင်းရဲနေကြရတဲ့အကြောင်းကို သက္ကပဉ္စသုတ်မှာလဲ မြတ်ဉာဏ်တရားက သိကြားမင်း၏ အမေးကို

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဖြေရှင်းသော အားဖြင့် ဟောကြား ထားပါတယ်။ အဲဒါကို
ဘုန်းကြီးက ဒီလို တရားဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။

ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊
ဘေးရန်ပ-လျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊
ဣဿာ မစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပွေ့၍၊ ထင်ခြေ မကျ၊ ဆင်းရဲ
ရတည့်-တဲ့။

ကာမဘုံက နတ်တွေ လူတွေ ဒိဗြင်သတ္တဝါတွေရော အား
လုံးပင် ကောင်းစား ချမ်းသာစွာ နေလိုကြတယ်။ ဘေးရန်
အန္တရာယ်ကင်းပြီး အေးမြချမ်းသာစွာ နေလိုကြတယ်။ အဲဒီလို
နေချင်ကြပေမယ့်လို့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေနဲ့ မကြာခဏတွေ့
ပြီး ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ သိကြား
မင်းစာ မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါဖူး။ အဲဒီတော့
မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာနဲ့မစ္ဆရိယ ဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်နှောင်
ကြိုးကလေးရှိနေလို့ မိမိတို့လိုလားတဲ့အတိုင်းမနေကြရပဲ ဆင်းရဲ
နေကြရတယ်လို့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို-

ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ပေးအေးမြချမ်းသာ၊
နေလိုပါလည်း၊ ဣဿာ မစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပွေ့၍၊ ထင်ခြေ
မကျ၊ ဆင်းရဲရတည့်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။

ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယ ဆိုတဲ့ တရားဆိုတော့က ရှုပ်နေလို့ ဆင်းရဲ
နေကြရတယ် တဲ့၊ ဟုတ်တယ်။ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယတွေက သတ္တဝါ
တွေကို ရန်တိုက်ပေးနေတာပဲ။ သတ္တဝါတွေကဟော့ ချမ်းသာ
[ဒုတိယအကြိမ်]

ချင်ကြတာပဲ။ ရန်မဖြစ်ချင်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် မိမိတို့၏ကိုယ်ထဲ
 မှာရှိနေတဲ့ ဣဿာ မစ္ဆရိယတွေက ရန်တိုက်ပေးနေတာနဲ့
 သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲနေကြရတာတဲ့။ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယ ဒီ ၂-ပါး
 ထဲက မစ္ဆရိယ ၁၃ တို့တယ်ဆိုတာဟာ ခွေးများမှာ အင်မတန်
 အားကြီးတယ်။ ခွေးနှစ်ကောင် လိုက်တမ်း ပြေးတမ်း ရင်းရင်း
 နှီးနှီး ကစားနေကြရာမှာ ထမင်းခဲကလေးတခု ပစ်ချလိုက်ယင်
 အဲဒီ ထမင်းခဲအပိုင်စီးချင်တဲ့ မစ္ဆရိယဖြင့် တကောင် တကောင်
 အချင်းချင်း ကိုက်ကြတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ ဣဿာနဲ့တွဲဘက်
 မစ္ဆရိယ ဆိုတဲ့တရားဆိုးက ရန်တိုက်ပေးလို့ အချင်းချင်းကိုက်ပြီး
 ဆင်းရဲ ကြရတာပဲ။ ဒီဣဿာနဲ့မစ္ဆရိယကြောင့် ဆင်းရဲကြရ
 ပုံကို သက္ကပဉ္စသုတ် တရားတော်ထဲမှာလဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။
 သလ္လေခသုတ် ဒုတိယတွဲမှာတော့ ဒီဣဿာနဲ့မစ္ဆရိယအကြောင်း
 ကို တော်တော်ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဒီမှာတော့ထပ်ပြီးအကျယ်မပြတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်ဒီဣဿာနဲ့
 မစ္ဆရိယကြောင့် သာသနာ့အန္တရာယ်အထိဖြစ်နိုင်ပုံကို နည်းနည်း
 တော့ ဖော်ပြပါဦးမယ်။ အဲဒါဟာ သတိသံဝေဂ ရကြဖို့ပါပဲ။

တရားအမွေကို အလေးမပြုပဲ ပစ္စည်း အမွေလောက်သာ
 အလေးပြုခံယူနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိတို့ထက် ကြည်ညိုဖွယ်
 ကောင်းတဲ့ ရဟန်းတော်များကို မိမိတို့၏ နယ်ပယ် အတွင်း
 မလာရောက် မနေထိုင်စေချင်ကြဘူး။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး
 မရှိတဲ့ကျောင်းမှစ ဒါယကာများက ဘုန်းကြီးအသစ်ပင့်ထားဖို့
 သြဝါဒခံယူတောင်းပန်ယင် တရားအမွေ အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဖြစ်ပါက ဝိနည်းအလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ပရိယတ် ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖို့ ညွှန်ကြားဖွယ်ရှိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် တချို့က ဝိနည်းအလေးပြုတဲ့ ဂိုဏ်း ဂဏထဲက ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလိုမရှိကြဘူး။ သမထ ဝိပဿနာဘက်က ထိထိရောက်ရောက် ကျင့်သုံး ဟော ပြောနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ အလိုမရှိကြဘူး။ အဲဒါဟာ မိမိထက် သာ တာကို မနာလိုတဲ့ ဣဿာနဲ့ မိမိနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ တပည့်တွေ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ထံ ရောက်သွားမှာ စိုးရိမ်ဝန့်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ မိမိကိုယ် တိုင်လဲ ပရိယတ်ဘက်ကရော ပဋိပတ်ဘက်ကရော ပြည့်စုံသင့် သမျှ ပြည့်စုံအောင် သတ်ပြုသင့်တာပဲ။ မိမိ၏ တပည့်ပရိသတ် တွေမှာ အကျိုးများအောင် ကိုယ်တိုင်လဲဟောပြောသင့်တာပဲ၊ သူတပါးက ဟောပြောနေယင်လဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီအား ပေးသင့်တာပဲ။ အဲဒီလိုဆိုယင် တရားအမှုကို အလေးပြုရာလဲ ရောက်တယ်။ ဗုဒ္ဓသာ နာမတော်ကို ချီးမြှောက်ရလဲ ရောက် တယ်။

အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လဲ အကျိုးများစေနိုင်အောင်၊ ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေလဲ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းအောင် ဒီသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ချော့မော့ပြီး တိုက်တွန်းထားတဲ့ အတိုင်း တရားအမွေလဲရအောင် ကျင့်သုံးခံယူဖို့ရာ အရေးကြီး တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဟောပြောချက်အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်ဖြင့် ယုတ်ညံ့တဲ့ ဣဿာ မစ္ဆရိယ စသည်တို့ကိုလဲ အမြစ်

ပြတ် ပယ်ရှားဘို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ
မထေရ်မြတ်က ဣဿာကိုလဲ ပယ်ရန် မစ္ဆရိယကိုလဲ ပယ်ရန်
အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိသည်-စသည်ဖြင့် ဆက်လက်ပြီး
ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ မနာလိုတဲ့ ဣဿာလဲ ယုတ်မာသည်။ ဝန်တိုတဲ့
မစ္ဆရိယလဲ ယုတ်မာသည်။ ဣဿာကိုလဲပယ်ရန်၊
မစ္ဆရိယကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်
ရှိသည်။

ဒီကနောက်ပိုင်းဆောင်ပုဒ်ကတော့ ရှေးကနဲ့ အတူတူပါပဲ။
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့်ကို မြင်တိုင်းကြားတိုင်း
စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ရိုရိုသေသေကျင့်ယင် ဝိပဿနာ
ဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်
ရောက်တယ်။ အဲဒီအခါ တတိယအစုံမှာပြခဲ့တဲ့ မက္ခန္ဓာပဌာသ
ဆိုတာရယ်။ ဒီ စတုတ္ထအစုံက ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယရယ်။ ပဉ္စမ
အစုံမှာ ပြရမည့် မာယာနဲ့သာဓဌဗျာရယ်-ဒီ ကိလေသာ ၆-ပါး
လုံး အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားတယ်လို့ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌ-
ကထာ (နှာ ၁၇၅)မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်
မနာလိုတဲ့ ဣဿာနဲ့ ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယ ဆိုတဲ့ ဒီယုတ်မာတဲ့
အကုသိုလ်တွေ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အောက်ထစ်
ဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်အထိ တရားအမွေကို ခံယူကြဖို့
အရေးတကြီးလိုပါတယ်။ အဲဒီသောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ တရား
အမွေကို ရယင် အပါယ်လေးပါးမှလွတ် အစဉ်သာဝရ လွတ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

မြောက်သွားပါတယ်။ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝမှာဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ
 သေရမည့်ဆင်းရဲတွေလဲ အများဆုံးခုနစ်ဘဝမျှသာ တွေ့ကြုံဖို့
 ရှိပါတော့တယ်။ ခုနစ်ဘဝအတွင်းမှ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲ
 ခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ပါ ရှိပါတော့တယ်။ ဒါ့ကြောင့်
 ဘုန်းကြီးတို့က အောက်ထစ်ဆုံး အဲဒီ သောတာပတ္တိခရီးဖို့လဲ
 တရားအမွေရအောင် ခံယူကြဖို့ အထူးတိုက်တွန်း ညွှန်ကြား
 နေကြတာပါ။ ယခု ဒီမှာ ယောဂီတွေလဲ အဲဒီ တရားအမွေ
 တွေကို ခံယူရဖို့ အားထုတ်နေကြတာပါ။ ယခု ပဉ္စမဆရာကို
 ဆက်ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန် အကျင့် (၅)

အာဝုသော- ငါ့ရှင်တို့၊ ကကြ- ငါ့ဟောပြောခဲ့သော ထို
 စကားထဲ၌၊ (ပရိယာပန္နာ- ပါဝင်သော)၊ မာယာ စ- ကိုယ်
 အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာသည်လည်း၊ ပါပိကာ-
 ယုတ်မာ၏၊ သာဠေယျမရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ငါကြွားစဉ်းလဲတဲ့ သာ
 ဠေယျသည်လည်း၊ ပါပကံ-ယုတ်မာ၏၊ မာယာယ စ ပဟာနာ
 ယ- မာယာကိုလဲပယ်ရန်၊ သာဠေယျာယ စ ပဟာနာယ- သာ
 ဠေယျကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္ထိ ဇဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ- အသယ်လမ်းမှန်
 အကျင့်ရှိပါသည်။ စသည်ဖြင့် ဟောပြောထားပါတယ်။

မာယာနှင့် သာဠေယျ

မာယာဆိုတာ လှည့်စားတာပဲ။ ကိုယ့်အပြစ်ကို သူများ
 မသိရအောင် ဖုံးကွယ်ပြီး လှည့်စားတာ၊ မိမိမှာ အပြစ်မရှိ
 [ဒုတိယအကြိမ်]

သယောင် အပြစ်ကင်းပြီး စင်ကြယ်သယောင် ဟန်ဆောင်လှည့်
စားတာပဲ။ အဲဒီခါယာလဲ ယုတ်မာတယ်တဲ့။

သဒ္ဓေယျဆိုတာကတော့ ကိုယ် မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ရှိသယောင်
ဆောင်ပြီး ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ သဘောပဲ။ သီလမရှိပဲနဲ့
ရှိသယောင် ဆောင်တယ်။ စာပေကျမ်းဂန် မတတ်မသိပဲနဲ့
တတ်သိယောင်ဆောင်တယ်။ နားမလည်ပဲနဲ့ နားလည်ယောင်
ဆောင်တယ်။ ဓုတင်အကျင့်ကို မကျင့်ပါပဲနဲ့ ကျင့်ယောင်
ဆောင်တယ်။ သမာဓိအကျင့်ကို မကျင့်ပါပဲနဲ့ ကျင့်ယောင်
ဆောင်တယ်။ ဈာန်မရပါပဲနဲ့ ရယောင်ဆောင်တယ်။ အကြား
ဒုးမြင် မပေါက်ပါပဲနဲ့ အကြားဒုးမြင်ပေါက်ယောင် ဆောင်
တယ်။ သူတပါးစိတ်ကို မသိပါပဲနဲ့ သိယောင် ဆောင်တယ်။
တခါက ကိုယ်တော်တပါးက တရားဟောနေယင်း ဟိုအနားက
ဒကာမကြီးတွေ စိတ်အပြင်လွှက်နေတယ်။ မထွက်စေနဲ့လို့ ပြော
သတဲ့။ -လူတွေဟာ အများအားဖြင့် စိတ်ပျံ့လွင့်နေတာက များ
တာပဲ။ အဲဒီတော့ စိတ်ပျံ့လွင့်နေတဲ့ ဒကာမကြီးတွေက ငါ့ကို
ပြောတာပဲ။ ငါ့စိတ်ပျံ့လွင့်နေတာ သိတဲ့ကိုယ်တော်ပဲလို့ ထင်
ပြီး ကြည်ညိုကြသတဲ့။ တရားရှာနေတဲ့သူက လက်လှုပ်ယင် ဟ-
လက်ဆီကိုစိတ်မရောက်စေနဲ့လို့ ဒီလိုလဲပြောသတဲ့။ အဲဒီလိုပြော
တော့လဲ ငါ့စိတ်သိပြီးပြောတယ်လို့ ထင်ပြီး ကြည်ညိုကြပါ
သတဲ့။ အဲဒီလို မရှိတဲ့ဂုဏ်ကို ဟန်ဆောင်ပြတာလဲ ကောက်
ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ သဒ္ဓေယျပဲ။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ကောင်း
နှလုံးကောင်း မရှိပါပဲနဲ့ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိသယောင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဟန်ဆောင်တယ်။ အမှတ်သတိ မပြည့်စုံပါပဲနဲ့ ပြည့်စုံသယောင်၊
သမဒဓိဉာဏ် မကောင်းပါပဲနဲ့ ကောင်းသယောင်၊ တရားထူး
မပြည့်စုံပါပဲနဲ့ ပြည့်စုံသယောင်၊ အရိယာမဟုတ်ပါပဲနဲ့ အရိ
ယာ ဖြစ်နေသယောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်နေသယောင် ဒီလို ဟန်
ဆောင်နေတာတွေလဲ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ သာဠေယျပဲ။
ဒီ သာဠေယျကလဲ အင်မတန် ယုတ်မာတာပဲ။ ဘော်တော်
ဆိုးဝါးတဲ့ အကုသိုလ်တရားပဲ။

ဒီသာဠေယျက ယုတ်မာသလိုပင် ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ မာ
ယာကလဲ ယုတ်မာတာပဲ။ ကိုယ် အပြစ်ကို သူများမသိရအောင်
အပြစ်ကင်းသယောင် ဟန်ဆောင်ပြဆိုနေတာလဲ အလွန် ယုတ်
မာတာပဲ။ အဲဒီယုတ်မာတဲ့ မာယာနဲ့ သာဠေယျကို ပယ်ဖို့
အကျင့်လမ်းမှန်လဲ ရှိပါတယ် တဲ့၊ ဘာလဲဆိုတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့်ပါပဲ။ ယခု ဒီမှာ မပြတ်ရှုမှတ်
နေကြရတာဟာ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ပါပဲ။ မရှုမမှတ်လို့
ရှိယင် မိမိအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းလှည့်စားတဲ့သဘောလဲ ဖြစ်နိုင်
တယ်။ မရှိတဲ့ဂုဏ်ဖြင့် ဟန်ဆောင် ပ,လွှား ဝါကြွားချင်တဲ့
သဘောလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာတော့
ဒီမာယာ သာဠေယျက မဖြစ်တတ်ပါဘူး၊ ဘဝအဆက်ဆက်က
အထုံဝါသနာ အကျင့်ပါလာကဲ့ သူတွေမှာတော့ ဒီမာယာနဲ့
သာဠေယျက အဖြစ်များတတ်တယ်၊ တရားကျင့်တဲ့ အခါမှာ
ဒီမာယာနဲ့ သာဠေယျက ကင်းဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်

[ဒုတိယအကြိမ်]

မြတ်စွာဘုရားက-

ဘုရားက သန့်ရှင်းသူကို ဖိတ်ခေါ်ပုံ

တေ့ ဝိညူ ပုရိသော အသဋ္ဌော အမာယာဝီ ဥဇ္ဇဇာတိ-
ကော၊ အဟမနုသာသာမိ၊ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ- စသည်ဖြင့်
ဖိတ်ခေါ်တော်မူပါတယ်။

အသဋ္ဌော အမာယာဝီ- သာဋ္ဌေယျနှင့် မာယာ ကင်းသည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ- ကြားဝါခြင်းနှင့် လှည့်စားခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍၊
ဥဇ္ဇဇာတိကော- စိတ်သဘောထား ဖြောင့်မတ်သော၊ ဝိညူ-
သိနားလည်ခြင်းရှိသော၊ ပုရိသော- ယောက်ျားသည်၊ တေ့-
လာပါစေ၊ အဟံ အနုသာသာမိ- ငါက ဆုံးမညွှန်ကြားပေး
မယ်၊ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ- ငါက ကျင့်နည်းတရားကို ဟော
ပြပေးမယ်၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ-ဆုံးမညွှန်ကြားပေးသည့်အတိုင်း ကျင့်
လျှင် အကြာဆုံး (၇) နှစ်အတွင်း အမြန်ဆုံး (၇) ရက်
အတွင်း အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကိုယ်တိုင်
တွေ့သိပြီး နေရပါလိမ့်မယ်-လို့ ဒီလို ဖိတ်မန်တော် မူပါတယ်။
(သုတ်ပါထေယျ နှာ ၄၅-၆)

တရားကို တကယ်အားထုတ်မည့်သူ ဆိုယင် မိမိအပြစ်ကို
ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့မာယာလဲ ကင်းဖို့လိုပါတယ်၊ မရှိတဲ့ဂုဏ်ဖြင့်
ကြားဝါစဉ်းလဲတဲ့ သာဋ္ဌေယျလဲ ကင်းဖို့လိုပါတယ်၊ အဲဒီ
မာယာနှင့် သာဋ္ဌေယျဆိုတဲ့ မဖြောင့်မတ်တဲ့ သဘောကင်းမှ
ဆရာသမားက အချိုးတကျဆုံးမညွှန်ကြားပေးနိုင်တယ်၊ အချိန်
ပြည့် မရှုမမှတ်ပဲ ချွတ်ယွင်းနေတာတို့ စကားပြောနေတာတို့

[ဒုတိယအကြိမ်]

အိပ်ချိန်မဟုတ်ပဲ အိပ်နေတာတို့ ဒီလိုအပြစ်တွေကို ဆရာမသိ
အောင် ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာရှိနေယင် ဆရာက အချိန်
ပြည့် ရှုမှတ်ဖို့ မညွှန်ကြားနိုင်ဘူး၊ အဲဒီတော့ ရောဂါတွေ ရှိနေ
ပါလျက် မရှိသလို ပြောနေတဲ့လူမမာကို ဆေးဆရာက သင့်
တော်တဲ့ဆေးကို မပေးနိုင်တာလိုပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ယောဂီ၏
ချွတ်ယွင်းချက်ကို ပြုပြင်မပေးနိုင်ဘူး၊ အဲဒီတော့ သင့်တော်တဲ့
ဆေးကို မမှီဝဲရလို့ ရောဂါမပျောက်တာလိုပဲ ယောဂီမူလဲ
သမာဓိဉာဏ် မတိုးတက်ပဲ ရှိနေတတ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ အမှတ်မကောင်းပဲနဲ့ အမှတ်ကောင်း
သယောင် အသိဉာဏ်မဖြစ်ပဲနဲ့ ဖြစ်သယောင် ပြောပြီး စဉ်းလဲ
တဲ့ သာဠေယျရှိနေယင်လဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက အချိုးတကျ
ညွှန်ကြားမပေးနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့လဲ ကျန်းမာသယောင် ပြော
နေတဲ့ လူမမာကို ဆေးဆရာက ဆေးမပေးပဲထားလို့ ရောဂါ
မပျောက်သလိုပင် ယောဂီမူလဲ တရားမတိုးတက်ပဲ နေတတ်
တယ်။ ဒါကြောင့် မာယာနဲ့ သာဠေယျ ကင်းပြီး စိတ်နေ
သဘောထား ဖြောင့်မတ်ဖို့ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါတယ်။
ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ကိုယ့်အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာလဲ
ယုတ်မာသည်၊ မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ဝါကြားစဉ်းလဲတဲ့
သာဠေယျလဲ ယုတ်မာသည်၊ မာယာကိုလဲ ငယ်
ရန် သာဠေယျကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်
အကျင့်ရှိသည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီကနောက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ရှေးကအတိုင်းပါပဲ၊
မာယာနဲ့ သာဠေယျကို ပယ်ဖို့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်
ဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ပါပဲ၊ ယခု ဒီကယောဂီတွေ ဖောင်း
တာ ပိန်တာမှ စပြီး မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း
ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေ၏ အဖြစ်အပျက်
ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း တွေ့သိရအောင် ရှုမှတ်ပြီး
ပွားများရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေပါပဲ၊ အဲဒီလိုရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ
စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိနေယင် အဲဒီသိရသမျှ အာရုံတွေနဲ့
စပ်ပြီး မာယာဆိုတဲ့ လှည့်စားမှုလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး၊ သာဠေ
ယျဆိုတဲ့ ဝါကြားစဉ်းလဲမှုလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး၊ အကယ်၍ မရှု
မိတဲ့ အာရုံနဲ့ ပေါ်ပြီး ဖုံးကွယ်လှည့်စားချင်ဘာ၊ ဝါကြား စဉ်း
လဲချင်တာ ဖြစ်လာယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါပဲ၊ အဲဒီ
လို ရှုမှတ်နေယင်း သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းပြီး ဥဒယဗ္ဗယ
ဉာဏ် ဆောက်တဲအခါကျတော့ လှည့်စားမှု၊ ကောက်ကျစ်
စဉ်းလဲမှုဟူသမျှတွေဟာ သူ့အလိုလိုကင်းပြီး စိတ်ဟာ အထူး
စင်ကြယ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဖြောင့်မတ်ပုံနဲ့ စပ်ပြီး
တခါက အမျိုးသမီးယောဂီတယောက်က ဒီလို ထုတ်ဖော်ပြီး
ပြောဘူးတယ်။

သူဟာ အယင်က သူ့ခင်ပွန်းအပေါ်မှာ အနိုင်ယူပြီးမတော်
မသင့်တာတွေကို ပြောခဲ့ဘူးပါတယ်၊ ယခုတော့ တရားရှုမှတ်
နေယင်း အဲဒါတွေကို အပြစ်မြင်လာပါတယ်၊ နောင်တော့ ဒီလို
မတော်တာကို မပြောတော့ မပြုတော့ပါဘူးလို့ ဖြောင့်မတ်တဲ့

[ဒုတိယအကြိမ်]

စိတ်အနေအထားဖြစ်ပြီး ဝန်ခံပြောပြဘူးပါတယ်။ အဲဒါဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်းအကျင့်ကြောင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှု ကင်းငြိမ်းသွားတဲ့ အခြင်းအရာပါပဲ။ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်က သိပ်ကောင်းတာ၊ ရှေ့ပိုင်းကဖော်ပြခဲ့တဲ့ ယုတ်မာသော အကု သိုလ်တွေလဲ ကင်းငြိမ်းစေ နိုင်တာပဲ။ သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲ ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ကျေးဇူးရှင်ကိုပြစ်မှားတဲ့ မက္ခန္ဓာ ပဋ္ဌာသကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင် တယ်။ မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ချက်ချင်းပင် ပျက်စီးကျဆင်းစေတဲ့ ကောဓနဲ့ ဥပနာဟကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ သံသရာရှည် လျားစေတဲ့လောဘတဏှာကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ကျန်တဲ့ ထမ္ဘ သာရမ္ဘ မာန စသည်တို့ကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေ နိုင်တယ်။ အင်မတန် မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်တဲ့ အကျင့်ပဲ။ ယခု ဒီမဂ္ဂင်ရှစ် ပါး အကျင့်ကို ကျင့်နေကြရတာဟာ အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက် စရာပဲ။ ယခု ထမ္ဘနဲ့ သာရမ္ဘ ဆိုတဲ့ ဆဋ္ဌအစုံကိုဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၆)

အာဂုဿော-ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုစကား ထဲ၌၊ (ပရိယာပနော-ပါဝင်သော)၊ ထမ္ဘော စ- မကိုင်းညွတ် မရိသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ သာ ရမ္ဘော စ- နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက် ကျောအောင်ပြုတဲ့ သာရမ္ဘ သည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ထမ္ဘသ စ ပဟာနာယ- ထမ္ဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ သာရမ္ဘသ စ ပဟာနာယ- သာရမ္ဘကိုလဲ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ- အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိ
ပါသည် စသည်ဖြင့် ဟောထားပါသည်။

ထမ္ဘနှင့် သာရမ္ဘ

မကိုင်းညွတ် မရိုသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘလဲ ယုတ်မာသည်တဲ့၊ ရိုသေ
ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကိုင်းညွတ်နိုင်အောင် မရိုသေနိုင်အောင်
တောင့်တင်းနေတဲ့ မာနကို ထမ္ဘလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီမာနက
ရိုသေထိုက်တဲ့သူ၏ အနီးရောက်ပေမယ်လို့ မရိုသေနိုင်ဘူး၊ မိမိ
ကိုယ်ကိုလဲ တိုင်ကြီးများလိုပင် တောင့်နေစေတတ်တယ်၊ ကိုယ်
ဖြင့်လဲ မရိုသေ မကိုင်းညွတ် နိုင်တာ နှုတ်ဖြင့်လဲ မရိုသေနိုင်
တာဟာ ဒီမာနကြောင့်ပါပဲ။ ဘုရားဆင်းတုတော်၊ စေတီတော်
တို့ သံဃာတော်တို့ အသက်ကြီးသူတို့ ဒီလိုရိုသေထိုက်တဲ့ အရာ
တွေ၏ အနီးအပါးရောက်ယင် ကိုယ်ဖြင့်လဲ ကိုင်ညွတ်ပြီးရိုသေ
ရတယ်။ နှုတ်ဖြင့်လဲ အရိုအသေ ပြောဆိုရတယ်၊ ဒီထမ္ဘ ဆိုတဲ့
မာနရှိနေတဲ့သူကတော့ ကိုယ်ဖြင့်လဲ ခေါင်းငုံ့ခြင်း၊ လက်အုပ်ချီ
ခြင်း စသည်ဖြင့် အရိုအသေမပြုနိုင်ဘူး၊ တောင့်ပြီးနေတယ်။
နှုတ်ဖြင့်လဲ ကန်တော့ပါ၏၊ ရှိခိုးပါ၏-စသည်ကို ပြောဆိုပြီး
အရိုအသေမပြုနိုင်ဘူး။ ငါတို့နဲ့ထူးပါဘူး၊ အရိုအသေပေးစရာ
မလိုပါဘူးလို့ နှလုံးသွင်းပြီး ရိုသေကိုင်းညွတ်ခြင်း မရှိတာဟာ
ထမ္ဘပါပဲ။ ဒါကလဲ ရိုသေထိုက်တဲ့ဘုရားကိုတောင် မရိုသေလို့
ယုတ်မာတာပဲ၊ ပယ်သင့်တာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက် ကျောအောင် ပြုတဲ့
သာရမ္ဘလဲ ယုတ်မာသည်တဲ့၊ ဒါကတော့ သူ့ထက်သာအောင်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြုလုပ်ပြောဆိုပြီး သူတပါးကိုနှိမ်ချိုးတဲ့ သဘောပါပဲ။ သူက
 တခုလုပ်ယင် ငါက ၂-ခု လုပ်မယ်၊ သူက တခုနိုးပြောယင်
 ငါက ၂-ခုနိုးပြောမယ်၊ သူကတထောင်တသောင်း အကုန်အကျ
 ခံပြီး အခမ်းအနားကိုလုပ်ယင် ငါက ၂-ထောင် ၂-သောင်း
 အကုန်အကျခံပြီး အခမ်းအနားကို လုပ်မယ် စသည်ဖြင့် သူ့
 ထက် ကျောအောင် လုပ်ချင်တဲ့ မာနတမျိုးပါပဲ။ ဒါပေမယ့်
 ကုသိုလ်ဘက်ကတော့ လုပ်သင့်တာလဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါန
 ပြုရာမှာဖြစ်စေ၊ သီလကျင့်ရာမှာဖြစ်စေ၊ သူက ဒါလောက်လှူ
 တာဟာ သိပ်ကောင်းတာပဲ၊ ငါကတော့ ဒါထက်ပိုပြီး လှူသင့်
 တာပဲလို့ စေတနာကောင်းဖြင့် နှလုံးသွင်းပြီး သူများထက်
 ပိုလှူတာလဲရှိတယ်၊ သူတောင်မှ ငါးပါးသီလ စောင့်နိုင်သေး
 တာပဲ၊ ငါကတော့ ဒါထက်ပိုပြီး စောင့်သင့်တာပဲလို့ စေတနာ
 ကောင်းဖြင့် ဗြဟ္မာစရိယပဉ္စမသီလ ဖြစ်စေ၊ ဝိကာလဘော
 ဇန ကြဉ်တာနှင့်တကွ ဆက္ကသီလဖြစ်စေ၊ ရှစ်ပါးသီလ ဖြစ်စေ
 စောင့်ရှောက်တာလဲရှိတယ်။ ရှစ်ပါးသီလကို သူက တလလျှင်
 ၂-ကြိမ် စောင့်ပါက ငါက ၄-ကြိမ် စောင့်မယ် စသည်ဖြင့်
 မိမိမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရေးကိုသာ ပခာနပြုပြီး ကျင့်တာလဲရှိ
 တယ်၊ တရားရှုမှတ်ကျင့်သုံးရာမှာလဲ သူတောင်မှ တလ အား
 ထုတ်နိုင်သေးယင် ငါက ၂-လ အားထုတ်မယ် စသည်ဖြင့်
 စေတနာကောင်းနဲ့ နှလုံးသွင်းပြီး တရားရှုမှတ်အားထုတ်တာလဲ
 ရှိပါတယ်။ ဒီလိုကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရေးကိုသာ ပခာနပြုပြီး သူများ
 ထက်သာပြီး ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကို ပွားစေတာ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကတော့ ပြုသင့် ပြုထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်အလုပ်ပါပဲ။ အပြစ်မရှိ ပါဘူး။

အဲဒီလို စေတနာကောင်းနဲ့မဟုတ်ပဲ သူတပါးက တထောင် ဖိုး တသောင်းဖိုး လှူရာမှာ အဲဒီလူသူ၏ဂုဏ် တိမ်မြုပ်သွား အောင်၊ နောက်ထပ် ဒီလိုအလှူမျိုးကိုမလှူရဲအောင် မတော်မသင့် ကြံစည်ပြီးတော့ နှစ်ထောင် သုံးထောင်ဖိုး နှစ်သောင်း သုံး သောင်းဖိုး စသည်ဖြင့် သူ့ထက်ကျောရေးကိုသာ အလေးပြု ပြီး လှူဒါန်းတာမျိုးကတော့ သာရမ္မသဘော ရှိတာပါပဲ။ သူတပါးဂုဏ် ကျသွားအောင် နှိမ်ချိုးတဲ့အနေနဲ့ ပြုယင်တော့ သာရမ္မပဲ။ အဲဒါဟာ သူတပါးကို နှိမ်ချိုးလိုသောကြောင့် ယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်ပါပဲ။ အဲဒီ သာရမ္မကိုလဲ ပယ်ဖို့လိုပါ တယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ မကိုင်းညွတ် မရိုသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘလဲ ယုတ်မာ သည်။ နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက်ကျောအောင် ပြုတဲ့ သာရမ္မလဲ ယုတ်မာသည်။ ထမ္ဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ သာရမ္မကိုလဲ ပယ်ရန်၊ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိသည်....။

ယခု ဒီမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး မြင်တိုင်း ကြား တိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာ သမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်နေကြတာဟာ ဒီထမ္ဘနဲ့ သာရမ္မကို ကင်းငိုမ်းစေ [ဒုတိယအကြိမ်]

နိုင်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကို ပွားနေကြတာပါပဲ။ ယခုလောလောဆယ်မှာတော့ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းနဲ့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီ ထမ္မနဲ့ သာရမ္မက ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရဟတ္တမဂ် မရောက်သေးယင် တချိန်ချိန်တော့ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိနေသေးတာပဲ။ အဲဒီ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေတဲ့ ထမ္မနဲ့ သာရမ္မကို အမြစ်ပြတ်ပယ်နိုင်အောင် ရှုမှတ်နေကြရတာပါပဲ။ ဒီမရိုသေနိုင်တာနဲ့ သူ့ထက် ကျောအောင် ပြုချင်တာ ဆိုတဲ့ မာန-က သူတော်ကောင်း တွေမှာ ဖြစ်ခဲ့မည့် သဘောပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ် ဆိုတော့ ကင်းငြိမ်းခဲ့တဲ့တရားပဲ။ အကယ်၍ အဲဒီ မရိုသေတဲ့စိတ် သူ့ထက် ကျောလိုတဲ့စိတ် ဖြစ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရုံပါပဲ။ ယခု သတ္တမအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၇)

အာရုံသော- ငါ့ရှင်တို့၊ တကြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုစကားထဲ၌၊ (ပရိယာပဇ္ဇာ- ပါဝင်သော)၊ မာနော စ- အထင်ကြီးတဲ့ မာနသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ အတိမာနော စ- ဘဝင်မြင့်တဲ့ အတိမာန သည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ မာနဿ စ ပဟာနာယ- မာနကိုလဲပယ်ရန်၊ အတိမာနဿ စ- ပဟာနာယ- အတိမာနကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ- အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိပါသည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

မာနနှင့် အတိမာန

မာန ဆိုတာ အကြောင်းအရာဂုဏ် တခုခုကိုမိပြီး အထင်ကြီးတဲ့ သဘောပါပဲ။ အမျိုးအနွယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စီးပွားဥစ္စာကိုဖြစ်စေ၊ အခြွေအရံကိုဖြစ်စေ၊ အရေအဆင်းကိုဖြစ်စေ၊ အသိအလိမ္မာကိုဖြစ်စေ ဂုဏ်ယူပြီး မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးတာဟာ မာနပါပဲ။ ဒီမာနက (၁) သေယျမာန်၊ (၂) သဒိသမာန်၊ (၃) ဟိနမာန်လို့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၃-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ၃-ပါးထဲက (၁) သေယျမာန်ဆိုတာ အမျိုးအနွယ်စသော ဂုဏ်ဖြင့် မိမိက သူများထက် မြင့်မြတ်တယ်လို့ အထင်ကြီးတာပါပဲ။ အဲဒါဟာ ထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်ယင် ယာထာဝမာန် ခေါ်တယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ယင်တော့ အယာထာဝမာန် ခေါ်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ယင် အဲဒီမဟုတ်ပဲ အထင်ကြီးတဲ့ အယာထာဝမာန် ကင်းငြိမ်းတယ်။ ဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ အထင်ကြီးတဲ့ ယာထာဝမာန် ကတော့ အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်။

(၂) သဒိသမာန် ဆိုတာ အမျိုးအနွယ် စသော ဂုဏ်တပါးပါးဖြင့် သူတပါးနဲ့ မိမိဟာ အတူတူပဲလို့ အထင်ကြီးတာပဲ။ ဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ တန်းတူထင်ယင် ယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်။ မဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ တန်းတူထင်တာကတော့ အယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ယင် ကင်းငြိမ်းတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

(၃) ဟိနမာန် ဆိုတာက ဂုဏ်တပါးပါးဖြင့် သူတပါးအောက် ယုတ်ညံ့တဲ့ အနေဖြင့် ထင်မြင်တဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒါကလဲ မိမိကိုယ်ကို အောက်တန်းချပြီး သူတပါးကို ရှိသေတဲ့ သဘောတော့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ယုတ်ညံ့တဲ့ဂုဏ်နဲ့ပင် ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးတဲ့ သဘောပဲ။ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုလျှင် ငါက သူတို့လို အမျိုးကြီးအမျိုးမြတ်မှ မဟုတ်ပဲပဲ။ ဘယ်လိုပဲနေနေ ရပါတယ်။ ငါက သူတို့လို နေရှင်မှမဟုတ်ပဲပဲ။ ငါက သူတို့လို အရာရှိမှ မဟုတ်ပဲပဲ။ ငါက သူတို့လို ပညာရှင်မှ မဟုတ်ပဲပဲ။ ငါက သူတို့လို လူကြီးလူကောင်းမှ မဟုတ်ပဲပဲ။ ငါက သူတို့လို စာချမထေရ်ကြီးမှ မဟုတ်ပဲပဲ။ ပုံတော်သလိုနေလို့ ရပါတယ် စသည်ဖြင့် မိမိ၏အောက်တန်းကျတန်းကိုပင် ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးတာပါပဲ။ အဲဒါလဲ အမွန်အတိုင်း အထင်ရောက်တာက ယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်။ မဟုတ်ပဲနဲ့ အထင်ရောက်တာကတော့ အယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ယင် ကင်းငြိမ်းတယ်။

အတိမာန ဆိုတာကတော့ အလွန့်အလွန့် အထင်ကြီးတာပါပဲ။ အဲဒါကို ဘဝင်မြင့်တယ်လို့ ဘာသာပြန်ထားပါတယ်။ သူများတွေကို အလွန့်အထင်သေးပြီး မိမိကိုယ်ကို အလွန့်အလွန့် အထင်ကြီးတဲ့ သဘောပါပဲ။ မူသက သူတပါးနဲ့ တန်းတူ လောက်သာ အထင်ကြီးခဲ့တယ်။ နောက်ကျတော့ မိမိက သာလွန်တယ်။ အများကြီးသာလွန်တယ်လို့ အထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်ကပါပဲ။ လောကဓားဘက်မှာ အခွင့်အထူးကလေးရလာ

[ဒုတိယအကြိမ်]

တာနဲ့ ဒီလို အလွန့်အလွန် အထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်နေတာတွေလဲ များပါတယ်။ ပရိယတ္တိဘက်က စာသင်စာချနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တရားဟောနေတဲ့ ဓမ္မကထိကတွေ၊ ပဋိပတ္တိဘက်က တရားကျင့်သုံး ဟောပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာလဲ တချို့က အစပိုင်းမှာ မာနဖြင့် အထင်ကြီးရုံမျှပဲ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ အလွန့်အလွန် အထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောဟောရာမှာလဲ ဘဝင်မြင့်တဲ့ အပြောအဆိုတွေကို ပြောဆိုလေ့ရှိတတ်တယ်။ ကျမ်းစာရေးရာမှာလဲ ဘဝင်မြင့်တဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေကို ရေးသားလေ့ရှိတတ်တယ်။ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီထဲကတောင် တချို့က ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ သူများက သူလိုမသိဘူးလို့ ထင်တတ်တယ်။ သူ့ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကိုတောင် သူသိသလို သိဟန် မတူဘူးလို့ ဒီလိုအထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်သူလဲနည်းနည်းရှိတတ်သေးတာပဲ။

ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီ အထင်ကြီးမှု ဘဝင်မြင့်မှုတွေ ဖြစ်ခွင့် မရအောင် အားထုတ်နေကြရတာပဲ။ နောက်ဆုံးကျတော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ပြီးတော့ အယာထာဝမာန အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အရဟတ္တမဂ် ရောက်ပြီးတော့ ယာထာဝမာနလဲ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းသွားအောင်၊ အားထုတ်နေကြရတာပဲ။ အဲဒီ အထင်ကြီးတဲ့ ဘဝင်မြင့်တဲ့ မာနကို ပယ်နိုင်အောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထားပုံကိုလဲ အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထားပုံ

တချိန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနို့ မထေရ်မြတ်တို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားပြီး ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရန် ကြွသွားတော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာနောက်သို့ များစွာသော ရဟန်းတွေ လိုက်ပါသွားကြတာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် ရဟန်းတပါးက မနာလိုစိတ် ဖြစ်ပြီးတော့ ဒေသစာရီ ကြွချီမှုကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေရန် မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး ဒီလိုလျှောက်ထားတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တပည့်တော်ကို ကိုယ်စောင်းတိုက်သွားပါတယ်။ တောင်းပန်ခြင်းလဲ မပြုပဲ ထွက်သွားပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သင်္ကန်းစွန်းနဲ့ မတော်တဆ ထိသွားတာကို အစွဲပြုပြီး စွပ်စွဲလျှောက်ထားတာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက အကြောင်းမှန်ကို သိပေမယ့် ပြဿနာပြေရှင်းသွားအောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လိုက်ခေါ်စေပြီးတော့ အဲဒီအကြောင်းကို မေးစော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဒီလို ဖြေရှင်း လျှောက်ထားပါတယ်။

ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌ ကာယဂတာသတိ မထင်တဲ့သူဆိုယင် သီတင်းသုံးဘော် ရဟန်းကို ကိုယ်စောင်းတိုက်ပြီး မတောင်းပန်ပဲ ထွက်သွားတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘုရားတပည့်

၁၆၂ တရားအမေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားစတင်

တော်ကံတော့ မိမိ၏ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို မြေကြီးလိုပင် နှလုံး
သွင်းလျက် နေပါသည်ဘုရား-စသည်ဖြင့် လျှောက်ပါတယ်။
ဆိုလိုတာကတော့....

(၁) မြေကြီးပေါ်မှာ စင်ကြယ်တာတွေရော မစင်ကြယ်
တာတွေရော ပစ်ချကြတယ်။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တွေ၊ နှပ်၊
တံတွေး၊ သွေး၊ ပြိပုပ်တွေလဲ ပစ်ချကြတယ်။ ဒါပေမယ့် မြေ
ကြီးက ညည်းညူခြင်း စက်ဆုပ်ခြင်းမရှိပဲ လက်ခံနေပါတယ်။
အဲဒီမြေကြီးလိုပဲ သူ့ကိုယ်ကို သဘောထားပါတယ်။ ဘယ်သူက
ဘယ်လိုပင် ပြုမူပြောဆိုစေကာမူ မြေကြီးလိုပင် သည်းခံနေ
ပါတယ် တဲ့။ ဒါက သည်းခံပုံ (၁) အချက်ပဲ။

(၂-၃-၄) နောက်ပြီးတော့ ရေလို မီးလို လေလိုလဲ
သဘောထားပါတယ် တဲ့။ ရေထဲမှာလဲ အညစ်အကြေးတွေကို
ပစ်ချကြတယ်။ မီးကလဲ အညစ်အကြေးတွေကို လောင်ရတယ်။
လေကလဲ အညစ်အကြေးတွေကို တိုက်ခတ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့်
အဲဒီ ရေ မီး လေ တွေက ညည်းညူ စက်ဆုပ်ခြင်း မရှိဘူး။
အဲဒါတွေလိုပင် သူကလဲ သည်းခံနေပါတယ်တဲ့။ ဒီသုံးမျိုးက
သည်းခံပုံ (၂-၃-၄) အချက်တွေပါပဲ။

(၅) နောက်ပြီးတော့ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းမှာ ခြေကအညစ်
အကြေးတွေကို သုတ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း
ကံတော့ ညည်းညူခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒါလိုလဲ သည်းခံနေပါ
တယ်တဲ့။

[ဒုတိယအကြိမ်]

(၆) နောက်ပြီးတော့ ဇာတ်နိမ့်တဲ့ စဏ္ဍာလ အမျိုးသား
ငယ် အမျိုးသမီးငယ်လိုလဲ သဘောထားပါတယ်တဲ့။ အိန္ဒိယ
နိုင်ငံမှာ ဇာတ်ကအလွန်အရေးကြီးတယ်၊ စဏ္ဍာလခေါ် ဇာတ်
နိမ့်အမျိုး ဖြစ်သူတွေက ဇာတ်မြင့်တဲ့ ပြာဟ္မဏမျိုး လူတွေကို
မထိရဘူး၊ ဒါကြောင့် ဇာတ်နိမ့်စဏ္ဍာလမျိုးဖြစ်သူက ဇာတ်
မြင့်လူတို့၏ ရွာကိုဝင်သွားယင် တုတ်ချောင်းကလေး စသည်ဖြင့်
ရိုက်နှက်တီးခေါက်ပြီး ဝင်သွားရသတဲ့၊ ကျွန်တော်က ဇာတ်
နိမ့် လူယုတ်ပါ၊ ကျွန်တော်နဲ့ မထိရအောင် ရှောင်ကြပါလို့
သတိပေးတဲ့ အနေနဲ့ အသံပေးပြီးဝင်သွားရတာတဲ့။ အဲဒါ
ဟာ ဇာတ်နိမ့်သူတွေက မိမိတို့ကိုယ်ကို အယုတ်အညံ့အနေ
ဖြင့် နှိမ်ချပြီးဝင်ကြရတာပဲ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ အဲဒီ
ဇာတ်နိမ့်သူများလိုပင် မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချထား ပါတယ်တဲ့၊
အလွန်ကြည်ညို စရာပါပဲ။

(၇) ချိုကျိုးနေတဲ့ နွားဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှ မတွေ့ပဲ
ယဉ်ကျေးနူးညံ့ဘယ်၊ အဲဒီနွားလိုပဲ သဘောထားပါတယ်တဲ့။

(၈) ရေချိုးပြီး ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်ထားတဲ့ လူပျို အပျို
ကလေးများဟာ လည်ပင်းမှာ မြွေကောင်ပုပ် ခွေးကောင်
ပုပ်ကို ဆွဲထားမယ်ဆိုယင် ရှုံရှာစက်ဆုပ်သလိုပင် မိမိကိုယ်ကို
စက်ဆုပ်ဖွယ်လဲ ထင်နေပါတယ် တဲ့။

(၉) နောက်ဆုံးတချက်ကတော့ အပေါက်များစွာမှယိုကျ
နေတဲ့ အမဲဆီအိုးကို ထမ်းဆောင် နေရသလိုပင် မိမိကိုယ်ကို
[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၆၄ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် စာရားတော်

ရွက်ဆောင်နေရတယ်လို့လဲ ထင်မြင် နေပါတယ်တဲ့။ ဒီလို အချက် ၉-ချက်ဖြင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှင်းလင်းလျှောက် ထားပါတယ်။

အဲဒီအခါ စွပ်စွဲတဲ့ ရဟန်းဟာ မခံမရပ်နိုင်အောင် စိတ် ပူလောင်ပြီး သူ့အပြစ်ကို ကန်တော့တောင်းပန် ပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ သည်းခံကြောင်း ပြောကြားပြီးတော့ အဲဒီရဟန်းကို သည်းခံပါလို့တောင် တောင်းပန် လိုက်ပါသေး တယ်။

အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ နှိမ်ချပုံပါပဲ။ အတုယူ စရာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ယခု ဒီသုတ်မှာ မာနနှင့် အတိမာနကို ပယ်ဖို့ရာ ညွှန်ပြဟောကြားနေတာလဲ ဒီအရှင် သာရိပုတ္တရာပဲ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလေးက အပြည့်အစုံ မနှိမ် ချနိုင်သေးတောင် အတော်အတန်တော့ အတုလိုက်ပြီး ကျင့် ထင်ကြတော့ပါပဲ။ သာမန်အထင်ကြီးတဲ့ မာနကို မပယ်နိုင် တောင် အလွန်အလွန် ဘဝ မြင့်တဲ့ အတိမာနကိုတော့ ပယ် နိုင်ဖို့ကောင်းပါတယ်။

မာနနဲ့ အတိမာနအကြောင်းကတော့ တော်လောက်ပါပြီ။ ယခု နောက်ဆုံး အစုံဖြစ်တဲ့ မဒနဲ့ ပမာဒကို ဟောရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (ဂ)

တတြာရသော မဒေါ စ ပါပကော၊ ပမာဒေါ စ ပါပကော၊ မဒဿ စ ပဟာနာယ၊ ပမာဒဿ စ ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ။

အာရသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုစကား ထဲ၌၊ (ပရိယာပန္နော-ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗ တရားအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သော)၊ မဒေါ စ-မာန်ယစ်တဲ့ မဒသည်လည်း၊ ပါပ ကော-ယုတ်မာ၏၊ ပမာဒေါ စ-မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒသည် လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ မဒဿ စ ပဟာနာယ-မဒကို လဲ ပယ်ရန်၊ ပမာဒဿ စ ပဟာနာယ-ပမာဒကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ-အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ သည်။ (သာ-ထိုအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သည်။) စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ်-ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဉာဏကရဏီ- အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ်-ဖြစ်စေ တတ်ပါသည်၊ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ-ကိလေသာ ငြိမ်းရန် အထူးသိရန် ထိုးထွင်းသိရန် ဆင်းရဲငြိမ်းရန်အလို့ငှာလဲ ဖြစ်ပါသည်၊ ဝါ-ဆင်းရဲငြိမ်းရန် အလို့ငှာလဲ ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ-အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသည်တဲ့။

လောဘနဲ့ ဒေါသ ဆိုတဲ့ ပထမအစုံမှ မဒနဲ့ ပမာဒ ဆိုတဲ့ ဒီနေ့ကဆုံး အစုံအထိ အစုံအားဖြင့် ရှစ်စုံ၊ အသီး အသီး
[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၆၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

အားဖြင့် ၁၆.ပါးသော အကုသိုလ်တရားတွေကို ရည်ရွယ်ပြီးတော် (ယေသည ဓမ္မာနံ သတ္တာ ပဟာနမာဟ) အကြွင်းအကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆရာဘုရားက ပယ်ဖို့ ဟောခဲ့သည်။လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ဖော်ပြခဲ့တယ်။ အဲဒီ စကားရပ်ထဲမှာပါဝင်တဲ့ နောက်ဆုံးအစုံထဲက မဒဆိုတဲ့ မာန်ယစ်တာလဲ ယုတ်မာလို့ ပယ်ရမည့်တရားပဲ။ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့တာလဲ ယုတ်မာလို့ ပယ်ရမည့်တရားပဲ။ အဲဒီ မဒကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ပမာဒကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို ဧပြီး ဆိုကြရမယ်။

၈။ မာန်ယစ်တဲ့ မလဲ ယုတ်မာသည်။ မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒလဲ ယုတ်မာသည်။ မဒကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ပမာဒကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိသည်။

မဒတရား ၂၇.ပါး

မဒ. မာန်ယစ်တယ်ဆိုတာက ၂၇.ပါးရှိတယ်။ အဲဒါတွေကို ခုဒ္ဒကဝိဘင်းပါဠိမှာ ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီပါဠိအရ မှတ်သားဖို့ရာ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲမှာ မဒတရားအကျယ် ၂၇.ပါးလို့ ခေါင်းတပ်ပြီး ပြထားတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်များအရ အစဉ်အတိုင်း ပြောရမှာပဲ။ ဆောင်ပုဒ် အမှတ် (၁) က “မျိုးနွယ်၊ နာကင်း၊ ပျိုနုခြင်း၊ လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ”တဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ထဲက ပါတဲ့ အမျိုးကို အနွယ်ကို အနာစာင်း၍ကျန်၊

[ဒုတိယအကြိမ်]

မာခြင်းကို ပျိုးခြင်းကို အလွန်အသက်ရှည်ခြင်းကို စွဲမှီပြီးတော့ မာန်ယစ်တယ်လို့ ဒီလိုယူဖို့ရာ (စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ-လို့) နောက်ဆုံး အမှတ်(၆) ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ စီသားပါတယ်။ အဲဒီ နောက်ဆုံး ဆောင်ပုဒ်နဲ့ တွဲစပ်ပြီး အနက် ယူဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ မျိုး၊ နွယ်၊ နာကင်း၊ ပျိုးခြင်း၊ လွန်မင်း သက်ရှည်စွာ။

၆။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းပြုတတ်ပါ။

အမျိုးဆိုတာ ပါဠိလိုက ဇာတိပဲ။ ဗမာလိုကဇတာ၊ ဇာတ် လို့လဲ ပြဆိုထားကြပါတယ်။ မင်းမျိုး၊ ပြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ လူဆင်းရဲမျိုး ဆိုတဲ့ ဒီအမျိုး လေးပါးပါပဲ။ မင်းမျိုးဖြစ်တဲ့ လူက မင်းမျိုးစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တယ်။ ငါက အမြတ်ဆုံး မင်းမျိုးပဲလို့ ဒီလိုစွဲသမ်းပြီး မာန်ယစ်တယ်။ မာန် ယစ် ဆိုတာ ဆင်ကြီးများ မုန်ယစ်နေတာလို၊ သေရည်အရက် သောက်တဲ့လူက သေရည်အရက်ဖြင့် မူးမေ့နေတာလို မာန် မာနဖြင့် စိတ်တက်ကြွပြီး အထင်ကြီးနေတာပါပဲ။ ထို့အတူပင် ပြာဟ္မဏမျိုး စသည်ကိုလဲ စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်း ဖြစ်တတ်ပါ တယ်။ ရွေးတုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဒီလို အမျိုးစွဲမှီပြီး မာန် ယစ်တာတွေ များပါတယ်။ အဲဒီလို အမျိုးမာန် ယစ်နေတာနဲ့ ကုသိုလ်ရေးဘက် ဘာဝနာတရားအလုပ်ဘက်မှာ လစ်ဟင်းနေ တတ်ပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၆၈ တရားအမွေခံ- ဓမ္မဒါယာဒသုတိတရားတော်

အနွယ်ဆိုတာကလဲ ရှေးတုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ထင်ရှား
ပါတယ်။ မင်းမျိုးထဲကဆိုယင် ကောဏ္ဍညအနွယ်၊ အာဒိစ္စ
အနွယ် စသည်တွေပါပဲ။ ကောဏ္ဍညဆိုတဲ့ လူကြီးမှ ဖြစ်ပွား
လာတဲ့လူတွေကို ကောဏ္ဍညအနွယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။ အခြား
အနွယ်တွေလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ အစဆုံး လူကြီး၏ အမည်ဖြင့်
အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ အနွယ်တွေပါပဲ။ ပုဏ္ဏားမျိုးထဲကဆိုယင်
လဲ ကဿပအနွယ်၊ ဘာရဒွါဇအနွယ် စသည်တွေပါပဲ။ အဲဒီလို
အနွယ်တွေထဲမှာ အထက်တန်းကျတဲ့ အနွယ်ကို စွဲမှီပြီး ငါက
ကောဏ္ဍညအနွယ်ပဲ စသည်ဖြင့် မာန်ယစ် တက်ကြွနေတာဟာ
အနွယ်ကိုမှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်းပဲ။

ဗမာပြည်မှာလဲ မိဘ ဘိုးဘွား ဆွေမျိုးတွေကို စွဲမှီပြီး
မာန်ယစ်နေတာ အထင်ကြီးနေတာတွေဟာ နည်းနည်းပါးပါး
တော့ ရှိတာပါပဲ။

ကျန်းမာတဲ့သူကလဲ သူများတွေမှာ ဆေးဝါးတွေ မပြတ်
သုံးဆောင်နေကြရတယ်။ မကျန်းမာကြဘူး၊ ငါတို့ကတော့ ကျန်း
မာနေတာပဲ။ ဘာရောဂါမျှမရှိဘူး၊ ဘာဆေးမျှ မသုံးဆောင်
ရဘူး စသည်ဖြင့် ကျန်းမာခြင်းကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေတာ
အထင်ကြီးနေတာလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို ကျန်းမာတာကို မှီပြီး
မာန်ယစ်နေတာနဲ့ တချို့မှာ သံဝေဂဉာဏ် မဖြစ်တဲ့အတွက်
ကုသိုလ်ရေးဘက်မှာ ချွတ်ယွင်းနေတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့
ကတော့ ငါ့မှာ ကျန်းမာတာဟာ ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့်ပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

နောင်လဲ ကျန်းမာ ချမ်းသာရအောင် ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေ
 မယ်လို့ ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး မကောင်းမှု
 များမှု ကြဉ်ရှောင်တယ်။ ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို လုပ်တယ်။
 ဘုန်းကြီး မော်လမြိုင်မှာနေခါစတုန်းကဒကာမကြီးတယောက်
 ဟာ သိပ်ကျန်းမာတာပဲ။ ဘာရောဂါမှမရှိဘူး။ ဘာဆေးကို
 မှလဲ မစားမသုံးရဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့၏ နေရာ တောင်ဂိုင်း
 ကလေးတောင်ခြေဆိုတာ ဟိုတုန်းက ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်တတ်
 တယ်။ အဲဒီမှာ တလ နှစ်လလောက် လာနေယင် ဖျားတတ်
 တာပဲ။ အဲဒီဒကာမကြီးကတော့ အဲဒီမှာ တနှစ် နှစ်နှစ်ကြာ
 အောင် လာနေတာတောင် နေမကောင်းတာရယ်လို့ မရှိဘူး။
 အဲဒီဒကာမကြီးက ယခုဘဝ ကျန်းမာတာကို အကြောင်း
 ပြုပြီး သူက ဆေးတွေကို လှူလေ့ရှိတယ်။ တခြားကုသိုလ်တွေလဲ
 များစွာပြုပါတယ်။ အဲဒီဒကာမကြီးကတော့ တယ်ချီးမွမ်းစရာ
 ကောင်းတာပဲ။ ဟိုတုန်းက သူဟာ အသက်ငါးဆယ်ကျော်
 ခြောက်ဆယ်လောက် ရှိနေပါပြီ။ ယခုတော့ ရှိပုံမရပါဘူး။

အရွယ်အားဖြင့် ပျိုနုတာကို စွဲမိပြီးတော့ မာန်ယဇ်တာ
 လဲ ရှိတယ်။ ဟိုလူတွေက အိုမင်းကုန်ပြီ။ ငါတို့ကတော့ ငယ်
 ပါသေးတယ်ဆိုပြီး မာန်ယဇ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုလူက တရား
 ကျင့်ဖို့ရာဘက်ကို စိတ်မဝင်စားပဲ ရှိတတ်တယ်။ သူများက
 တရားကျင့်ဖို့ တိုက်တွန်းပေမယ့်လို့ ငါတို့က ငယ်ပါသေးတယ်
 လို့ မာန်ယဇ်ပြီး တရားအားမထုတ်ပဲ နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။
 တချို့ကတော့ အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော် ခုနစ်ဆယ်လောက်

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရှိနေတာတောင် ငယ်ပါသေးတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပြီး တရားအားမထုတ်ပဲနေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီလို ငယ်သေးတယ် ထင်ပြီး မာန်ယစ်နေယင်း တချို့တော့ သေသွားရှာကြတာပဲ။

အသက်ရှည်တာကို စွဲမိပြီးတော့ မာန်ယစ်တာလဲ ရှိတယ်။ အသက် ၇၀-ကျော် ၈၀-ကျော် ၉၀-ကျော် အသက်ရှည်နေတဲ့ သူတွေက သူများထက် အသက်ရှည်တာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ ဟိုလူတွေဟာ အသက် လေး ငါးဆယ်အတွင်း သေကုန်ကြရှာတာပဲ။ ငါတို့ကတော့ အသက်ရှည်တယ်လို့ စွဲမိပြီး စိတ်တက်ကြွမာန်ယစ်နေတာပါပဲ။ “မျိုး နွယ် နာကင်း၊ ပျိုနုခြင်း၊ လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ။ စွဲမိပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းပြုတတ်ပါ”တဲ့။ အမှတ် (၁) ဆောင်ပုဒ်မှ မျိုး-အရ အမျိုးကို စွဲမိပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်။ ဒါက မဒတပါးပဲ။ ထို့အတူ အနွယ်ကိုစွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာက တပါး၊ အနာကင်းတာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာက တပါး၊ ပျိုနုတာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာက တပါး၊ အသက်ရှည်တာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာက တပါး၊ အားလုံးအမှတ် (၁) ဆောင်ပုဒ်အရ မာန်ယစ်ခြင်းငါးပါး ပြီးသွားပြီ။ အမှတ် (၂) ဆောင်ပုဒ်ကတော့ (လာဘ်၊ သက္ကာရ၊ လေးပြုကြ၊ ဖြစ်ရရှေ့ဆောင်ပါ တဲ့) အဲဒီမှာလဲ အမှတ် (၆) ဆောင်ပုဒ်နှင့်တူစပ်ပြီးတော့ လာဘ်ကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်ခြင်းစသည်ဖြင့် အနက်ကို မှတ်ယူကြရမယ်။ အဲတာကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ လာဘ်၊ သက္ကာရ၊ လေးပြုကြ၊ ဖြစ်ရရှေ့ဆောင်ပါ။
[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒါနဲ့တဲစပ်ပြီးယူရအောင် အမှတ် (၆) ကိုလဲ ထပ်ဆိုကြ ရဦးမယ်။

၆။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

လာဘ် ဆိုတာ လာဘ ဆိုတဲ့ပါဠိမှ ဖြစ်လာတဲ့ ပါဠိပျက် ဗမာပြန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ယခုအခါမှာတော့ ဗမာစကားဖြစ်နေ ပါပြီ။ လာဘ ဆိုတာ ရခြင်းပဲ။ ရတဲ့ဥစ္စာလို့လဲ အနက်ရပါ တယ်။ လာဘ် လာဘ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ များများရတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာက မဒ တပါးပဲ။ လူ့လောကမှာ စီး ပွားဥစ္စာတွေ ရလွယ်ပြီး ကြီးပွားနေတဲ့လူတွေက အဲဒီ စီးပွား ဥစ္စာတွေနဲ့ မာန်ယစ်နေတတ်ကြတယ်။ ဥပုသ်စောင့်ဖို့ တရား နှာဖို့ တရားအားထုတ်ဖို့ဘက်မှာ စိတ်မဝင်စားပဲ ရှိနေတတ် တယ်။ အားလပ်တဲ့အချိန်မရှိဘူးဆိုပြီး အဲဒီစီးပွားရေးထဲမှာသာ စိတ်ဝင်စားနေတတ်တယ်။ ရဟန်းများမှာ လာဘ် လာဘပေါ် များပြီး ဘုန်းကြီးနေယဉ် အဲဒီလာဘ် လာဘကို စွဲမှီပြီး မာန် ယစ်နေတတ်တယ်။ ဟိုအလှူ ဒီအလှူစသည်တွေအတွက် ကြောင့် ကြစိုက်နေရတာနဲ့ တရားကျင့်ရေးဘက်က လစ်ဟင်းနေတတ် တယ်။ သမဏဓမ္မရဟန်းတရားဆိုတော့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို အထူးအလေးပြုသင့်တာပဲ။ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် အရအားဖြင့်လဲ တရားအမွေခံဖို့ အလေးပြုသင့်တာပါပဲ။

သက္ကာရဆိုတာက အထူးတလည် အရှိအသေပြုလုပ်ပြီးလူလို့ ရလာတာကို သက္ကာရ ခေါ်တယ်။ လာဘ်ဆိုတာကတော့
[ဒုတိယအကြိမ်]

ရိုးရိုးလူလို့ ရလာတာပဲ။ တရိုတသေအထူးပြုပြီး ပူဇော်လှူဒါန်း
တာကို သက္ကာရခေါ်တာပဲ။ အဲဒီသက္ကာရကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ
မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ အများက အလေးပြုခံရတာကို စွဲပြီး
တော့လဲ မာန်ယစ် တတ်တယ်တဲ့။ ဒါကတော့ မထေရ်ကြီး
ဆရာတော်ကြီးများ ဂိုဏ်း ဂဏအကြီးအကဲများနဲ့ဆိုင်ပါတယ်။
ရွှေဆောင်ပြုလုပ်ရတာအကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်
တယ်။ ဟိုနေရာမှာ ခေါင်းဆောင်ရ ဒီနေရာမှာလဲ ခေါင်း
ဆောင်ရနဲ့ နေရာတကာမှာလိုပင် ရွှေဆောင်အဖြစ်နဲ့ ဆောင်
ရွက်နေရတာမျိုးပေါ့။ ဟိုအဖွဲ့ဒီအဖွဲ့အဖွဲ့များစွာမှာ ဥက္ကဋ္ဌအကြီး
အကဲအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေရတာမျိုးပါပဲ။ အဲဒီလို ရွှေဆောင်
ပြုရတာကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ် တဲ့။

ဘုရားလက်ထက်တော်ကလက သိဉ္ဇည်းဆိုတဲ့ ဘာသာရေး
ဂိုဏ်းဆရာကြီး ရှိတယ်။ အရှင် သာရိပုတ္တရာနဲ့ အရှင် မဟာ
မောဂ္ဂလာန်တို့က တရားထူးရပြီး သောတာပန် ဖြစ်တဲ့အခါ
အဲဒီ ဆရာကြီးထံသွားပြီး ဖိတ်မန်တိုက်တုန်းကြတယ်။ ဆရာကြီး
ကျွန်တော်တို့တော့ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားကိုကြားနာပြီး တရား
မှန်ကို သိလာပြီ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရား သာသနာတော်မှာ
ရဟန်းပြုပြီး ကျင့်ကြပါတော့မယ်။ ဆရာကြီးလဲ ကျွန်တော်
တို့နှင့်အတူလိုက်ပါပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကျင့်ပါလို့တိုက်တုန်း
ကြတယ်။ အဲဒီတော့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးက အေးကွာ သင်တို့
သဘောအတိုင်း သင်တို့သာသွားကြပါ။ ငါကတော့ ဂိုဏ်း
ဆရာကြီးလုပ်ပြီး ရွှေဆောင်လာတာ ကြာပြီ။ ယခုအခါမူတော့

[ဒုတိယအကြိမ်]

သူတပါးထံ တပည့်အဖြစ်ခံယူလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဥပမာအားဖြင့် ရေလှောင်အိုးကြီး အဖြစ်မှာ ရေခပ် အိုးငယ်ကလေးအဖြစ် ပြောင်းရသလို ဖြစ်နေမှပဲ၊ ဒါကြောင့် သင်တို့သာသွားကြပါ၊ ငါကတော့မလိုက်ပါဘူး-လို့ ပြန်ကြားပြောဆိုသတဲ့။

အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့က ဆရာကြီး စဉ်းစား ကြည့်ပါဦး။ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်လာတယ် ဆိုတော့ အများက ဘုရားထံ သွားကုန်မှပဲ၊ ဆရာကြီးမှာ တပည့် ပရိသတ် အခြေအရံမရှိပဲ ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုရားထံ အတူလိုက်ခဲ့ပါလို့ ပြောကြတယ်။ တော့ လောကမှာ ပညာရှိနဲ့ ပညာမဲ့ ဘယ်ဟာက များသလဲလို့ သိဉာဏ် ဆရာကြီးက မေးတယ်။ ပညာရှိကနည်းပါတယ်၊ ပညာမဲ့တွေကပဲ များပါတယ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့က ပြန်ကြားတယ်။ အေး ပညာရှိ တွေက ရဟန်းဂေါတမထံ သွားကြလိမ့်မယ်၊ ပညာမဲ့တွေ အများက ငါ့ထံ လာကြမှပဲ-လို့ သိဉာဏ် ဆရာကြီးက ပြောသတဲ့၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက သူ့ထက် သာတယ်ဆိုတာတော့ သိပုံ ရပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သူက ရွှေဆောင်လမ်းပြဆရာကြီးလုပ်လာ တာက ကြီးပြီမို့၊ အဲဒီရွှေဆောင်အဖြစ်ကို စွဲမီပြီး မာန်ယစ် နေတဲ့အတွက် ဘုရားထံကိုမလိုက်နိုင်ပဲ ဖြစ်နေတာပဲ၊ ယခုနေ အခါလဲ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ တခြားပုဂ္ဂိုလ်ထံ နည်းခံ ပြီး ကျင့်နိုင်တဲ့ ခေါင်းဆောင်များလဲ ရှိမှပဲ၊ အဲဒါလဲ ဒီ မဒ ကြောင့် တရားအမှု ခံယူရေးဘက်မှာ ချီယွင်းတာလို့ ဆိုရမှပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီဆောင်ပုဒ်၏ အဆုံးမှာ (အနဝညာတ-ကို အလေးပြု၍ သွင်းပါ)လို့ ညွှန်ကြားထားတာကတော့ အနက် အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့်လဲ သဘောတူသည့်ပြင် သီးသန့်ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် မမျှား မကျယ်စေလိုသောကြောင့်လဲ ညွှန်ကြားတာပါပဲ။ အရဘူပုံ ကတော့ အဝညာတ-ဆိုလျှင် အယုတ်အညံ့ အနေဖြင့် သိအပ် သည်၊ အထင်သေးခံရသည်လို့ အနက်ရတယ်။ အနဝညာတ- ကတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ အထင်သေးမခံရဘူး။ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့်သိမှတ်အပ်တယ်လို့ အနက်ရတယ်။ အဲဒါ ဟာ အလေးပြုအပ်တာနဲ့ အနက်သဘောအရ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလေးပြုခံရလို့ မာန်ယစ်သလိုပင် အထင်သေး မခံရပဲ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့် သိမှတ်ခံရတာကိုလဲ စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဆောင် ပုဒ်မှာ (၁) လာဘ်ရတာကိုစွဲ၍၊ (၂) သက္ကာရကို စွဲ၍၊ (၃) အလေးပြုတာကိုစွဲ၍၊ (၄) ရွှေဆောင်ဖြစ်တာကို စွဲ၍ မာန်ယစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ၄-ပါးနှင့်တကွ ဒီ အထင်သေးမခံရခြင်း၊ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်းကို စွဲ၍ မာန်ယစ် ခြင်းပါ မဒ ငါးပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမ ဆောင်ပုဒ်က ငါးပါးနှင့် ပေါင်းလိုက်ယင် (၁၀)ပါး ရှိသွားပါပြီ။ အဲဒီ အထဲမှာ အထင်သေး မခံရတာကလဲ အရေးကြီးပါတယ်။ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် အမျှားအားဖြင့် အထင်သေး ခံရမှာ စိုးရိမ်တတ်ကြပါတယ်။ ကဲ-နောက်တပုဒ်ကို ဆိုကြ ရမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၃။ ခြွေရံ၊ ဘောဂ၊ ရုပ်ဆင်းလှ၊ သုတ၊ ပဋိဘာ။

၄။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

အခြွေအရံများတာကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ (၁) ဘောဂဆိုတာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေပဲ။ အဲဒီ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း ပေါ်များယင်လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်။ ဒါကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ (၂) ရုပ်အဆင်းလှတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာကလဲ ထင်ရှားပါတယ် (၃)။

ဘုရားလက်ထက်က ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်တဲ့ ခေမာဆိုတာဟာ မူလက သူ့ရုပ်အဆင်းလှတာကို စွဲပြီး မာန်ယစ်နေတယ်။ ဘုရားက သူ့ရုပ်အဆင်းကို ရှုတ်ချပြီး ဟောဓမ္မာစိုးလို့ ဘုရားထံတော်သွားပဲ နေခဲ့တယ်။ နောက်တချိန်ကျတော့ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ စီမံချက်အရ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ် သွားကြည့်ယင်း မလွဲသာလို့ ဘုရားထံသွားပြီး ဖူးရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက နတ်သမီးလိုလှပတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ကလေး ဖန်ဆင်းထားတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးရုပ်ကလေးက ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဝတ်ပြုနေတာ တွေ့ရတော့ ခေမာမိဖုရားက အလွန်အံ့ဩသွားတယ်။ ဒါလောက်လှပတဲ့ မိန်းကလေး ဝတ်ပြုနေတာတောင် ဘုရားက ခွင့်ပြုထားသေးတာပဲ။ ဘုရားက လှတာကို ရှုတ်ချနေတယ်။ ငါ့ကိုလဲ ရှုတ်ချလိမ့်မယ်လို့ ငါထင်ခဲ့တာမှားတယ်။ ဒီကလေးမက ငါ့ထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်လှပတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး အဲဒီကလေးမလေးကို စူးစူး

[ဒုတိယအကြိမ်]

စိုက်စိုက် အလေးပြုလျက် ကြည့်ရှုနေတယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီကလေးမကို တဖြေးဖြေး အိုဟန်၊ နာဟန်၊ သေဟန် ဖန်ဆင်းပြတယ်။ အဲဒီလို ဖောက်ပြန်ပုံကို မြင်ရတော့ မိမိရုပ်လဲ ဒီလို ဖောက်ပြန်ပျက်စီးရမှပဲလို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက သင့်လျော်တဲ့ တရားကို ဟောလိုက်တော့ အဲဒီ တရားကိုနာပြီး ရဟန္တာမဖြစ်သွားတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အမျိုးသမီးရဟန်းအဖြစ် ပြုပြီး ပညာအရာမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံး တေဒင်္ဂဘွဲ့ထူးကို ရတဲ့ အဂ္ဂသာဝိက ထေရီမ အထူးလဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ခေမာ ထေရီဟာ စောစောပိုင်းက ရုပ်အဆင်း လှပတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တဲ့အတွက် ဘုရားထံတောင်မသွားပဲနေခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ ယုတ်မာတဲ့ မဒကြောင့် တရားနဲ့ ဝေးနေခဲ့တာပါပဲ။

ထို့အတူပင် ဇနပဒကလျာဏီလို့လဲ ခေါ်တဲ့ နန္ဒာထေရီဟာလဲ စောစောက လှပတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေခဲ့လို့ ဘုရားထံ မချဉ်းကပ်ပဲ ရှိနေခဲ့တယ်။ နောက်တချိန်ကျတော့ မလွဲစွာလို့ ဘုရားထံ သြဝါဒခံယူရန် သွားရတယ်။ အဲဒီအခါလဲ နည်းဘူပင် မိန်းမလှကလေး ဖန်ဆင်းပြထားပြီး သင့်လျော်တဲ့တရားကို ဟောတော်မူတတ်။ အဲဒီတရားလဲနာ၊ တရားလဲရှုသဖြင့် ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားတယ်။ ဈာန်ဝင်စားရေး တေဒင်္ဂဘွဲ့ထူးလဲ ရပါသတဲ့။ အဲဒီ နန္ဒာထေရီဟာလဲ စောစောပိုင်းက သူ့ရုပ်အဆင်းလှပတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေခဲ့လို့ ဘုရားထံ တရားနာဘို့တောင်မလာပဲ ရှိနေခဲ့တယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကုသဇာတ်ထဲမှ ပဘာဝတီ ဆိုတာကတော့ သူ့ရုပ်အဆင်း လှပတာကို စွဲမီပြီး မာန်ယစ်တဲ့ ဒီ မဒကြောင့် ကုသဘုရင်မင်း ကိုတောင် ဂရုမစိုက်ပဲ မရိုမသေပြုခဲ့ ပြောခဲ့သေးတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သူတ ဆိုတာက အကြောင်းအမြင်တဲ့အမြင် ဆိုတာက ကိုယ်တိုင်တွေ့သိတာကို ဆိုပါတယ်။ ဒီ မာန်ယစ်တာ တော့ အဲဒီလို တရားမှန်တွေ့သိတာနဲ့ ဆိုင်ပုံမရပါဘူး၊ တရား မှန် တွေ့သိယင်တော့ မာန်ယစ်ဖွယ် မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီ နေရာမှာ သုတ ကတော့ ကြားနာပြီး တတ်သိတာကိုပဲ ဆိုလို ဟန်ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် လောကီပညာရေးဘက်ကဖြစ်စေ၊ မုဒ္ဒသာသနာဆိုင်ရာ ပရိယတ္တိစာပေ ပညာဘက်က ဖြစ်စေ အဲဒီစာပေတွေ ကြားနာလေ့လာပြီးတော့ တတ်သိတာကို စွဲမီ ပြီး မာန်ယစ်တာလို့ ဆိုရမှာပဲ၊ အဲဒီ လောကီပညာ တရား ရေးပညာတွေ တတ်သိလို့ မာန်ယစ်တာလဲ ထင်ရှားပါ တယ် (၄)။ ပဋိဘာန ဆိုတာကတော့ အကြံဉာဏ် ကောင်း တာပဲ၊ တရားဟောတဲ့အခါ ဟောသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာ တွေ အလျင်အမြန်ပေါ်ပေါ်သာတယ်၊ ကော်ခက်ခဲခဲကြုံ တွား မနေရပဲ ဟောသင့်တဲ့စကားလုံးတွေ အဆင်သင့်ပေါ်လာတယ်၊ အခြေအတင် ပြောဆိုရာ အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းရာမျှ မရှိလဲ ပြောသင့်တာကို အဆင်သင့် တွေ့သိတွေ့သိသွားတယ်၊ ကျမ်း စာရေးရာမှာလဲ ရေးသင့်တဲ့အကြောင်းအရာကို အလွယ်တကူ ပင် သိသိသွားတယ်၊ အဲဒီလို သိသင့်တာ အလွယ်တကူ သိတာကို အာဝဇ္ဇန်းကောင်းတယ်လို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒီ အာ

ဝဇ္ဇန်းကောင်းတာဟာ ပဋိဘာန်ခေါ်တဲ့ အသိဉာဏ်ကောင်း
တာပါပဲ။ အဲဒီလို အာဝဇ္ဇန်းကောင်းတာ ပဋိဘာန် အကြံ
ဉာဏ် ကောင်းတာကိုလဲ စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ် (၅)။
ဒီ အမှတ် (၃) ဆောင်ပုဒ်မှာလဲ မဒ ငါးပါးပါပဲ။ ရှေး
၂-ပုဒ်က (၁၀) ပါးနဲ့ ပေါင်းလိုက်ယင် (၁၅) ပါး ရှိသွား
ပြီ။ အမှတ် (၄) ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ သက်ကြီး၊ ပိဏ္ဏ၊ ယာပထ၊ ယသ၊ ပြီးမြောက်
တာ။

၆။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

ပထမအပိုဒ်က လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ- ဆိုတာက အသက်
တမ်းပြည့် ဖြစ်စေ၊ အဲဒါထက် ကျော်လွန်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ
သူများထက် ပိုပြီးအသက်ရှည်တာကို ဆိုတာ၊ ယခု ဒီမှာ
သက်ကြီးဆိုတာကတော့ ရတ္တညု-ညဉ့်နုကလ အချိန်များ
စွာကို သိတယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြတာပဲ။ ရဟန်း ပြုသည်မှ
စပြီး နှစ်များစွာ၊ ဘိများစွာ ရတာကို ဆိုတာပါပဲ။ ရဟန်း
ဆိုယင် ရဟန်းသက်ကြီးတာ၊ ဝါကြီးတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရဟန်း
သက်ကြီးတာ၊ ဝါကြီးတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ရစ်တာလဲ ရှိတယ်-
တဲ့- လူတွေထဲကလဲ ကိုယ့်အောက် အသက်ငယ်တဲ့သူတွေကို
ဂရုမစိုက်ပဲ မာန်ယစ်တာဟာ ဒီရတ္တညုတာ- ဆိုတဲ့ အသက်
ကြီးခြင်းကို စွဲမှီပြီးဖြစ်တဲ့ မဒပဲလို့ မှတ်ရမယ် (၁)။

ပိဏ္ဏ ဆိုတာကတော့ ပိဏ္ဏပါတ်ဓုတင် အကျင့်ကို စွဲမှီပြီး
မာန်ယစ်ခြင်းပဲ။ ဒါကတော့ ရဟန်းများနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ယခုနေအခါတော့ ဒီလိုမာန်ယစ်တာက ရှိပုံဘောင်မချာဘူး
(၂)။ ယာပထ ဆိုတာက ဣရိယာပုထ်ကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်
တာကို ဆိုပါတယ်။ မာန်ယစ်ပုံကတော့ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်က
ကျန်းမာရေးကောင်းတဲ့အတွက်လေးငါးခြောက်နာရီပဲသည်လဲ
ထိုင်နေနိုင်တယ်။ ထို့အတူ ကြာရှည်စွာလဲ ရပ်နေနိုင်တယ်။
တနေ့လုံးလဲ ခရီးသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ဣရိယာပုထ် ခိုင်ခန့်
တာကို စွဲမှီပြီး ဟိုလူတွေက ကြာရှည်မထိုင်နိုင် မရပ်သည်နိုင်
ဘူး။ ခရီးလဲ ကြာရှည်စွာမသွားနိုင်ဘူး။ ငါတို့ကတော့ အကြာ
ကြီး ထိုင်နိုင်တယ်။ ရပ်နိုင်တယ်။ ခရီးသွားနိုင်တယ် စသည်ဖြင့်
ကိုယ် ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး မာန်ယစ်တာပါပဲ (၃)။

ယခု ဆိုတာကတော့ အခြေအရံနဲ့အကျော်အစော ၂-မျိုး
လုံးနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှတ် (၃) ဆောင်ပုဒ်အစက
(ပရိဝါရဏ် ဘာသာပြန်) ခြေရံ ဆိုတာနှင့် မထပ်ရအောင်
အလုပ်အကျွေး အပြုအစုဖြစ်တဲ့ အခြေအရံကိုယူဖို့ အဋ္ဌကထာ
မှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးအမြင်ကတော့ ဒီနေရာမှာ
အခြေအရံကိုမယူပဲ အကျော်အစောကိုယူတာက ပိုပြီးရှင်းလင်း
ပြတ်သားမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းဆိုယင်
စာချပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားပြဘဲ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
စသည်ဖြင့် ကျော်စောတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာကိုလဲ ယူနိုင်
ပါတယ်။ လူတွေထဲမှာတော့ ရာထူးဌာနနဲ့ရ အဖွဲ့အစည်း၏
ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ကျော်စောတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာကိုလဲ
ယူနိုင်ပါတယ် (၄)။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြီးမြောက် ဆိုတာက ဣဒ္ဓိပုဒ်၏ အနက်ပါပဲ။ ဣဒ္ဓိ ဆိုတာ ဘုန်းတန်ခိုးလို့လဲ ဆိုရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနေရာမှာတော့ ဖန်ဆင်းတဲ့ တန်ခိုးကိုတော့ ယူဖို့မလိုပါဘူး။ အခြွေအရံ စသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့အတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြီးစီးအောင် မြင်တာ ပြီးမြောက်တာကိုသာ ယူရမယ်။ သူများတွေမှာ မပြီး မြောက်စေနိုင်ပေမယ့် မိမိမှာတော့ ပြီးမြောက်စေနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒါကို ဂုဏ်ယူပြီး မာန်ယစ်တာပါပဲ။ ပါဠိမှာတော့ ဒီဣဒ္ဓိခဒ်၏ အခြားမဲ့မှာမှ ယသမဒ်ကို ဟောထားပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ကာရန်ရသည့် အားလျော်စွာ “ယသ၊ ပြီးမြောက်တာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကို စီထားရပါတယ် (၅)။ ဒီဆောင်ပုဒ်မှလဲ မဒ ငါးပါးပါပဲ။ ရှေးဆောင်ပုဒ်များက (၁၅) ပါးနှင့် ပေါင်း လိုက်ယင် (၂၀) ရှိသွားပါပြီ။ (၇) ပါးသာ လိုပါတော့တယ်။ အဲဒီ (၇) နဲ့ဆိုင်တဲ့ နောက်ဆုံးဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ သီလ၊ ဈာန၊ တတ်သိပ္ပံ၊ ညီမျှလုံး၊ ရပ်ပါ။

၆။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ ယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

သီလနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိ၏သီလကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ်။ မိမိလို သီလမပြည့်စုံတဲ့သူကို အထင်သေးပြီး မရိုမသေ ပြောတတ်တယ်။ ဒါကတော့ စေတနာကောင်းနဲ့ပြော ယင် အပြစ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် မဒန်မာန်ဖြင့် ယစ်မှုပြီး ပြောဆိုယင်တော့ မလျော်ပါဘူး (၁)။ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာဈာန်သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သမာဓိ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကင်းမဲ့တဲ့သူတွေကို အထင်သေးပြီး မာန်ယစ်တာကို စျာနမဒလို့ ဟောထားတယ်။ ယခု တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေ ထဲမှာ (၁၀)ရက်(၁၅)ရက်စသည် ကြာနေပေမယ့်လို့ ဥပစာရ သမာဓိ လို့ ဆိုရတဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တဦးတလေ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ အများအားဖြင့် ရှိရှိ သေသေ စူးစူးစိုစိုက် တစပ်တည်း မပြတ်ရှုမှတ်မှု လိုနေလို့ဖြစ် မှာပါပဲ။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက အထူး သတိပေးနေရတာပါပဲ။ အဲဒါကတော့ မာန်ယစ်တာနဲ့ မဆိုင် ပါဘူး။ သတိပေးသင့် ဆုံးမသင့်လို့ သတိပေး ဆုံးမရတာပါ ပဲ။ အဲဒီ ခဏိကသမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူမှလဲ မာန်ယစ်ဖွယ် ကတော့ ရှိပုံမရပါဘူး။ ယခုနေအခါမှာ စျာန်သမာဓိ ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ရှားပါးသောကြောင့် စျာန်ကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ် တာလဲ မရှိသလောက်ပင် ရှားပါးလိမ့်မယ် (၂)။

တတ်သိပ္ပံ-တဲ့၊ အဲဒါကတော့ လောကီ အတတ်ပညာကို မှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်းကို ပြတာပါပဲ။ မိရိုးဖလာ အတတ်ပညာ ဖြစ်ဖြစ်၊ စာသင်ကျောင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ သင်ယူ ရတဲ့ အတတ်ပညာဖြစ်ဖြစ် ထူးထူးခြားခြား တတ်သိနားလည် သူက ပညာမတတ်တဲ့သူတွေကို အထင်သေးပြီး မာန်ယစ်တတ် တယ် (၃)။

ညီမျှလုံးရပ်ပါ ဆိုတာကတော့ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်လဲ ညီမျှ တယ်။ အရပ်လဲမရှည်မတို ညီမျှတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီ
[ဒုတိယအကြိမ်]

မ္မာ အရပ်ညီမျှတယ်ဆိုတာက အရောဟမဒ အတုက်ပါပဲ။
 တချို့က အရပ်ဟာ ၆-ပေကျော်အထိ အလွန်ရှည်မြင့်နေတာလဲ
 ရှိတယ်။ တချို့က ၅-ပေလောက်တောင်မရှိပဲ အလွန်ပုန်မ့်နေ
 တာလဲရှိတယ်။ ယခုနေအခါမှာ ၅-ပေကျော် ၆-ပေလောက်
 ဆိုယင် အရပ်အနေအထား ညီမျှတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ
 အရပ်အချိုးကျတာကိုစွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်(၄)။
 ကိုယ်လုံးညီမျှတယ်ဆိုတာကတော့ ပရိဏာဟမဒ အတုက်ပါပဲ။
 တချို့က တကိုယ်လုံးမှာ သိပ်ပိန်နေတာလဲရှိတယ်။ အလွန်ဝနေ
 တာလဲရှိတယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ မပိန်လွန်း မဝလွန်းပဲ ကိုယ်လုံး
 ညီမျှနေတာကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်(၅)။ အဲဒီ
 အရပ်ရော ကိုယ်လုံးရော ညီမျှနေတာဟာ ဂုဏ်ယူစရာပါပဲ။
 အဲဒီဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ (သဏ္ဌာန၊ ပါရိပူရိတို့ကို လုံးရပ်ညီညွတ်
 သွင်းပါ) လို့ မှာထားချက်ရှိတယ်။ အဲဒါလဲ ဆောင်ပုဒ်သီးသန့်
 ဖြင့် ကျယ်ဝန်း ရအောင်လို့ ချုံးပြတာပါပဲ။ ပုံသဏ္ဌာန်
 အချိုးကျတာဟာ လုံးရပ်ညီတာနဲ့ သဘောအားဖြင့် ခပ်တူတူ
 ပါပဲ။ ကိုယ်မှာ ချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိပဲ ပြည့်စုံနေတယ်ဆိုတာလဲ
 လုံးရပ်ညီတာနဲ့ ခပ်တူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် လုံးရပ်ညီတာထဲ
 ပေါင်းယူဖို့ ချုံးပြတာပါပဲ။ အဲဒီမှာ မူရင်းက ငါးပါး၊ ပေါင်း
 ထည့်တာက ၂-ပါး ဆိုတော့ (၇) ပါး ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့
 ၄-ပုဒ်က (၂၀)နဲ့ ပေါင်းလိုက်ယင် (၂၇) ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ (၂၇) ပါးဟာ မဒခေါ်တဲ့ မာန်ယစ်မှုတွေပါပဲ။
 အဲဒီ (၂၇) ပါးထဲက ပျိုမျစ်နုနယ် အသက်ငယ်သေးတာကို
 [ဒုတိယအကြိမ်]

အကြောင်းပြုပြီး မာန်ယစ်နေလို့ တရားအားမထုတ်နိုင်တာလဲ ရှိတယ်။ လာဘ်လာဘ ပစ္စည်းတွေ ပေါများလို့ မာန်ယစ်ပြီး အားမထုတ်နိုင်တာလဲရှိတယ်။ အများက အလေးပြုနေကြလို့၊ ချွေဆောင်ဖြစ်နေလို့၊ အခြေအခံတွေများနေလို့ စသည်ကြောင့် မာန်ယစ်ပြီးတော့ တရားအားမထုတ်နိုင်တာလဲရှိတယ်။ ပရိယတ် ဓာပေတတ်နေလို့ ဓာမတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှာ အားမထုတ် နိုင်တာလဲရှိတယ်။ အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံနေတာကိုစွဲမိပြီး အဲဒါ လောက်နဲ့ အားရနေလို့ အားမထုတ်နိုင်တာလဲ ရှိတယ်။ တရား အားထုတ်ဖို့ စပ်ဆိုင်သူက တိုက်တွန်းယင် တချို့က ဒီလိုငြင်း ပယ်နေတာလဲ ကြားသိရတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ကျွန်မတို့မှာ သီလ ပြည့်စုံနေတာပဲ။ မတော်မသင့်တာ ပြုမိတယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒီတော့ အားထုတ်ဖို့မလိုပါဘူးလို့ ဒီလိုငြင်းပယ်တာလဲရှိတယ်။ တချို့က ပုတီးစိပ်နေတာနဲ့ အားရပြီးနေလို့ တရားအားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းတာကို ငြင်းပယ်တာလဲရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ တရား အားထုတ်ရေးကို အန္တရာယ်ပြုတဲ့ မာန်ယစ်မှုတွေပါပဲ။ အဲဒီလို မာန်ယစ်မှု ဟူသမျှတွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီး တော့ဖြစ်စေ ပယ်ဖို့ပါပဲ။

ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်း

ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းဆိုတာကိုလဲ ခုဒ္ဒကဝိဘင်းပါဠိတော် က ဒီလိုဝေဖန် ဖွင့်ပြထားတယ်။

[ဓူတိယအကြိမ်]

တတ္ထ ကတမော ပမာဒေါ၊ ကာယဒုစ္စရိတေ ဧဝံ
 ဝစီဒုစ္စရိတေ ဝါ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ ပဉ္စသု ဧဝံ
 ကာမဂုဏေသု စိတ္တဿ ဝေါဿဂ္ဂေါ ဝေါဿဂ္ဂေါ-
 နုပ္ပဒါနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသက္ကစ္စ-
 ကိရိယဘာ အသဘာတစ္စကိရိယဘာ အနဋ္ဌိတကိရိယဘာ
 ဩဇီနဝုတ္တိဘာ နိက္ခိတ္တဆန္ဒဘာ နိက္ခိတ္တဓရဘာ အနာ-
 သေဝနာ အဘာဝနာ အဗဟုလိကမ္ပံ အနဓိဋ္ဌာနံ
 အနုယောဂေါ ပမာဒေါ၊ ယော ဝေရူပေါ
 ပမာဒေါ ပမေဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိဘတ္တံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
 ပမာဒေါ၊

တတ္ထ-ကေကဓေါ တခုချင်းထုတ်ပြထားသည့် အကုသိုလ်
 တရားတို့တွင်၊ ပမာဒေါ-မေ့ခြင်း ဟူသည်၊ ကတမော-ဘယ်လို
 ဟာပါလဲ ဆိုလျှင်။ (ဇာတိမဒစသည်ဖြင့် တခုချင်း ထုတ်ပြ
 ထားတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ကေကလို့ အမည်ပေးထား
 တယ်၊ အဲဒီ ကေကဓေါတဲ့ အကုသိုလ်တွေထဲက ပမာဒကို
 ဖွင့်ပြမယ်လို့ ပမာဒဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ မေးခွန်းကို
 ထုတ်ပြတာပဲ။

ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ-ကာယဒုစ္စရိက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကိုယ်ဖြင့် မတော်မသင့်ပြုမှု၌လည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတေ
 ဝါ- ဝစီဒုစ္စရိက်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှုတ်ဖြင့် မတော်မသင့်
 ပြောဆိုမှု၌လည်းကောင်း။ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ- မနော-
 ဒုစ္စရိက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝါ- စိတ်ဖြင့် မတော်မသင့်ကြံမှု၌
 [ဒုတိယအကြိမ်]

လည်းကောင်း၊ စိတ္တဿ-စိတ်ကို၊ ဝေါဿဂ္ဂေါ-မစောင့်ထိန်းပဲ လွှတ်ထားခြင်းသည်၊ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ- လွှတ်ထားခြင်းကို အဖန်ဖန်ခွင့်ပေးခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ- မေ့လျော့ခြင်းပေတည်း တဲ့။

ဒါက ပမာဒ-မေ့ခြင်းအများထဲမှာ အကြမ်းဆုံး အဆိုးဆုံး မေ့ခြင်းပဲ။ (၁) ကာယဒုစ္စရိုက်ဆိုတာ ကိုယ်ဖြင့်မတော် မသင့်ပြုတဲ့ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း မပိုင်မဆိုင်သော မိန်းမ ယောက်ျားတို့၌ မေထုန်အမှုကျူးလွန်ခြင်းဆိုတာ တွေပဲ။ စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းပဲ အဲဒီသတ်မှုစသော ဒုစ္စရိုက်ကို ပြုလုပ် ကျူးလွန်နေယင် အဲဒါဟာ ပမာဒ-မေ့တာပဲ။ (၂) ဝစီ ဒုစ္စရိုက် ဆိုတာ နှုတ်ဖြင့် မတော်မသင့်ပြောတဲ့ လိမ်ခြင်း ကုန်း တိုက်ခြင်း ဆဲဆိုခြင်း အပြိန်အဖျင်း ပြောခြင်း ဆိုတာတွေ ပါပဲ။ အဲဒီ ဝစီဒုစ္စရိုက် ဆိုတဲ့ မပြောသင့်တာတွေကို ပြော နေယင် စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းပဲ လွှတ်ထားတဲ့ ပမာဒ-မေ့တာပဲ။ (၃) မနောဒုစ္စရိုက် ဆိုတာ သူတပါးဥစ္စာကို မတရားရဖို့ ကြံ ခြင်း၊ သူတပါးကို သေပျက်အောင်ကြံခြင်း၊ ကံ-ကံ၏အကျိုး မရှိဟု မှားယွင်းစွာ ယူခြင်း ဆိုတာတွေပါပဲ။ အဲဒီ မကြံ သင့်တာတွေကို ကြံနေယင် စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းပဲ လွှတ်ထားတဲ့ ပမာဒ-မေ့တာပဲ။ ဒီ ဒုစ္စရိုက် မတောင်းမှုတွေကို ကြံစည်ပြု လုပ် ပြောဆိုနေတာကတော့ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုတွေ ထဲမှာ အဆိုးဆုံး အကြမ်းဆုံး ပမာဒပဲ။

သူတပါးကို သတ်ဖို့ ညှဉ်းဆဲဖို့ ဖျက်ဆီးဖို့ ကြံနေယင် ဗျာပါဒ ဆိုတဲ့ မနော ဒုစ္စရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ သူတပါး ဥစ္စာ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကို ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ဖို့ ခိုးဖို့ လုယက်ယူဖို့ လိမ်ဖို့စသည်
 ဖြင့် မကောင်းမှုပြုလုပ်ဖို့ ပြောဆိုဖို့ ကြံစည်နေယင် မနော
 ဒုစ္စရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ “ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဆိုတာ
 မရှိဘူး၊ အဲဒီကံက ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို ပေးတယ် ဖြစ်
 စေတယ် ဆိုတာလဲ မဟုတ်ဘူး”လို့ ယုံကြည်ကြံစည် နေယင်
 လဲ မနောဒုစ္စရိုက်ဖြစ်နေတာပဲ။ သတ္တဝါကို သတ်ယင်၊ သူ
 တပါး ဥစ္စာကို ခိုးယင်၊ လုယင်၊ မပိုင်မဆိုင်သူနှင့် မေထုန်
 အမှုကို ပြုယင် ကာယဒုစ္စရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ လိမ်ပြောယင်၊
 ညီညွတ်နေသူ အချင်းချင်း ကဲ့ပြားအောင် ကုန်းတိုက်ယင်၊ ဆဲ
 ရေးယင် ဝစီဒုစ္စရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒီ ဒုစ္စရိုက်မကောင်း
 မှုကို ကြံစည် ပြုလုပ် ပြောဆိုတိုင်း ပမာဒ ဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှု
 ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒါဟာ နွားများကို သွားချင်ရာသွားရော
 လို့ ချည်ထားတဲ့ကြိုးကို ဖြုတ်ပြီး လွှတ်လိုက်သလိုပင် ကြံချင်
 တာကြံဖို့ ပြုချင်တာပြုဖို့ ပြောချင်တာ ပြောဖို့ စိတ်ကို
 မထိန်းသိမ်းပဲ လွှတ်ထားလို့ ပါပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ္တဿ
 ဝေါ ဂ္ဂေါ-စိတ်ကို လွှတ်ထားခြင်းဟာ ပမာဒ-မေ့လျော့
 ခြင်းလို့ပဲ ပြဆိုထားတာပါပဲ။

အဲဒီ ပမာဒ မဖြစ်ရအောင် သီလကို ဆောက်တည်ပြီး ရိရိ
 သေသေစောင့်ရှောက်နေယင် ကိုယ်ဖြင့်မတော်တာပြုမှု ပမာဒ
 တင်းငြိမ်းတယ်။ နှုတ်ဖြင့် မတော်တာပြောဆိုမှု ပမာဒလဲ ကင်း
 ငြိမ်းတယ်။ သမထဘဝနာကို မပြတ်ပွားများနေယင် စိတ်ဖြင့်
 မတော်တာကြံမှု ပမာဒလဲ တင်းငြိမ်းတယ်။ ဝိပဿနာရှုနေ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ယင်တော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့အာရုံနဲ့စပ်ပြီး မေ့လျော့မှု ပမာဒ လုံးဝကင်းငြိမ်းတယ်။ အရိယမဂ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ မေ့လျော့မှုပမာဒတွေအဖြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွား ကြတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ယင် သီလပျက်မှု ဆိုင်ရာ ဒုစ္စရိုက် ပမာဒတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းတယ်။ အနာဂါမိမဂ် ရောက်ယင် ကာမရာဂ ဗျာပါဒဆိုင်ရာ မနော ဒုစ္စရိုက်အကုန်ကင်းငြိမ်းတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ရောက်ယင် ဘဝရာဂ စသည်ဆိုင်ရာကျန်တဲ့ပမာဒတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းတယ်လို့ဆိုသင့် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မူလပဏ္ဏာသ၊ ဝတ္ထုသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ စသည်မှာတော့ “ဗျာပါဒ ကောဓ ဥပနာဟ ပမာဒ ဆိုတဲ့ ကိလေသာ ၄-ပါးကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်ကြောင်း ကင်း ငြိမ်းကြောင်း” ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ အဆိုအရအားဖြင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ မကင်းသေးသော ဘဝရာဂ မာန အဝိဇ္ဇာစသော ကိလေသာတွေကတော့ ပမာဒထဲ၌ မပါ ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုကိလေသာတွေ အကုန် ငြိမ်းအောင် အနာဂါမိမဂ်အထိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားစေဖို့ လို ပါတယ်။ ယခု ပြဆိုခဲ့တဲ့ ဒုစ္စရိုက်တို့၌ စိတ်ကိုလွှတ်ထားခြင်း ဆိုတဲ့ အကြမ်းဆုံး ပမာဒတွေပြုပြီးနောက် ကာမဂုဏ်တို့၌ စိတ် ကို လွှတ်ထားခြင်း ဆိုတာကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီး ပြဆိုထားပါ တယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပဉ္စသု ၀၂ ကာမဂုဏေသု . ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌ လည်း၊ စိတ္တဿ . စိတ်ကို၊ ဝေါဿဂ္ဂေါ-မစောင့်ထိန်းပဲ လွှတ်ထားခြင်းသည်၊ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ-လွှတ်ထားခြင်းကို အဖန်ဖန် ခွင့်ပေးခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းပေတည်း တဲ့။

သက်ရှိသက်မဲ့ အဆင်းရှူပါရုံ၊ အသံ သဒ္ဓါရုံ၊ အနံ့ ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာ ရသာရုံ၊ အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေမှာ စိတ်ကို လွှတ်ထားခြင်းလဲ ပမာဒပဲ တဲ့။ ဒုစ္စရိုက်အထိ မရောက်ပေမယ့် စိတ်ကိုမထိန်းသိမ်းပဲ အဲဒီကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ကြံနေတာလဲ ပမာဒပဲ။ အဲဒါတွေကို သာယာတပ်မက်ပြီး ခံစားနေတာလဲ ပမာဒပဲ တဲ့။ ရဟန်းတော်များမှာ ဆွမ်းသက်န်းစသော ပစ္စည်းလေးပါးသုံးဆောင်တဲ့အခါ အဲဒီကာမဂုဏ်ဆိုင်ရာ ပမာဒဖြစ်ရအောင် ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးသုံးဆောင်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားထား ပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုလျက် သုံးဆောင်ယင်တော့ အဲဒီ ပမာဒ ဖြစ်ခွင့် မရှိပဲ ကင်းငြိမ်းတာ အထူးထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သမထဘာဝနာဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာဖြစ်စေ မပြတ်ပွားစေယင် ကာမဂုဏ်အာရုံကို စိတ်ကူးကြံစည်ရုံမျှ ပမာဒတောင် မဖြစ်ပဲ ကင်းငြိမ်းပါတယ်။ အဲဒီလို ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့် မဆင်ခြင်ပဲ ပစ္စည်းလေးပါးသုံးဆောင်ယင် ကာမဂုဏ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ မေ့လျော့မှု ပမာဒ ဖြစ်နိုင်တယ်။ မရှုမမှတ်ပဲနေယင်လဲ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ ကြံစည်တဲ့ မေ့လျော့မှု ပမာဒ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဘာဟာ ဆင်ခြင်သင့်တာကို မဆင်ခြင်ပဲ ရှုမှတ်သင့်တာကို မရှု

[ဒုတိယအကြိမ်]

မှတ်ပဲ စိတ်ကို သွားချင်ရာ သွားရော့ ကြံချင်တာ ကြံရော့ လုပ်
ချင်တာ လုပ်ရော့လို့ ဆိုတဲ့အနေနဲ့ လွတ်ထားလို့ ဖြစ်တာပဲ။
ဒါကြောင့် စိတ္တဿ ဝေဝါဿဂ္ဂေါ-စိတ်ကို မစောင့်ထိန်းပဲ လွတ်
ထားခြင်းဟာ ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းပဲလို့ ပြဆိုထားတာပဲ။
ယောက်ျားမိန်းမတွေ အချင်းချင်း ကြည့်လျက်ဖြစ်စေ၊ နား
ထောင်လျက် အနံ့ခံလျက် အရသာခံလျက် ထိပါးလျက် ဖြစ်
စေ ကာမအာရုံတွေ ခံစားရာ၌ မေ့လျော့မှု-ပမာဒဖြစ်ပုံကိုတော့
အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကာမအာရုံ စိတ်လွတ်
ထားတဲ့ ပမာဒကတော့ ဒုစ္စရိုက်မှီ လွတ်ထားတဲ့ ပမာဒလောက်
မကြမ်းတမ်း မဆိုးဝါးပါဘူး။ အဲဒီ ကာမအာရုံဆိုင်ရာ ပမာဒ
ထဲမှာလဲ စိတ်ကူးကြံစည်ရုံ ပမာဒ-က တွေ့ဆုံခံစားတဲ့ ပမာဒ
လောက် မကြမ်းဘူးလို့ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီဒုစ္စရိုက်တွေ ကာမဂုဏ်
တွေနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ပမာဒတွေကို (ဒုစ္စရိုက်သုံးပါး၊ ကာမ ငါး၊
စိတ်သွားစေဖို့ လွတ်ထားလျှင်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။
အဲဒါနဲ့ဆက်စပ်ပြီး မှတ်ယူဖို့ဆုလဲ (သွားလာ သောက်စား၊
ပျော်နေငြား၊ သူ့အားမေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်)လို့ နောက်ဆုံး
ဆောင်ပုဒ်လဲစီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဒုစ္စရိုက် သုံးပါး၊ ကာမ ငါး၊ စိတ်သွားစေဖို့
လွတ်ထားလျှင်။

၂။ သွားလာ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူ့အား
မေ့လျော့ ခေါ်သည်ပင်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဒုစ္စရိုက်သုံးပါးကို ကြံစည်ပြုလုပ်ပြောဆိုဖို့ စိတ်ကိုမစောင့် ထိန်းပဲ လွှတ်ထားလို့ ရှိယင်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံများကို ကြံဖို့ ခံစားဖို့ စိတ်ကိုလွှတ်ထားယင် အဲဒါ ပမာဒ ဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုပဲ။ အဲဒီလူက သွားလာနေသည်ဖြစ်စေ၊ စားသောက်နေသည်ဖြစ်စေ၊ ကြံစည်ခံစားပြီး ပျော်နေသည်ဖြစ်စေ မေ့နေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ် တဲ့။ ဒုစ္စရိုက်တွေပြုဖို့ကြံနေယင်လဲ မေ့နေသည်မည်တယ်၊ ပြုလုပ်ပြောဆိုနေယင်လဲ မေ့နေသည်မည်တယ်၊ ကာမအာရုံတွေကို ကြံနေယင်လဲ မေ့နေသည်မည်တယ်၊ ခံစားနေယင်လဲ မေ့နေသည်မည်တယ် တဲ့။

အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက ကာမအာရုံနဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒ မဖြစ်ရအောင် အသုဘစသည်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပြီး စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းဖို့ လိုပါတယ်။ သမထအာရုံတခုခုကို မပြတ်ရှုလျက် ထိန်းသိမ်းထားဖို့ လဲလိုပါတယ်။ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်လျက် စိတ်ကို အမြဲထိန်းသိမ်းထားဖို့လဲ လိုပါတယ်။ ယခုဒီမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာမှ စပြီးပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေ ကြရတာဟာ အဲဒီမေ့လျော့မှု-ပမာဒ ကင်းအောင်လို့ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်း နေကြရတာပဲ။ အကောင်းဆုံး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းမြတ်ပါပဲ။ အဲဒီလို မရှုမမှတ်နိုင်ယင် မေ့လျော့မှု ပမာဒဖြစ်တတ်ပုံကို ဒီလိုလဲဆက်ပြီးပြဆိုထားပါတယ်။

ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာယ-ဖြစ်ပွားစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကစ္စကိရိယတာဒ-ရိုသေစွာ မပြုခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့မှုပေတည်း တဲ့။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီမှာ “ကုသိုလ်တရားဆိုတာက ဒါနစသော ကုသိုလ်
တရားတွေ ဖြစ်ကြောင်း” ဝိဘင်္ဂ်အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထား
ပါတယ်။ အဲဒီအလိုအားဖြင့် ဒါနပြုဖို့ ပေးလှူဖို့၊ သီလကျင့်ဖို့
ရိုသေစွာ မပြုတာလဲ ပမာဒပဲ။ သီလကိုရိုသေစွာ မကျင့်ယဉ်
ဒုစရိုက်တွေကျူးလွန်တဲ့ ပမာဒ ဖြစ်တယ်။ ဘာဝနာ မပွား
စေယဉ်တော့ ဒုစရိုက်တွေ ပြုရန် ပြောရန်ကြံတဲ့ ပမာဒလဲ
ဖြစ်တယ်။ ကာမအာရုံတွေကြံတဲ့ ခံစားတဲ့ ပမာဒတွေလဲ ဖြစ်
တယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ
ကိုပွားစေဖို့ ရိုသေစွာမပြုလျှင် ကာမအာရုံနဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒလဲ
ဖြစ်တာပဲ။ ဒုစရိုက်နဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒလဲဖြစ်တာပဲ။ စိတ်ပျံ့လွင့်တဲ့
မေ့မှု ပမာဒလဲ ဖြစ်တာပဲ။ တရားအားထုတ်နေတယ် ဆိုပေမယ့်
ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစား ဂရုစိုက်ပြီးရှုမှတ်နေမှု အမှတ်
သတိက ကောင်းကောင်း ဖြစ်တာ၊ ပေါ့ပေါ့ဆဆ အားထုတ်
နေယဉ်တော့ ရှုမှတ်နေယဉ်းစိတ်တွေကတခြားရောက်ရောက်ပြီး
မေ့လျော့နေတတ်တယ်။ အမှတ်လွတ်နေတတ်တယ်။ ဂရုစိုက်
ပြီး ရှုမှတ်နေတာတောင် အားထုတ်ခါစဆိုယဉ် မရှုမမှတ်မိပဲ
မေ့သွားတာတွေ တခြားစိတ်ထွက်သွားတာတွေ ရှိသေးတာပဲ။
အဲဒီလို တခြားစိတ်ထွက်သွားတာတွေလဲ မေ့လျော့မှု ပမာဒပဲ။
အဲဒါကို “ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကား၊ လေးစားကောင်းစွာ
မပြုလျှင်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ဆိုကြရမယ်။

၂။ ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကား၊ လေးစား ကောင်း
စွာ မပြုလျှင်။
[ဒုတိယအကြိမ်]

၅။ သွားလာ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူအား
မေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်။

ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်ကို ပွားစေဖို့၊ ဘာဝနာကုသိုလ်
ကို ပွားစေဖို့ ရှိသေစွာ လေးစား ကောင်းစွာမပြုယင်၊ အထူး
အားဖြင့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာမှ စပြီး ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်
နေရာမှာ ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား ကောင်းစွာ မပြု၊
ကောင်းစွာ မရှုမှတ်ယင် သွားလာ လုပ်ကိုင် သောက်စား
ပျော်ပါးနေပေမယ့်လို့ အဲဒီလိုလူကို မေ့လျော့နေသူလို့ဆိုရတာ
ပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အသက္ကစွကိရိယတာ ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို ဒီလို
လဲ ထပ်ပြီး ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။

(ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ- ကုသိုလ်တရား တို့ကို
ပွားစေရန်အတွက်) အသာတစွကိရိယတာ- အမြဲမပြုခြင်းသည်၊
အနုဋ္ဌိတကိရိယတာ- မရပ်နားပဲ အမြဲမပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-ရပ်
နား၊ ရပ်နားနေခြင်းသည်၊ (ဒီ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ရပ်နားခြင်းမရှိပဲ
အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်နေမှု အပ္ပမာဒ ဆိုတဲ့ မမေ့မှုကိစ္စ ပြည့်စုံ
ကြောင်း၊ သို့မဟုတ်ပဲ တဏှာလောက်ရှုမှတ်ပြီး ရပ်နားနေယင်၊
တနည်းရီလောက်သာ ရှုမှတ်ပြီး ရပ်နားနေယင် မေ့လျော့နေ
သည် မည်ကြောင်းများကို ပြဆိုပါသည်)။ ဩလိနဝုတ္တိတာ-
လျော့စွာဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ ရှုမှတ်မှုလျော့ပါးခြင်းသည်၊ (ရှု
မှတ်မှု လျော့နေဟင်္ဂလဲ ပမာဒပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဘာကြောင့်
လဲဆိုတော့ အဲဒီလို ရှုမှတ်မှုလျော့နေတဲ့အခါမှာ စိတ်က တခြား
[ဒုတိယအကြိမ်]

အထွက် များနေတတ်သောကြောင့်ပါပဲ။) နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ-
အားထုတ်လိုမှုကို ချထားခြင်းသည်၊ နိက္ခိတ္တဓုရတာ-အားထုတ်
သည့်တာဝန်ကို ချထားခြင်းသည်၊ (ပျင်းရိပြီး အားထုတ်လို
ခြင်း မရှိတလဲ ပမာဒပဲ၊ အားမထုတ်တော့ပါဘူးလို့ ဝန်ချ
ထားတလဲ ပမာဒပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလို အားမထုတ်
ပဲ မရှုမမှတ်ပဲနေယဉ်တော့ ကာမအာရုံစသည်ကိုသာစိတ်ရောက်
ပြီး မေ့လျော့နေတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။) (ပမာဒေါ-
မေ့လျော့မှုပေတည်း ထဲ့။) အဲဒါကို “မပြတ်မပွား၊ စိတ်လျော့
ငြား၊ လိုလားဓုရ ချထားလျှင်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊
အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ မပြတ်မပွား၊ စိတ်လျော့ငြား၊ လိုလား ဓုရ
ချထားလျှင်။

၄။ သွားလာ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူ့အား
မေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်။

ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ စိတ်တိုင်း၊
ရုပ်တိုင်းကို မပြတ်ရှုနေရတာပဲ၊ စိတ်တခုမျှ မရှုမိပဲ လွတ်
မသွားရအောင် မပြတ်ရှုနေရတာပဲ၊ အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ၊ အပြတ်
အခြားတွေ ရှိနေယဉ် အဲဒါဟာ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုပဲ၊
တနာရီလောက်သာ ရှုမှတ်ပြီ တနာရီလောက်၊ နှစ်နာရီလောက်
ဖြစ်စေ၊ သုံး-လေးနာရီလောက်ဖြစ်စေ၊ တနေလုံးဖြစ်စေ မရှု
မမှတ်ပဲ ရပ်နားနေယဉ်တော့ အဲဒါဟာ မေ့လျော့မှု ပမာဒ

ဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်အားထုတ်နေယင်း စိတ်အားလျော့နေယင်လဲ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုပဲ။ အားထုတ်လို့မဆန္ဒကို စွန့်ချထားယင်၊ အားမထုတ်တော့ပါဘူးလို့ လုံးလုံးဝန်ချထားယင် စိတ်တွေက လွင့်ချင်ရာ လွင့်သွားပြီး မေ့လျော့နေတာကို အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ တရားအားမထုတ်ပဲ နေတဲ့လူတွေနဲ့ အတူတူ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့—

(ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ- ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစေရန်အတွက်) အနာသေဝနာ- အဖန်ဖန်ရှုမှတ်လျက် မမှီဝဲခြင်းသည်၊ အဘာဝနာ- မပွားစေခြင်းသည်၊ အဗဟုလိကမ္ပ- အကြိမ်များစွာ မပြုခြင်းသည်၊ အနဓိဋ္ဌာနံ- မပြတ် ရှုမှတ်ရန် အဓိဋ္ဌာန်မပြုခြင်းသည်၊ အနနုယောဂေါ-အားမထုတ်ခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းပေတည်း တဲ့။ အဲဒါအတွက် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ မမှီဝဲငြား၊ မပွားများ၊ အားပါးမထုတ် နေခဲ့လျှင်။

၅။ သွား၊ လာ၊ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူအား မေ့လျော့ ခေါ်သည်ပင်။

အဖန်ဖန်ရှုမှတ်ပြီး မမှီဝဲလျှင်၊ မပွားစေလျှင် ပမာဒ- မေ့လျော့ခြင်းပဲတဲ့။ အကြိမ်များစွာ မပြုချင်း ဆိုတာကိုတော့
[ဒုတိယအကြိမ်]

မပွားများခြင်းနှင့် သဘောတူတဲ့ အတွက် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ သီးခြားမပြပဲ ချန်ထားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အနုဓိဋ္ဌာန-ကိုလဲ အားမထုတ်ခြင်းနှင့် သဘောတူသောကြောင့် သီးခြားမပြပဲ ချန်ထားတယ်။ ဒါလောက်ဆိုယင် ထင်ရှားလှပါပြီ။ နောက်ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်ကိုလဲ ဆက်ပြီး ဒီလိုပြထားပါသေးတယ်။

ဝေရူပေါ- ဒုစ္စရိုက်ကာမဂုဏ်ဘို့၌ စိတ်ကိုလွှတ်ထားခြင်း ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစေရန် ရှိသောစွာမပြုခြင်း စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြခဲ့သည့် ဤလိုသဘောရှိသော၊ ယော ပမာဒေါ-အကြွင်း မေ့လျော့ခြင်းသည်၊ ယာ ပမဇ္ဇနာ- အကြွင်းမေ့လျော့မှု အခြင်း အရာသည်၊ ယံ ပမဇ္ဇိတတ္ထံ- အကြွင်း မေ့လျော့သူမည်ကြောင်း (စိတ်လွှင့်ပါး) သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ အယံ- ဤမေ့လျော့ခြင်းကို၊ ပမာဒေါ- ပမာဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်သည် တဲ့။

ပမာဒ-မေ့လျော့မှု ၆-ပါးခွဲခြားချက်

ဒါလောက်ဆိုယင် ပမာဒ- မေ့လျော့ခြင်းဆိုတာ ဘယ်လို ဟာပဲလို့ နားလည်သောက်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့်- သာပြီးထင်ရှားအောင် မေ့မှုအဆင့် အမျိုးအစားကိုလဲ ခွဲခြားပြီး ဖော်ပြပါဦးမယ်။ ရှုမှတ်နေသင်း စိတ်ထွက်သွားတာ၊ မမှတ်မိပဲ မေ့သွားတာက အားအနည်းဆုံး အသိမ်အမွေ့ဆုံးမေ့မှု ပမာဒပဲ(၁)။ မရှုမှတ်ပဲနားနေတာက အဲဒါထက်ကြမ်းတဲ့မေ့မှု ပမာဒပဲ(၂)။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၁၉၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် စာရားတော်

အဲဒီလိုမရူမမှတ်ပဲ စိတ်ကိုလွှတ်ထားတော့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ ဆီ စိတ်ရောက်ပြီး ကြံနေတာက အမှတ်(၂) ပမာဒထက် ကြမ်းတမ်းယုတ်မာတဲ့ မေ့မှု-ပမာဒပဲ (၃)။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်းစသည်ဖြင့် ခံစားနေတာက အဲဒီ အမှတ် (၃) ထက် ကြမ်းတမ်း ယုတ်မာတဲ့ မေ့မှု-ပမာဒပဲ (၄)။ သတ်ရန် ခိုးရန် လိမ်ရန် စသည်ဖြင့် ဒုစွဲရိုက် အမှုတွေကို ပြုရန် ပြောရန် ကြံနေတာက အဲဒီအမှတ် (၄) ထက် ကြမ်းတမ်းယုတ်မာတဲ့ မေ့မှု-ပမာဒပဲ (၅)။ ညဉ့်ဆဲခြင်း သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုကို ပြုလုပ် ပြောဆိုနေတာကတော့ အကြမ်းတမ်း အယုတ်မာဆုံးအဆိုးဆုံး မေ့မှု-ပမာဒပဲ (၆)။

အဲဒီပမာဒ ၆-မျိုးထဲက အမှတ်(၆) ပမာဒကိုတော့ ဗုဒ္ဓ သာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကင်းရှင်းအောင်ကျင့်ဖို့ လိုပါတယ်။ ထို့ပြင် အမှတ်(၅) ပမာဒကိုလဲ ကင်းရှင်းစေဖို့ လိုပါတယ်။ ရဟန်းတော်များနှင့် တရားအားထုတ်နေတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်များဆို ယင်တော့ အမှတ်(၄) ပမာဒလဲ ကင်းရှင်းအောင် ကျင့်ဖို့လို ပါတယ်။ ထို့ပြင် ကာမဂုဏ်အာရုံဆီရောက်ပြီး ကြံစည်နေတဲ့ အမှတ် (၃) ပမာဒလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိအောင် မပြတ်ရှုမှတ်နေဖို့ လိုပါတယ်။ ရှုမှတ်နေယင်း အဲဒီလို စိတ်အကြံ ဖြစ်ပေါ်လာ ယင်လဲ ချက်ခြင်းပင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ထူး မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ထူးများကိုရအောင် တကယ်တမ်း တရား အားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းရှင်လူပုဂ္ဂိုလ်များကတော့အမှတ်(၁-၂) [ဒုတိယအကြိမ်]

ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့်ပယ်ပုံ ၁၉၇

ပမာဒတွေ့ပါကင်းရှင်းအောင်မပြတ်ရှုမှတ်နေဖို့လိုပါတယ်။ ယခု
ဒီမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို
မပြတ်ရှုမှတ် နေကြရတာဟာ အဲဒီ ပမာဒ ၆-မျိုးလုံး လုံးဝ
ချုပ်ငြိမ်းကင်းရှင်းအောင် ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ လောဘမှစပြီး
ဒီပမာဒအထိ ၁၆-မျိုးသော အကုသိုလ် ကိလေသာ တွေကို
ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါသည် ဆိုတဲ့ အရှင်သာရိ
ပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်၏ ဟောပြချက်အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့
အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ကို ကျင့်နေကြရတာပဲ။ အင်မတန်
ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့်ပယ်ပုံ

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ပေါ်လာ
သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မမေ့မလျော့ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာ
မဂ္ဂင်တရားတွေကို ပွားစေလျှင် သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်တဲ့
အခါ မကုနှင့်ပဋ္ဌာသ၊ ဣဿာနှင့်မစ္ဆရိယ၊ မာယာနှင့် သာဠေယျ
ဆိုတဲ့ ဒီအယုတ်တရား ကိလေသာ ၆-ပါးဟာ အမြစ်ပြတ်ကင်း
ငြိမ်းသွားမယ်။ အနာဂါမိမဂ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဗျာ
ပါဒ လို့လဲ ဆိုရတဲ့ ဒေါသရယ် ကောဓနှင့် ဥပနာဟရယ်
ယခု နောက်ဆုံး ပြောနေတဲ့ ပမာဒရယ် ဒီ အယုတ်တရား
ကိလေသာ ၄-ပါးဟာ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းသွားမယ်။ အရ
ဟတ္ထမဂ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ လောဘရယ် ထမ္ဘနှင့်
သာရမ္ဘရယ် မာနနှင့် အတိမာနရယ် ယခုပြောခဲ့တဲ့ နောက်
ဆုံးအစုံအထဲက မဒရယ် ဒီအယုတ်တရား ကိလေသာ ၆-ပါး

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဟာ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားမယ်၊ အဲဒီလို အရိယမဂ်တို့ဖြင့် (အစုံအားဖြင့် (၈) စုံ၊ အသီးအသီး အားဖြင့် (၁၆) ပါးသော) ကိလေသာတွေ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းပုံကို မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ဝတ္ထုသုတ်အဖွင့် စသည်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီလို အဋ္ဌကထာများက ပြထားသည့်အတိုင်း ဆိုတော့ ယခုပြောနေတဲ့ ပမာဒ- မေ့မှုဆိုတာက အနာဂါမ် ဖြစ်ယင် ကင်းငြိမ်းတော့တာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဘဝ၌ ခင်မင် တွယ်တာတဲ့ ဘဝရာဂရယ်၊ အမွန်အတိုင်း စိတ်တက်ကြွတဲ့ ယာထာဝမာန စသည်ရယ်၊ အဝိဇ္ဇာရယ် ဒီကိလေသာတွေကတော့ ကျန်နေ သေးတယ်၊ အဲဒီကိလေသာတွေလဲ ကင်းငြိမ်းအောင် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဆက်လက်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်း အကျင့် မှန်တရားတွေကို ပွားစေတတ်တာပဲ၊ အဲဒီလိုပွားစေလို့ အရဟတ္တ မဂ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဘဝရာဂ စသော ကိလေသာ ဟူသမျှတွေ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွား ကြမယ်၊ အဲဒီအထိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေပြီး တရားအမွေကိုခံယူဖို့ရာ မြတ်စွာ ဘုရားက ညွှန်ကြား တိုက်တွန်းတော် မူသည့်အတိုင်း အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကလဲ ပယ်ရမည့် ကိလေသာ ၁၆-ပါး နှင့် အဲဒီကိလေသာတွေကို ငယ်ဖို့ရာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး မြတ်တရားကို အထပ်ထပ်ဖော်ပြ ဟောကြားတော်မူ ခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီဟောကြားချက်တွေထဲက နောက်ဆုံးအပိုဒ်၏ အစပိုင်းကို ခုတင်က ထုတ်ပြခဲ့ပါပြီ (နှာ ၁၆၅-မှာ ကြည့်)။ အဲဒါကို ယခုထပ်ပြီး ရှုတ်ပြဦးမယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် နောက်ဆုံးအပိုဒ်

တတြာဝုသော မဒေါ စ ပါပကော။ ပ။
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ။

အာဝုသော- ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ- ငါဟောပြခဲ့သော ထို
စကားထဲ၌၊ (ပရိယာပန္နော- ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရားအဖြစ်
ဖြင့် ပါဝင်သော၊) မဒေါ စ- မာန်ယစ်တဲ့ မဒသည်လည်း၊
ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ ပမာဒေါ စ- မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒ
သည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏၊ မဒဿစ ပဟာနာယ-
မဒကိုလဲပယ်ရန်၊ ပမာဒဿ စ ပဟာနာယ- ပမာဒကိုလဲ ပယ်
ရန်၊ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ- အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-
ရှိပါသည်၊ (ဘယ်လို စွမ်းရည်ဂုဏ်ထူးရှိသလဲဆိုတော့၊ သာ-
ထိုအလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊) စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိ
ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဉာဏကရဏီ- အသိဉာဏ်
ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဥပသမာယ အဘိညာယ
သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ- ကိလေသာငြိမ်းရန် အထူး
သိရန် ထိုးထွင်းသိရန် ဆင်းရဲငြိမ်းရန် အလို့ငှာလဲဖြစ်ပါသည်၊
ဝါ- ဆင်းရဲငြိမ်းရန် အလို့ငှာလဲ ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ၊
အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိပါသည် တဲ့။

အဲဒီကနောက် ထိုအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲ
စသည်ဖြင့် မေး ဖြေ ထားပုံပါဠိကတော့ ရှေ့ပိုင်း(နှာ-၉၇)
မှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

[ဓူတိယအကြိမ်]

၈။ မာန်ယစ်တဲ့ ပမာဒလဲ ယုတ်မာသည်။ မေ့လျော့တဲ့
ပမာဒလဲ ယုတ်မာသည်။ မဒကိုလဲ ပယ်ရန် ပမာဒ
ကိုလဲပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်။

အဲဒီ လမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ဟောဒီ မြတ်တရားပင်ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကလဲ—

သမ္မာဒိဋ္ဌိ- မှန်စွာမြင်ခြင်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ-မှန်စွာ စူးစိုက်
တည်ကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။

ရှေ့နောက် နှိုးနှောပြဆိုချက်

မဒနှင့် ပမာဒကို ပယ်ရန် သမ္မဒိဋ္ဌိစသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ ဘယ်လို
လုပ်ပြီး ဖြစ်ပွားစေရမ္မာလဲဆိုတော့ ရွှေပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
မြင်ဆဲကြားဆဲ စသည်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
ခေါ် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်ပွားစေရမယ်။
အဲဒီလို ဖြစ်ပွားစေလို့ သမ္မာသမာဓိခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာခဏိက
သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါ သိစရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီရုပ်နာမ်
၂-ပါးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပညာမျက်စိလဲဖြစ်တယ်။ အကြောင်းနဲ့
အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပညာမျက်စိလဲ ဖြစ်တယ်။ ခဏမစဲ
ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသိပြီး မမြဲဘူးစသည်ဖြင့်သိတဲ့ ပညာမျက်စိလဲ
ဖြစ်တယ်။ ပညာမျက်စိဆိုတာ အသိဉာဏ်ပါပဲ။ အဲဒီအသိ
ဉာဏ်က သာမန်အသိမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ထူးခြားစွာလဲသိတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ထိုးထွင်းပြီးလဲသိတယ်။ အဲဒီလို သိတိုင်း သိတိုင်း ငြိမ်းသင့်သမျှ ကိလေသာတွေလဲ ငြိမ်းတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကိုလဲ မျက်မှောက်တွေ့ သိမြင်သွားတယ်။ အဲဒီလိုအသိအမြင်တွေဖြစ်ပြီး ကိလေသာတွေ ကို ပယ်နိုင်ယင်—

ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ- လောဘ အစ, ပမာဒ အဆုံးရှိသော ၁၆-ပါးသော အကြင်ကိလေသာ တရားတို့ကိုလည်း၊ ပဟာနံ- ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ- ပယ်ရန်၊ သတ္တာ အာဟ- ဆရာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ တေ စ ဓမ္မေ- ထိုကိလေသာ တရားတို့ ကိုလည်း၊ ပဇဟန္တိ- ဘုရားတပည့်တို့ကို ပယ်ကြပါမူ— “အဲဒီ ကိလေသာကို ပယ်သောအကျင့်ဖြင့် ဆရာဘုရားက ညွှန်ကြား တော် မူတဲ့အတိုင်း ကိလေသာတွေကို ပယ်တော်မူကြ ပါပေ တယ်” လို့ ဆယ်ဝါရပြီး မထေရ်ကြီးများကိုလဲ ချီးမွမ်းသင့်ပါ တယ်။ ငါးဝါရပြီးဖြစ်သော ရဟန်းလတ်များကိုလဲ ချီးမွမ်း သင့်ပါတယ်။ ငါးဝါမရသေးသော ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ် များကိုလဲ ချီးမွမ်းသင့်ပါတယ်လို့ ပြဆိုခဲ့တဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြတာပါပဲ။ အဲဒီဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံယင်—

ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အာမိသ ဒါယာဒါလို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းထားတဲ့ အတိုင်း တရားအမွေခံ အစစ် ဖြစ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို တရား အမွေခံအစစ် ဖြစ်ကြဖို့ရာ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ဝေဖန် ဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါ ဟာ အလွန်နက်နဲပါတယ်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် မဟာပဒါန

[ဒုတိယအကြိမ်]

သုတ် စသည်နှင့်အညီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများနည်းကို မသိ
 နားမလည်ယင် “မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ တရားအမေ့ အစစ်ကို
 ခံယူရအောင် ဘယ်လိုအားထုတ်ရမယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဘယ်လို
 ပွားစေရမယ်” ဆိုတာ သဘောပေါက်နားလည်ဖို့ခက်ပါတယ်။
 ဘုန်းကြီးတို့မှာတော့ ဓမ္မာစကြာသုတ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်
 မဟာပဒါနသုတ် စသည်တို့နှင့်အညီ အားထုတ်ဘူးတဲ့အတွက်
 အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေပုံနည်းဟာ အင်မတန်ထင်ရှားနေပါ
 တယ်။ အများနားလည်အောင်ဟောပြောဖို့ လွယ်ကူနေပါတယ်။
 ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပြောညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြီး ရှိရှိ
 သေသေ ကျင့်သုံးကြယင် အဲဒီကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ကိုယ်
 တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားနေမှာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရား၏ တရားအမေ့ကို ခံယူကြ၊
 ပစ္စည်းအမေ့ကို မခံယူကြနဲ့၊ ပစ္စည်းအမေ့ ခံယူရုံမျှဖြင့် အား
 ရမနေကြနဲ့” လို့ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို အရှင်
 သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အပြစ်သုံးပါးနဲ့ ချီး
 မှမ်းဖွယ်ဂုဏ်သုံးပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြပြီးတော့ “မြတ်စွာ
 ဘုရားက ပယ်ရန် ဟောထားတဲ့ လောဘ အစ ပမာဒ အဆုံး
 ရှိသော ကိလေသာ ၁၆-ပါးတို့ကို ပယ်ကြရမယ်။ အဲဒီလို
 ပယ်ယင် ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး တရားအမေ့ခံအစစ် ဖြစ်
 နိုင်တယ်” ဆိုတာကိုလဲ သိစေပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာတွေကို
 ပယ်ဖို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကိုလဲ
 ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောခဲ့ပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေယင် ရောဂါဆိုးစွဲကပ်နေတဲ့ လူမှာ အဲဒီရောဂါပျောက်အောင် ဆေးကောင်းကို သုံးဆောင် တာနဲ့တူပါတယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ ဆေးကောင်းတွေ ဝင်ရောက် လာသလောက် ရောဂါဆိုးတွေ ဆုတ်ယုတ် ပျောက်ကင်းသွား စာလိုပင် မိမိတို့သန္တာန်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေ ပြည့်စုံသလောက် ကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။ ရှေးဦးစွာ ပုဗ္ဗ ဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေရတယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတဲ့ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ် တွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုပါမှ ဖြစ်ပွားတာ၊ အဲဒီလို ရှုယင် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောမှန်ကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ လို တွေ့ပြီး အဖြစ်အပျက်ကိုလဲ လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်ရသလို ထင်ရှားသိရတယ်။ အမှန်အတိုင်း အဖြစ်အပျက်ကို သိတော့ အနိစ္စစသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒါဟာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ပဲ။ အရိယ မဂ်၏ ရှေ့သွား အခြေခံမဂ်ပေါ့။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ်က အင် အားပြည့်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတရားတွေ ဖြစ်ပွားကြတော့တာပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံဟာ အင်မတန် ရှင်းပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာမဂ်နှင့် တကွ အရိယမဂ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေပြီး တော့ တရားအမွေအစစ်ကို ခံယူကြဖို့ရာ ဝေဖန် ဟောကြား တော်မူတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားစေပုံကို နည်း ၂-ပါး
ဖြင့် ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

မဂ္ဂင်ပွားပုံ ဘာဝနာနည်း ၂-ပါး

ဘာဝနာနယော-တိ ကောစိ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ
ဘာဝေတိ ကောစိ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ။
ကထံ—ဣဓေကစွော ပဌမံ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ
အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတိ။ အယံ သမထော၊
သော တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ အနိစ္စာဒီဟိ
ဝိပဿတိ။ အယံ ဝိပဿနာ။ ဣတိ ပဌမံ သမထော
ပစ္ဆာ ဝိပဿနာ။ တေန ဝုစ္စတိ “သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ” တိ။ တဿ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဝိပဿနံ ဘာဝယတော မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ။ သော
တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ။
တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော
ဗဟုလိကရောတော သံယောဇနာနိ ပဟိယန္တိ။ အနု-
သယာ ဗျန္တိ ဟောန္တိ။

ဘာဝနာနယောတိ-မဂ္ဂင်ကို ပွားစေနည်း ဟူသည်ကား၊
ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ-သမထ ရှေ့သွားရှိ
သော၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ-ပွားစေ၏၊
ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ဝိပဿနာ ရှေ့
သွားရှိသော၊ သမထံ-သမထကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ-ပွားစေ၏။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကထံ-အဘယ်သို့နည်းဟူမူ၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ကေစော-
အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပစာရသမာဓိ- ၀၂-ဥပစာသမာဓိကို
သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာသမာဓိ- ၀၂-အပ္ပနာသမာဓိကို
သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ-ဝိပဿနာမဂ္ဂမီ ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပါဒေ
တိ-ဖြစ်စေ-ပွားစေ၏။ အယံ-ဤသမာဓိသည်၊ သမထော-သမထ
ပေတည်း။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေတဲ့နည်းဟာ ၂-ပါးရှိတယ်။ သမထ
သမာဓိရအောင် အားထုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေတဲ့
နည်းက တပါး။ သမထသမာဓိကို မပွားစေပဲ ဝိပဿနာက
စပြီး ပွားစေတဲ့နည်းက တပါး-ဒီလို ၂-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီမှာ
သမထသမာဓိဆိုတာက အပ္ပနာဆိုတဲ့ ဈာန်သမာဓိလဲရှိတယ်။
ဈာန်မရသေးမီ နိဝရဏ ကင်းလောက်အောင် စိတ်တည်ကြည်
တဲ့ ဥပစာသမာဓိလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီသမာဓိ ၂-ပါးထဲက တပါးပါး
ကို ရအောင် အားထုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာရှုတာကို သမထ ရှေ့သွား
ရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ပွားစေသောနည်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့်-

သော-သမထ တပါးပါးကိုဖြစ်စေပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
တဉ္စ-ထို မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ တံ
သမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ-ထိုသမာဓိနှင့် ယှဉ်တွဲလျက်ဖြစ်သော တရား
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စာဒိဟိ-အနိစ္စစသော အခြင်းအရာ
တို့ဖြင့်၊ ဝိပဿတိ-ရှု၏။ အယံ-အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ရှုသော
ဤသဘောသည်၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာပေတည်းလို့ ဆက်ပြီး
ပြထားတာပါပဲ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဈာန်ရသူက ဈာန်ကို ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီဈာန်ကိုရော အဲဒီဈာန်နဲ့အတူ ဖြစ်တဲ့ တရားတွေကိုရော ရှုပြီး အနိစ္စစသည် ဖြင့် သိမြင်တယ်။ ဥပစာ သမာဓိလောက်ရတဲ့သူကလဲ အဲဒီ သမာဓိကိုရော အဲဘာနဲ့ အတူဖြစ်တဲ့ တရားတွေကိုရော ရှုပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်။ အဲဒီလို ရှုပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တာဟာ ဝိပဿနာပါပဲတဲ့။ အဲဒီစကားထဲမှာ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိမြင်တယ် ဆိုတာက ပဓာနအားဖြင့် ပြတာပဲ။ အမှန်ကတော့ စပြီးရှုခါစမှစ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ရှေးဦးစွာ သိတယ်။ အဲဒီနောက် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို သိပြီးတဲ့နောက်ကျမှ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အဖြစ် အပျက်ကို တွေ့ပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိတာက လိုရင်းဖြစ်လို့ အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ရှုတယ်လို့ ပြဆိုထားတာ ပါပဲ။

ဣတိ-ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်၊ ပဌမံ-သမထော-သမထ-က ရှေး ဦးစွာ ဖြစ်သည်။ ပစ္ဆာ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ-က နောက်မှ ဖြစ်သည်။ ဘေဒ-ထို့ကြောင့်၊ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနာဘဝေ တီတိ-သမထရှေ့သွားရှိသော ဝိပဿနာကို ပွားစေသည် ဟူ၍ ဝုစ္စတိ-ပြောဆိုအပ်ပါသည် တဲ့။ အဲဒီလို ဝိပဿနာရှုခြင်းဖြင့် အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်ပွားပုံကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီးပြဆိုထားပါတယ်။

သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝယဘော-သမထ ရှေ့သွား ရှိသည့် ဝိပဿနာကို ပွားစေသော၊ တဏှ-ထိုသမထယာနိက

[ဒုတိယအကြိမ်]

ခေၤ သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်သည်၊ သဉ္ဇာယတိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်တဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သမထသမာဓိ တပါးပါးကို အခြေခံ ပြုပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မဂ်ဖြစ်တယ်တဲ။ ဘာမဂ်လဲ ဆိုတော့ ပုထုဇဉ်မှာ ဆိုယင် သောတာပတ္တိမဂ်ပဲ။ ဒါကြောင့် စတုက္ကဂုံတ္တရ-၄(နှာ ၃၄၆)မှာ “ပဌမော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တတိ - လောကုတ္တရာ ပဌမမဂ် ဖြစ်သည်”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါက ပုထုဇဉ်မှာဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြတာ ပါပဲ။ သောတာပန်စသည်မှာတော့ အထက်မဂ်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီသုတ်ဆိုင်ရာ ဋီကာမှာတော့ မဂ္ဂေါ-အရကို လောကီမဂ်လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒါကတော့ အဂ္ဂိတ္တရအဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် မညီသည့်ပြင် အသင့်ယုတ္တိလဲ ရှိပုံမရပါဘူး။ အဲဒီကနောက် အထက်မဂ်များကို ဆက်ပြီးပွားစေယင် သံယောဇဉ်တို့ အနုသယတို့ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းကြောင်း ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီးပြဆိုထားပါတယ်။

သော-အရိယမဂ်ကို ရပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ မဂ္ဂံ-ထိုမဂ်ကို၊ အာ သေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရေတိ-သကဒါ-ဂါမိမဂ်စသည်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် မှီဝဲ၏ပွားစေ၏အကြိမ် များစွာပြု၏။ (ဒါလဲ အဂ္ဂိတ္တရအဋ္ဌကထာနှင့် အညီပါပဲ) တံ မဂ္ဂံ-ထိုရပြီးမဂ်ကို၊ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရေတော-မှီဝဲလျက် ပွားစေလျက် အကြိမ်များစွာပြုသော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သံယောဇနာနိ ပဟိယန္တိ-သံယောဇဉ်

[ဒုတိယအကြိမ်]

တို့ကိုပယ်အပ်ကုန်၏။ ၀၂-သံယောဇဉ်တို့ကင်းကုန်၏။ အနုသယာ-
 ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့သည်၊ ဗျန္တိ ဟောန္တိ-အစအနမူ
 မကျန်အောင် ကင်းကုန်၏ တဲ့။ အဲဒါကတော့ သောတာပတ္တိ
 မဂ် ရပြီးနောက်ဆက်ပြီး ဝိပဿနာရှုလျက် အထက်မဂ်များကို
 ဖြစ်ပွားစေလျှင် အရဟတ္တမဂ် ရောက်တော့ ကိလေသာတွေ
 အကုန်လုံးချုပ်ငြိမ်းပြီး ကင်းရှင်းသွားပုံကို ပြတာပါပဲ။

ယခုပြဆိုခဲ့တာက သမထကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို
 ပွားစေခြင်းဖြင့် အရိယမဂ္ဂင်ကိုပွားစေခြင်း ကိစ္စပြီးစီးပုံပါပဲ။
 သမထအခြေခံ မရှိပဲ ဝိပဿနာယာဉ်သက်သက်ဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 ပွားစေပုံကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီး ပြထားပါတယ်။

သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂင်ကို ပွားစေပုံ

ဣဓ ပနေကစ္စော ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမေ အနုပ္ပါ-
 ဒေတွာဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒိဟိ ဝိပဿတိ၊ အယံ
 ဝိပဿနာ။ တဿ ဝိပဿနာပါရိပုရိယာ တတ္ထ ဇာ-
 တာနံ ဓမ္မာနံ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တဿ
 ကေဂ္ဂတာ၊ အယံ သမထော၊ ဣတိ ငဌမံ ဝိပဿနာ
 ပစ္စာ သမထော၊ တေန ဝုဇ္ဇတိ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ
 ဘာဇေတီတိ။ တဿ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဇ-
 ယတော မဂ္ဂေါ သဉ္စ ယတိ။ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေ-
 ငတိ ဘာဇေတိ ဗဟုလိကဇေတိ၊ တဿ တံ မဂ္ဂံ
 အာသေဝတော ဘာဇယတော ဗဟုလိကရေတော
 သံယောဇနာနံ ဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ပန·ဝိပဿနာ ရှေ့သွားရှိသည့် မဂ္ဂင်ပွားစေပုံကား၊ ဣဓ-
ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကဇ္ဇော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဂုတ္တပ္ပကာရံ-
သမထရှေ့သွားရှိသည့်နည်း၌ ဆိုခဲ့သည့် ဥပစာ အပ္ပနာအပြား
ရှိသော၊ သမထံ-၂-ပါးသော သမထသမာဓိကို၊ အနုပ္ပါဒေတွာ
ဝေ-မဖြစ်စေမူ၍သာလျှင်၊ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓ-ငါးပါး ကုန်
သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို၊ အနိစ္စာဒိဟိ-အနိစ္စသော အခြင်း
အရာတို့ဖြင့်၊ ဝိပဿတိ-ရှု၏၊ အယံ-ဤရှုခြင်းသည်၊ ဝိပဿနာ-
ဝိပဿနာပေတည်း။ တဿ-ဝိပဿနာကစ၍ရှုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်
အား၊ ဝိပဿနာပါရိပုရိယာ-ရှုမှုဝိပဿနာ ရင့်သန်ပြည့်စုံလတ်
သော်၊ တတ္ထဇာတာနံ ဓမ္မာနံ-ထိုရှုမှု၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေ-
တသိက်နာမ်တရားတို့၏၊ ဝေဿဂ္ဂါရမ္မဏတော-မရှုမိပဲဆင်ခြင်
မှုဆိုင်ရာ အပြင်အာရုံတို့ကို စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-ရှုသင့်
သောအာရုံ၌သာ ပြေးဝင်သောအားဖြင့်၊ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ-
ရှုစိတ်၏ တအာရုံတည်း ရှိခြင်းဟူသော စူးစိုက်တည်ကြည်မှု
သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ အယံ-ဤဝိပဿနာစိတ်၏ တည်ကြည်
မှုသည်၊ သမထော-နိဝရဏတို့ကို ကင်းငြိမ်းစေသော သမထ
ပေတည်း တဲ့။

ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့ ပါဠိအနက်ထဲမှာ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်တဲ့
ဈာန်သမာဓိကိုလဲ ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ဘူး၊ ဈာန်၏အနီး
ဥပစာသမာဓိကိုလဲ ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ဘူး၊ အဲဒီလို
သမထသမာဓိအခြေခံ လုံးဝမရှိပဲနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တဲ့
ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ဝိပဿနာကစပြီးရှုကြောင်း
ပြဆိုထားတယ်၊ အဲဒီမှာ အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ရှုကြောင်းပြတာ

ကတော့ သမထယာနိက ရှုပုံမှာတုန်းကလိုပင် ပဓာနနည်းဖြင့် ပြတောပါတဲ့။ အပ္ပဓာနအားဖြင့်တော့ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိတဲ့ဉာဏ်က စပြီးဖြစ်တယ်လို့သာ မှတ်ယူရပါတယ်။ အဲဒီလို နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီး ပြည့်စုံတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာကလဲ နိဝရဏတွေကို ကင်းစေနိုင်တဲ့စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံပြီးမှ ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမထသမာဓိ ၂-ပါးလုံး မရှိခဲ့ ပေမယ့် ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကတော့ ရှိဖို့မူချလိုနေပါတယ်။

အဲဒီလိုမူချလိုနေသောကြောင့် ဋီကာမှာ “သမထကို မဖြစ် စေမူ၍သာလျှင် ဆိုတဲ့ ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် ဥပစာသမာဓိကိုသာ လျှင် နစ်စေပါတယ်။ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကိုတော့ မနစ် စေပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခဏိကသမာဓိနှင့် ကင်း ပြီး ဝိပဿနာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ပါပဲ”လို့ ဖွင့်ပြထားပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိအားရှိတဲ့အခါ နိဝရဏတွေကင်းပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တဲ့အခါမှစပြီး နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကနောက်မှ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီကနောက်မှ သမ္မသနဉာဏ်စသည်ဖြင့် အနိစ္စစသည် ကို ရှုမြင်နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်များ ဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ခိုင်မြဲစွာ မှတ်ထားကြဖို့ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝေဝါဏဂ္ဂါရမ္မဏတော-ပုဒ်၏ အနက်ကလဲ သိနားလည်ဖို့ အလွန်ခက်ပါတယ်။ အဲဒီ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျကျနန သိချင်ယင်တော့ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲ၌

[ဒုတိယအကြိမ်]

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နှင့် မဂ်ကိုပွားနည်း ၂-ပါးဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အရ ပြထားတာကို ကြည့်ရှုကြပါလို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ ဒီတရား စာထဲမှာတော့ အတိုချုပ်လောက် ပြရမှာပဲ။ အဲဒီမှာ ပဋိ-သမ္ဘိဒါမဂ်က စာပိုဒ်တခုကို ထုတ်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီစာပိုဒ် မှာ “ရုပ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုဘာက ဝိပဿနာပဲ။ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ စ ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတာ စိတ္တဿ ကေ-ဂ္ဂတာ အဝိက္ခေပေါ သမာဓိ” လို့လဲ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ-ထို၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏-လို့ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုရာ၌ ဖြစ်တဲ့တရားတွေ ဆိုတော့ ဝိပဿနာရှုတဲ့တရားတွေပင် ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားပါ တယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာရှုတဲ့တရားတွေဟာ ဂေါရဇ္ဈတ္တ ခေါ် ရှုသင့်တဲ့အာရုံကိုသာ ရှုလျက်ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ရှုသင့်တာကို မပြတ်ရှုနေယင် မရှုမိပဲ အခြားအာရုံကိုဆင်ခြင်မိတာလဲမရှိဘူး။ အဲဒီလို အလွတ်ဆင်ခြင်မိတဲ့အာရုံက ဝိပဿနာ၏ အာရုံမှ အလွတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓ-အပြင်ပအာရုံလို့ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီလို အလွတ်အာရုံကို ဆင်ခြင်မိခြင်းမရှိပဲ ရှုသင့်တဲ့ အာရုံကို သာ မပြတ်ရှုနေနိုင်လျှင် ရှုသင့်တဲ့ တခုတည်းသောအာရုံမှာသာ တည်နေတဲ့ ကေဂ္ဂဘာခေါ် ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိ ပြည့်စုံနေ တာပဲ။ ဝေါသဂ္ဂ-ဆိုတာကလဲ စွန့်ခြင်းနှင့်ပြေးဝင်ခြင်းလို့အနက် ၂-မျိုးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဝေါသဂ္ဂါရမ္မဏတော-မရှုမိပဲဆင်ခြင် မှုဆိုင်ရာအပြင်အာရုံတို့ကို စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-ရှုသင့် သော အာရုံ၌သာ ပြေးဝင်သောအားဖြင့်-လို့ အနက်ပြန်ဆို ထားတာပါ။ အဲဒီလို အလွတ်ဆင်ခြင်မှု စိတ်ပျံ့လွင့်မှု မရှိပဲ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရှုသင့်သမျှကိုသာ မပြတ်ရှုနေနိုင်ယင် “တခုတည်းသောအာရုံ၌ စိတ်တည်တယ်” ဆိုတဲ့ ကေဂ္ဂတာခေါ် သမာဓိပြည့်စုံတာပဲ။

အဲဒီလို သမာဓိအား ပြည့်စုံနေတဲ့အခါ တခြား တပါးသို့ ထွက်သွားတဲ့စိတ်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်ဟာ အံကျကိုက်ပြီးတော့ ကျနေတာပဲ။ မမှတ်မိလဲ လွတ်သွားတဲ့စိတ် ရယ်လို့မရှိဘူး။ ရှေ့စိတ်လဲ မှတ်စိတ် နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ် စသည်ဖြင့် မှတ်စိတ်ချည်းတစဉ်တတန်းကြီးဖြစ်နေတယ်။ မှတ် စရာ အာရုံက ကွဲပြားပေမဲ့ မှတ်စိတ်၏ အာရုံ၌ ကပ်ကပ်ပြီး တည်တံ့ပုံကတော့ အခြေမပျက်ပဲ ကောင်းမြဲကောင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအခါမှာ နိဝရဏစိတ်တွေ လုံးဝကင်းနေ တယ်။ အဲဒီလို နိဝရဏကင်းအောင် စိတ်တည်ကြည်နေတာဟာ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိဘဲ။ အဲဒီသမာဓိဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ် တာဘဲ။ အဲဒီအခါမှ စပြီး မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း သိစရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်စသည်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကိုပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီက နောက်မှာ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ခွဲခြားပြီးသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကနောက် မှာမှ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်မိတဲ့ရုပ်နာမ်၏ အစနဲ့အဆုံး ဆိုတဲ့ အဖြစ်နဲ့အပျက်ကိုထင်ရှားတွေ့ပြီး မမြဲတာတွေပဲ စသည် ဖြင့် သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ စပြီး ရှုကတည်းက အဲဒီလို မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် သိရမဲ့ ရုပ်နာမ်ကို စပြီး ရှုလာခဲ့တာဖြစ်တဲ့အတွက် ဝိပဿနာက ရှေးဦးစွာ ဖြစ် တယ်။ သထေက နောက်မှဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတာပါပဲ။ အဲဒီလို ဆိုရပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး ပြဆိုသွားပါတယ်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဣတိ-ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်၊ ပဌမံ ဝိပဿနာ- ဝိပဿနာက
ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်။ မစ္ဆာသမထော-သမထခေါ်တဲ့ ခဏိက
သမာဓိက နောက်မှဖြစ်သည်။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ-
ပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတိတိ-ဝိပဿနာရှေ့သွားရှိသော သမထ
ကို ပွားစေသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်သည်။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ
သမထံ ဘာဝယတော-ဝိပဿနာရှေ့သွားရှိသော သမထကိုဖြစ်
စေ-ပွားစေသော၊ 'တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်
သည်၊ သဗ္ဗာယတိ-ကောင်းစွာဖြစ်၏။ (အဲဒီမှာ မဂ္ဂေါ-ပုဒ်ကို
အရိယမဂ်-ဟု အနက်ပြန်ခြင်း၏ မှီရာအဋ္ဌကထာကို ရွှေ့နားက
ပြခဲ့ပြီ၊ ကျကျနနသိချင်လျှင် ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲကို
ကြည့်ပါ) သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ မဂ္ဂံ-ထိုအရိယမဂ်ကို၊
အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ-မှီဝဲ၏ ပွားစေ၏
အကြိမ်များစွာပြု၏၊ တံ မဂ္ဂံ-ထိုရပြီးမဂ်ကို၊ အာသေဝတော
ဘာဝယတော ဗဟုလိကရောတော-မှီဝဲလျက် ပွားစေလျက်
အကြိမ်များစွာပြုသော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သံယောဇ-
နာနိ ပဟိယန္တိ-သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ-
သံယောဇဉ်တို့ ကင်းကုန်၏၊ အနုသယာ-ဖြစ်ထိုက်သောကိလေ-
သာတို့သည်၊ ဗျန္တိ ဟောန္တိ-အစအနုမျှ မကျန်ရအောင် ကင်း
ကုန်၏-တဲ့။

ဒါကတော့ ဝိပဿနာရှုသင့်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်
ဖြင့် သိရအောင် စပြီးရှုခဲ့ပုံ၊ အဲဒီလို ရှုနေယဉ်း ခဏိကသမာဓိ
ဆိုတဲ့ သမထအားကောင်းပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံ၊ အဲဒီကနောက်

[ဒုတိယအကြိမ်]

မူာ ဝိပဿနာနှင့် ခဏိကသမာဓိကို ယှဉ်ဘက် အခြားမဂ္ဂဇ်
များနှင့်တကွ ဖြစ်ပွားစေသောသူမူာ အရိယမဂ္ဂဇ်များဖြစ်ပွားပုံ၊
နောက်ဆုံး၌ အရဟတ္တမဂ္ဂဇ်များဖြစ်လျက် သံယောဇဉ် အနု-
သယကိလေသးဟူသမျှ ကင်းပဲ့တို့ကို ပြုတ်စကားပါပဲ။ ဒီ
ကောင်းရပ်တို့ဖြင့်လဲ ပယ်သင့်တဲ့ကိလေသာတွေကို ပယ်ပြီး ရသင့်
တဲ့ အရိယမဂ္ဂဇ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမွေအစစ်ခံယူပုံကို ပြတာ
ပါပဲ။ တရားအမွေခံရေးနှင့်စပ်ပြီး ဖွင့်ပြ ပြောဟောလာတာ
ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ယခု မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တိုက်တွန်း
ညွှန်ကြားပုံ ပါဠိအနက်ကို ထပ်မံရွတ်ဆိုပြီးနောက် အဲတာနဲ့
ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ရွတ်ဆိုကြပြီး တရားပွဲသိမ်းရမယ်။

တရားအမွေခံရန် တိုက်တွန်းတော်မူပုံ

ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အာမိ-
သဒါယာဒါ၊ အတ္ထိ မေ တုဗ္ဗေသု အနုကမ္မာ “ကိန္တိ
မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိ-
သဒါယာဒါ”တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုဗ္ဗေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊
ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝထ-ဖြစ်ကြ
ပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့်
အားရနေသော အမွေခံ အညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ်
ကြပါကုန်လင့်။ မေ-ငါ၏၊ သာဝကာ-တပည့်တို့သည်၊ ကိန္တိ-
ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြ
[ဒုတိယအကြိမ်]

ကုန်သည်၊ ဘဝေယျုံ-ဖြစ်ကြပါကုန်အံ့နည်း၊ အာမိသဒါယာဒါ-
ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စား
တို့သည်၊ နောဘဝေယျုံ-မဖြစ်ကြပါကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ- ဤသို့
မေ-ငါတရားမှ၊ တုမေသု- သင်ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ၊
နောင်ရေးကို မြော်မြင်၍ အစဉ်သနားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေ-
ပါသည် တဲ့။

ဒါက မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းညွှန်ကြားတော် မူပုံပဲ။
အဲဒါနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကိုဆိုကြရမယ်။

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။
- ၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။
- ၄။ တရားအမွေ၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ။
- ၆။ စစ်, တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှပါ။
- ၇။ အာမိသမွေ၊ အစစ်ပေ၊ လေးထွေ ပစ္စည်းပါ။
- ၈။ လူ, နတ် သုခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန, သီလ, ဘာ။
- ၉။ အာမိသမွေ၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေ မေ့ညံ့သာ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းမွေမျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခ မကင်းပါ။ (အသစ်)
- ၁၁။ အိုနာမစဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှု။ (အသစ်)
- ၁၂။ အပါယ်မှလဲ၊ မလွတ်ပဲ၊ ကျမြဲ ကျနေမှု။ (အသစ်)

[ဒုတိယအကြိမ်]

၂၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

၁၃။ သို့ဖြစ်မည်များ၊ ငါမြင်ထား၊ သနားနေပါသည်။
(အသစ်)

၁၄။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

၁၅။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် တရားဟောရသောကုသိုလ် တရားနာရသောကုသိုလ် အစရှိသော ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဝကို အမိအဘတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အဆွေအမျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဘတို့မှ စ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် အမျှရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

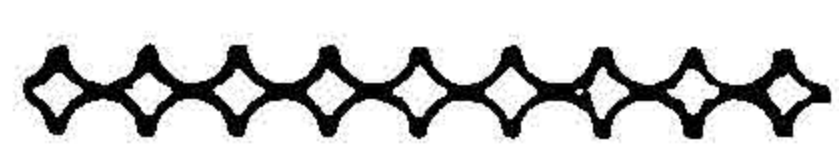
အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု သာဓု သာဓု

တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။

[ဒုတိယအကြိမ်]

နောက်ဆက်တွဲ

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားကို ဟောစဉ်က ကပိလ ရဟန်း အကြောင်း၊ ရဟန်းယုတ်များအကြောင်း စသည်တို့ကို အကျဉ်း ချုပ်မျှ ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းအကြောင်းအရာတို့ကို ထို့ထက် ကျယ်ပြန့်စွာ သိလိုသူများအတွက် စာမူချော ပြုစဉ်မှာ ဤ နောက်ဆက်တွဲကို ဖြည့်စွက်ထည့်လိုက်သည်။

ကပိလဝတ္ထု

ဤစာအုပ် (နှာ-၂၅) ၌ ဖော်ပြခဲ့သော ကပိလဝတ္ထုကို သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ (ဒု-၄၂)၌ ဤသို့ ပြဆိုထားသည်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး နောက်ကာလ၌ အစ်ကို သောဓနဆိုသူနှင့် ညီ ကပိလတို့သည် သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကြသည်။ သူတို့၏ မိခင် သာဓနီနှင့် နှမ ဖြစ်သူ တာပ- နာတို့လည်း ရဟန်းမ ပြုကြသည်။ အစ်ကိုသောဓနသည် ငါးဝါ အထိ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်များကို လေ့လာပြီးတော့ တရား အား ထုတ်သဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ ညီဖြစ်သူ ကပိလရဟန်း သည်ကား “ငါက ငယ်ပါသေးတယ်၊ ကြီးသောအခါကျမှ တရားအားထုတ်မည်”ဟု ကြံစည်ပြီး စာပေ သင်ယူသဖြင့် ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။ ပရိယတ် ကိုမှီ၍ အခြွေအရံလည်း များသည်။ လာဘ်လာဘလည်း ပေါ် များသည်။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ယင်းကပိလသည် အကြားအမြင် များခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့် မာန်ယစ်လျက် ပညာရှိ အနေဖြင့် မာန်ထောင်လျက် မသိသည်တို့ကိုလည်း သိယောင် မာန်ထောင် အထင်ကြီးပြီးလျှင် အခြားသူတို့က အပ်စပ်သည်ဟု ဆိုသည်ကိုလည်း သူက မအပ်ဟု ဆိုသည်။ မအပ်စပ်ဟု ဆိုသည်ကိုလည်း အပ်ပေသည်ဟု ဆိုသည်။ အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်ကိုလည်း အပြစ်မရှိဟု ဆိုသည်။ အပြစ်မရှိဟု သူများက ဆိုသည်ကိုလည်း သူက အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသူတို့က “ငါ့ရှင် ကပိလ၊ ဒီလို မပြောပါလင့်” စသည်ဖြင့်ဆုံးမလျှင် “သင်တို့က ဘာကိုသိကြသလဲ၊ အချည်းနှီး လက်ဆုပ်နှင့် တူကြပါတယ်” စသည်ဖြင့် ဆဲရေး ရှုတ်ချ နေတတ်သည်။ ရဟန်းတော်များက သူ့အစ်ကို သောဓနမထေရ်က အား ထိုအကြောင်းကို ပြောကြသည်။ သောဓနမထေရ်က “ငါ့ရှင်ကပိလ၊ သာသနာ၏ တည်တံ့ရေးအသက်ဟာ သင်လို ရဟန်းတို့၏ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းပဲ၊ အပ်သည်ကို မအပ် စသည်ဖြင့် မပြောပါလင့်”ဟု ဆုံးမ၏။ ကပိလ ရဟန်းကမူ ထိုအဆုံးအမကို မနာယူချေ။ သောဓနမထေရ်က နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဆိုဆုံးမပြီးနောက်—

ကေဝါဓမ္မိ ခွိဝါစံ၊

ဘဏေယျ အနုကမ္ပကော။

တတုတ္တရိံ န ဘာသေယျ၊

ဒါသောဝယျဿ သန္တိကေ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

အနုကမ္မကော - သနားသောသူသည်၊ ကေဝါစမိ ဒွါဝါစ-
တခွန်းနှစ်ခွန်းသောစကားကို၊ ဘဏေယျ-ပြောဆိုရာ၏၊ အယျ-
ဿသန္တိကေ - အရှင်သခင်၏အထံ၌၊ ဒါသောဣဝ - ကျွန်ကဲ့
သို့ပင်၊ တတုတ္ထရိ - ထိုထက်အလွန်၊ န ဘာသေယျ - မပြော
ဆိုရာ-လို့ ပြောလျက် “ငါ့ရှင် သခင်ကိုယ်တိုင်ပင် ကိုယ့်အမှု
ဖြင့် ထင်ရှားပါလိမ့်မည်” ဆိုပြီး ရှောင်ဖယ်သွားလေတော့
သည်။ ထိုအခါမှစ၍ သီလကိုချစ်မြတ်နိုးသော ရဟန်းတော်တို့
ကလည်း သူ့ကိုစွန့်ပစ်ထားကြလေသည်။

ယင်းကပိလသည် သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း အကျင့်မကောင်း၊
သူ့အခြွေအရံတွေကလည်း အကျင့်မကောင်းပဲ ရှိနေသည်။
တနေ့သ၌ ပါတိမောက်ပြုမှုကို အဆုံးသတ်မည်ဟု ကြံရွယ်
လျက် သီဟာသနခေါ် ပလ္လင်မြတ်ပေါ်၌ ဆန်းကြယ်သည့်ယပ်
ကို ကိုင်လျက် ထိုင်နေယင်း “ငါ့ရှင်တို့ ဤရဟန်းတို့တွင်
အဘယ်ရဟန်းမှာ ပါတိမောက်ရပါသနည်း” ဟု သုံးကြိမ်
မေးသည်။ တပါးမျှ ရကြောင်းမပြောကြချေ။ ယင်းကပိလမှာ
ရော အခြားရဟန်းများမှာရော ပါတိမောက်က မရဘူးတဲ့။
ထိုအခါ “ပါတိမောက်ကို ကြားနာရသည်ဖြစ်စေ၊ မကြား
မနာရသည်ဖြစ်စေ ဝိနည်းမည်သည် မရှိတော့ပါဘူး” ဟု ပြော
ဆိုပြီး နေရာမှထသွားသတဲ့။ ဤပုံဤနည်းဖြင့် ကဿပဘုရား၏
သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်စေခဲ့သည်။ ပျက်စေခဲ့သည်။

ထိုအခါ သောဓနမထေရ်သည်လည်း ထိုနေ့မှာပင် ပရိ-
နိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေသည်။ ထိုကပိလရဟန်းသည်လည်း ယခု
[ဒုတိယအကြိမ်]

ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်စေပြီးနောက် သေ
သောအခါ အဝီစိငရဲကြီး၌ဖြစ်လေသည်။ သူ့မိခင်နှင့် သူ့နှမ
သည်လည်း သူ၏ အပြုအမူကို လိုက်၍ သီလအလေးပြုသည့်
ရဟန်းများကို ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းကြသောကြောင့် သေပြီး
လျှင် ငရဲ၌ ဖြစ်ကြလေသည်။

ယင်းကပိလသည် ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်တော်
ကာလ၌ ငရဲမှလွတ်ခဲ့၍ အကုသိုလ်ကံကြွင်းကြောင့် သာဝတ္ထိမြို့
အနီးအစိရဝတီမြစ်ထဲ၌ ငါးကြီးဖြစ်နေသည်။ ရွှေရောင်အဆင်း
ရှိသည်။ ခံတွင်းကတော့ အပုပ်နံ့ရှိသည်။ တနေ့သောအခါ
သာဝတ္ထိမြို့ဝှံရှိ တံငါရွာမှ တံငါသားသူငယ် ငါးရာတို့က ငါး
ဖမ်းကြရာ ယင်းကပိလငါးကို ရကြသဖြင့် ရွှေရောင်အဆင်းကို
မြင်ကြရ၍ ယင်းကပိလငါးကို ကောသလမင်းထံ ယူဆောင်၍
ပြကြလေသည်။ မင်းကလည်း အထူးအဆန်းကို မြင်ရသဖြင့်
အကြောင်းကံ သိလိုသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံ ဆောင်
ယူ၍ပြပြီးလျှင် အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် ထိုငါး
မှာ ရွှေအဆင်း ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်သို့သော အကြောင်း
ကြောင့် ခံတွင်း၌ အပုပ်နံ့ရှိနေပါသနည်းဟုမေးလျှောက်သည်။

မင်းကြီး ဤငါးသည် ကဿပဘုရားလက်ထက်က ကပိလ
ရဟန်းဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြားအမြင် များခဲ့သည်။ မိမိစကားကို
လက်မခံသောရဟန်းတို့ကို ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းခဲ့သည်။ ကဿပ
ဘုရား၏ သာသနာတော်ကိုလည်း ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ (ယံ သော

[ဒုတိယအကြိမ်]

တဿ ဘဂဝတော သာသနံ ဝိနာသေတိ၊ တေန ကမ္မေန
 အဝီစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ) ကဿပဘုရား၏ သာသနာကို ဖျက်
 ဆီးခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် အဝီစိငရဲကြီး၌ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။
 အကုသိုလ်ကံကြွင်းကြောင့် ယခု ငါးဖြစ်နေသည်။ ကဿပ
 ဘုရားစကားတော်ကို ပို့ချပေးခဲ့သည့်ကံ၊ ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြော
 ဟောခဲ့သည့်ကံ ဟူသော ယင်း ကုသိုလ်ကံများကြောင့် ရွှေ
 အဆင်းရှိနေရသည်။ အခြားရဟန်းတော်များကို ဆဲရေးကြိမ်း
 မောင်း ခဲ့ခြင်းကြောင့် ခံတွင်း၌ အပုပ်နံ့ရှိနေသည်။ သူ့ကို
 စကားပြောစေမည် မင်းကြီးဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ
 သည်။ ကောင်းပါတယ်ဘုရားလို့ မင်းကြီးက ထောက်ခံသည်။

သင်ဟာ ကပိလရဟန်း မဟုတ်လား—လို့ ဘုရားက မေး
 သည်။

တပည့်တော်ဟာ ကပိလရဟန်း ဟုတ်ပါသည်ဘုရား—ဟု
 ဖြေကြားလျှောက်ထားသည်။

ဘယ်မှ လာခဲ့သလဲ။

အဝီစိငရဲမှ လာခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား။

သင့် အင်ကို သောနေ-ဓာ ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သွားပါသည် အရှင်ဘုရား။

မိခင် သာဓနီကော ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။

ငရဲကြီး၌ ဖြစ်ရပါသည် အရှင်ဘုရား။

[ဒုတိယအကြိမ်]

သင့် နှမ တာပနာကော ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။

ငရဲကြီး၌ ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ယခု သင်ဟာ ဘယ် သွားရမှာလဲ။

အဝီစိ ငရဲကြီးသို့ သွားရပါမည် အရှင်ဘုရား။ (ဒီလို ဘုရားက မေးတာကို ငါးကနားလည်ခြင်း၊ ငါးကပြန်ပြော နိုင်ခြင်း၊ ယင်းပြောဆိုစကားကို အများက နားလည်ခြင်းများ မှာ ဘုရား၏ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးတော်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မှတ် ယူအပ်ပါသည်။)

ထိုသို့ ဖြေကြားပြီးနောက် နှလုံးမသာခြင်း စိတ်ပူပန်ခြင်း ကြောင့် ယင်းငါးသည် လှေကိုခေါင်းဖြင့်ရိုက်ခတ်ပြီး သေ သွားသည်။ အဝီစိငရဲကြီး၌ ဖြစ်ရရှာလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကြားနာပြီး သိကြရသော လူများမှာ ထိတ်လန့်လျက် ကြက် သီးမွေးညင်းများ ထလျက်ရှိလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ရှင်က ရောက်လျက်ရှိသော ပရိသတ်အား ဤသုတ်တရားကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ကြည်ညို မှတ်သားနိုင်ရန် ပါဠိနှင့် အနက်မျှ ဖော်ပြမည်။

၁။ ဓမ္မစရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ၊
 တေဒါဟု ဝသုတ္တမံ။
 ပဗ္ဗဇိတောပိ စေ ဟောတိ၊
 အဂါရာ အနဂါရိယံ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

၂။ သော စေ မုခရဇာတိကော၊
 ဝိဟေသာဘိရတော မဂေါ။
 ဇီဝိတံ တဿ ပါပိယော၊
 ရဇံ ဝဇေတိ အတ္တနော။

ဓမ္မစရိယံ-သုစရိုက် ခ ဝ-ပါးဟူသော တရားအကျင့်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော အကျင့်မြတ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ တေ-ဤအကျင့် ၂-ပါးကို၊ ဝသုတ္တမံ-မြတ်သော ရတ
 နာ ဟူ၍၊ အာဟု-ဘုရားရှင်တို့က ဟောကြပေသည်၊ (ဤကောင်း
 ရပ်ဖြင့် လူ့ရှင်ရဟန်းများ အလေးပြု၍ ကျင့်အပ်သော အား
 ကိုးဖွယ် အကျင့်ကို ပြဆိုပါသည်။)

အဂါရာ-အိမ်ရာတည်ထောင်သည့် လူ့ဘောင်မှထွက်ခွာ၍၊
 အနာဂါရိယံ- အိမ်ထောင်မှ ကိစ္စမရှိသော ရဟန်းဘောင်၌၊
 ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုသည်၊ ဧပိ ဟောတိ- အကယ်၍ဖြစ်
 စေကာမူ၊ သော- ထိုသူသည်၊ မုခရဇာတိကော- နှုတ်အပြော
 ကြမ်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟေသာဘိရတော- ညည်းဆဲမှု၌ ပျော်မေ့
 သော၊ မဂေါ- သားတိရစ္ဆာန်သဖွယ် မိုက်သောသူသည်၊ စေ
 ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ တဿ ဇီဝိတံ- ထိုသူ၏
 အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ ပါပိယော- အထူးသဖြင့် ယုတ်ညံ့လှ
 ပါပေသည်၊ အတ္တနော ရဇံ- မိမိ၏ကိလေသာ အညစ်အကြေး
 ကို၊ ဝဇေတိ- ပွားစေပါသည်။ (ရဟန်းပင် ဖြစ်ငြားသော်လဲ
 အပြောကြမ်း၍ ညည်းဆဲတတ်သောသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းဟာ
 ယုတ်ညံ့သည်၊ အသက်ရှင်နေသလောက် ကိလေသာကိုလဲ ပွား
 စေတတ်သည်၊ ထို့ကြောင့်လဲ ယုတ်ညံ့သည်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။)

[ဒုတိယအကြိမ်]

၃။ ကလဟာဘိရတော ဘိက္ခု၊
 မောဟဓမ္မေန အာရုတော။
 အက္ခာတမ္ပိ န ဇာနာတိ၊
 ဓမ္မံ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။

ကလဟာဘိရတော ဘိက္ခု-ငြင်းခုံခြင်း၌ ပျော်မွေ့သော
 ရဟန်းသည်၊ မောဟဓမ္မေန အာရုတော- မောဟတရားက
 ပိတ်ဆို့ထားသည်ဖြစ်၍၊ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ ဓမ္မံ- ဘုရားဟော
 တရားစစ်ကို၊ အက္ခာတမ္ပိ- တတ်သိသူက ဟောပြောအပ်သော်
 လည်း၊ န ဇာနာတိ- မသိပဲ သဘောမကျပဲ ရှိတတ်ချေသည်။
 (ကပိလရဟန်းအား ရဟန်းကောင်းများက ဟောပြော ပေမယ့်
 ဘုရားဟောတရားစစ် တရားမှန်ကို သူက သဘောမကျ နား
 မလည်ခဲ့ဘူး၊ လက်မခံဘူးတဲ့၊ ယခုနေအခါလဲ သတ်ပဋ္ဌာန်
 ဒေသနာတော် စသည်နှင့်အညီ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်ဖြင့် ကျကျနန
 ဟောပြောနေပေမယ့်လို့ သဘောမပေါက် နားမလည်ကြ လက်
 မခံနိုင်ကြတာတွေရှိတယ်၊ အထူးသတိပြုစရာပါပဲ။)

၄။ ဝိဟေသံ ဘာဝိတတ္ထာနံ၊
 အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။
 သံကိလေသံ န ဇာနာတိ၊
 မဂ္ဂံ နိရယဂါမိနံ။
 [ဒုတိယအကြိမ်]

ဘာဝိတတ္ထာနံ- ပွားစေအပ်ပြီးသော မဂ်ဖိုလ်စိတ် ရှိသော
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝိဟေသံ- သင်တို့ပြောတာ မမှန်ဘူး၊
 သင်တို့က ဘာမျှမသိဘူး စသည်ဖြင့် ကြိမ်းမောင်းညှဉ်းဆဲမှုကို၊
 နိရယဂါမိနံ မဂ္ဂံ သံကိလေသံ- ငရဲရောက်စေမည့် လမ်းကြောင်း
 ကိလေသာဟူ၍၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော- အမှားသိ အဝိဇ္ဇာက
 ရှေ့ဆောင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ န ဇာနဘတိ- မသိပဲရှိနေချေသည်။
 (ဝိဟေသံ ဝိဟေသန္တော- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသံ
 ကရောန္တော- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ထားသည်၊
 အရှင်သောဓန စသော ရဟန္တာတို့ကို ကြိမ်းမောင်းညှဉ်းဆဲမှုကို
 ငရဲကျရောက် စေတတ်သည့် အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း ကပ်ပိလ
 ရဟန်းက မသိ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အလွဲသိအဝိဇ္ဇာက
 ခေါင်းဆောင် နေသောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏)။

၅။ ဝိနိပါတံ သမာပန္နော၊
 ဂဗ္ဘာ ဂဗ္ဘံ တမာ တမံ။
 သ ဝေ တာဒိသကော ဘိက္ခု၊
 ပေစ္စ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။

သ- သော- ထိုသို့ ငရဲကျစေသော အကုသိုလ်ကိုမသိသော၊
 တာဒိသကော ဘိက္ခု- ထိုကပ်ပိလ ကဲ့သို့သော ရဟန်းသည်၊
 ဝိနိပါတံ သမာပန္နော- ပျက်စီးကျရာ အပါယ်ဘုံသို့ ရောက်
 လျက်၊ ဂဗ္ဘ ဂဗ္ဘံ- အမိဝမ်းတခုမှ ဝမ်းတခုသို့ရောက်လျက်၊
 တမာ တမံ- အမှောင်ဘဝတခုမှ အမှောင်ဘဝတခုသို့ ရောက်

၂၂၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားစတင်

လျက်၊ ပေစွ- နောင်ဘဝ၌၊ ဝေ- စင်စစ်- ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ-
ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

၆။ ဂူထကူပေါ ယထာ အဿ၊
သမ္ပုဏ္ဏော ဂဏဝဿိကော။
ယော စ ဝေရူပေါ အဿ၊
ဒုဗ္ဗိသောဓော ဟိ သာဂံဏော။

ဂဏဝဿိကော-နှစ်ပေါင်းများစွာတည်လျက်၊ သမ္ပုဏ္ဏော-
မစင်ပြည့်နေသော၊ ဂူထကူပေါ- အိမ်သာ တွင်းကြီးသည်၊
ဒုဗ္ဗိသောဓော အဿ ယထာ- ဆေးကြောသုတ်သင်ရန် ခဲယဉ်း
သကဲ့သို့၊ ယော စ- အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝေရူပေါ-
ဤကပိလကဲ့သို့ သဘောရှိသည်၊ အဿ-ဖြစ်ငြားအံ့၊ သော-
ထိုရဟန်းသည်၊ သာဂံဏော- အကုသိုလ် အညစ် အကြေး
များလှသည်ဖြစ်၍၊ ဒုဗ္ဗိသောဓော ဟိ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေ
ရန် ခဲယဉ်းသည်သာတည်း။

၇။ ယံ ဝေရူပံ ဇာနာထ၊
ဘိက္ခဝေါ ဂေဟနိဿိတံ။
ပါပိစ္ဆံ ပါပသင်္ကပ္ပံ၊
ပါပအာစာရဂေါစရံ။

၈။ သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာန၊
အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇယာထ နံ။
ကာရဏ္ဍံ နိဒ္ဒမထ၊
ကသမ္ပု အပကဿထ။

[ဒုတိယအကြိမ်]

ဘိက္ခုဝေါ - ရဟန်းတို့၊ တုဗ္ဗေ - သင်တို့သည်၊ ဝေရူပံ - ဤကပိလ ကဲ့သို့ သဘောရှိသော၊ ယံ - အကြင် ရဟန်းကို၊ ဂေဟနိဿိတံ - နေအိမ်နှင့် အလားတူသော ကာမဂုဏ်ကို မှီနေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါပိစ္ဆံ - မရှိသောဂုဏ်ဖြင့် ထင်ရှားစေလိုသည့် အလိုဆိုးရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါပသင်္ကပ္ပံ - ကာမဝိတက် စသော ယုတ်မာသည့် အကြံဆိုး ရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါပအာစာရဂေါစရံ - ယုတ်မာသော အကျင့် ယုတ်မာသော ကျက်စားရာရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်း စသော ဒုစ္စရိုက် ၁၀-ပါးကိုလဲ ယုတ်မာသော အကျင့်ဟု ဆိုသည်၊ မိမိအား ကြည်ညို ခင်မင်အောင် မြူဆွယ်သည့်အနေဖြင့် ဝါးပေးခြင်း သစ်ရွက် ပန်း သစ်သီး စသည်ကိုပေးခြင်း စသော အကျင့်ကိုလဲ ယုတ်မာသော အကျင့်ဟုဆိုသည်၊ ပြည့်တန်ဆာမ မုဆိုးမ အပျိုကြီး ငဏ္ဍုက် ဘိက္ခုနီ သေရည်ဆိုင်တို့၌ ရင်းရင်းနှီးနှီး သွားလာနေလျှင် ထိုဌာနများကို ယုတ်မာသော ကျက်စားရာဟု ဆိုသည်။) ဇာနာထ-အသိအမှတ်ပြုကြရာ၏၊ ဝါ-သိကြပါမူ၊ သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတူန-အားလုံးတို့ပင် အညီအညွတ် ဖြစ်ကြ၍၊ နံ-ထိုယုတ်မာသော ရဟန်းကို၊ အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇယာထ - ကြည်ကြ ပယ်ထုတ်ကြ ကုန်လော့၊ ကာရဏ္ဍံ - အညစ် အကြေး သဖွယ် ဖြစ်သော ထိုရဟန်းကို၊ နိဒ္ဒမထ-ပယ်ရှင်းထုတ်ပစ်ကြကုန်လော့၊ ကသမ္ပူ - အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သော ထိုရဟန်းကို၊ အပကဿထ-ဖယ်ထုတ်ကြ ကုန်လော့။

(ဤသည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဖြစ်သော ဝိနည်းတော် တရားတော်နှင့် မညီပဲ အကျင့်ပျက်နေသူကိုသာ ကြဉ်ထုတ်ပယ်ရှားရန် ညွှန်ကြားသောသြဝါဒဖြစ်သည်။ ဝိနည်းတော် တရားတော်တို့နှင့်အညီ ကျင့်နေသောရဟန်းကောင်းကိုမူ ကြဉ်ရန် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိပါ။ ဤအချက်ကို အလေးအနက် သတိပြုသင့်လှပါသည်။)

၉။ တဟော ပလာပေ ဝါဟေထ၊

အဿမဏေ သမဏမာနိနေ။

နိဒ္ဒမိတွာန ပါပိစ္ဆေ၊

ပါပအာစာရဂေါစရေ။

၁၀။ သုဒ္ဓါ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ၊

ကပ္ပယုဉ္ဇေါ ပတိဿတာ။

တတော သမဂ္ဂါ နိပတာ၊

ဒုက္ခဿန္တိ ကရိဿထ။

ဟတော-ထို့ကြောင့်၊ အဿမဏေ-ရဟန်းအစစ် မဟုတ်ကြပါပဲ၊ သမဏမာနိနေ - သင်္ကန်းဝတ်ထားရုံမျှဖြင့် ရဟန်းဟုတ်ယောင် မာန်ထောင်နေကြသော၊ ပလာပေ - ရဟန်းအဖြစ်ကင်းသည့် စပါးဖျဉ်းတို့ကို၊ ဝါဟေထ-ထုတ်ပစ်ကြကုန်လော့၊ ပါပိစ္ဆေ-ယုတ်မာသည့် အလိုဆိုး ရှိကုန်သော၊ ပါပ-အာစာရဂေါစရေ-ယုတ်မာသည့် အကျင့်လဲရှိကြ၊ ယုတ်မာသည့် ကျက်စားရာလဲ ရှိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဒ္ဒမိ-တွာန - ပယ်ရှင်းထုတ်ပစ်ကြပြီး၍၊ သုဒ္ဓါ - စင်ကြယ်ကြသော

[ဒုတိယအကြိမ်]

ရဟန်းတို့သည်၊ ပတိဿတာ အချင်းချင်း ရိုသေကြကုန်လျက်၊ သုဒ္ဓေဟိ - စင်ကြယ်ကြသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သံဝါသံ-ပေါင်း သင်းဆက်ဆံခြင်းကို၊ ကပ္ပယဇ္ဇေါ-ပြုကြကုန်လော့၊ တတော- ထိုသို့ ပြုသောအခါ၌၊ သမဂ္ဂါ - အယူသီလ တူညီကြသဖြင့် အချင်းချင်း ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ နိပကာ - ဉာဏ်ပညာ ရင့်ကျက်ကုန်လျက်၊ ဒုက္ခဿ-ဆင်းရဲဟူသမျှ၏၊ အန္တံ အဆုံး ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ကရိဿထ-ပြုကြ၊ ရကြ ပါလိမ့်မည် တဲ့။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောသားတဲ့ ကပိလသုတ်တရား တော် အပြည့်အစုံပါပဲ။ အဲဒီတရား နာကြရပြီးတော့ ကပိလ ငါးကို ဖမ်းလာကြတဲ့ တံငါသည်တို့ သားဖြစ်သူတွေ ငါးရာ ဟာ သာသနာတော်မှာ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြ ပြီးလျှင် တရားကျင့်သုံးကြသဖြင့် မကြာမီပင် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြကြောင်း အဲဒီသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါပဘိက္ခုသုတ် (နှာ-၄၅၁)

မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်က အရှင်လက္ခဏနှင့် အရှင် မဟာ မောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်၌ သီတင်းသုံးနေကြ ပါသတဲ့။ တနေ့သောအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ် ဟာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဆွမ်းခံရန် အရှင်လက္ခဏနှင့်အတူ ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်မှ ဆင်းလာတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းလာစဉ်မှာ တနေရာ၌

[ဒုတိယအကြိမ်]

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က ပြုံးတော်မူတယ်။ အဲဒီလို ပြုံးတာကို မြင်ရတော့ အရှင်လက္ခဏက ဘာကြောင့် ပြုံးပါသလဲလို့ မေးတယ်။ ယခုတော့ ဖြေကြားဖို့ အချိန်မကျသေးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားထံတော်ကျမှ မေးပါလို့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် က ပြန်ကြားတယ်။

အရှင်လက္ခဏနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဆွမ်းခံ ပြီးတော့ ဆွမ်းကိစ္စလဲ ပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားထံ လာ ရောက်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးပြီးသင့်လျော်တဲ့ နေရာမှာ ထိုင်နေကြတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်လက္ခဏက “ငါ့ရှင် မောဂ္ဂလာန်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်းလာကြစဉ်က တနေရာမှာ ငါ့ရှင်က ပြုံးတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မထေရ်မြတ်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အာရုသော - ငါ့ရှင် လက္ခဏ၊ ဣဓေ - ဤဌာန၌၊ (ဤပုဒ် ဟာ စကားချောမောအောင် ပြောရိုးပြောစဉ်မျှ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ ပါတယ်။ အနက်ထူးတော့ ပြစရာရှိပါ။) အဟံ-ငါသည်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌာပဗ္ဗတာ - ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ၊ ဩရောဟန္တော - ဆင်း လာစဉ်၊ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိ-ကောင်းကင်တို့ထက်သွားနေသော ဝါ - ကောင်းကင်ထဲ၌ သွားနေသော၊ ဘိက္ခု - ရဟန်းကို၊ အဒ္ဓသံ - မြင်ခဲ့ပါသည်၊ တဿ - ထိုရဟန်း၏၊ သံဃာဠိပိ- သင်္ကန်းသည်လည်း၊ (သင်းပိုင်ရော ကေသီရော သာမန်သင်္ကန်း ကို ဆိုလို၏။) အာဒိတ္တာ - မီးရဲရဲ တောက်လောင် နေသည်၊ သမ္ပဇ္ဇလိတာ-မီးရောင်တောက်လျက်ရှိသည်၊ သဇောတိဘူတာ-

[ဒုတိယအကြိမ်]

မီးရောင်ရှိနေသည်။ ပတ္တောပိ- သူပေ့ပိုက်ထားသော သပိတ်သည်လည်း အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော- မီးရဲရဲ တောက်လောင်လျက် မီးရောင်တောက်လျက် မီးရောင်ရှိနေသည်။ ကာယဗန္ဓနမ္ပိ- သူ့ခါးပန်းကြိုးသည်လည်း၊ ကာယောပိ- သူ့ကိုယ်သည်လည်း၊ အာဒိတ္တော- မီးရဲရဲ တောက်လောင်လျက်မီးရောင်တောက်လျက် မီးရောင်ရှိနေသည်။ သောထိုရဟန်းသည်။ အဋ္ဌဿရံ- ပူလောင်နာကျင်လှသဖြင့် ငိုယို မြည်တမ်းသောအသံကို၊ ကရောတိ-ပြုနေ၏။ အာရုသော- ငါ့ရှင်၊ တဿ မယံ- ထိုရဟန်းကို မြင်ရတွေ့ရသော ငါ့မှာ၊ တေဒဟောသိ- ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အစ္ဆရိယံ- ဝတ ဘော- အချင်းတို့ အံ့ဩစရာကောင်းလှပါတကား၊ အပ္ပုတံ ဝတ ဘော- အချင်းတို့ မဖြစ်စဘူး ထူးလှပါတကား၊ ဧဝရူပေါပိ နာမ သတ္တော ဘဝိဿတိ- ဤသို့သော သတ္တဝါတောင်မှ ဖြစ်လျက်ရှိနေတုံဘိ၏၊ ဧဝရူပေါပိ ယက္ခော ဘဝိဿတိ- ဤသို့သော ပြိတ္တာတောင်မှ ဖြစ်လျက် ရှိနေတုံဘိ၏၊ ဧဝ ရူပေါပိ နာမ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော ဘဝိဿတိတိ- ဤသို့သော ရုပ်ကိုယ်ကို ရခြင်းတောင်မှ ရှိနေတုံဘိ၏လို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ပါသတဲ့။

(အဲဒါဟာ - “သံသရာဘဝထဲ ကျင်လည်နေတဲ့ သတ္တဝါဟာ ဒီလို ဆင်းရဲတဲ့အဖြစ်မျိုးမှ မလွတ်မကင်းနိုင်ဘူး” လို့ ဆင်ခြင်ပြီး သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ ဖြစ်တဲ့ သနားခြင်းကို မှီပြီး သံဝေဂဖြစ်ပုံပါပဲ။ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်က မိမိမှာတော့ [ဒုတိယအကြိမ်]

ဒီလိုဆင်းရဲတဲ့ အဖြစ်မျိုးမရှိတော့ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဆင်ခြင်မိ ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်လို့ ပြုံးမိတာပါတဲ့။) အဲဒီအခါ မြတ် စွာဘုရားက ဒီလို မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ရဟန်းတို့ တပည့်သာဝကတွေဟာ မျက်စိပွင့်လျက် အသိ ဉာဏ်ဖြစ်လျက် နေကြပါပေစို့။ ချီးမွမ်းရခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့ တပည့်သာဝကမျှ ဖြစ်ပါလျက် ဒီလိုသတ္တဝါကို သိ ပါပေစို့ မြင်ပါပေစို့ ငါဟောသည့်တရားအတွက် ကိုယ်တိုင်တွေ့ သက်သေအဖြစ်ကို ပြနိုင်ပါပေစို့။ ငါသည် ဘုရားဖြစ်ခါနီး ညဉ့်သန်းခေါင်ယာမ် ရှေးကပင် ဒီသတ္တဝါကို မြင်ခဲ့ပြီ။ သို့ သော်လဲ မပြောကြားခဲ့သေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ငါပြောဟောတာကို မယုံတဲ့သူတွေမှာ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖို့ ဆင်း ရဲဖို့သာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ သက်သေ မရှိမီ ရှေးကာလက မပြောကြားခဲ့ပဲ ရှိသည်။ (အလွယ်တကူ သိနားလည်ရအောင် ပါဠိမပါပဲ ဗမာစကား သက်သက်ဖြင့် ပြဆိုခဲ့ပါသည်။ ယခု ပါဠိပါ ပြဆိုပါမည်။)

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ သော ဘိက္ခု- ထိုရဟန်းသည်၊ ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဝစနေ- ကဿပဘုရား၏ သာ သနာ၌၊ ပါပဘိက္ခု အဟောသိ-ယုတ်မာသော ရဟန်းဖြစ်ခဲ့၏၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန- ထိုယုတ် မာသော အကျင့်ကံ၏ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့်၊ ဗဟ္မနိ ဝဿာနိ- များစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟ္မနိ ဝဿသတာနိ ဗဟ္မနိ- ဝဿသဟဿာနိ ဗဟ္မနိ ဝဿသတသဟဿာနိ-အနှစ်ရာပေါင်း

[ဒုတိယအကြိမ်]

များစွာ ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာတို့ ကာ
လပတ်လုံး၊ နိရယေ ပစ္စိတော- ငရဲ၌ အပူလောင် ခံခဲ့ရပြီး၍၊
တထေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန- ထိုကံ၏ပင်လျှင် အ
ကျိုးကြွင်းအဖြစ်ဖြင့်၊ ဝေရူပံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ ဤသို့
သော ရုပ်ကိုယ်ကို ရနေခြင်းကို၊ ပဋိသံဝေဒယတိ- ခံစားနေ
ရချေသည်-လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖော်ပြ ဟောကြားတော်
မူပါသည်။

အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာကလဲ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။

ပါပဘိက္ခုတိ- ပါပဘိက္ခုဟူသည်မှာ၊ လာမကဘိက္ခု-
ယုတ်ညံ့သော ရဟန်းတည်း၊ သော - ထိုရဟန်းသည်၊ လော-
ကဿ- လူအပေါင်း၏၊ သဒ္ဓါဒေယျ- ရဟန်းမြတ်တို့အား ပေး
လှူခြင်းကြောင့် နတ်လူချမ်းသာများစွာသောအကျိုးကို ရပေ
လိမ့်မည်ဟုယုံကြည်၍ ပေးလှူအပ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော ပစ္စယေ-
ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတော- သုံးဆောင်၍၊ ကာယ-
ဝစီဒ္ဓါရေဟိ- ကိုယ်နှင့်နှုတ်ဟူသောဒ္ဓါရတို့ဖြင့်၊ အသံယတော-
မစောင့်စည်းမှု၍၊ ဘိန္နာဇီဝေါ- မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းကိုရှာ
ကာ အသက်မွေးမှုအကျင့်လဲ ပျက်သည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တဏေဋ္ဌိ-
ကိဋ္ဌန္တော ဝိစရိ-စိတ်၏ပျော်ပါးကစားခြင်းကိုပြုလျက် နေထိုင်
ခဲ့လေသည်၊ (စိတ်ဖြင့် ပြုလိုရာကို ပြုလုပ်လျက် နေခဲ့သည်ဟု
ဆိုလိုပါတယ်။) တတော- ထိုရဟန်းအဝမှ နောက်ကာလ၌၊
ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြား ကာလ တခုလုံး၊
(ကဿပဘုရား လက်ထက်မှ ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်

[ဒုတိယအကြိမ်]

အထိလို့ ဆိုလိုပါတယ်)။ နိရယေ ပစ္စိတော- ငရဲ၌ အပူလောင်
ခံခဲ့ရပြီး၍၊ ပေတလောကေ- ပြိတ္တာလောက၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တော-
ဖြစ်လတ်သော်၊ ဘိက္ခုသဒိသေနော အတ္တဘာဝေန- ရဟန်း
ပုံစံနှင့်တူသော ရုပ်ကိုယ်အသွင်ဖြင့်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်နေ
ခဲ့လေသည်။ ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန သာမဏေရ သာမဏေရီ
ဝတ္ထုသုပ္-ဘိက္ခုနီပြိတ္တာ သိက္ခမာနပြိတ္တာ သာမဏေပြိတ္တာ
သာမဏေရီပြိတ္တာ အကြောင်းအရာ တို့၌လည်း၊ အယမေဝ
ဝိနိစ္ဆယော- ဤအဆုံးအဖြတ်ကိုပင် သိအပ်၏-တဲ့။

ယခု ပါဠိအနက် အပြည့်အစုံပြခဲ့ကတော့ ယုတ်မာသော
ရဟန်းက ငရဲကျပြီးနောက် ပြိတ္တာဖြစ်နေပုံပဲ။ အဲဒီပြိတ္တာကို
သမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ မမြင်ရဘူး။ အရှင်လက္ခဏ ဆိုတဲ့
ရဟန္တာတောင် မမြင်ရဘူး။ အဲဒီပြိတ္တာဟာလဲ တယောက်ထဲ
ဟုတ်မှသာမဟုတ်ဘူး။ ကဿပဘုရားလက်ထက်က အကျင့်ပျက်
ခဲ့တဲ့ ရဟန်းတွေ ရှိသလောက် ပြိတ္တာတွေလဲ အများကြီး
ရှိမှာပါပဲ။

ထို့အတူပင် ရဟန်းမပြိတ္တာကိုလဲ မြင်ရပြီးအရှင်မောဂ္ဂလာနီ
က ပြုံးလို့ မေးတာဖြေတာလဲ နည်းတူပင်ရှိပါတယ်။ ရဟန်းမ
ပြုရန်ကျင့်ဆဲ သိက္ခမာန်မှ ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာ၊ ရှင်သာမဏေက
ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာ၊ ရှင်သာမဏေမက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာ
အကြောင်းများ ကိုလဲ သံယုတ်ပါဠိ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိ တို့၌
နည်းတူပင် ပြထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြိတ္တာတွေလဲ များမည်
လက္ခဏာရှိပါတယ်။ အဲဒီရဟန်းဘဝ ရဟန်းမဘဝ စသည်မှ

[ဒုတိယအကြိမ်]

ငရဲကျရောက်ပြီး ပြိတ္တာ ဖြစ်နေကြရတာ တွေဟာ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ ညွှန်ကြား တိုက်တွန်းချက် အတိုင်း တရားအမွေကို
ခံယူနိုင်ရန် သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တွေကို မကျင့်ကြပဲ
အကျင့်ပျက်နေကြလို့ပဲ။ အထူးအားဖြင့် သီလပျက်နေကြလို့၊
စာပိလရဟန်း လိုပင် ဘုရား၏တရားကို မရှိမသေ ပြောဆိုနေ
ကြလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် တရားအမွေ အစစ်ကို ခံယူရန်၊
သို့မဟုတ် တရားအမွေအတုကို ခံယူရန် သီလစသော အကျင့်ကို
ရိုသေစွာ ကျင့်ကြံဖို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

သီလသမာဓိပညာ အကျင့်မြတ်များကို ရိုသေစွာကျင့်ကြံ၍
တရားအမွေကို ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်၏ နောက်ဆက်တွဲ

ဤတွင် ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး

ဟောကြားပြုစုတော်မူသောကျမ်းစာများ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁။	ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း	(၁၃၀၀)
၂။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပထမ)	(၁၃၀၆)
၃။	ဓမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏မူတ်တမ်း	(၁၃၀၈)
၄။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒုတိယ)	(၁၃၀၉)
၅။	မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိ-နိဿယ	(၁၃၁၃)
၆။	မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော် (အကျဉ်း ၄-ပိုင်း)	(၁၃၁၃)
၇။	၎င်းအကျယ် (ကာယာနုပဿနာပိုင်း)	(၁၃၁၃)
၈။	ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်	(၁၃၁၃)
၉။	နှုတ်ခွန်းဆက် မိန့်ခွန်းတရားတော်	(၁၃၁၄)
၁၀။	မဟာစည်ဓမ္မဓေသနာဆောင်ပုဒ်များ	(၁၃၁၅)
၁၁။	ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးတရားတော်	(၁၃၁၆)
၁၂။	ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး	(၁၃၁၆)
၁၃။	ဝိသုဒ္ဓိဉာဏကထာ (ပါဠိ)	(၁၃၁၈)

[ဒုတိယအကြိမ်]

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်း အကြောင်း	(၁၃၁၈)
ဓမ္မစကြာအသံလွှင့်တရားတော်	(၁၃၁၉)
အနတ္တလက္ခဏသုတ်အသံလွှင့်တရားတော်	(၁၃၁၉)
ဘဝပြဿနာ	(၁၃၂၀)
အင်ဒြိနီရူး သာသနာပြုမှတ်တမ်း	(၁၃၂၁)
ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော်	(၁၃၂၃)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ သမယန္တရပိုင်း ဂဏ္ဌိနိဿယ	(၁၃၂၄)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် (အခြေခံများနှင့် တကွ ဝိပဿနာပိုင်း)	(၁၃၂၄)
အရိယာဝါသ တရားတော်	(၁၃၂၅)
မဟာစည် ဝတ်ရွတ်စဉ်	(၁၃၂၆)
ဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်	(၁၃၂၇)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ နိဿယ (ပထမ)	(၁၃၂၈)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ (ဒုတိယ)	(၁၃၂၉)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ (တတိယ)	(၁၃၂၉)
ဝိပဿနာရှုနည်းအကျဉ်းချုပ်	(၁၃၂၉)
ပုရာဇောဒသုတ်တရားတော်	(၁၃၂၉)
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ နိဿယ (စတုတ္ထ)	(၁၃၃၀)
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး(ပထမ)	(၁၃၃၀)

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၃၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး (ဒုတိယ)	(၁၃၃၀)
၃၃။	ဗြဟ္မစိုရ် အသံလွင့်တရားတော် ၄-ပိုင်း	(၁၃၃၀)
၃၄။	ဘာရသုတ္တန်တရားတော်ကြီး	(၁၃၃၁)
၃၅။	ရက်လည်ဆွမ်းအနုမောဒနာတရားတော်	(၁၃၃၁)
၃၆။	မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ	(၁၃၃၁)
၃၇။	ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်	(၁၃၃၂)
၃၈။	လောကဓံတရားတော်	(၁၃၃၂)
၃၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (စတုတ္ထတွဲ)	(၁၃၃၃)
၄၀။	။ (ပထမတွဲ)	(၁၃၃၄)
၄၁။	၂၃-ကြိမ်မြောက်ပူဇော်ပွဲသြဝါဒကထာ	(၁၃၃၄)
၄၂။	သလ္လေခသုတ်တရားတော်ကြီး (ပထမ)	(၁၃၃၄)
၄၃။	။ (ဒုတိယ)	(၁၃၃၅)
၄၄။	ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်	(၁၃၃၅)
၄၅။	၂၄-ကြိမ်မြောက်ပူဇော်ပွဲသြဝါဒကထာ	(၁၃၃၅)
၄၆။	ကမသုတ္တန်တရားတော်	(၁၃၃၅)
၄၇။	ဒုလ္လဘဝိနည်း သြဝါဒကထာ	(၁၃၃၅)
၄၈။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (ဒုတိယ)	(၁၃၃၆)
၄၉။	။ (တတိယ)	(၁၃၃၆)
၅၀။	မဟာစည် သြဝါဒကထာပေါင်းချုပ် (ငွေရတုသဘင်)	(၁၃၃၆)

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၅၁။	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်	(၁၃၃၆)
၅၂။	ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး	(၁၃၃၇)
၅၃။	၂၆-ကြိမ်မြောက်ပူဇော်ပွဲသြဝါဒကထာ	(၁၃၃၇)
၅၄။	သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်	(၁၃၃၈)
၅၅။	တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်	(၁၃၃၈)
၅၆။	ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင် နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်	(၁၃၃၉)
၅၇။	အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်	(၁၃၃၉)
၅၈။	ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်	(၁၃၃၉)
၅၉။	သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်တရားတော်	(၁၃၃၉)
၆၀။	သတ္တသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၁။	ဓာယုကျပုတ္တသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၂။	အတ္တပညသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၃။	မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၄။	သဒ္ဓသနာ့ရိပ်သာ ငွေရတုတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၅။	အနုမောဒနာတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၆။	ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၇။	စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်	(ရှိက်လတ္တံ့)

ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။
- ၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။
- ၄။ တရားအမဲ့၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရား မှေ့တုပါ။
- ၆။ စစ်,တု ၂-ထွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေလိုလှပါ။
- ၇။ အာမိသမဲ့၊ အစစ်ပေ၊ ၄-ထွေ ပစ္စည်းပါ။
- ၈။ လူ,နတ် သုခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန,သိသ,ဘာ၊
- ၉။ အာမိသမဲ့၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေ မေ့ညံ့သာ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းမေ့မျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခ မကင်းပါ။
- ၁၁။ အိုနာ မစဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ၊
- ၁၂။ အပါယ်မှလဲ၊ မလွတ်ပဲ၊ ကျမြဲ ကျနေ၊
- ၁၃။ သို့ဖြစ်မည်များ၊ ငါ့မြင်ထား၊ သနား၊
- ၁၄။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှ၊
- ၁၅။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှ။